

EGİAD

YARIN

EGE GENÇ İŞADAMLARI

DERNEĞİ YAYIN ORGANI

Onur Kulübü
Bedri SERTER

Tarih
Yusuf HALAÇOĞLU

Tarım
Ali Ekber YILDIRIM

Başarı Öyküsü
Cem BAKİOĞLU

Portre
Fikret TÜRKMEN

Babalar ve Çocukları
Rıza AKÇA
Ayşe AKÇA İLGÜN

Bugün hepimize düşen ortak görev; ulusal değerlere, bilince, Cumhuriyet'e sahip çıkmak, Çanakkale'yi, Kurtuluş Savaşı'nı kazanan ruhu korumak ve gelecek kuşaklara aktarmaktır. Türk ulusu dili, kültürü, tarihi ve saygın kimliği ile aydınlık yarınlara el ele güçlü biçimde yürüyecektir.

H. Otatürk

İçindekiler

12

99

150

SEKTÖR

Marina İşletmeciliği **12** | **42**

Cumhuriyet ve Atatürk

M. Cahit KIRAÇ **46** | **63**
Aziz KOCAOĞLU
Doç. Dr. Kemal ARI
Arslan BULUT
Abbas GÜÇLÜ
Yaşar AKSOY

Konuk Yazar

Dr. Sabri YETKİN **64** | **65**

Onur Kulübü

Bedri SERTER **66** | **70**

Yarın Özel Haber

Nemport **72** | **77**

Dosya

Konut İnşaatı ve Finansmanı **79** | **93**

Konuk Yazar

Ali Ekber YILDIRIM **94** | **97**

Dosya: Deprem

H. Serdar HARP **99** | **110**
Prof. Dr. Polat Gülkan
Prof. Dr. Atilla Uluğ

Başarı Öyküsü

Cem BAKİOĞLU **112** | **116**

Strateji

Sedat İLHAN **118** | **119**

Yarın Özel Haber

Ertuğrul Fırkateyni **120** | **124**

Portre

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN **126** | **132**

Yakın Tarih

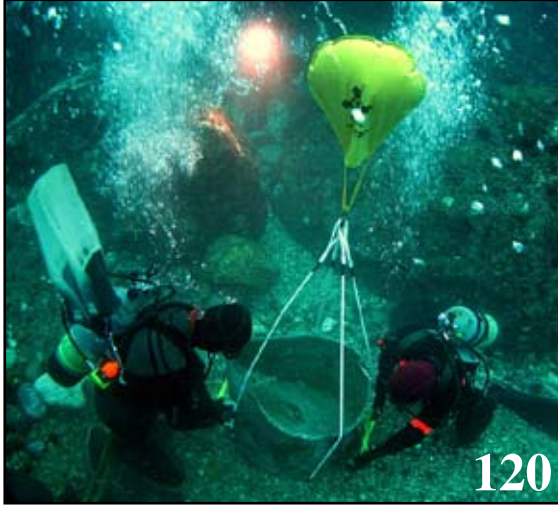
Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU **134** | **137**

Sağlık

Organ Bağışı **138** | **143**

Babalar ve Çocukları

Akça Ailesi **144** | **148**

120

79

Alternatif Spor

Golf **150** | **157**

Gezelim Görelim:

Bafa Gölü - Bahattin SÜRÜCÜ **158** | **166**

Ekoloji

Prof. Dr. Doğan YAŞAR **168** | **170**

Kültür-Sanat:

Nefes- Engin Çınar Serdar
Aydınlığın Adı Atatürk-
Prof.Dr. Murat Tuncay **172** | **180**

İnsan Kaynakları

Yrd. Doç. Dr. Ulaş ÇAKAR **181**

Üyelerimizi Tanıyalım

5 Soru 5 Cevap **182** | **187**

İzka Projelerimiz

189 | **190**

Faaliyetler

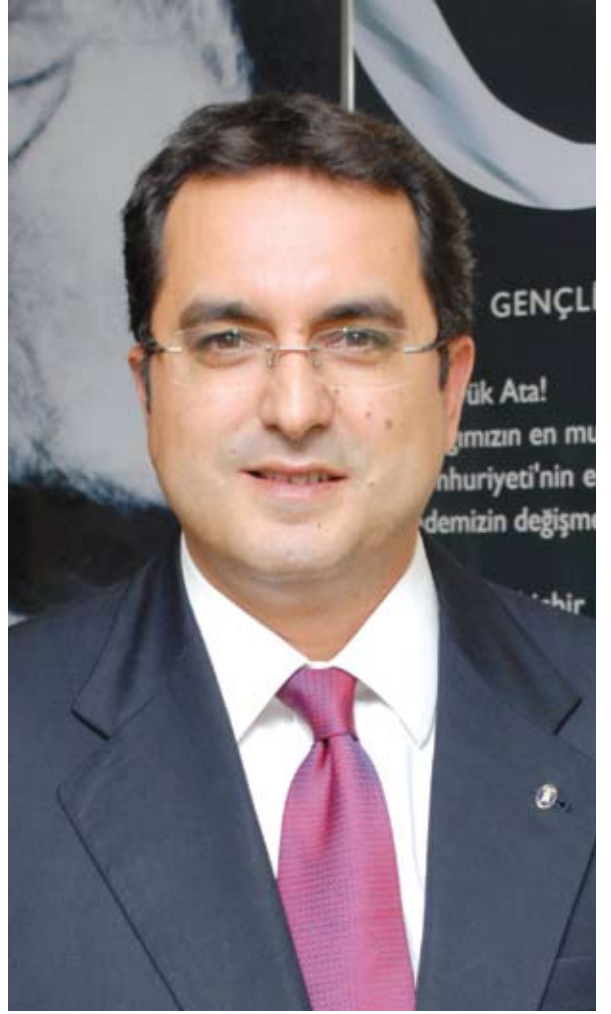
192 | **198**

arabasever

Bugünlerde Berk Optik'e uğrayın,
arzu ettiğiniz numaralı gözlüğe reçete
değerinde sıfır hata ve aynı camda
uzak-yakın görüşü sağlayan
Multifocal teknolojisiyle sahip olun.
Gözünü yoldan ayırmayanlara duyurulur.

Değerli EĞİAD Yarın Dostları,

Cemal ELMASOĞLU
EĞİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye, son dönemde çok hızlı gelişmelere sahne oluyor. Demokrasiyi ve Cumhuriyeti Türk insanına en çok yakışan yönetim şekli olarak tanımlayan Ulu Önder Atatürk'ün Türkiye'si Cumhuriyetin 86.yılı kutlarken yaşanan bazı olaylar hepimizi derinden sarsıyor. Türkiye, iç barış ve huzur arayışı içinde bazı adımlar atarken toplumun hassas sinir uçları ile oynayan ve kışkırtıcı eylemler organize etmekten çekinmeyen bir grup ise yangına körükle gidiyor. Bizler EĞİAD üyeleri olarak herkesi sağduyuya ve ülkemizin bölünmez bütünlüğüne yönelik provokasyonlara şiddetle karşı çıkmaya davet ediyoruz. Bu ülkenin zenginliklerinin birlikte değerlendirip nimetlerini de birlikte paylaşmak hepimizin görevi ve ülküsü olmalıdır.

EĞİAD Yarın dergisinin 24. sayısı bu kritik ortamda ve Atamızı ebediyete uğurladığımız 10 Kasım'ın yıldönümünde sizlere ulaşıyor. İçinde bulunduğumuz günlerde asker, dev-

let adamı, diplomat, öğretmen, lider, kahraman ve insan Mustafa Kemal'i çok daha iyi analiz edip çok daha iyi anlamamız gerektiğine inanıyorum. Türkiye'nin içeride ve dışarıda büyük sorunlarla boğuştuğu bugünkü ortamdan yüzlerce kez daha güç koşulların geçerli olduğu Kurtuluş Savaşı öncesi ve sonrasındaki büyük mücadelelerin içinden gelmiş, geçen yüzyılın tartışmasız en büyük lideridir Atatürk.

O'nu ve düşüncelerini gerçekten iyi inceleyen ve anlayan kişiler aslında tüm yaşamı boyunca ne kadar yalnız olduğunu ve tek başına bir savaş verdiğini iyi bilirler. Tüm gençlerin bir ulusun kaderini değiştirecek bağımsızlık savaşını ve modern Türkiye'nin doğum sancılarını gerçek bir liderin ağzından dinleyebilecekleri bir tarih belgesi olan Nutuk'u okumaları gerekir. Ömrünün büyük bölümü askerlikle ve askerlik yaşamının neredeyse tamamı savaşlarla geçmiş olan Atatürk, Samsun'a çıktıktan iki ay sonra üzerindeki bütün onurlu rüt-

beleri ve nişanları atarak askerlikten ayrılacak kadar cesur, fedakâr ve kendisini değil ulusunun geleceğini düşünen bir insandır. Bir nefer gibi ülkenin kurtuluş mücadelesine başlamak, o güçlükler ve imkânsızlıklar içinden bir zaferi yaratmak ancak o çapta bir komutan ve bir kahramanın iradesi ile mümkündür. O yiğit asker aynı zamanda ulusun varlığı ve vatanın bütünlüğü tehlikeye düşmedikçe savaşın cinayet olduğuna inanan bir barış adamıdır. Bu 10 Kasım'da da Atamızın aziz hatırası önünde bir kez daha tüm EĞİAD üyeleri olarak saygıyla eğiliyoruz.

Değerli EĞİAD Yarın Okurları,

Barış adına ayrışmayı, özgürlük adına terörü körükleyenlerin Türk milletinin sabrını denememeleri gerekir. Türk milleti, toprağa verdiği binlerce şehidine, onurlarıyla aramızda yaşayan gazilerimize sonsuza kadar minnet ve şükran borçludur.

En iyi dileklerimle ve saygılarımla. ■

Klasik güvenlik hizmetinden daha fazlası...

DOĞANKOÇ
ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ

Genel Müdürlük

Kazım Dirik Mah. 187 Sk. No:27/6

Bornova - İZMİR

Tel: 0 232 343 37 14 * Faks: 0 232 343 36 92

info@dogankoc.com.tr

Yaşamınıza huzur katar...

www.dogankoc.com.tr

Tekerrür

Dış güçler devletimiz içinden yeni azınlıklar yaratarak bunlara ayrıcalıklar verilmesini istiyor ve bu azınlıkları devamlı surette tahrik ederek isyan edip bağımsızlık kazanmalarını teşvik ediyor,

Devletimizi içten parçalamak için isyana kalkışanlar kaçtıkları yurtdışından Avrupa baskısı ile çıkarılan özel imtiyazlarla çağrılıp kahraman gibi karşılanıyor ve döndüklerinde yeniden ayaklanmak için toplumu örgütlemeye başlıyor,

Amerika ve Avrupa topraklarımızda bir Ermeni ve bir Kürt devleti kurmak istiyor,

Yapılan dış ticaret anlaşmaları ile ülkemizin sanayi ve zirai üretiminin gelişmesini engelleyen, üretimden uzak, ithalata ve borçlanmaya dayalı bir iktisadi düzene giriliyor,

Devletin gelir ve giderleri yabancı para idare kurumlarının denetimi altına giriyor,

Bankalar, limanlar, stratejik öneme sahip sanayi kuruluşları, yeraltı kaynakları, hazine malları, kutsal vatan toprağı yabancılara peşkeş çekiliyor,

İnsan hakları, demokrasi, Batılılaşma kisvesi altında ülkemizin altını oyacak kanunlar çıkarılıyor,

Yapılan ve yapılmak istenen anayasa değişiklikleri Avrupalılara yararlanmak için millettten önce onların onayına sunuluyor,

Yabancı devletler hükümetlere

bakan atayıp azledebiliyor,

Avrupalılar ülkemiz içindeki gayr-i Müslimlerin ruhban sınıflarına bağımsızlığa varabilecek ayrıcalıklar tanımamızı istiyor,

Ülke sermayesinin önde gelenleri yabancı devletlerin ve sermayenin güdümünde onların acentesi gibi çalışıyor,

Yabancıların paralarıyla, yabancıların kontrolünde, yabancıların ülkemiz üzerindeki hain emellerinin savunuculuğunu üstlenmiş Türkler tarafından sivil toplum örgütleri kuruluyor,

Sözde aydınlar bir aşağılık duygusu içinde milli çıkarlarımızdan uzak tamamen Batıya biat etmek arzusuyla egemenliğimizin bile Batıya devredilmesi gereğini savunuyorlar,

Devleti yönetenler ve bir kısım basın zora giren devleti ayakta tutmak için Osmanlılık ideolojisine sarılıyor,

İşbirlikçi, dışarıdan ayarlı basın hıyanet içerisinde milli değerlerin ve çıkarların tam tersi yayınlar yapıp kültür emperyalizminin maşası oluyor,

Bu gidişe bir dur diyecek, ülkemizin bağımsızlığını savunan başta Mustafa Kemal Paşa ve onun yolundan giden tüm subaylar, gazeteciler, toplum önderleri milli bir direniş baş-

Reha ATAKAN

EGİAD YARIN Yayın Kurulu Başkanı

latmamaları için hükümet ve işbirlikçi basın tarafından akıl almaz suçlamalarla karalanıp etkisiz hale getirilmek isteniyordu...

Bu anlattıklarım 1804 Sırp isyanı ile başlayıp, 1821 Mora isyanı, 1838 Balta Limanı Antlaşması, 1839 Tanzimat Fermanı, 1856 Islahat Fermanı, 1872'de başlayan Düyun-u Umumiye idaresi, 1876 Anayasası, 1919 Malta Sürgünleri ile devam eden ve Osmanlı İmparatorluğumuzun parçalanması ile neticelenen süreçte yaşadıklarımızdan bazılarıdır.

Siz ne anladınız?

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk sayesinde yok olmaktan kurtulan bu millet tehlikenin henüz geçmemiş olduğunun farkında değil mi? Yaşadığımız bunca felaket üzerinden sadece 86 yıl geçti. Ne çabuk unuttuk?

Cumhuriyetimizin 86. yılını daha bilinçli kutlamamız dileklerimizle. ■

Neden Uğur Dershaneleri?

Her öğrenci öğrenir ama her öğrenci farklı öğrenir felsefesi ile çalışan tek eğitim kurumu olduğu için...

Her öğrencinin kişisel farklılıklarına ve ihtiyaçlarına yanıt verdiği için...

Eğitimde teknolojiyi etkin kullanıp, 7/24 eğitim sağladığı için...

www.ugur.tv

UĞUR KARIYER MERKEZİ

Sadece sınava değil, yaşama da hazırladığı için...

Sınav başarısını öğrenme temeline dayandırdığı için...

Akıllı Ölçme ve Öğrenme Destek Sistemi

Dünyanın önemli ülkelerindeki eğitim sistemlerini takip edip, başka kuruluşlarla işbirliği yaptığı için...

En nitelikli yayınlara sahip olduğu için...

UĞUR YAYINLARI

100,000

Yapılan deneme sınavlarını 100.000'lerce öğrenci arasında değerlendirdiği için...

41 yıldır eğitimde lider olduğu için...

...ve en önemlisi ülkemizin geleceği için

UĞUR DERSHANELERİ

www.ugurdershanesi.com.tr

Sevgili EĞİAD Yarın Okurları,

Prof. Dr. Mustafa TANYERİ
EĞİAD Genel Sekreteri

Yedi yılı geride bırakan EĞİAD Yarın Dergisi geçen sayısında yeni yüzüyle okurlarının karşısına çıktı. Bu süre zarfında sizlerden çok sayıda geri bildirim mesajı aldık. Çoğu olumlu bu mesajlar bizi cesaretlendirdi ve mutlu etti. Yayın Danışma Kurulumuzda yer alan çok değerli gazeteciler ve medya mensupları deneyimlerini ve mesleki bilgilerini bizlere sonsuz bir hoşgörü ile paylaşarak doğruları bulmamıza yardımcı oluyorlar. Dergi yönetim kadrosu olarak tek tek teşekkürü borç biliyoruz. Sizlere her sayıda daha zengin bir içerik ve görsel açıdan nitelikli bir dergi sunmak üzere çalışıyoruz. Şüphesiz, çeşitli yanırlarımız var. Ancak, amatör bir anlayışla hazırlanmasına rağmen profesyonel bir kaliteyi hedefleyen EĞİAD Yarın Dergisi sizlerin eleştirisi ve önerileriyle eksiklerini hızla tamamlamakta ve daha iyiye koşmaktadır.

Değerli Okurlar,

Ulusların ve bireylerin kaderini

belirleyen en büyük güç, bilgi ve bilgiye ulaşmanın en etkili yolu olan eğitimidir. O güç insanların dünyasını değiştirmektedir. Bu gücü iyi kullanan ülkeler bugün gerek toplumsal yaşam kalitesinde gerekse ülkenin diğer ülkelerle olan ilişkilerinde bir adım öne çıkmaktadırlar. Bir ülkenin kalkınmasının olmazsa olmaz koşullarından biri eğitilmiş insan gücüdür. Bugün modern dünyanın eğitime bakış açısı, bu olgunun çalışma yaşamı öncesinde noktalanmış bir dönemi kapsamaktan çok, yaşam boyu devam eden bir yenilenme ve birikim süreci olduğu şeklindedir. Bu nedenle, yaşam boyu eğitim ve öğrenme kavramları ön plana çıkmıştır. **Eğitimin temel hedefi; ulusal ve evrensel değerlere duyarlı, toplumsal sorumluluğu gelişmiş, bilimsel ve özgür düşünceye açık, beceri düzeyi ve entellektüel kapasitesi yüksek bireyler yetiştirmektir.** EĞİAD, bu amaçla, her dönemde faaliyetlerinin ana eksenlerinden birini eğitim olarak belirlemektedir. 2009 yılı içinde başlayan ve 2010'da tamamlana-

cak olan iki adet İZKA Projesinin de özünü eğitim oluşturmaktadır. Derneğimiz bu konuda yine öncü ve örnek bir davranış sergileyerek önemli bir konuya dikkatleri çekmiştir.

Gündemimizdeki bir diğer konu ise terör örgütü mensuplarının Türkiye'ye dönüşlerinde yaşananlardır. Toplumsal barışı bozma noktasına gelen ve teröristlere adeta kucak açan; **'açılım'** adı verilen yanlışlıklar komedyasını hep birlikte izliyoruz. Atamızın, **'Gençliğe Hitabe'**'de belirttiği gaflet ve dalalet ortamı aynen yaşanmaktadır. **Bir taraftan Cumhuriyete diğer taraftan ise ülkenin bölünmez bütünlüğüne yönelik tehditler tüm hızıyla devam etmektedir. Şehitlerimizin kemiklerini sızlatan görüntüleri, pervasızca süren provokasyonları, şehit ailelerinin yüreklerini inciten söylemleri ibretle izliyoruz. Bunun vebalinin çok ağır olacağını, çanak tutan herkes bilmelidir.**

EĞİAD Yarın Okurlarına samimi sevgi ve saygılarımı sunarım. ■

DÜNYADAKİ
TÜM OTELLERDE

% 3

TÜM RESTORANLARDA

% 5

İNDİRİM.

TÜM ALIŞVERİŞLERE
MEMBERSHIP REWARDS®
PUAN.

AMERICAN EXPRESS®
AYRICALIKLARI

HER ZAMAN
HER YERDE
HİZMETİNİZDE

SELECTS™ ÜYESİ OTEL VE
RESTORANLARDA

% 10 - % 20

İNDİRİM.

SEÇKİN MARKALARDA
TAKSİT AYRICALIĞI SİZİ
BEKLİYOR.

American Express® Card'ımız, Türkiye'de
Garanti Bankası üye işyeri olan 300.000'i aşkın noktada geçerlidir.

AMEX yazın, 3340'a yollayın, kartınız için özel danışmanlarımız sizi arasin.

Marina İşletmeciliği

DARBOĞAZ; MALİ KAYNAK TEMİNİ!..

Ülkemiz marina sektörünün bugünkü durumu, Avrupa ülkeleri ile Doğu Akdeniz Çanağı kapasite değerleri ve ülkemizin bu alandan aldığı paylar ile Türkiye'nin sektördeki gelecek vizyonunu Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım ile konuştuk. Türkiye'de denizcilik kültürünün gelişime dair önemli işlere imza atan Bakanlığın, Akdeniz çanağında seyreden 1 milyon yat-tan alınacak payın artırılması için yatçılık gelişiminin milli bir politika olarak benimsenmesi hedeflendiğine dikkat çekilerek, özellikle 2023 yılı hedeflerinde mevcut yat bağlama kapasitesini 14 binden 30 bin adete ve yıllık yat turizm gelirlerini de 3,5 Milyar \$'dan 10 milyar \$'a çıkarmak var.

İzmir körfezi içinde henüz Bakanlıkça gerçekleştirilmiş veya planlanmış bir yat limanı bulunmadığını belirten Bakan Yıldırım, ancak halen çalışmaları devam 'Turizm kıyı yapıları master planı' sonuçları uyarınca ortaya çıkacak ihtiyaç programı çerçevesinde bölgede bir yat limanı gerekliliğinin ayrıca değerlendirileceğini kaydetti.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Türk bayraklı özel tekne sayısının artışıyla yabancı bayrak kullanımının önüne geçilecek

Türk bayrağını teşvik konusunda çıkarılan kanun konusunda okurlarımıza bilgi, verir misiniz?

Kanun içeriğini maddelersek, şöyle;

- 5897 sayılı Kanunla bağlama kütükleri oluşturularak, özel teknelerden motorlu taşıtlar vergisi (MTV) kaldırıldı.
- Mevcut tüm özel teknelerin ve 18 GT altındaki ticari teknelerin 31.12.2009 tarihine kadar bağlama kütüğüne kaydı zorunludur.

• Bağlama kütüğüne kayıtlar tüm liman başkanlıkları ve iç sularda belediye başkanlıklarınca yapılmaktadır.

• Bağlama kütüğüne ilişkin detaylı bilgiye www.denizcilik.gov.tr web adresinden ulaşılmaktadır.

• Teknelerden alınacak harçlar; boy esasına göre alınmakta olup, 5.99 metreden küçük gemi, deniz ve iç su araçları harçtan muaftır.

Ruhsatnameler ve bunların vizelelerinden alınacak harçlar şöyle:

• Bağlama kütüklerine kayıt edilen gemi, deniz ve iç su araçlarının ruhsatnameleri her yıl vize edilecektir.

Kolaylık sağlaması için, vize işlemleri tekne sahiplerinin isteğine bağlı olarak 5 yıla kadar uzatılabilir.

• 30.06.2009 tarihinde devreye giren uygulamayla; amatör denizciliğin gelişmesinin önü açılacak; Türk bayraklı özel tekne sayısının artışı ile yabancı bayrak kullanımının önüne geçilecek, buna bağlı olarak da tekne imal sektörünün gelişmesi sağlanmış olacaktır.

• Ayrıca bağlama kütüğüne kayıtlı ve geçerli ruhsatnameye sahip gemi, deniz ve iç su araçları, her türlü gemi sağlık resmi ve fener ücretinden muaf olacaktır.

▶ 5 metreden 9 metreye kadar	olanlardan	200 TL
▶ 9 metreden 12 metreye kadar	olanlardan	400 TL
▶ 12 metreden 20 metreye kadar	olanlardan	800 TL
▶ 20 metreden 30 metreye kadar	olanlardan	1.600 TL
▶ 30 metreden büyük	olanlardan	3.200 TL'dir.

Ruhsatnameler ve bunların vizelerinden alınacak harçlar

Yat bağlama kapasitemiz kısa sürede, 14.000'den 25.200'e çıkacak

Türkiye'nin günümüz itibariyle yat bağlama kapasitesi nedir? Türkiye'nin coğrafi konumu itibariyle var olan bu kapasitesini yeterli buluyor musunuz?

Akdeniz'deki toplam yat sayısı günümüzde yaklaşık 1 milyona ulaşmış olup, her yıl önemli artışlar olmaktadır. 1940'lı yıllarda yatçılık faaliyetlerine başlayan Fransa, İspanya ve İtalya, Akdeniz çanağı marina kapasitelerinin yüzde 85'ine sahiptir. Ancak bu ülkelerde yeni yatırım yerlerinin kısıtlı olması, Batı Akdeniz'in kirlenmesi ve işletme ücretlerindeki artış, yat turizmi açısından Doğu Akdeniz ülkelerini cazip duruma getirmiştir.

Ülkemizde kamu ve özel sektöre ait işletilmekte olan takriben 45 adet yat limanı ve yat çekek yeri bulunmakta olup, bunların toplam yat bağlama kapasitesi deniz ve kara olarak 14 bin adettir. Bu kapasite, ülkemizin Doğu Akdeniz'deki konumu ve sahip olduğu avantajları bağlamında yetersiz olup, yeni yatırımların gerçekleştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Yatırım Programımızdaki projelerin kademeli olarak tamamlanması ile yaklaşık 11.200 adet ilave yat bağlama kapasitesi yaratılacak; ülkemizin yat bağlama kapasitesi deniz ve kara olarak 25.200 adede çıkacaktır.

8 yat limanı ihalesi yolda

Marina işletmesi olarak 'yap-işlet-devret' modelinin, tesislerin artmasındaki payı ve şu ana kadar bu modelle olan toplam tesis maliyet rakamı nedir? Aynı modelle işleme açılacak tesisler var ise bizi detayları konusunda bilgilendirir misiniz? DLH Genel Müdürlüğü nezdinde yapılan ihaleler ile özel sektörce yat limanı yapılabilmesine imkan sağlayan 'yap-işlet-devret' modelindeki kira süresi ve kıstasları nelerdir?

Ülkemizin turizm altyapı yatırımlarında en önemli darboğaz, mali

kaynak teminidir.

Son yıllarda ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik koşullar nedeniyle kamu yatırım payının genel bütçe imkanları içinde istenen seviyeye ulaşmaması, kalkınma hızını doğrudan etkilemektedir.

Önemli altyapı projelerinin zamanında hayata geçirilmesini teminen, genel bütçe imkanlarının yetersiz kaldığı durumlarda özel sektör tarafından cazip olabilecek projelerde 3996 sayılı yasa kapsamında yap-işlet devret modeli üzerinden gerçekleştirme yoluna gidilmektedir. Son yıllarda özellikle yat limanları için bu yöntem yaygın olarak uygulanmakta, özel sektör dinamiklerinden yararlanılmaktadır.

YİD modeli uygulamalarında yatırımın tümüyle veya kısmen özel sektör eliyle gerçekleştirilmesi ve her yıl kullanım bedeli ödenerek önceden belirlenmiş sürede işletilmesi, daha sonra da çalışır durumda tekrar kamuya devredilmesini kapsamakta; yatırım ve işletme dönemlerini kapsayan sözleşme süresince her aşamada sözleşmesi hükümleri üzerinden kamunun onayı ve denetimi altında, meri mevzuata göre işlem yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, 1/000 ölçekli uygulama imar planı, ÇED aşamaları tamamlanmış olarak ihaleye

çıkılmakta esas itibariyle, öngörülen minimum yat bağlama kapasitesini sağlayacak şekilde sundukları teklif projeler ve teklif edilen arazi kullanım bedeli üzerinden değerlendirilerek ihaleler sonuçlandırılmaktadır.

Firmalar tarafından teklif edilen kullanım bedeli fizibilite çalışmalarına dayandırılarak verilmekte, böylece rakip limanların değerleri de dikkate alınmış olmaktadır. Bunun dışında Kuruluşumuz görev kapsamı 3348 sayılı yasa ile belirlenmiş olup, kira konusu Maliye Bakanlığı'nın sorumluluğundadır.

YİD modeli üzerinden verebileceğimiz başarılı örneklerden; Turgutreis Yat Limanı, Bodrum Yolcu İskelesi projeleri tamamlanarak işletmeye açılmıştır. Didim Yat Limanı Projesinde inşaatı tamamlanmış ve işletme dönemine gelinmiştir. Altyapıları kamu tarafından gerçekleştirilmiş olan Sığacık, Alanya, Mersin, Çeşme, Kaş ve Yalova Yat Limanları sözleşmeleri imzalanarak, yatırımların altyapı eksiklikleri ile üstyapı inşaatlarına başlanılmıştır. Diğer taraftan Kumkuyu ve Muğla Ören Yat Limanları ihale edilmiş olup, sözleşme süreci devam etmektedir.

Potansiyeli yüksek bir bölgede yer alması nedeniyle, ülkemiz gelecek yıllar marina ihtiyacı detaylı planlama çalışmaları ile tespit edilerek, bu

atılım devam ettirilecektir. Kısa vadede ihalesi yapılacak yat limanlarımız şöyle:

- Tekirdağ Yat Limanı
- Avşa Adası Türkeli Yat Limanı
- İzmir Karaburun Yat Limanı
- Silivri Yat Limanı
- Yeni Foça Yat Limanı
- Trabzon Yat Limanı
- Çeşme Şifne Yat Limanı
- Burhaniye Yat Limanı

Mevcut işletilmekte olan yat limanları:

1- Turgut Reis Yat Limanı	22.500.000. -\$
2- Didim Yat Limanı	70.000.000. -\$
Toplam	92.500.000. -\$

İnşaatı devam eden yat limanları:

1- Alanya Yat Limanı	5.000.000. -\$
2- Mersin Yat Limanı	5.500.000. -\$
3- Kaş Yat Limanı	11.000.000. -\$
4- Sığacık Yat Limanı	15.000.000. -\$
5- Çeşme Yat Limanı	12.000.000. -\$
6- Yalova Yat Limanı	8.000.000. -\$
7- Gazipaşa Yat Limanı	8.000.000. -\$
8- Datça Yat Limanı	20.000.000. -\$
9- Dalaman Yat Limanı ve Deniz Otobüsü Yanaşma Yeri	35.000.000. -\$
Toplam	119.500.000. -\$

Mevcut ve yeni yapılacak yat limanlarının parasal yatırım büyüklüğü aşağıda verilmektedir:

Marina İşletmeciliğinin Türkiye' deki pazar payı nedir?

Mevcut; yıllık 3,5 Milyar \$ olan Yat Turizm gelirlerimizin 2023 yılı hedefinde 10 milyar \$'a yükseltmeyi hedeflemekteyiz.

Yatçılığın milli politika olarak benimsenmesi hedefleniyor

İstatistiklerinize göre Akdeniz de dolaşan yat sayısı ve buna karşılık yat bağlama kapasitesi nedir? Türkiye'nin coğrafi konumu, tabiat ve tarihsel değerleri ile Akdeniz çanağından aldığı payı yeterli buluyor musunuz? Bu payın artırılması yönündeki çalışmalarınız nelerdir?

Dünyada 2 milyonun üzerinde yat bağlama kapasitesi olduğu, seyreden yat sayısının ise 10 milyona yaklaştığı tahmin edilmektedir. Akdeniz'de ise halen 718 marina yaklaşık 315 bin yat bağlama kapasitesi mevcut olup, büyük bir çoğunluğu Fransa, İtalya, İspanya gibi

ülkelere aittir. Akdeniz baseninde 1 milyon civarında yat dolaşmaktadır.

Türkiye'de yat turizminin gelişmesi, ülkemizin sahip olduğu turizm potansiyeli nedeniyle günümüze kadar belli bir planlama olmadan, arzun doğal bir şekilde geliştiği ortamda oluşmuştur. Ancak özellikle Akdeniz çanağını ilgilendiren yatçılık faaliyetindeki son gelişmeler ülkemizi bu konuda atılıma zorlamaktadır. Akdeniz çanağında seyreden 1 milyon yattan alınacak payın artırılması için yatçılık gelişiminin milli bir politika olarak benimsenmesi hedeflenmektedir.

Bugüne kadar yat limanı tesisleri başta Ulaştırma Bakanlığı olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler olarak kamu eliyle ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmiş olup, halen

yaklaşık 14 bin yat bağlama kapasitesi mevcuttur. Bu tesislere ilaveten Ulaştırma Bakanlığı tarafından YİD modeli üzerinden 2000'li yıllardan itibaren yat limanı gerçekleştirilmesi doğrultusunda yoğun bir çalışma yapılmaktadır.

Mevcut projelere ilaveten gelecek yıllar yat turizmi altyapısının planlanması amacıyla 'Turizm Kıyı Yapıları Master Plan Çalışması' ihale edilmiş olup, sektörü oluşturan tüm kurumların katkısı ile çalışma sonuçlandırılacaktır. Mevcut kapasiteler ve halen çalışmaları devam eden, 2010 yılı sonunda tamamlanacak yat turizmi master planı sonuçlarına göre yeni yat limanı yerleri ve ilave kapasiteler göz önüne alınarak 2023 yılında yat bağlama kapasitesinin 30 bin adet civarına çıkarılması hedeflenmektedir. Böylece halen Akdeniz ülkelerindeki bağlama kapasitesi sıralamasındaki yüzde 5 olan yerimiz yüzde 10'a yükselebilecektir.

Akdeniz ülkelerinde hızla marina işletim merkezleri açılırken ülkemizdeki marina işletim taleplerini yeterli görüyor musunuz? Bu yönden teşvik ve destek paketleriniz var mı; varsa detayları hakkında bilgi alabilir miyiz?

Yat turizmi ülkemizde atılım yapan bir sektördür. Alınan tedbir ve teşviklerle gelişme ivmesinin artacağı tahmin edilmektedir.

Bürokratik işlemleri azaltıcı adımlar da kamu tarafından atılıyor

Bir marinanın işletime açılması için Bakanlığınızın dışındaki diğer Bakanlıklar ve pek çok bürokratik onaydan geçerek, izin sürecini uzatması bu sektöre olan ilgiyi azaltıyor, olabilir mi?

Kamu ve Özel Sektör tarafından gerçekleştirilmiş ve halen işletilmekte olan yaklaşık 45 adet yat limanına ilaveten ihtiyaç duyulan kapasitenin karşılanması amacıyla özel sektör dinamikleri ile yat turizmi için zorunlu altyapının oluşturulması ve ülkemizin turizm açısından bölgedeki ayrıcalıklı rolünün belirlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Mevcut yasal düzen içinde bürokratik işlemlerin zaman alması bir risk gibi görünse de marina yatırımcılığının cazibesi önemini kaybetmeden devam etmektedir. Kaldı ki bürokratik işlemleri azaltıcı adımlar da kamu tarafından atılmaktadır.

Özellikle İstanbul'da artan yat sayısına karşılık bağlama kapasitesinin yetmemesi sebebiyle yaşanan sorunlar olduğu ifade ediliyor. Bu sorunların çözümü konusunda Bakanlığınızın çalışmaları nelerdir?

İstanbul yöresinde mevcut bulunan özel sektör yat limanlarına ilaveten Silivri yat limanı ve Tekirdağ yat limanlarının YİD modeli üzerinden ihalesi söz konusudur.

2008 yılı dünya yat siparişleri sıralamasında Türkiye, yüzde 6 pay ile 5. sırada

Türkiye'nin, ağaç ve mega yat imatlarında dünyada ilk sıralarda yer aldığı belirtiliyor. Bununla beraber üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde, denizcilik kültürünün yeterince geliştiğini söylemek mümkün mü? Denizlerimizden daha fazla faydalanılması için geliştirmekte olduğunuz projeleriniz konusunda bilgi, alabilir miyiz?

Ülkemizde 450'yi aşkın tekne imal üretici kodu almış firma mevcut olup, ülkemiz tekne imal sektörü 2008 yılı

dünya yat siparişleri sıralamasında yüzde 6 pay ile İtalya, Amerika, Hollanda ve Almanya'dan sonra 5'inci sırada yer almaktadır.

Gemi İnşa Sanayi İçerisinde Yat İmalat Endüstrisi de imalat, tasarım, teknelerin yıllık bakım, onarım ve tamir hizmetleri, yedek malzeme, ekipman ve aksesuar imalat ve satışı, tekne ve yatlar için gerekli elektrik ve elektronik cihazların imalat ve satışı, döşeme ve dekorasyon hizmetleri, boya ve kimya sanayi, motor satışı ve bu motorların bakım onarım hizmetleri, bu sektördeki ithalat ve ihracat, fuarlar, deniz turizmi amaçlı meslek faaliyetleri ile, bu sektörü doğrudan destekleyen diğer meslek faaliyetlerinin tamamını kapsayan; yüksek katma değere sahip, ülke ekonomisine büyük döviz kazandıran, beraberinde yan sanayi de geliştiren yabancı yatırımları çeken teknoloji transferini cezbeden, ülke denizciliğini destekleyen ve geliştiren bir endüstri dalıdır.

Diğer yandan yat imalat sektörü gemi inşaatından daha fazla iş yoğun bir sektördür. Örneğin; Tuzla'da 12.500 DWT'luk bir konteynir gemisi 500-600 bin adam-saat'te tamamlanabilirken, bu kapasite 50 metrelik yatta da, taşeron işleri dahil, hemen hemen aynı değerdedir. Yat imalatında, özellikle mega yat imalatında emeğin yoğun olması ve kullanılan malzemelerin miktarı ve niteliği, bu tür teknelerde yaratılan katma değerinin de daha büyük olmasına neden olmaktadır.

Bu başarıların asıl kaynağında; ülkemizde yıllarca süre gelen geleneksel bir yapının varlığı ve babadan oğula geçen bu endüstrinin son kuşağının, gemi inşa ve denizcilik eğitimi alarak bu sanayinin modernizasyonunu gerçekleştirmiş olmasıdır. Bu yüzden; ülkemize özgü, Bodrum Guleti, Sürmene Takası, Kurucaşile çektirmesi bütün dünyanın yakından bildiği tekneler olup, iş kalitemiz ve becerimiz tüm dünyaca kabul görmüştür.

Bu sektörü geliştirmek ve halkımıza denizciliği benimsetmek doğrultusunda, halkımızın denizciliğe olan ilgisini artıracak, amatör denizciliğin gelişmesinin önündeki en büyük engel durumundaki özel kullanımdaki deniz araçlarından alınan motorlu taşıtlar vergisi (MTV) kaldırılmış olup; gezinti teknelerinden ve yatlardan alınan ÖTV yüzde 0'a, KDV yüzde 1'e indirilmiştir. 30 Aralık tarihine kadar geçerli bu uygulama ile yat imalat sektörümüzün de bir canlanma çeri-

sine gireceği muhtemeldir.

Ayrıca gerek deniz kıyısında yaşayan gerekse denize uzak bölgelerde yaşayan ancak deniz tutkusuyla tekne sahibi olmak isteyenler için 'Tekne Park Alanı Projesi' hazırlanmış olup, ilgili Valilik ve Belediyelere görüş almak üzere gönderilmiştir. Diğer yandan; ülkemiz yat inşa sanayinin de gelişmesi doğrultusunda mevcut alanların modernizasyonu ve yeni alanların tespiti çalışmaları Müsteşarlığımız koordinesinde yürütülmektedir. Bunlardan başlıcaları; Kurucaşile Tekne Alanı, Fethiye Karaot Tekne İmal Alanı, Bodrum Ören Tekne İmal Alanı, Marmaris Bozburun Tekne İmal Alanı, Yalova Tekne İmal Alanı ve Ayvalık Tekne İmal Alanı'dır.

Artan inşa talebi de sektörde bir diğer önemli sorunu yetişmiş kalifiye eleman ihtiyacını doğurmaktadır. Bu doğrultuda da Müsteşarlığımız ve Milli Eğitim Bakanlığının ortaklaşa yürütmüş olduğu çalışmalar sonucu 2002 yılında 17 adet olan bölüm sayısı, Gemi Yapım alanında eğitim

veren 28 adet okula çıkarılmıştır.

Körfez içi marina projesi için 'Turizm Kıyı Yapıları Master Planı' sonuçları bekleniyor

İzmir körfezine de marina yapılması konusunda çalışmalarınız var mı?

İzmir körfezinde Çeşme Yat limanı ihale edilmiş olup, inşaatı sürmektedir. Çeşme Şifne Yat limanı projesi ise ihale edilecektir.

Bu projelerin dışında körfezin içinde Kuruluşumuzca gerçekleştirilmiş veya planlanmış bir yat limanı bulunmamakla birlikte halen çalışmaları devam 'Turizm kıyı yapıları master planı' sonuçları uyarınca ortaya çıkacak ihtiyaç programı çerçevesinde bu bölgede bir yat limanı gerekliliği değerlendirilecektir.

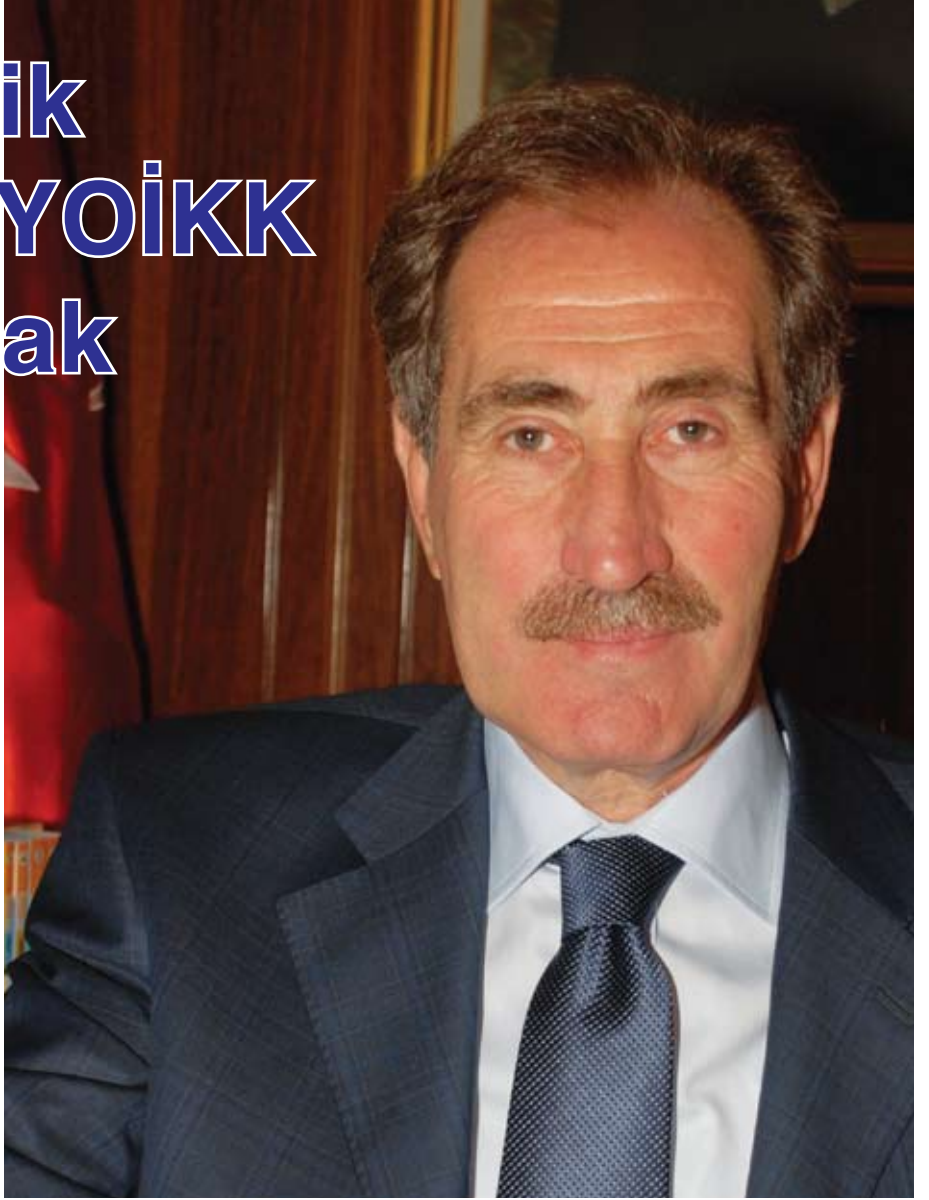
Körfezin dışında ise; Sığacık Yat Limanı, Karaburun Yat limanı ve, Yeni Foça Yat limanı projeleri ihale edilecektir. ■

Bürokratik engeller YOİKK ile aşılabacak

Marina tahsis alanlarında onay veren bakanlıklarımızdan biri olan Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ertuğrul Günay ile deniz turizminin Türkiye açısından önemi üzerine konuştuk. Sayın Günay, Türkiye'nin sahip olduğu tarihi, kültürel, coğrafik ve iklimsel avantajların uluslararası alanda pazarlanması için farklı sunumlarla imkanlar yarattıklarına dikkat çekerek, deniz turizmi açısından mevcut sorunların çözümleri, sağlıklı yeni projelerin oluşturulması ve bunları gerçekleştirirken de yatırımcının önüne yığılan bürokratik engellerin kaldırılması yönünde Bakanlıkça yoğun bir çalışma ve gayret içinde olduklarını ifade etti.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Değerlerin sunum imkanları genişletiliyor

Türkiye turizm gelirinین yüzde kaçını marina işletmeciliği ve yatçılıktan gelmektedir? Yatçıların yönünü tarih, kültür, doğa zenginlikleri ve bakir koylarla, yat turizmi açısından bir cazibe merkezi olan Türkiye'ye çevirmek amaçlı Bakanlığınızın faaliyet ve projeleri nelerdir?

Ülkemizin en önemli gelir kaynaklarından birini oluşturan ve kaydettiği gelişmelerle ciddi bir ivme yakalayan turizm sektörü, küresel turizmin rekabetçi ve başarılı bir unsurdur. Bugün Türkiye; Asya ve Avrupa kıtalarının kesişme noktasındaki ayrıcalıklı konumu, binlerce yıllık tarihsel, kültürel

ve doğal zenginlikleri, zengin ürün çeşidi ile dünya turizminde rekabet üstünlüğü sağlayacak özelliklere sahip. Bu zenginlikleriyle ülkemiz, farklı turizm etkinliklerinin gerçekleşmesi konusunda insanlara yeni fırsatlar sunuyor. Bu kapsamda; kış, deniz, sağlık, inanç, termal, kongre turizmi gibi alanlar büyük bir avantaj oluşturuyor.

Biz sunum imkanlarımızı genişleterek; deniz, kum, güneşin yanına kültür ve kongre turizmini, kış turizmini, deniz turizmini, termal turizmini, sağlık turizmini koymaya, yeni coğrafyalara doğru yaymaya çalışıyoruz.

Alternatif turizm çeşitleri içinde, deniz turizmi Bakanlığımızca son derece önemsenen turizm türleri arasında yer alıyor. Çünkü deniz turizmi, ülkemizin büyük potansiyele sahip

alanlarından biridir. Deniz turizminin özel bir dalı olan yat turizmi ise dünyada ulaştığı ticaret hacmi ile önemli bir sektördür. Yat turizmi, ekonomiyeye kaynak yaratmasının ve istihdamı geliştirmesinin yanı sıra faaliyet alanlarındaki birçok sektörün gelişmesini sağlayarak bölgesel kalkınmada da önemli rol üstlenmektedir.

Bakanlığınızın ‘Yat Turizmi Master Planı’ doğrultusunda Türk turizm sektöründe marina işletmeciliğini ana hatlarıyla değerlendirerek, master plan detaylarınız konusunda bizi bilgilendirir misiniz?

‘Turizm Kıyı Yapıları Master Planı Çalışması’nın amacı; deniz turizminin önemli bir alt sektörü olan yat ve kruvaziyer turizminin mevcut durumunun ve sorunlarının çözüm yolları ve gelişim yöntemlerini araştırmak, kıyı yapılarının en verimli, etkin ve gerçekçi biçimde yapılması için bir yol haritasını ortaya koymaktır.

‘Deniz Turizmi Yönetmeliği’nin yürürlüğe girmesi ile turizm amaçlı deniz araçları yatırım ve işletmeciliği ile deniz turizminin alt yapısını oluşturacak deniz turizmi tesislerinin belgelendirilmesine ilişkin uygulamalara da başlandı. Yapılan düzenleme ile kruvaziyer gemi yatırım ve işletmeciliği ile kruvaziyer gemilerin alt yapısını oluşturacak kruvaziyer gemi limanı yatırım ve işletmeciliği, günübirlik gezi yapan tekneler ile belgesiz yatların disipline edilmesi yönünde alınacak tedbirler, deniz turizmine çeşitlilik kazandıracak sportif ve eğlence amaçlı olarak yapılacak sualtı ve su üstü faaliyetlerine ilişkin esaslara yer verildi.

2634 Sayılı Turizmi Teşvik Yasası hükümleri gereğince Bakanlığınız nezdinde marinaların yer tespitlerindeki başlıca onay kriterleriniz ve alanı kiralama esaslarınız nelerdir?

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’na bağlı Deniz Turizmi Yönetmeliği uyarınca deniz turizmi tesisi yapılacak yerlerin deniz araçlarına emniyetli yanaşma, bağlanma ve barınmalarına olanak sağlayan coğrafi koşullara sahip olmaları ve yakın yerleşim merkezleri ile kara ulaşım bağlantılarının olması gerekiyor.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ‘Kamu Arazisinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik’ hükümlerine uygun olarak turizm amaçlı yatırım yapmak üzere yerli ve yabancı girişimcilere tahsis edilmesi düşünülen taşınmazlar için hazırlanan ‘Turizm Yatırımcılarına Kamu Arazisi Tahsis Şartnamesi’ içerisin-

Deniz turizmi, kıyılarımıza kazandırdığı sosyal ve ekonomik hareketlilik ve sağladığı döviz girdisi ile turizm girdileri içerisinde önemli bir paya sahip. Bu payın oranı kesin olarak tespit edilememekle beraber, deniz turizmi sektörü yüzde 25 olduğu ifade ediliyor.

Deniz turizmi alanındaki düzenlemeler ilk defa 1982 yılında 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun yürürlüğe girmesi ile yapıldı. Yat limanı yatırım ve işletmeciliğine ilişkin düzenlemeler ise bu Kanuna bağlı olarak 1983 tarihinde yayımlanan Yat Turizmi Yönetmeliği ile gerçekleştirildi.

Turizmi Teşvik Kanunu’nun yürürlüğe girdiği yıllarda çeşitli nitelik ve statülerde Çeşme’den Antalya’ya kadar yat limanları kuruldu. 1984 yılında 435 yat bağlama kapasiteli 2 yat limanı mevcutken bugün Muğla’da 21,

Antalya’da 4, İstanbul’da 3, Aydın’da 2, İzmir’de 3, Balıkesir’de 3 ve Kocaeli’nde 1 olmak üzere 22’si işletme belgeli, 15’i yatırım belgeli toplam 37 yat limanı ve çekek yeri bulunuyor. Turizm işletmesi belgeli yat limanlarının toplam bağlama kapasitesi 7195, turizm yatırımı belgeli yat limanlarının toplam bağlama kapasitesi ise 5167. Türkiye’deki toplam yat bağlama kapasitesi özel ve belediyelere ait tesislerle birlikte yaklaşık 15 bin civarındadır.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun Yat Turizmine İlişkin bölümü, 25 yıl aradan sonra ‘Deniz Turizmi’ olarak yeniden düzenlendi. Yapılan düzenleme ile deniz turizmi ticaretinde faaliyet gösteren deniz turizmi tesis ve araçları ile bu yatırım ve işletmelerde verilen hizmetin turizm sektörü içerisinde disipline edilmesi amaçlanıyor.

deki bilgileri Resmi Gazete, ulusal 3 büyük gazete ve Bakanlığımızın web sayfasında yayımlanarak kamuya duyuruyoruz.

Belgesiz yat çekek yerleri mevcut mu? Bunları tespit ve iyileştirme yönündeki çalışmalarınız nelerdir?

Bakanlığımızdan belgeli yat limanları çekek yerlerinin arz kapasitesinin yetersiz olması nedeniyle ülke turizminin olumsuz yönde etkilenmemesi için, Denizcilik ve Gümrük Müsteşarlığınca uygun görülen yat çekek yerlerine yabancı bayraklı yat çekilmesine 2009 yılının sonuna kadar izin verildi.

Ayrıca, deniz turizminin yoğun olarak yaşandığı önemli turizm merkezlerinde dağınık ve niteliksiz olarak yabancı bayraklı yatlara hizmet veren Bakanlıktan belgesiz çekek yerlerinin rehabilite edilmesi, niteliklerinin artırılması amacıyla Deniz Turizmi Yönetmeliği'nde gerekli düzenleme de yapıldı.

Birden fazla çekek yerinin bulunduğu yerlerde ilk yardım ünitesi, çalışanlar için duş, tuvalet, ortak yemek ve dinlenme yerlerinin, katı ve sıvı atıkların Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uygun şekilde bertaraf edilmesini sağlayacak depolama ve arıtma tesislerinin merkezi ortak tesisler olarak yapılmasına olanak sağlayan düzenleme yapıldı.

Akdeniz Çanağındaki marina faaliyetleri Türkiye'yi atılıma zorluyor

Denizi olmayan İsviçre'nin bile göllerinde dolaşan yat sayısı neredeyse üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizdeki kadar deniliyorsa, göllerinin kıyısı yüzür marinalarla dolu olup dünyanın en zorlu mücadelesi America's Cup'ı iki yıl üst üste kazanması da bu kültürün bir sonucu olduğu ifade ediliyorsa ülkemizde denizcilik kültürüne yeteri kadar önem verilmemesinin etkenleri ne olabilir sizce?

Yat turizminin yüksek gelir grubuna yönelik olması, iç talebin düşük gerçekleşmesine yol açıyor. Türkiye'de yat turizmi için doğal doku çok elverişli. Türkiye'nin sahil şeridinin uzunluğu ve iklim şartlarının yat turizmine elverişli olması önemli bir avantaj sağlıyor.

Türkiye'de deniz turizminin gelişmesi, günümüze kadar belli bir planlama olmadan arz ve talebin doğal bir şekilde geliştiği ortamda oluşmuş. Ancak özellikle Akdeniz Çanağını ilgilendiren yatçılık faaliyetlerindeki son gelişmeler ülkemizi bu konuda bir atılıma zorluyor.

Akdeniz Çanağı, dünyada deniz turizminin odaklandığı bir bölgedir.

Korunaklı doğal koylar, ılımlı rüzgarlar, limanlar arasındaki uzaklıkların azlığı, yaz sezonunun uzunluğu, Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin çokluğu, deniz turizminin bu bölgede yoğunlaşmasındaki başlıca etkenlerdir. Akdeniz Çanağında deniz turizmi, Batı Akdeniz'den başlayarak doğuya doğru devam eden bir gelişme içerisinde. Batı Akdeniz'deki limanların yoğunluğu ve deniz kirliliğinin ciddi boyutlara ulaşması, deniz turizmini Doğu Akdeniz'e kaydırıyor. Coğrafi konumu, iklimi, yat güzergâhları, tarihsel ve kültürel değerleri bakımından bütünüyle zengin bir potansiyel oluşturan kıyıların çokluğu nedeniyle Türkiye Doğu Akdeniz ülkeleri içerisinde en şanslı ülkelerden biri... Ancak, ülkemiz sahip olduğu büyük potansiyele rağmen deniz turizmi ve yat bağlama kapasitesi bakımından İtalya, İspanya, Fransa gibi ülkelerin gerisinde. Bunun yanında, Akdeniz'deki marinalarda yaşanan yoğunluk, yatçıların değişik yerler görmek istemelerinin yanı sıra, Anadolu'nun zengin kültürel geçmişe sahip olması, Akdeniz'deki en temiz kıyıların Türkiye'de bulunması nedeniyle, ülkemiz bu alanda bir cazibe merkezi olma yolundadır.

Dünyada kitlesel turizm ürünleri ağırlıkta

Dünya turizm talebi içinde kitlesel turizm ürünleri ağırlık ve önemini koruyor. Bunun yanında yeni, farklı eğilimler de öne çıkıyor. Bu alternatif ürünlerden biri de son yıllarda dünya turizm büyüme hızının bir kat üstünde gelişen kruvaziyer turizmidir. Son yıllarda ülkemize kruvaziyer gemiler ile yapılan seyahatler arttı. Deniz hudut kapılarında yoğun yolcu trafiği yaşanıyor. Kruvaziyer gemilerin Türkiye'de en çok uğradığı limanlar; Kuşadası, İstanbul, İzmir, Bodrum, Marmaris ve Antalya. Ülkemize 2005 yılında 900 bin, 2006 yılında 1 milyon, 2007 yılında 1.500.000, 2008 yılında ise 1.600.000 yolcu geldi. Birçok turistik ürün çeşidinde olduğu gibi kruvaziyer turizmde başlayan canlanma ve gelişme ihtiyacı, dış talebin Türkiye'ye yansması ile ivme kazanan bir olgu durumundadır. Türkiye'nin doğal ve tarihi turistik dokusu, kruvaziyer turizm talebinin önemli bir kısmına yanıt verebilecek potansiyeli bünyesinde barındırıyor.

Bakanlığımızın Deniz Turizminin geliştirilmesine yönelik başlıca hedefleri şu şekilde sıralanabilir:

- Marina yatırımlarında yaşanan yoğun bürokratik işlemlerin azaltılması,
- Ülkemizde bir yat limanı yapmak için yatırımcının ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından izin ve onay alması ve yatırımla ilgili plan ve projelerin tasdiki yaklaşık 4-5 yıllık bir zamanı kapsamakta olup dolayısıyla bu süreç yat limanı yatırımlarında caydırıcı bir unsur olmaktadır. Bu konuda, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) kurulmuştur. Bu kurulun amacı, yatırım ortamının önündeki engelleri kaldırmaktır. Devlet Bakanı başkanlığında ilgili kamu kurumları Müsteşarları ile TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM Başkanlarından oluşan kurul ve 13 teknik komite yatırımla ilgili makro sorunları belirlemede, sorunun yürütücü tarafı ve çözüm tarihi belirlenmektedir. Bu toplantının koordinatörü DPT Müsteşarıdır. Bu sistem, İtalya'da uygulanan Yuvarlak Masa Toplantısı modeli ile benzerlik taşımaktadır. Bu modele göre yatırımcı, yatırım dosyasını taraf olan kuruluşlara birer adet vermekte, 3 ay sonra tüm taraflar bir yuvarlak masada yatırımcı ile bir araya gelerek proje tartışılmakta, katılanların yüzde 51'i onay verirse yatırım onay almış olmakta ve işe başlanılmaktadır. Böylece bürokrasinin tamamı yok edilemese de işlemler hızlandırılmış ve 4-5 yıl süren işlemler 1,5-2 yıla çekilmiş olmaktadır.
- Marina arz kapasitesinin artırılması,
- Karadeniz'de yat turizmi ve kruvaziyer turizmin geliştirilmesi için gerekli altyapı eksikliklerinin giderilmesi,
- Kruvaziyer turizm açısından önemli bir bölgede bulunan ülkemizin kruvaziyer turizmin altyapısını teşkil eden limanların mevcutlarındaki altyapı eksikliklerinin tespit edilerek giderilmesi,
- Belgeli yat ve yat limanlarında gerekli modernizasyonun sağlanması,
- Yatların deniz hudut kapılarındaki giriş çıkış işlemlerinde liman otoritesi kavramının getirilmesi ve işlemlerin otomasyonla gerçekleştirilmesi,
- Çevre kirliliğinin önlenmesi.

Uzmanlar, yat turistinın kara turistine göre daha büyük tutarda harcama yaptığına dikkat çekiyor. Dolayısıyla marinaların buldukları sahaya ticari hacim ve kültür paylaşımı getirdiği varsayımıyla, marina işletmelerinin artması yönündeki Bakanlığınızın özel faaliyetleri nelerdir?

Ülkemize gelen turistlerin daha uzun süre konaklamalarını sağlamak ve gelen nitelikli turist sayısını arttırabilmek için Türkiye Turizm Stratejisi'nde öngörülen 11 kruvaziyer liman, 9 yat limanı, 27 Balıkçı Barınağı+Yat Limanının turizme kazandırılmasını hedefliyoruz.

Bu planla, İstanbul, Antalya, İzmir'deki yat limanlarının rehabilite edilerek mega yatları alacak şekilde geliştirilmeleri, ayrıca Karadeniz Bölgesi'ndeki kıyı yapılarının değerlendirilmesi ve ekonomiye kazandırılması için başta inşaatı devam eden ve atıl durumdaki balıkçı barınaklarının 30-50 mil aralıkla elektrik, su ve güvenlik gibi altyapı eksikliklerinin giderilerek yat turizmine açılabilmesi, kruvaziyer yolcu taşımacılığına yönelik gereken altyapı ve üstyapının hızla tamamlanarak kruvaziyer limanların turizme açılması yönünde çalışmalar gerçekleştiriyoruz.

Uluslararası rekabet gücünün

arttırılması, turizm sektöründe olan beklentilerimizin çeşitlendirilmesi için deniz turizmine yönelik çalışmaların gerek özel sektör gerek kamu tarafından devam ettirilmesi gerekiyor. Ülkemizin uluslararası yat turizminden hak ettiği payı alabilmesi; mevcut sorunların çözülmesi, sağlıklı bir yapıya kavuşturulması ve yat limanı kapasitesinin artırılması ile gerçekleşebilecek.

Ortadoğu'da yaşanan savaşlar ile terör eylemlerinin arttığı veya siyasi gerilim ve belirsizlik dönemlerinin zaman zaman turizme olumsuz etkisi bilinmektedir. Aynı şekilde yat turizmine de etkisi oluyor mu?

Ortadoğu'da yaşanan savaş, terör ve siyasi gerilimler nedeniyle diğer turizm türlerinde yaşanan olumsuzluklar, yatçılık sektöründe bu güne kadar yaşanmadı ve herhangi bir rezervasyon iptali geldiği yönünde bir bilgi de yok. Marina doluluk oranları da bu hususu destekliyor.

İzmir Körfezi'ne marina yapılması konusunda çalışmalarınız var mı?

Bakanlığımız tarafından onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi'ne ilişkin çevre düzeni planında, kruvaziyer liman önerilmiştir. ■

İZMİR'E İKİ MARINA PLANDA

8500 yıllık medeniyetler beşiği, doğal limanıyla ticaret merkezi, Türkiye'nin Batı'ya açılan yüzü, fuarları ve turizm kenti etiketlerini taşıyan güzel İzmir'imizin bunca zaman, neden bir marinalar kenti olmadığını ve de önümüzdeki süreçte kentimizin marinalarla renklenip, renklenemeyeceğini değerli Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Aziz Kocaoğlu ile konuştuk.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Kışları konaklama ve kimi zaman da prosedürler gereği turistik beldelerde yatlarını bırakmayı düşünmeyen, hafta sonu ve tatil günlerinde şehir dışına çıkmadan, kolayca yat gezintisi yapmak isteyenler ya da hava yoluyla gelip, kısa sürede şehir merkezinde alışverişini, işlerini tamamlayıp, yatıyla buradan kolayca seyahate çıkmak isteyen kişilerin ihtiyaçlarına

İzmir ve İzmirli için, marina zorunlu ihtiyaç

cevap verebilecek, İzmir sahilinde marinaların olması yönünde talepler alıyor musunuz?

Klasik bir söylemdir ama doğrudur; "İzmir, 8500 yıllık tarihi boyunca bir liman ve ticaret kentidir" denir. Bu özelliği günümüzde de devam etmektedir ki İzmir bu son derece önemli doğal varlığını yani 'körfezini' korumak, doğru kullanmak ve gelecek kuşaklara taşımak zorundadır. Her alandaki yatırımları belirleyen gelişme, ekonomik ve sosyo kültürel alandaki gelişmelerdir. Dolayısıyla örneğin, 10-15 yıl önce ihtiyaç duyulmayan bir yatırıma, projeye bugün ihtiyaç duyulabilir. İzmir'in yat limanı

yatırımı gerekliliği de kentteki gelişmelerin doğurduğu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. İzmir körfezinde yat limanlarının bulunması hem kentli ihtiyaçtır hem de bir turizm kenti olma iddiasındaki kentimizin bu alanda gelişmesi ve turizm pas-tasından daha fazla pay alabilmesi için yapılması zorunlu yatırımlardır. Bu anlamda hem bireysel talepler bulunmakta hem de kentimizin ortak aklının ortaya koyduğu ihtiyaçtır yat limanları yatırımı...

Körfez raporundan çıkacak ilk bilimsel verilerle yol haritası şekillenecek

Her bulunduğu yere ekonomik canlılık, istihdam ve kültür getiren marinaların; doğal limana sahip, medeniyetler beşiği kentimizde, günümüze kadar aktifleştirilememesinin çevresel ve bürokratik faktörleri nelerdir? İzmir sahiline

marina projeleriniz var mı?

Marinaların kuruldukları bölgelere her alanda önemli bir canlılık kazandırdıkları bir gerçek. Bunun bilincinde olarak Karşıyaka-Mavişehir ve İnciraltı dolaylarında konumlandıracağımız iki adet marina-yat limanını gündemimize aldık. Gerekli planlama hazırlıklarımızı yapıyoruz. Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü ile uzun süredir sürdürdüğümüz araştırma, gözlem ve geleceğe yönelik ortak çalışmayı yeni bir protokolle daha da ileri taşıdık. **İzmir İç ve Orta Körfezin Batimetrik ve Sismik Özelliklerinin Ortaya Çıkarılması ile İzmir Körfezi'ndeki Akıntı Sisteminin İncelenmesi ve Modellenmesi Projesi'** çerçevesinde, körfezin geleceğine ilişkin önemli adımlar atacağımıza inanmaktayız. Bu çalışma bize, şimdiye değin elimizde olmayan bilimsel verileri ortaya koyacak. Körfezin temizlenme sürecinin hızlandırılması için neresinde, ne yapmamız gerektiğini veya yapabileceğimizi, marina-yat limanı gibi yatırımların nerelerde yapılabilmesine ilişkin somut bilgiler ortaya

çıkacak. Gerekli planlamalarımızı ve oluşturacağımız projeleri bilimsel veriler ışığında yapabileceğiz. **Ayrıca Üçkuyular'da bir kruvaziyer limanı yapılması konusu; bizim düzenlediğimiz Ekonomik Koordinasyon Kurulu toplantılarında da öne çıkan bir öneri oldu. Büyükşehir olarak bu konuda da elimizden gelen katkıyı koymaya hazırız.**

Kentin önünü açmak için öncelikle altyapı ve devlet teşviği gerek

Göllerine yüzer marinalar yerleştiren, denizi olmayan İsviçre, minicik bir sahil kasabası olan Poole'da bile onlarca marinası ve binlerce teknesi olan İngiltere, küçük bir alanda, sadece Cannes'da her biri Ataköy Marina'dan büyük iki marinası bulunan Fransa veya biz kıyılarına toprak döküp otopark, yol genişletme çalışmaları yaparken,

Hollanda'nın tam tersi toprağı kazarak, denizi içeri alıp marina alanı yaratması ya da ekonomik durumları Türkiye'den daha zayıf olan pek çok ülke dahi marinalar konusunda önümüzde başarı örnekleriyle dururken, İzmir'in halen bu sorunlarını aşamamasının gerekleri nelerdir?

Ortaya koyduğunuz tespitlere katılmamak mümkün değil. İzmir yalnız çevresine değil; Çanakkale'den Fethiye'ye kadar uzanan geniş bir hinterlanda hitap eder. Ülkemiz ithalat ve ihracatının önemli bir bölümü İzmir'den gerçekleştirilir. Ancak özellikle 1980'lerden itibaren başka kentlerimizde de sanayi, turizm, sağlık ve hizmet sektörü gibi pek çok alanda önemli gelişmeler olmuştur. Dolayısıyla İzmir'in ağırlığının bir kısmı bu kentlere kaymıştır. **Unutmamak gerekir ki kentlerin gelişmişliği, yalnız ve yalnız o kentteki sermaye birikiminin yoğunlaşması ile ilgili değildir; o kentin önünün açılması için gerekli planlamaların yapılması ve altyapının hazırlanması ile de ilgilidir. Öte yandan, ulaşılan**

ekonomik gelişmenin ortaya çıktığı ihtiyaçlarla da bağı vardır. Örneğin Antalya, turizm yatırımlarında neden patlama yaşamıştır da İzmir'de bu olmamıştır? Olay son derece açık; **Antalya'nın bu alanda zaten bir potansiyeli vardı ama devlet de yaptığı düzenleme ve planlamalarla, en önemlisi verdiği teşviklerle sektörü bu bölgemize yönlendirmiştir.** Konuya bir başka açıdan daha bakalım; neden 20 yıl önce değil de son 5-10 yılda İzmir'de turizme yönelik konaklama tesisi yatırımları bir ivme kazanmıştır? Çünkü

turizm sektörü, İzmir'in bu alanda sahip olduğu potansiyelin, değerlerin farkına varmıştır. Yakalanan ivmede, bizim düzenlemiş olduğumuz uluslararası fuar organizasyonlarının da büyük payı vardır. Son olarak şunu da söylemeliyim; **Antalya ve Muğla yöremiz belirgin bir doygunluğa ulaşmıştır; insanlar farklı alanları keşfetmenin peşinde ve İzmir çevresi de bakir bölge. Sorunlarına, önünün yeterince açılmamasına rağmen Çeşme bölgemizde yaşanan hareketliliğin nedenlerinden biri de budur.** Eğer gerekli planlama ve düzenlemeler yapılabilirse; Çeşme, Karaburun ve Seferihisar yörelerimiz önümüzdeki süreçte turizm yatırımlarından daha fazla pay alabilir; bunun da kentin ekonomik gelişimine, kentlinin yaşam standardının yükselmesine büyük katkısı olur. Biliyorsunuz, bu süreci hızlandırmak için İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak Yarımada'yı kalkındıracak projeler için yarışma bile açtık.

Körfezin temizlenememesi hem İzmir'in hem de ülkemizin sorunudur

İzmir limanının özelleştirme sürecini tamamlayamaması, bağlantılı olarak körfez dibinin temizlenememesinin günümüze kadar

uzamasındaki etkenin, ülkemizin geneline yayılan denizcilik kültürünün yerleşememesiyle bağlantısı olduğunu düşünür müsünüz?

Evet, üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkemiz olduğunu söylüyoruz ama bizden çok daha küçük ya da daha az kıyısı olan ülkeler bile denizlerinden bizden kat kat fazla yararlanıyorlar. Bu, her anlamda böyle; balık üretiminde, yük ve toplu taşımacılıkta, turizm sektöründe... **Limanın özelleştirilmesi bir hükümet politikası ama İzmir Körfezi'nin temizlenmesi gereği, güzel İzmir'imizin ve ülkemizin sorunudur.** Körfezde büyük tonajlı gemilerin İzmir Limanı'na giriş yapabilmeleri için belli bir genişlikte, asgari 13 metre derinliğe ulaştırılacak şekilde bir kanal açılması gerekiyor. Limandan daha fazla yararlanabilmemiz hem İzmir'in hem de ülkemizin çıkarınadır. Ama körfezde kanal açılması konusu, en az 20-25 yıllık bir konu. Bu sorunu, bugüne kadar aşmış olmamız gerekirdi!

Üçkuyular sahilinde yer alan Levent Marina'nın hizmet yeterlilikleri konusunda belediyenin fiziksel ve çevresel tespitleri ile bu kapsamda iyileştirme çalışmaları var mı?

Levent Marina, Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı'mıza aittir. Bazı düzenlemeler konusunda belediyemize düşen bir görev varsa biz yardımcı oluruz. ■

KUTLUAYACHTING

Yat kiralama - Yat Satış - Gemi Acenteliği hizmetleri - Organizasyon

DENİZLERİMİZDE TÜRK BAYRAĞI DALGALANIYOR

**ÖTV ve KDV İNDİRİMİ AVANTAJINDAN
FAYDALANMAK İÇİN SON GÜN
30 KASIM**

UZMAN KADROMUZ İLE EN İYİ HİZMET
EN UYGUN FİYAT GARANTİSİNDEN
YARARLANMAK İÇİN
HEMEN ŞİMDİ BİZİ ARAYIN

712 28 00

• **Kiralama**

- Bareboat Kiralama
- Gulet Kiralama
- Motor Yat Kiralama
- Katamaran Kiralama

• **Tescil**

- Transitlog Yenileme
- İthalat-İhracat İşlemleri
- Yabancı Bayrak Tescil
- Türk Bayrak Tescil
- Telsiz Ruhsatı
- Ehliyet Yenileme

Satış

- 2.El Tekne Alım Satımı

Organizasyon

- Yelkenli Tekne İle Sakız Turu
- Teknede Takım Çalışması Eğitimleri
- Tekne Transferi
- Teknede Organizasyon

Tel. : +9 0 232 712 28 00

E-Posta : info@kutluayyachting.com

Musalla Mah. 1035 / 1 Sk. No. 1/4 Çeşme / İzmir TÜRKİYE

www.kutluayyachting.com

www.bookbareboat.com

www.bookagulet.com

www.yatarabul.com

marina vista

HOTEL BODRUM

Toplantı
Organizasyon &
Uygun Konaklama
İmkanlarıyla

MARİNA YATIRIMLARININ DERDİ: BÜROKRASI...

Doğuş Grubu'nun Türkiye'ye kazandırdığı iki büyük marina var; biri 5 Altın Çıpa sahibi D-Marin Turgutreis, diğeri de hali hazırda şu an ülkemizin en büyük kapasitedeki marinası D-Marin Didim... Deniz Turizmi Birliği Yönetim Kurulu Başkan

Yardımcılığı görevini de yürüten, Doğuş Marinalar Koordinatörü ve Yönetim Kurulu üyesi Sayın Ali Erkan Bezirgan ile hem marinalarına dair ayrıntıları konuştuk, hem de sektöre dair gelişme ve sorunlar üzerine aydınlatıcı bilgi ve yorumlarını aldık.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Türkiye'nin şu an en büyük marinası olan D-Marin Didim Marina'nın özellikleri nelerdir?

Yap İşlet Devret modeliyle Didim İlçesi Çamlık Mevki 3. Koyda, Ekim 2006'da inşaatına başlanan D-Marin Didim Marina, 30 aylık bir sürede tamamlanarak, 19 Ağustos 2009 tarihinde Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın katılmış olduğu resmi törenle hizmete açılmıştır.

D-Marin Didim Marina Bodrum Milas Havaalanına 90, İzmir Havaalanına ise 120 km mesafededir. Bodrum Yarımadası'nın tanınmış yerleşim yerlerine, denizden; Türkbükü 12, Yalıkavak 14, Turgutreis 20 mil uzaklıktadır. Leros, Patnos, Samos, Kalimnos gibi Yunan Adalarına ise 15-25 mil uzaklıkta bulunmaktadır.

Yat Klüb, Alışveriş Merkezi, Restaurant - Cafe - Barları ile hizmet veren D-Marin Didim Marina denizde 580, karada 600 yat kapasitesine

sahiptir. Toplam 500 bin m² alan üzerinde; 70.000 m² çekek alanı, 400 ton ve 75 ton olmak üzere iki adet travel lift ve 40 ton kapasitede trailer, iki adet bakım onarım için hangar, 36 adet teknik atölyesi ile Akdeniz çanağının en büyük bakım onarım tesisi olma hedefindedir.

Marinada 90, teknik atölyede 150, ticari alanlarda 100 personel istihdamı sağlanmaktadır. Marina bünyesindeki iş ortaklarına dışarıdan hizmet verecek firmalarla beraber bölgeye toplam, 650 kişilik istihdam ile ticari ekonomik hareket sağlanması planlanmaktadır.

Doğuş Grubu'nun marinalar zincirinin ilk halkası D-Marin Turgutreis, 5 Altın Çıpa'ya sahip; gelir düzeyi yüksek gruba, tam donanımlı marina ve yaşam merkezi olarak hizmet veriyor. Grubunuzdaki marinalar için, böylesi ortak bir baz ölçütünüz var mı?

Marinacılık bir hizmet işidir ve her hizmet işinde olduğu gibi müşteri memnuniyeti önem taşır. Marinalarda müşteri memnuniyet anketleri ile müşteri nabzını tutma ve ihtiyaçları doğrultusunda sunulan hizmetin güncelliği korunarak geliştirilmekte ve çeşitlendirilmektedir. Doğuş Grubunun tüm tesisleri gibi marinacılık sektöründe de uluslararası standartlarda çok yüksek hizmet beklentisine sahip müşteri profiline yat bağlama, kara servis hizmeti, sosyal olanaklar ve konaklama hizmetleri sağlamayı amaçlayan D-Marin Didim Marina, uluslararası kalite standartları çerçevesinde çalışmalarını başlatmış ve aynı kalitede de devam ettirecektir.

Grubunuzun, Amerikalı Island Global Yachting (IGY) ve Hırvatistan'da Mandalina Yacht & Club ortaklığındaki hedefleri nelerdir?

Doğuş Grubu, marinacılık sek-

töründe bölgesel oyuncu olmak için yurt içi ve yurt dışı yatırımlarına başlamış olup, kararlılıkla devam hedefindedir. Doğu, inşaattan sonra Turgutreis Marina'yı 2003'te açtı ve 25 yıl işletecek. Burada 30 milyon dolarlık yatırım yapılmıştı. Didim Marina da 19 Ağustos 2009'da açıldı. Dalaman; 11 yıldır Dalaman Belediyesi ile Anıtlar Yüksek Kurulu arasındaki idare mahkemesinde devam eden ihtilafın çözülmesini bekliyor. Belediye, ihaleden bir hafta sonra ikinci doğal sit alanı olan yeri, birinci sit alanına çevirmiş; inşaat yapılamıyor.

Doğu grubunun marina işletmeciliğindeki Türkiye genelinden aldığı pay oranı nedir?

Doğu Grubu Marinalarının Türkiye genelinden aldığı pay; yüzde 20.14'tür.

Ülkemizin marina sektörü bakımından avantajları ile sektöre dair yaşanan son gelişmeleri anlatır mısınız?

1983 yılında yürürlüğe giren, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Yasası ile yabancı bayraklı yatlarla 5 yıl süre ile Türkiye'de kalmak; Türk karasuları ve limanları arasında, gezi ve spor amacıyla turizm hizmet ticaretinde, serbestçe çalışma olanağı sağlanarak, uluslararası tam bir rekabet ortamı yaratılmıştır. Ancak bu dönemde yürürlükte bulunan ve uygulanmasında sıkıntı yaşanmayan teşvik sistemleri sayesinde marinalarımız ve Türk bayraklı yat işletmelerimizin uluslararası rekabet gücü desteklemiş, sektörün hızlı gelişmesi sağlanmıştır.

Doğu Marinalar Koordinatörü ve Yönetim Kurulu Üyesi Ali Erkan Bezirgan

Türkiye, marina işletmeciliğindeki avantajlarını kullanarak fırsatı yakalamalıdır

Avrupa ülkelerinden kaynaklanan potansiyel için Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerde deniz turizmi için alt yapı hazırlanmaktadır. Avrupa yatçılarının hedef ülkeleri arasında İspanya, Fransa, İtalya, Slovenya, Hırvatistan, Yunanistan ve Türkiye bulunmaktadır. Türkiye halen saydığımız ülkeler arasında sayısal bakımdan sonuncu ülke olma özelliğini korumakta ise de marinalarımız ve yatlarda üretilen turizm hizmetleri ve yine marinalar ile yat çekek yerlerinde üretilen bakım-onarım hizmetleriyle Akdeniz çanağının yatçılık merkezi olmuştur.

Batı Akdeniz'deki doluluk, kirlilik, yüksek fiyatlar ile arz-talep dengesinde talep yönündeki artışlar ve yeni doğal güzelliklerin aranması, Doğu Akdeniz'i cazibe noktası haline getirmektedir. Doğu Akdeniz'de konumu, sahip olduğu coğrafyası, ikliminin 12 ay kullanıma olanakları ve ekolojisi ile Türkiye diğer Doğu Akdeniz ülkelerine göre çok daha avantajlı durumdadır ve bu avantajlar, deniz turizmi açısından da son derece önemli özelliklerdir. Bunların yanında yat inşaatı, yatların bakım ve onarımında sektörün geleneksel ustalık ile teknolojiyi birleştirmedeki başarısı ve de marinalarda yat ve yatçılara sunulan hizmetlerin çeşitliliği ve kalitesi, ülkemizin sahip olduğu değerlere deniz turizmi açısından artılar katmaktadır. Türkiye bu fırsatı iyi değerlendirmelidir. Ülkemizin Akdeniz'deki önemli konumu nedeniyle deniz turizmi açısından büyük bir potansiyele sahip

olduğu bilinmektedir. Akdeniz çanağında mevcut bulunan yatlardan alınacak payın artırılması amacıyla deniz turizminin geliştirilmesi ve ülke turizm gelirlerinin istenilen düzeye getirilmesi amaçlanmıştır. **Yat ve marinaların sayısal verileri ile Avrupa ve dünyadaki gelişmeleri değerlendirdiğimizde; Türk deniz turizm sektörü, dünya deniz turizmi pazarı için bir numaralı yatçılık bölgesi haline gelebilme ve 10 milyar \$ döviz girdisi yaratma şansına sahiptir.**

Denizcilik sektöründe son yıllarda olumlu gelişmeler devam etmektedir. Şöyle ki sahibi Türk Vatandaşı olan ancak vergi yükü nedeniyle yabancı bayrak taşıyan yatların, Türk Bayrağına geçişini kolaylaştıran kararname yayımlandı. Bakanlar kurulu kararı ile de yeni tekne alımında ise 30 Kasım'a kadar ÖTV sıfırlandı, KDV 18 den yüzde 1'e indirildi.

Türkiye menfaati için devlet ve özel sektör temsilcilerinin işbirliği şart

Akdeniz ülkeleriyle kıyaslandığında 3 tarafı denizlerle çevrili ülkemizde denizcilik ile ilgili alanlara yeteri kadar destek ve önem verildiğini düşünüyor musunuz? Türkiye'nin, Akdeniz çanağından aldığı pay ile bu payın artırılması

konusunda neler söylersiniz?

20. asrın özellikle son çeyreğinde bilim, teknoloji ve haberleşme alanlarındaki baş döndürücü gelişmeler coğrafi sınır ve mesafe kavramlarını da ortadan kaldırmıştır. Ülkeler ve milletler arasında iktisadi, sosyal ve kültürel temas ve etkiler giderek artmıştır. Avrupa'da 800 bin özel ve ticari yat ile Akdeniz çanağında yaklaşık, 250 bin yat kapasiteli marinalar görülmektedir. Tüm kıyılarımızdaki marinaların toplam kapasitesi ise yaklaşık 15 bin yat civarındadır ve bunlar yat turizminin yoğun olarak seyrettiği Bodrum-Antalya rotasıdır.

'Deniz turizmi' içerisinde yer alan 'Yat ve Marina İşletmeciliği' ki diğer bir deyişle; 'yat turizmi'nin geliştirilmesi ve rakip ülkeler ile rekabet edecek seviyeye gelebilmesi için devletimizin ve marina işletmecilerinin birlikte hareket etmeleri gerekir. Ülkemizde, yıllık turizm gelirinin 50 milyar \$ olacağı yılların planlaması yapılıyor. Devlet ve sektör, dünya turizm pas-tasından alınacak ekonomik payı artırma hedefinde; ülkemizin sağlıklı tanıtımını, amacına ve çağa uygun koşullar içerisinde yapmalıdır. Bunun için de gerekli katkının sağlanması ve pazarlamaların çağdaş turizm eğilimlerine uygun olarak gerçekleştirilmesinde bir zaruriyet ve mecburiyet söz konusudur.

Deniz turizminin, 'olmaz ise olmaz' parçası olan marina ve çekek yerlerinin uluslararası alanda, yarışır hale gelmesi ve belirli bir standarda kavuşturulması gerekmektedir. Avrupa Topluluğu ile entegrasyonun sağlanarak, bu ülkelerden gelmesi beklenen yatları marinalarımızda görmenin zamanı gelmiştir. Zira gelişmişliğin ve ekonomik seviyenin bir göstergesi olarak bakılan bu yerler, hizmet veremedikleri veya hizmet verecekleri unsur olan yatları marinalara çekemedikleri sürece bu sektör güçlenemez. **Batı Akdeniz ülkelerinde olduğu gibi marina ve çekek yerlerinin yaşaması, gelişmesi ve de kaliteli hizmet sunabilmesi; devletimizin konuya sahip çıkması ve desteklemesi ile müm-**

kün olabilecektir. İlgili Bakanlıkların vereceği izin ile belgeli marina ve çekek yerlerinin hizmet verdiği sektör, daha yüksek döviz getirisi olan, farklı bir turist kitlesine hitap edecektir. Bu kitleyi oluşturan yabancı yatçı konuklara, belgeli marina ve çekek yerlerinde kaliteli hizmet vermek, yatların da güvenli bir şekilde kalmalarını sağlamak esastır.

Devlet kuruluşları ile sektörde hizmet verenlerin ortak çalışmaları sonucu, giriş-çıkış ile gümrük işlemlerinde sağlanacak kolaylıklar sektörü büyük ölçüde rahatlatacaktır. Yunanistan'da iki otoriteyle tekne sahipleri işlemlerini hallederken, Türkiye'de; Pasaport, Liman Başkanlığı, Sahil Sıhhiye, Gümrük ve Gümrük Muhafaza'dan ayrı ayrı onay alınması zorunludur.

Belgesiz iskele ve çekek yerleri sektöre telafisi zor zararlar verir

Özellikle son yıllarda mahalli belediyeler ile deniz kıyısında tarlası bulunan gerçek ve tüzel kişiler; tarlalarını düzelterip, denize iskele koymak suretiyle yasalara rağmen yabancı bayraklı yatlara bağlama hizmetini sunmaya ve karaya alarak çekek

yapmaya devam etmekte olup, bu tür yerlerin sayıları günden güne çoğalmaktadır. Ülkemiz menfaatlerine uygun olarak yapılmamış ve belgeli olarak işletilmeyen bu yerlerin göz ardı edilerek, bu faaliyetlerine devam etmeleri halinde; ileride telafisi zor, çok ciddi ekonomik kayıplara sebebiyet verilecek ve milyonlarca dolar harcanarak yapılan onlarca tesis zarara uğrayacaktır.

Yat turizm sektörünün temel fonksiyonu, hizmetlerin sunulacağı marinalar zincirini oluşturmaktır. **Her ülke için başarının anahtarı, bütünleşme hareketidir.** Ülkemiz ve milletimiz için büyük kazançlar sağlayacak sosyo - ekonomik politikaları uygulamaya koymak ve pazarlarda pay sahibi olarak, her sahada rekabet ederek, başarı kazanmak için çalışmalıyız. Bu yüzden dışa açılan kapı durumundaki marinalarımızı da bu yenedünya düzenine göre hazırlama gereği ortadadır. **Marinalar sadece yatlara yer yaratmaya yönelik değildir. Marinalar, yatırım yapılan bölgede gelişme süreçlerini başlatır ve etraflarında onlarla gelişen kıyısız turistik ekonominin doğmasına neden olurlar. Marinaların yatlar için bir otopark anlayışı da bitmiştir. Marinalar artık geniş potansiyelli topluluklara hizmet veren aktif mekanlar olmuştur.** Marinaların en önemli görevi; bulunduğu yerde yeni bir yaşam çevresi yaratmaktır. Bu nedenle marinalar, şehir yerleşim merkezleri ile bütünleşmek zorundadır. Ayrıca herhangi bir havaalanına en fazla 1-2 saatlik otobüs yolculuğu mesafesinde yer alması da yatçılar tarafından en büyük tercih nedeni olmaktadır.

Çağımızdaki ekonomik ve sosyal gelişmeler gittikçe artan kitlelerin seyahat yapabilme imkanına yol açarken iş zamanlarının kısaltılması, tatillerin uzatılması, diğer taraftan; refah düzeyinin artması ve yatçılığa olan ilginin çoğalması ile marinalar artık yatlara yönelik değil; tamamen yatçı ve çevresine hizmet verecek entegre turizm tesislerini içeren yaşam alanlarına yönelik yapılanmaya başlamıştır. Ülkemizde bunun en güzel örneği de D-Marin Turgutreis ve

Didim Marina'dır. İhtiyaç duyulan marina yatırımlarının bölge özellikleri ve tüm konukların eğilimleri dikkate alınarak gerçekleştirilmesi, konunun temelini oluşturmaktadır. Marinalarda standart koşullar ve sistemli hizmet birimleri bulunması, çağdaş ihtiyaçların artışı sebebiyle hızla büyüyen bir zorunluluk haline gelmiştir.

Türkiye öncelikle turizmde markalaşmak zorunda

Türkiye, 21 marinasıyla Doğu Akdeniz'den yüzde 5.5 pay alırken, yüzde 85 pay sadece; Fransa, İtalya ve İspanya'ya aittir. Yat turizminin önemini ve değerini çabuk kavrayan Fransa, İspanya, İtalya gibi ülkeler, yatların barınma, ikmal ve bakım - onarım gibi kaçınılmaz ihtiyaçlarının karşılanması için gereken tesislerin yapılmasına öncelik ve hız vermişler ve kıyıların bu hizmetlere uygun bütün bölümlerini de kullanıma açmışlardır. Hatta Fransa; yerleşim olan deniz kıyılarının dışında, bataklıkları dahi kurutarak yat limanı haline getirmiştir. **Ülkemiz açısından sonuç; yeni marinalar yapılmalıdır ama elbette her koya bir marina değil! Devlet, önce kıyı envanterini çıkarmalı; hangi yere turistik tesis, hangisine marina yapılacağına uzun vadeli ana planı olmalıdır.**

Türkiye örneğin Bodrum-Kemer arası coğrafik olarak çok çekici olmakla birlikte henüz tam anlamıyla turistik bir ürün niteliği taşımamaktadır. **Genel olarak ülkenin ve Türkiye içindeki turizm bölgelerinin henüz markalaşamamış olması, yatçılık potansiyelinin değerlendirilememesine neden olmaktadır. Bu açıdan baktığımızda öncelikli ihtiyaç ülkesel pazarlamadır.** Türkiye'de henüz destinasyon yönetimi, deniz ve genel olarak turizm envanteri bulunmamaktadır. Turizm politikaları ve içlerinde göz ardı edilen deniz turizmi, devlet tarafından desteklenmelidir. **Kitle turizminde var olan tur operatörlüğü sistemi uluslararası yatçılık için de kurulmalıdır. Bu sayede Türkiye'nin ve marinaların tanıtımı ve satışı çok daha kolay olacaktır.**

Dünya kitle turizminde, son da-

kika kararları ve anlık planlama ile tatile çıkma eğilimi çoğunlukla görülebilmektedir. Yat turizmi, bu anlamda farklılık göstermekte olup; tekne sahiplerinin bir yıl gibi uzun süreler öncesinden planlama yaparak, tatillerine karar vermeleri gerekmektedir. Bu kapsamda, marina rezervasyonları uzun süre önce yapılmalı ve izlenecek rota tayin edilmelidir. **Burada önemli olan bir nokta; yatçıların marina seçimi ile bir bölgeye gitmedikleri gerçeğidir. Doğal güzellik, yat turizmine elverişlilik ve turistik öğelerin varlığı yatçıyı cezbetmektedir.** Bunun için ülke faktörü yani o ülkenin turizm ve yat turizmi potansiyeli, yatçıların gidecekleri yeri seçmelerinde öncelikli etken olmaktadır.

Ülkemizde deniz turizmine ilk ne zaman dikkat çekildi?

1970'li yıllarda 'Mavi Yolculuk' adı ile büyük balıkçı tekneleri tarafından başlatılan deniz gezileri; 1983-1992 yılları arasında hızla gelişmiş ve Türkiye'de, 'Deniz Turizmi' sektörünü yaratmıştır. Ülkemizde 1983 yılında yürürlüğe giren 'Turizmi Teşvik Yasası' ile yat limanları ve yat işletmeciliği, deniz sporları uluslararası rekabete açılmış ve bu ortamda deniz turizminde hızlı bir gelişme yaşandığı malumunuzdur.

Türkiye'de marinacılık; devlet yönetiminde, TURBAN döneminde başlamış olup; özelleştirme kapsamında kiraya verilen Turban Marinaları, özel şirketler tarafından işletilmeye devam etmektedir. Türkiye'de

marinacılık eski bir geçmişe sahip olmaması ile birlikte insanımızın içten ve sıcak yaklaşımı sayesinde diğer hizmet sektörlerinde olduğu gibi hızla gelişmektedir. Deniz turizmi sektörü, 2000 - 2006 yıllarında ortalama olarak 3 milyar dolar döviz girdisi sağlayarak, ülke ekonomisi ve turizm sektörü içerisinde kendini kanıtlamıştır.

Ülkemizde bile yatçılar öyle arttı ki çok yakında bağlayacak yer bulunmayacak

Marina tahsis alanlarındaki ölçütler neler olmalıdır?

Yat limanlarının turizm yönünden önemli veya kısa sürede turizm merkezi haline gelecek bölgelerde yapılması planlanmaktadır. Kıyılarımızda yeni marina yatırım planlaması yapılırken, yatçının yatıyla gezeceği uygun doğa bölgelerine en çok bir günlük deniz seyahati mesafesinde olması veya yatların günlük yol alacakları teorik mesafenin 28-30 mil olabileceği dikkate alınarak yatırımların asgari mesafeler içinde konumlanmasına dikkat edilmelidir. Bu mesafelerin 5 milden daha az ve 25 milden fazla olmamasına özen gösterilmelidir. Yapılacak yatırımın, ülkemize sağlayacağı sosyal ve ekonomik katkı ile bölgesindeki işsizliğe karşı bir çözüm yolu olacağı da daima göz önünde tutulmalıdır. Ülkemize gelen yabancı bayraklı yatlar, yoğun

olarak Kuşadası - Antalya rotasında gezmektedirler. Akdeniz havzasında, özellikle coğrafi özellikler itibari ile Antalya, yatçılık için uygun son nokta olarak görülmektedir.

Yat Turizminin iki temel unsuru olan yat ve yat limanları birbirinin olmazsa olmaz koşuludur. Dünya genelinde yat satışlarındaki artışlar ile fiber - glass, alüminyum gibi malzemelerden imal edilen yatların kullanım sürelerinin uzadığı da dikkate alınırsa yat bağlama yeri ihtiyacındaki artışın önemi daha çok ortaya çıkmaktadır. Son yıllarda, Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de tekne boyları büyüdüğü ve tekne sahiplerinin sayısı da arttı; yani kısa bir süre sonra tekne bağlayacak yer kalmayacaktır. Tüm bunlar dikkate alınarak, bağlama yeri sayısındaki sıçramanın, talebe yansımaları için yatırımlar; planlama dönemi içinde öne çekilmiş ve yatçılığın uluslararası bir faaliyet haline gelmesi ile deniz turizm sektörü içinde en önemli hizmet birimi olan marina yatırımlarına yönelmesi sağlanmıştır.

Pahalı ve bürokratik süreçli marina yatırımlarının devası; konut inşaatları

Pekâlâ, pazarda sektöre bu kadar ihtiyaç varken, yatırımcının yeterli ilgisinin olmamasının gerekçeleri nelerdir?

Pahalı yatırımlar olarak bilinen marina inşaatlarının en büyük sorunu finansman sorunudur.

Zira denizi doldurmak, dalgakıran inşa etmek oldukça güç ve pahalı olduğundan bu tip yatırımlar cazip gelmemektedir. Artık dünyada planlanan yeni marina yatırımlarının içinde konaklama üniteleri, sosyal tüm aktiviteler, otel, apart-hotel veya marina evleri gibi konaklama tesisleri marinaların üst yapı tesislerini oluşturan yatırımlar olarak değerlendirilmektedir. Marina konutları yatırımlarına yönelmenin diğer bir nedeni ise pahalı yatırımlar olarak bilinen marina inşaatlarının finansman sorunudur. **Yakın zamanlara kadar marina yatırımları, tüm ülkelerde olduğu gibi genellikle devlet tarafından finanse edilmiş yatırımlar idi. Ancak özel sektör tarafından bu ya-**

tırımların devlet sübvansiyonu olmadan verimli kılacak yeni bir model uygulaması olarak marina-köylerin inşasına başlanmıştır. Ülkemizde de marina yatırımlarında bu kavramı geliştirerek hayata geçirilmesi halinde büyük talepler oluşturacağı ve marina evleri, konaklama hizmetlerinden dolayı marina ve çevresi daha canlı bir yaşam merkezi haline gelecektir.

Kamu kurumları arasındaki koordinasyonsuzluk ve yetki karmaşası sektörü kilitliyor

Marina işletim müsaadelerinizi alırken uygulanan bürokratik prosedürler ve sürecin, işletmeci açısından caydırıcı, bıkkınlık anları söz konusu oluyor mu?

Marinacılık sektörünün gelişiminin önündeki engelin daha çok bürokrasiden kaynaklandığı açıkça görülmektedir. Türkiye'nin önünde deniz turizmi açısından halen kat edilmesi gereken uzun bir yol bulunmaktadır. Bu nedenle yat turizminin alt yapısı olarak kabul edilen marinaların, sektördeki önemi nedeniyle devlet tarafından yatırım programlarına alınarak birçok marinanın yapılması planlanmaktadır. **1990 yılında Kıyı Kanunu'nun yürürlüğe konmasıyla, uygulanmasına yönelik kurumsal yapılanma veya düzenlemelerin geliştirilmemiş olması birçok sorunu da ortaya çıkarmıştır.** Ülkemiz kıyılarında arazi yönetimi ciddi bir şekilde farklı planlama ve yönetim güçlerine sahip olan, dar kapsamlı ve sektörel yaklaşım kanun ve yönetmelikler **Kamu Kurumları tarafından paylaşılmıştır.** Her kurum; kendi topraklarını ve hakimiyetini ilan etmiş, her kurum bu hakimiyet alanında istediğini yapabiliyor ve aralarında bir koordinasyon olmadığı gibi yazık ki kurulması için de bir çaba gösterilmiyor. Koruma alanlarının statüleri gibi ayrı zonların da var olması ve her birinin farklı amaçları olan Kamu Kuruluşları tarafından kontrol ediliyor olması sonucu; kıyı yatırımlarınızda hemen karşınızda birçok Bakanlığa bağlı koruma alanlarını bulursunuz. Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Alanları,

Özel Çevre Koruma Alanları, Turizm Alanları, Askeri Alanlar, Milli Parklar, Tabiat Parkları, Sulak Alanlar, Yaban Hayatı Koruma ve Yetiştirme Alanları gibi... Ki bu bölgelerin de korunması için çıkarılmış bir sürü koruma alanları, statüleri gibi ayrı zonların var olması, her birinin farklı amaçları olan Kamu Kuruluşları tarafından kontrol edilmesi sonucunda yetki karmaşaları yaşanmaktadır. **Bu uygulamalar sonucunda deniz yapılarında bir çok Bakanlığın konuya farklı yaklaşımları karşısında ülkemizde kıyı yatırımı yapmak imkansız hale gelmiştir.** Marina yatırımlarının izinleri safhasında, son derece karmaşık ve uzun bir bürokratik prosedür ortaya çıkmıştır. Deniz Turizminin alt yapısı olarak kabul edilen marina yatırımlarının, İmar Planı tadilatı ve inşaa izninin izlenmesi sırasındaki prosedür ve bürokratik formalitelerde yaşanan sorunlar, bu sektörde yatırım ilgisini azaltmıştır. Kurumsal yapılaşmanın işlemeyen yanları, ilgili Bakanlık yetkililerinin bunları düzeltmeye yönelik radikal bir değişiklik yapmak için gerekli çalışmaları başlatmaları gerekmektedir...

Çevre kirliliğinin önüne geçmek için uyguladığınız özel sistemler nelerdir?

Marina içinde kalan denizin sürekli yüzülebilecek temizlikte kalmasını sağlamak amacıyla, marina içinde çevre temizliğine ilişkin alanlar belirlenerek gerekli önlemler alınmıştır. Bunlar;

Atık Su Toplama ve Arıtma Tesisi, Katı Atık Toplama Yerleri, Sintine Suyu Toplama - Alma Hizmetleri, Atık Motor Yağları Toplama Yeri, Cebri Deniz Suyu Sirkülasyon Sistemi, Tabii Deniz Suyu Sirkülasyon Kanallarıdır.

Marinalarımızın bulunduğu çevreye ve doğaya saygılı bir tesis yaratmak amacıyla; öncelikle beldenin doğal ve mimari yapısının bozulmaması için marinanın şehir yerleşimiyle bütünleşmesine özen gösterilmiştir. Akdeniz çizgileri taşıyan bir mimari üslup kullanılmış olup, yer yer tek katlı, değişik yüksekliklerde yapılar oluşturulmuştur. Marinanın dörtte birinde; iklim uygun, rüzgara, tuzlu suya dayanıklı ağaç ve çalılarla yeşil alan oluşturulmuştur. Marina içinde, mağaza ve cafe/restaurant

olarak hizmet verecek ticari ünitelerin yer aldığı Alışveriş Merkezi de halka açık olarak konumlandırılmış ve ticari yatırımcıların tasarrufuna sunulmuştur.

Turgutreis Marina'da, çevreye zarar veren haşerelerin ilaçlamasında zararlı kimyasalların kullanımını önlemek için lisanslı bir firma ile çalışılmaktadır. Yat kulübünde bulunan ve tekne müşterilerimizin kullanımına açık olan yüzme havuzunda kimyasal kullanımını minimuma indirmek için iyonizasyon sistemine geçilmiştir. Marina'mız; 2004 yılından itibaren uluslararası niteliği bulunan ve turizm açısından ayrı bir yeri olan temiz, bakımlı, donanımlı, güvenli ve dolayısıyla uygar, sürdürülebilir bir çevrenin sembolü '**Mavi Bayrak**' sahibidir.

Pazarlama ve tanıtım stratejileriniz nelerdir?

D-Marin Turgutreis ve Didim Marina'da, uluslararası bir marina işletmesi olarak, yatçıya kalite güvencesi oluşturulmasına çalışılmaktadır. Marinalarımızın deniz emniyeti ve deniz güven-

liği üst düzeydedir. Bu güvence, insanların marinamıza gelmeleri için bir etken olarak görülmektedir. Marina içinde ve özel olarak konumlandırılmış gümrük bölgesi ile marinaya giriş-çıkış işlemleri kolaylaştırılmıştır. En önem verdiğimiz konu; yatçıların hayat tarzına uygun, yüksek kalite standartlarında bir ortam sunmak. Teknik ve servis üstünlüklerinin yanı sıra marinanın doğayla uyumlu ve çevreyi koruyan bir yapıda olması için özen göstermek. D-Marin marinalarında herkes güler yüzlü ve her konuda yardımcı olma arzusundadır. Alışveriş merkezimiz ve diğer sosyal birimlerimiz, konuklarımızın rahat edebilmesi için her türlü imkanı seferber etmektedir.

Marina işletmelerimizin tanıtımı için Londra, Dusseldorf, Paris, Genova, Moskova gibi yurtdışı ve yurtiçi denizcilik fuarlarına katılarak, birebir pazarlama ve tanıtım çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca ulusal ve uluslararası birçok yat yarışına ev sahipliği yapılmaktadır. Denizcilik sektör dergileri ile marina, ticari üniteler, teknik alan-

ları kapsayan reklam-ilan çalışmaları yapılmaktadır.

Ülkemizde denizcilik kültürünün geliştirilmesi adına neler yapılmalıdır?

8.333 km'lik sahil şeridi ile deniz yaşamından uzak bir kültüre sahip olan Türk insanının denize olan ilgisi, çeşitli aktiviteler ile denizcilik tanıtımları yapılarak uyanıtılmalı; halka deniz sevgisi aşılanarak, yatçılık özendirilmelidir. Gerek profesyonel gerek amatör anlamda deniz aktiviteleri desteklenmeli ve ulusal yatçılarımızın sayısının artması sağlanmalıdır.

Türk yatçılar, uluslararası denizlere açılmak için özendirilmeli ve oralarda elde edilen dostluklarla yabancı yatçıların ülkemize gelmelerini sağlayacak tanıtımlar yapılmalıdır. Uluslararası pazarlarda Türkiye'nin adının duyulabilmesi için öncelikle Türk denizciliği ve yatçılığı geliştirilmelidir. Marinalarda tam doluluğa ulaşabilmek için yabancı bayraklı teknelerle birlikte Türk bayraklı teknelerin de sayısının artışı sağlanmalıdır. ■

CardFinans EĞİAD sahibi olun, ayrıcalık sahibi olun*

*CARDFINANS EĞİAD'lılar CardFinans Platinum'un özel avantajlarından faydalanıyor, yaptıkları alışverişlerle de derneklerine destek oluyor. EĞİAD üyesiyseniz siz de bir CardFinans EĞİAD alın, iş dünyasında da, alışveriş dünyasında da ayrıcalıklı olun.

Sizin için hangisi kolaysa: www.cardfinans.com.tr / 444 0 900

LOKASYON TESPİTİNE ŞİMDİDEN DİKKAT!

Sektörün baş aktörleri arasında yer alan Koç Grubuna bağlı Setur Marinaları, Türkiye'nin zincir marina işletmelerindedir. Hali hazırda; Kalamış, Fenerbahçe, Ayvalık, Çeşme, Kuşadası, Marmaris ve Finike olmak üzere 7 işler marinaya, kısa bir süre sonra Yalova Marina da eklenecektir. Setur Marinaları Genel Müdürü Sayın Vedat Midilli ile ana hatlarıyla marina sektörü ve sektördeki paylarına dair kısa bir konuşma yaptık.

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

Konuşmasına, Türk turizmini değerlendirerek başlayan Setur Marinaları Genel Müdürü Sayın Vedat Midilli, Türk turizmde fiyat değil, hizmet rekabetinin ön planda olduğunu belirterek, “**Ülkemiz marinalarındaki hizmet seviyesi ve misafirperverlik örneğinin başka bir ülkede bulunabileceğini düşünmüyorum**” dedi.

Setur Marinalarını sektördeki diğer marinalardan ayıran ortak özelliklerinin ‘**Yalın Yönetim**’ anlayışı olduğunu kaydeden Sayın Midilli, Türkiye genelindeki pazar paylarını ise yüzde 27 olarak değerlendirdi.

2015’de yatçılık yükselir

Türkiye'nin yat bağlama kapasitesi konusunda, yapılmakta olan veya projelendirilen yeni marinaların devreye girmesi ile önümüzdeki 5 yıllık dönemde elde edilecek kapasite ile talebin rahatlıkla karşılanacağını belirten Setur marinaları genel müdürü Vedat Midilli, “**2015 yılından sonrası içinse**

şimdiden ‘doğru lokasyonlarda’ marina yatırımlarının planlaması uygun olacaktır. 2015’den itibaren yatçılığın dikkat çekici bir öneme ulaşacağını tahmin ediyorum” dedi. Marina yer tespitlerinde gözettileri başlıca fiziki faktörleri ise şöyle ifade etti:

“**Derinliklerin müsait olması, mümkün olduğunca rüzgâra ve açık denize karşı doğal korunaklı bir konumda olması, bir yerleşim**

ÇEŞME

Vedat Midilli Setur Marinaları Genel Müdürü

düşünüyorum”.

Yurtdışında, özellikle Avrupa’da seyahat pazarının önde gelen tur operatörleriyle uzun vadeli anlaşmalar yapılıp yapılmadığını yapıyorsa bu tür anlaşmaların ekonomik kriz şartlarında sektöre etkilerini sorduğumuz Vedat Midilli, yatçılığın kitlesel bir turizm hareketi olmadığını ifade ederek, “Her yatçı, bireysel olarak seyir programını yaptığı için yatçılık, tur operatörlerinin ilgi alanında değildir” dedi.

Konuşmasının sonunda ise Setur Çeşme Marina’nın Türkiye’nin ilk özel sektör marinası olduğuna dikkat çekerek, “Altinyunus Oteli’nin önünde yer alan çok küçük ölçekli, butik bir marina ve Koç Grubunca 1978 yılından beri işletilmektedir” dedi. ■

yerine yürüme mesafesinde olması ve pazar açısından ise popüler yatçılık güzergâhlarının üzerinde yer alması.”

Marina sektörüne verilen devlet teşvik ve desteklerini yeterli bulduğunu kaydeden Midilli, uzun zamana yayılan marina işletim onaylarının bürokratik prosedürleri için de “Elbette işlemler uzun sürmektedir ama hepsi olmasa bile bu prosedürlerin çoğu gereklidir” şeklinde konuştu.

‘Setur Yat Ralli’si yatçılığı sevdirdi

Sayın Midilli, Setur Marinaları olarak düzenledikleri uluslararası yat rallisi konusunda açıklamalarını şöyle sürdürdü:

“2000 yılından bu yana 4 kez düzenlediğimiz bu rallinin misyonunu yerine getirdiğini görmekten mutluyuz. Tek başlarına ülke dışına çıkmaya cesaret edemeyen yatçılarımıza bu yolu açmış olduk. Ralli’nin medya aracılığıyla duyurulması sayesinde birçok insanı yatçılığa özendirdik. Ayrıca Türk-Yunan dostluğuna kendi ölçeğimizde bir katkıda bulunduğumuzu da

YALOVA

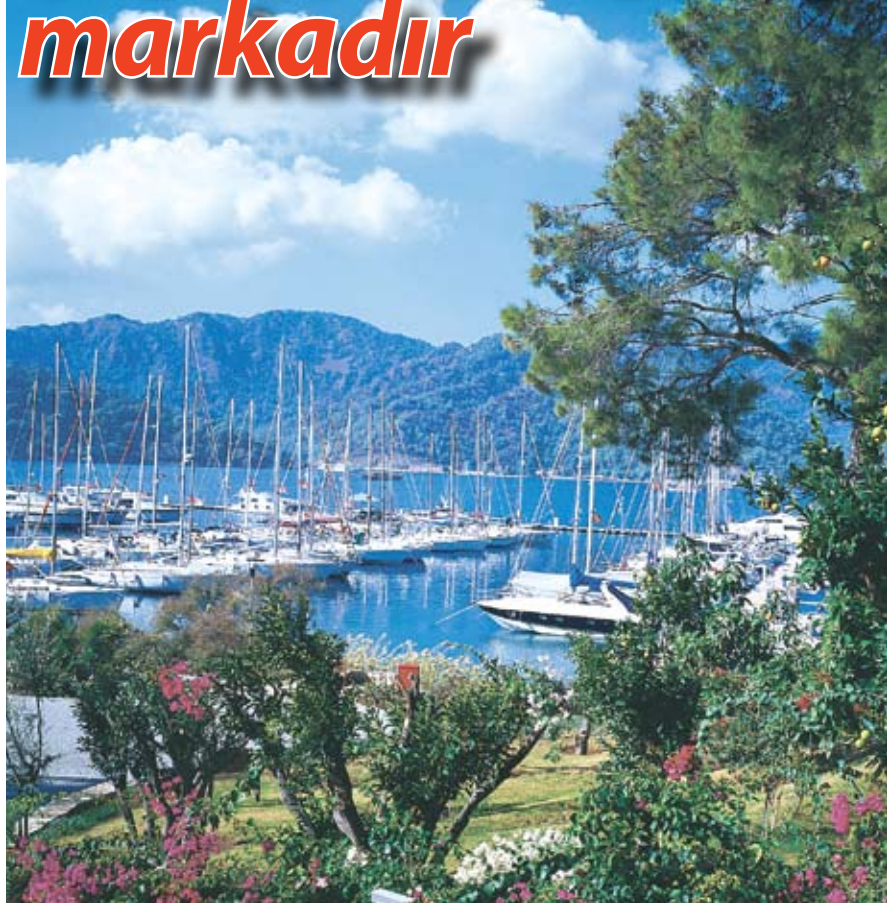

KALAMIŞ - FB

Yatların en büyük gereksinimlerinden biri güvenlidir. Bu havzada rüzgar ortalama hızı saatte 40 km iken Port Göcek'in yüzer dalga kıran kapasitesi saatte 120 km hızdaki rüzgara karşı koyabilecek mukavemette yapılmış. Dünya Marinalar Birliği'nce, dünya genelindeki marinaların altyapı, çevre düzenlemesi ve hizmetlerinin kalitesi yönünden yapılan değerlendirmede, dünyanın ilk 6 marinası arasında gösterilen, dalga kıran ve yüzer marina özelliğiyle de dünyanın sayılı 3 marinası arasına giren, '5 Altın Çıpa' sahibi Port Göcek Marina'nın genel müdürü Sayın İlkay Oygak ile konuştuk. Marina Yatırım ve İşletme Danışmanlığı alanında görev yapan Sayın Oygak, DTO Dünya Marinalar Birliği Türkiye Temsilcisi ve Avrupa Marinalar Birliği Türkiye Temsilcisi olarak bizlere hem eşsiz güzellikteki Port Göcek'i tanıttı hem de dünyadan örnekler vererek, ülkemizdeki marina işletmeciliğine dair önemli açıklamalarda bulundu...

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

PORT GÖCEK, markadır

Üstün değerlere sahip marina-nızı bize tanıtır mısınız?

Port Göcek, Haziran 1999'da iş-letmeye alınmış, çok iddialı bir mari-nadır hatta marinacılıkta tek marka-dır, diyebilirim. Marinamızın ama-çlarından bir tanesi de yöre halkına meslek kazandırarak, denize arka-sını dönmüş olan Türk insanına bu kültürü yeniden aşılacaktır. Başarılı da olduk zira benim haricimde, ma-rina çalışanlarının yüzde 98'i Göcek

Port Göcek, yeni nesil bir marina olmakla birlikte diğer yeni nesil ma-rinalara örnek teşkil eder; bu işe gi-recek insanlar öncelikle Port Göcek'i tanır, ondan sonra işe başlar. **Port Göcek, Türkiye'nin en pahalı mari-nasıdır ama nitelikli bir marina**dır.

Proses ve tekne atıklarında çevre koruma faktörleri açısından neler yapıyorsunuz?

Çevre korumayla ilgili Muğla böl-

nuçlar elde ederse, bütün bölgelere aynı sistemi uygulatacak.

Sonuçta, **Göcek için özellik-le şunu söyleyebilirim ki burada, 'deniz turizmi' olmazsa bakkal da-hil, her yerin kapısına kilit vurulur.** Çünkü bu iş, zincirleme bir reaksi-yondur; burada başka bir iş kolu da yok. Her zaman söylediğim gibi mari-na, bir denizciler kasabasıdır. Dolayı-sıyla bu iş, hakkıyla yapılmalıdır.

halkıdır ve çoğunun da ilk işidir. De-nizde 400, karada 156 yat bağlama kapasitemiz var. Buna karşılık top-lam marina personelimiz, sadece 36 kişidir. Az personelle başarılı hizmet vermemizin ilkesi; zaman yönetimini iyi kullanıyoruz ve her personel, her işi yapabilecek nitelikte eğitimden geçiyor. Öyle ki ön bürodaki bir ar-kadaşımızı alıp; gemicilik yaptırabilir-siniz, çekek yerine verebilirsiniz, lifti kullandırabilirsiniz. Ekibimizin başa-rısında, aldığı eğitim ve personelin işe bakış açısı çok önemlidir. Sezon açılışında dahi 'meydancı' olarak sa-dece bir yeni personel alımı yaptık.

Burası marina resort; Swiss Otel'den, villalardan, çekek yerlerin-den, marinadan oluşmuş oldukça bü-yük bir kompleks; biz marina olarak, bu kompleksin sadece bir parçasıyız. Fakat bu parça öyle başarılı işlere imza attı ki 2004 yılında '**Akdeniz'in en iyi marinası**' ödülünü aldı. '**Tu-rizmde başarı**' ödülünü aldı. Geçen sene de '**yılın en başarılı işletilen marinası**' ödülünü aldı.

gesinde alt komisyonda yer alıyorum dolayısıyla çevrenin aldığı bütün ka-rarların içerisindeyim. İşletme olarak çevre koruma faaliyetlerine destek veriyoruz. Türkiye'de '**atık alım mer-kezi lisansı**' için başvuran, ilk mari-nayız. Şu anda üç marinayla birlikte ortak kurulmuş, işleyen bir atık alım merkezimiz var. Bu işe ilk başladığı-mızdan itibaren sloganımız; '**çevreye saygılı marina**' oldu ki zaten bunun için her tarafımız yemyeşildir. Mari-nalarda olmaz ama bazı kara yapı-larında maalesef etrafı yeşil gösterip, aşağıdan pislik göndererek, çevre kirliliği yaratabiliyorlar.

Turmepa ile ortak çalışıyoruz. Mobil bir teknemiz var. Ana koyun dışında o mobil tekne açığıtaki yatın her tür atığını toplayıp, merkeze ge-tirerek, boşaltıyor. Çevre korumada son derece özenli çalışan tek örnek; Göcek'tir, diyebilirim. Bodrum'da da başlandı ama Göcek, bu konuda pilot bölgedir; Özel Çevre Koruma Kurulu buradaki çalışmalarını gerçekleştirip, bu çalışmaların ardından verimli so-

Marinalar İmaj Yatırımıdır

Yatırımcı açısından marina iş-letmeciliği konusunda ne söyler-siniz?

Uluslararası standartta orta ölçek-li bir marina demek, 400 yat bağlama kapasitesine tekabül eder. Bu kapa-sitedeki bir marinanın Avrupa'daki yatırım bedeli yaklaşık 17 milyon, ülkemizde de ortalama 20 milyon dolar civarındadır. Böylesi bir yatırım ancak çok büyük şirketler ve holding-lerce yapılabilir. Yatırım yapıldıktan sonra da bunun geri dönüşü, ulusla-rarası standartlarda en az 5-6 yıldır ki o da marina yeri çok iyi belirlenip, doğru stratejilerle, çok iyi yönetildiği takdirde... Port Göcek'in başarıları arasında bu da vardır. Dolayısıyla işadama açısından düşünülürse, 5-6 yıl sonra dönebilecek parayı bir yere bağlamak çok zordur. Bir holding; bu parayı, bu zaman zarfında defalarca geri döndürür. Bu sebeple de mari-

nalar, imaj yatırımlarıdır.

Port Göcek, pazarın lideridir

Ekonomik krizden etkilendiniz mi? 2010 yılı hedefiniz nedir?

Port Göcek, yüzde 135'lere varan doluluk oranıyla çalışan, çok iddialı bir marina'dır. Bekleme listesi, genelde 300 üzeri yat kapasitesiyle doludur. Pazarda liderdir. İnsanlar burada teknelerini bağladıkları zaman "St. Tropez'de tekne mi bağladım" gibi bir öğünme duyar. Hatta öyle ki yarım saat için teknelerini getirip, para öderler; müşterilerini buradan alırlar.

2009 sezonu çok düşük geçti. Amerika, Fransa, Belçika, Yunanistan, Lübnan, Rusya, İtalya, Portekiz temsilcileriyle yaptığımız toplantıdan henüz yeni döndüm; hepsinde de yüzde 20 oranlarında düşüşler var. Pek çok yerde tekne imalat sanayi durdu. Arap bölgelerinde projeler, iki yıl durdurulmuş vaziyette. Bizim de marina olarak günlük ve yıllık tekneler olmak üzere iki önemli gelir kaynağımız vardır. Yıllık teknelerle dolarsa marina, otopark gibi olur. Bu sebeple marinaların para kazanabilmesi için sirküle edilmesi gerekir. Aylık tekneler, genelde İstanbul'dan gelir. Bu tekneler maddi sıkıntılar dolayısıyla gelemeyince haliyle, düşüş yaşanıyor. Günlük tekne girişlerinde yüzde 15-20 gibi düşüşler var. 2010 yılı ilk yarısına kadar da bu durum, böyle gider diye düşünüyorum. Şu anda ileri vadeli plan yapmak çok zor; önlemimizi alarak, bekleyip, göreceğiz.

Akdeniz'e gelen 1 milyon teknenin, 20 bini Türkiye'ye geliyor

Akdeniz çanağından aldığımız payı yeterli görüyor musunuz?

Dünya Marinalar Birliği'nde olduğum için orada son açıklanan bilgilere göre maalesef ülkemizin rakamları

Port Göcek Marina Genel Müdürü İlkyay Oygak

son derece düşük kalıyor. Durumun anlaşılır olması için size şöyle bir örnek vereyim; **Fransa'nın kıyı uzunluğu 4.650, Türkiye'nin ise 8.333 km olup, şu anda Fransa'da kayıtlı tekne sayısı 180 bin iken bizde 12 bin adettir!** Yurtdışında özellikle Batı Avrupa sahili Atlas Okyanusu'na bakıyor ve şartları çok zor. Buna rağmen, 'inland' dediğimiz kanallarla içeri doğru açarak, kara parçası içerisinde marinalar oluşturuyorlar ki derinliği bulmak için çok yüksek bir kazı alanı yapmak gerekiyor. Öyle ki marinaya oldukça yukarıdan bakıp, merdivenlerle inersiniz. Düşünün ki insanlar bu kadar tırnaklarıyla kazırken bizde daha marina tahsisat alanları dahi belirlenmemiş durumdadır. Marina tahsisat alanları içerisinde bütün deniz kıyısı tesislerinin de mütalaa edilmesi gerekiyor. Bu sektörün otel, aquapark, marina vb birçok konusu var; bunlar nereye yapılacak? Bunların planlanması, şu an DLH ile ortak bir çalışmayla yapılıyor. Umalım ki bir sonuca ulaşılır ve 1997 yıllarında Turizm Bakanlığı ile yapılan çalışma gibi tozlu raflara kalkmaz.

Akdeniz çanağında günümüz itibariyle 1 milyon üzeri tekne doluyor. Bunun da yaklaşık 20 bin civarı bizim sularımıza giriyor ama 6-7 bin civarı marinalarda konaklıyor. Burada ciddi bir açık var ve bu açık, denetimsizlik demektir. Teknelerde pasaport zorunluluğu da kalktıktan sonra teknelerini koylarda rastgele birilerine teslim ediyorlar. Bu durumdan sadece teknenin emanet

edildiği o birim kazanıyor; ne marinalar, ne de beldeler kazanıyor. İnsanlar kıyıya botuyla geliyor; alışverişini yapıyor, gidiyor. Kimse de "tekne nerede?" diye sormuyor ki bu da bir büyük bir döviz kaybıdır...

Son 2-3 senedir marinalarımız tam dolu; bunun sebebi, Avrupa ve Amerika'daki marina yatırımlarının çevre etkilerinden dolayı durdurulmuş olmasıdır. İnanılmaz kapasitede marina var orada ve açıkçası tahsis alanı da pek kalmadı. Bir taraftan da yatlar üretiliyor; her yıl 55-60 bin tekne denize indiriliyor. Hatta bazı tekne üreticileri, tekne satarken marina da satıp, jest yapıyorlardı; şimdi bu da kalmadı. Bu tekneleri oralarda bağlayamadıkları için; doğal olarak yatırıma açık olan Dalmaçya ve Türkiye kıyılarına akın etmeye başladılar. **Akan musluktan kovamızı bile doldurmayı bilemiyoruz. Niye? Altyapımız hazır olmadığı, hep kulağımızın üzerine yattığımız için. Konuşmak değil, icraat yapmak lazım; konuştuğumuzda da duvardan ses gelmesi gerekir...**

Tahsisatlar, gerçek marina sahiplerine verilmiyor

Marinacılık sektörüne devlet teşvik ve desteklerini yeterli buluyor musunuz? İşletim izin süreci-

nin uzun sürmesi sıkıntı yaratıyor mu?

Devlet teşvik ve desteği olmadığı gibi yapılanları da yeterli bulmuyorum. **Teşvik, destek vermek için öncelikle verilen paranın nereye gittiğini bilmek lazım... Bilinçsiz marina yatırımları yapılıyor. Tahsisatlar, gerçek marina sahiplerine verilmiyor.** Marina kisvesi altında rant sağlamak için arka plan inşaat alanlarına ağırlık veriliyor; 300-400 yat bağlama kapasiteyle bir marina yaratacağına, 100 bağlama kapasitesinde bir marina yapıyor. Marina gerisindeki alanda bütün imar planları değişikliklerini yapıp; bilmem kaç çeşit kiralık, satılık ev yapıyor; işin içinden çıkılmıyor. İlerisin için bu durum, bizim sektörümüze büyük darbe vuracaktır, önünü kesecektir. Devlet de tepkilerden dolayı zaten zor olan marina tahsisatlarını ehil kişilerin eline verilmediği için, iyice önünü kesecektir. Böylesi ciddi bir tehlike de bizi bekliyor.

Bugün marina prosedürü sadece ülkemizde 4-5 yılda değil; Amerika'da 8-10 yıl, Avrupa'da 4-5 yıl sürüyor... ■

IC ÇEŞME MARINA FARK YARATAÇAK

Türkiye'nin önde gelen yatırım holdinglerinden IC İbrahim Çeçen Holding ile 'Yatçılık ve Marina İşletmeciliği' sektöründe dünya lideri Camper & Nicholsons Marinas International ortaklığında yapılan Çeşme Marina'ya Ekim 2009'da temel atılıp, Mayıs 2010'da da yeni sezonda hizmete girmiş olacak. İnşaatın bu kadar çabuk bitirilmesindeki etken, her iki yatırım ortağının da kendi alanlarında başarılı iş tecrübelerini birleştirmiş olmaları görünüyor. Çeşme Marina Projesi yatırım tutarı; 12.000.000€ toplam kara alanı 34.500 m², marina hizmetleri ve ticari alanlarıyla birlikte 7.500m²'lik yapılaşma kapasitesinde. Türkiye genelinde, muhtelif alanlarda büyük projelerin hızlı yapımcısı olarak nitelenebileceğimiz; IC Holding'in yönetim kurulu üyesi Serhat Çeçen ve Çeşme Marina'nın genel müdürü Can Polat ile marina inşaatına başlıyor olmalarının heyecanını paylaşarak, tecrübeleriyle bağlantılı olarak sektöre dair bilgi ve değerli öngörülerini aldık.

Serhat ÇEÇEN IC Holding Yönetim Kurulu Üyesi

Can POLAT Çeşme Marina Genel Müdürü

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Akdeniz ülke sahilleriyle mukayese edildiğinde denizlerimizin temizliği konusunda ne söylersiniz?

Can Polat: Özellikle Güney Fransa ve İtalya gibi ülkelerle karşılaştığımızda, ülkemizin denizleri son derece temiz. Zaten önemli olan; doğa dostu ve yeterli arıtma tesisleriyle açılacak yeni marina ve işletmelerle bundan sonrasını korumak. Yeni marina ve işletmeler yapmak elbette ki son derece gerekli ancak bu tesisleri yaparken de 5-10 sene sonrasında oluşabilecek riskleri şimdiden çözümlenmek gerekiyor. Bunu yaparken de önce **'kişi bilinci'** oluşturmak, sonra tesislerin bu konuda yeterli teknoloji ve işletme tedbirleriyle olabilecek zararları asgari seviyeye indirmelerinin sağlanması için çalışılmalıdır.

IC Holding'i marina işletmeciliğine yönlendiren etken ne oldu?

Serhat Çeçen: Türkiye'de marınacılık sektörü gün geçtikçe büyüyor. Türkiye turizmi açısından her geçen gün, yerini ve önemini daha da sağlamlaştırıyor. **Ülkemiz, turizm cenneti olarak tanıtılıyor ancak yazık ki son yıllara kadar deniz ve marina yatırımları pek fazla önemsenmemiştir. Bununla birlikte deniz turizminin ülkeye katabilecekleri de iyi hesap edilememiştir.** IC Holding olarak bizim de bu sektöre eğilmemizdeki ana etken; son dönemde sektördeki gelişmeleri fark etmemiz ve marina işletmeciliğinin özellikle deniz turizmindeki önemini görmemiz oldu. 40 yıldır farklı sektörlerde süregelen yatırımlarımıza, Çeşme Marina ile denizcilik sektöründe bir yenisini daha eklemiş olacağız. Yaptığımız her işte, uzun vadeli hedeflerle büyüme amacındayız. Çeşme Marina'yı da uluslararası yatçılık sektöründe lider konumdaki ortağımızın tecrübeleri ile Türkiye'nin ve Akdeniz'in en çok tercih edilen marinası haline getirmeyi amaçlıyoruz.

IC'nin yeni hedefi; marinalar zinciri

Global kriz ortamında birçok yatırım bekleme aşamasında iken, IC Holding'in bu yatırıma devam etme kararlılığının sebeplerini açıklar mısınız?

Serhat Çeçen: Çeşme Marina projesi hem IC Holding, hem de ortağımız Camper & Nicholsons için çok önemli. Elimizde olmayan nedenler-

den dolayı maalesef bir sene kaybettik. Ancak bu projeye ve başarısına olan inancımız, ekonomik krize rağmen hiç tereddüt etmeden devam etme kararlılığı göstermemize neden oldu ki ticari alanlarımıza gelen talep de bu konudaki haklılığımızı ortaya çıkardı.

Çeşme Marina, bu ortaklığın ilk göz ağrısı ve bir prestij projesi olduğu gibi gelecekteki yatırım ve projelerimizin de öncüsüdür. Marınacılık sektörüne yoğunlaşmayı ve bu sektörde de ülkemizde ve dünyada akla gelen ilk firmalardan biri olmayı hedefliyoruz. **Ortağımız, Camper & Nicholsons'ın yatçılık ve hizmetleri konusundaki tecrübeleri, IC Holding'in ticari alanlardaki başarıları ve bu projeye edindiğimiz ortaklık deneyimlerimizi başka marina yatırımlarına da aktarmak istiyoruz.** Marınacılık sektöründe hedeflerimizi büyütme ve bir marinalar zinciri oluşturma niyetindeyiz. Bu konuda çalışmalarımız devam ediyor; dolayısıyla yeni yatırımlara sıcak bakıyoruz. Biz yatırımlarımızı uzun dönemli olarak planlarız. Ayrıca, hükümetin deniz turizmine verdiği destekler de özellikle yabancı yatırımcılar açısından Türkiye'yi cazibeli kılıyor.

Marina yeri belirlenirken, göz önünde bulundurduğunuz genel ölçütleriniz nelerdi?

Serhat Çeçen: Çeşme, Türkiye'de son yıllarda hem iç hem dış turizmde ön plana çıkan bir tatil beldesi. İzmir gibi büyük bir şehire komşu olmakla birlikte kendine has özgünlüğünü ve dokusunu devam ettirmeyi başar-

ması da çok önemli. Konum olarak havaalanına yakınlığı, marina açısından; korunaklı ve doğal bir liman olmasının yanı sıra Kuzey - Güney seyir hattının tam ortasında bulunması da çok büyük bir avantaj.

Marina demek; istihdam ve tanıtım demek

Çeşme Marina'da nasıl bir konsept planladınız? Şehirçi marina olmasının beldeye getireceği katkılar olacak mı?

Serhat Çeçen: Marınamız ile Çeşme'nin merkezine yeni bir soluk getirmeyi amaçlıyoruz. Bu nedenle şehirle bütünleşen, Çeşme'nin tarihi ve kültürel mirası ile uyumlu bir mimari tarz ve konsept belirledik. Çeşme Marina'yı yatırırken şehrin mimari yapısı ve Çeşme'nin ihtiyacı olan konseptler üzerinden yola çıktık. Çeşme'nin turizm sezonunu ve ziyaretçi sayısını arttırmada da Çeşme Marina'nın önemli bir katkısının olacağını düşünüyoruz. Çeşme, bu projeye Türkiye'de ve dünya çapında daha fazla anılacak ve tanınacak.

Can Polat: Şehirçi marinasının avantajı; mesela bir tekne müşterisi bizde bulamadığı hizmeti, bir arka sokağımızda bulabilir. Bunun dışında tam yarımadanın ucunda, orta noktadayız; hem revaçta olan Karada, Aya Yorgi koyuna 15 mil, hem de diğer taraftan, şu an çok gelişmemiş fakat marinalarla birlikte gelişecek olan Alaçatı veya Çiftlik, Altinkum sahiline yakın stratejik bir konumdayız. Kuzey-Güney yönündeki bir uğrak

Can POLAT

noktasında olmamız ki burası Sakız-Çeşme arası bir boğazdır; hava sıkıştığı için hep eser; gerek uzun seyirler olsun, gerek günü birlik, muhakkak güneşten; Bodrum-Marmaris gibi yukarı çıkan tekneler burada nefeslenir. Yatçının dinlenmeye, kumanya, yakıt ihtiyacı vardır; sahip olduğumuz bu konum, marinayı hep canlı tutacaktır. Şu an yıllık tekne geçişi 600-750'lerde, zorunlu ihtiyaçlarını görüp konaklamadan gidiyorlardı. Şimdi tesis olunca, "burada bir hafta yaşanır" diyerek ki kaldığı sürece sadece tesiste vakit geçirmeyecek, çevreyi de değerlendirecektir. Böyle olunca da Çeşme'ye daha fazla yatçının uğramasını sağlayacaktır.

Marina istihdamında biz yaklaşık 50 kişi olacağız. Merkezde, 50 işyeri ünitemiz var ve her birinde 3-4 personel ortalaması olsa, toplamda; 150-200 kişilik bir istidam yaratılması söz konusu olacaktır ki ayrıca tesis dışında, Çeşme ve çevresine de mutlaka istihdam sağlayacaktır.

Yeni açılmakta olan bir tesis olacağınız için çevre koruma yönetim ve teknolojileri bakımından çalışmakta olan diğer tesislerden bir ayrıcalığınız olacak mı? Mevcut marina işletmeleri ve yeni yatırımlar ile karşılaştırıldığında, Çeşme Marina'da ne gibi farklı hizmetlerin sunulması planlanıyor?

Can Polat: Marinaların yakıt istasyonlarında genelde teknelerdeki atık tanklarının boşaltılması için 'atık alma' tesisleri olur. Biz buna ilave olarak özel büyük teknelerin bulunduğu ağ yüzer iskelesinde direkt teknenin atık almaya yönelik bir tesisat kuruyoruz. Bu yöntem, sektörde henüz çok uygulanan bir sistem değildir, dolayısıyla marınamızın bu konuda bir ayrıcalığı olacağını söylemek mümkün. Yine bazı marinalarda olup fakat uygulamada çok fazla kullanılmadığını gözlemlediğim mobil tekne ile açığı teknenin atıklarının

alınması işlemini de uygulayacağız. Tekne limana yanaştığında yakıtını almak zorunda ancak atığını liman tesisine boşaltmak zorunda olduğunu hissetmeyebilir; açıldıktan sonra denize boşaltabilir. Biz bunu yaptırım olarak değil; teknesine gidip, bulunduğu yerden atığını alma kolaylığını gösteren hizmeti yatçıya sunacağız. İlk yıllarımızda bu hizmeti bedelsiz yapıp, yatçıyı teşvik ederek, çevre bilincini geliştirmeyi planlıyoruz. Liman içindeki konforu artırmaya yönelik çalışmalar yapıyoruz. Marina içindeki su yani deniz kalitesini korumaya yönelik; "nerede sirkülasyon yapalım?" gibi konularda, zaman ve para harcarak, tedbirler peşindeyiz.

Yakın sularda, mesela Yunan adalarında tekne bağlama konusunda yeterli hizmet ve tesisler yok. Bizim bir pazarımız da aslında orası olacak. Aynı şekilde, bize en yakın mesela Hırvatistan marinaları var; tabiatı çok güzel, Avrupa'ya ulaşım yakın fakat **ücret seviyesi ve Türk insanımızın, hep söylediğimiz 'insancıl yaklaşımı', bizim Hırvatistan'dan daha çok tercih edilmemizde etkendir.**

Serhat Çeçen: IC Holding ve Camper & Nicholsons olarak bütün enerjimizi bu projenin başarısı için seferber etmiş durumdayız. Denizde 400, karada 100 tekneye hizmet vereceğiz. Deniz yapısının dünya standartlarında malzemeler kullanılarak tamamen yenilenmesini ve tekne sahiplerine en yüksek seviyede hizmet sunulmasını amaçlıyoruz. Limanın koşulları, yatırım aşamasında göz önünde bulundurduğumuz için tekne sahiplerinin her ihtiyacına cevap verebilecek bir marina yaratacağız. Kara alanında faaliyet gösterecek ticari alanlarda ise Çeşme'de yaşayan kişilerin Çeşme'de görmek istediği markaları Çeşme'ye getirmeyi, yöreye gelen turistlerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamayı planlıyoruz. Bu anlamda da ticari alanlarımızla ilgili birçok marka ile görüşme ve anlaşma aşamasındayız.

Can Polat: Henüz tesis ortada olmamasına rağmen iş ünitelerimiz için yüzde 60'a yakın bir doluluk talebimiz var. İnşaat başladıktan sonra biliyoruz ki daha da artan bir taleple karşılaşacağız. Yerel dinamiklerin de bizzat tesis içinde yer almasıyla böyle bir yatırımı heyecanla beklendiklerini gözlemledik. **Tesis ünitelerinin kiralama fiyat politikası olarak; işletmecilerin yaşamalarına müsait modeller üzerinde duruyoruz. "Şuranın kirası budur, bunu bize her ay düzenli olarak ödeyeceksiniz" tarzında değil de "çalışıp, kazandıkça kira bedeli öde-**

yecek" tarz üzerinde duruyoruz ki bu teklifimiz de işletmecilerce son derece takdir gördü.

Çeşme Marina'yı, Türkiye'nin yanı sıra uluslararası yatçılık platformunda da öne çıkaracak olan avantajlarınız nelerdir?

Serhat Çeçen: Çeşme Marina'nın konumu oldukça stratejik; Ege Denizi'nin tam ortasında yer alması dolayısıyla biraz önce bahsettiğim gibi Kuzey - Güney seyir hattının da tam ortasında yer alıyor. Kuzey, İstanbul'a gidecek tekneler için de Güneye seyir yapmaya incek tekneler için de mutlaka uğranılması gereken bir liman. Ayrıca Yunan Adaları'na seyir yapacak tekneler için de en yakın giriş - çıkış limanı konumunda. Günübürlük ve daha uzun süreli seyir yapmak isteyen tekneler için çok avantajlı bir liman. Ege ve Akdeniz çanağını keşfetmek isteyen teknelerin ise mutlaka görmesi gereken bir uğrak limanıdır. Çeşme beldesinin otantikliğini korumuş olması, kalabalık ve ticari olmaması; uluslararası yatçılık platformunda farklılık yaratacak özelliklerinden. Ayrıca, ortağıımız Camper & Nicholsons'un uluslararası alanda bilinirliği ve güvenilirliği de son derece önemli. Tüm bu avantajlarla birlikte sunacağımız farklı ve kaliteli hizmetin Çeşme Marina'yı çok kısa sürede uluslararası platformda tercih edilen bir marina haline getireceğine inanıyoruz.

Can Polat: Yurtdışı pazarlama tanıtımımızı, ortak girişimimiz Camper & Nicholsons Marinas International ile yapmış olacağız. Mesela bu ayın 24'ünde, Monaco Boat Show var ve Camper & Nicholsons'ının da fuarda standı var; dolayısıyla Çeşme Marina da orada tanıtılmış olacak. Londra, Dusseldorf, Paris boat showlarının ülke standlarına deskle katılıyoruz. Ağırılıkta müşteri çevremiz; İzmir, İstanbul yatçıları olmakla birlikte önemli bir yurtdışı katkısı da Camper & Nicholsons'dan gelecektir.

Denizcilik Türkiye'de gelişmedi ki İzmir'de gelişsin

İzmirli ve mesleği denizcilik olan birisiniz. İzmir'in bu zamana kadar bir marina kenti olamamasını neye bağlıyorsunuz?

Can Polat: İzmir'den önce Türkiye'ye bakıp; denizciliğimizin gelişmediğine bağlıyorum. 2000'li yıllarda yelkencilik, denizcilik biraz daha gelişti; beraberinde de marinalar devreye girmeye başladı. **Daha çok marina olacak ki daha çok tek-**

ne olacak; alt yapı için öncelikle bu gerekli. En güzel örnek; Antalya'da pek çok 5 yıldızlı otel yapıldı; "bu oteller nasıl dolacak?" denildi, hepsi doldu. Bunun gibi; marina yatırımları gelişirse, denizcilik de gelişir. Türkiye'de bu kültür gelişmeyince İzmir'de de gelişemedi ki tesis olmayışı da önemli bir etken. Çeşme ve Sığacık marinalarıyla bu yaşam kültürü gelişecektir.

7 yılda dönebilecek paraya yatırımcı yanaşmıyor

Dünyanın tercih ettiği üstün kalitede yatlar üreten ülkemizde marina işletmeciliği konusuna yerterince el atılmamasını neyle değerlendirebilirsiniz?

Can Polat: Sayın İbrahim Çeçen için bu iş, sadece prestij projesi. Fakat genelde bu işin onay kısmında karışmayan, imza atmayan Bakan yok gibi ve bu sürecin uzun olması yatırımcıyı teşvik etmiyor. Kısa bir süre önce 8 tahsis alanı için ihale açıldı ve takip edebildiğim kadarıyla sadece 2 veya 3'üne katılım oldu. Örneğin burnumuzun dibindeki Karaburun'a, Yeni Foça'ya biz niyetlendik ama yaptığımız etüde göre yatırım oranıyla işletme süresi kısa sürede kendini çevirmeyecekti. Bir marina yatırımı en az 6-7 yılda karşılığını alır. Çeşme marina için 12 milyon euroluk yatırım yapıyoruz. Oradaki rakamlar ise 40-50'lerdeydi, o zaman geri dönüş süresi de 6-7 yılı geçiyor. Tamam, iş süresini 25 yıl değil, 40 yıl gibi yapmışlar ama neticede şu ekonomik krizde 50-60 milyon euro değerindeki yatırımın geri dönüşünü 15 yılda alıyor olma düşüncesiyle kimseden talep görmedi. Yani yatırımcının girebileceği daha doğru tahsis alanları belirlenmeli. Mesela Trabzon'da, Avşa Adası'nda marina var; elbette buralarda da marina gerekli ama öncelik açısından değerlendirildiğinde Trabzon'da marina olsa da olur, olmasa da...

İklim sertliğini düşününce Kuzey'deki marina yatırımı, güvenlik açısından riskli olmaz mı?

Can Polat: Güvenlik de önemli yerleşim biriminin yoğunluğu da... Trabzon'da marina olsun elbet ama yat sirkülasyonunun yoğun olduğu bir bölge olmadığı için önceliği olmamalıydı!

Fiyatlandırmada nasıl bir strateji uygulayacaksınız?

Can Polat: Yatırım bedelimizin geri alınması ve Ulaştırma Bakanlığı'na ödeyeceğimiz ciddi tu-

tardaki kira bedellerini karşılayabilmek için ilk sene Bodrum ve çevresi marinalarının fiyatlarını baz alıp, onların biraz daha altındaki fiyatla fakat üst seviyede hizmet vermeyi planlıyoruz. Ucuz değil ama kabul edilebilir bir fiyat stratejisiyle başlayacağız.

Fark ettiğim, sizin inşaat başlama ve bitirme sürenizin kısalığı oldu. Holdingin inşaat alanında faaliyet gösteriyor olmasının bunda bir avantajı var mı?

Can Polat: Kesinlikle var. İnşaat yasağı 15 Eylül'de bitiyor. 2010 Mayıs'ında ise işletme açılacak. Grubun bu konudaki çalışma ve başarıları, girdikleri büyük kapsamlı ihalelerden biliniyor. Uzun bürokrasi döneminde de biz hep çalıştık; düğmeye bastığımız anda koşturup, bitireceğiz.

IC Holding, büyük ve başarılı projeler yanında sosyal sorumluluk ve kültürel faaliyetler içerisinde bulunan bir kurum. Bu çalışmalarınızı, Çeşme Marina projesinde de

sürdürmeyi planlıyor musunuz?

Serhat Çeçen: Evet, IC Holding olarak farklı sektörlerdeki yatırımlarımızla birlikte severek yürüttüğümüz bu çalışmalarını Çeşme Marina projesi kapsamında da geliştirmeyi ve devam ettirmeyi planlıyoruz. Çeşme Marina bünyesinde bir yat kulübü kurarak burada her yaşta kişilere yelken sporunu öğretmeyi ve sevdirmeyi amaçlıyoruz. Ulusal ve uluslararası yelken yarışlarına ev sahipliği yapmayı planlıyoruz. Uluslararası bir su sporları merkezi ve yelken yarışlarının uğrak noktası olan Çeşme'ye, yeni organizasyonlar kazandırmak ve yelken sporunun da merkezi haline getirmek hedefinde kurduğumuz yat kulübümüz ile her yaşta yelkencilerle biraraya getirmeyi planlıyoruz. Marina içerisinde kültürel faaliyetlere; sergiler, konserler, açılışlar vb ile yer verme hedefindeyiz. Ankara'da, IC Holding binamızda yer alan Sanat Galerimizin, Çeşme Marina ile koordineli çalışması ve Ankara'da açtığımız sergilerin Çeşme'de de sergilenmesi fikrini geliştirmeye çalışıyoruz. ■

Serhat ÇEÇEN

MARİNALAR TURİZMDE KALİTE SEMBOLÜDÜR

Yazan: Bülent Tercan

Destination İzmir Grubu Sözcüsü

Marinalar, kaliteli ve zengin turisti de beraberinde getirir.

Dünyada turizmde ileriye gitmiş ülkeleri incelediğimizde; marinaların fazlalığı ve yaygınlığı dikkatimizi çeker. Mesela Fransa Cote d'Azur'e ilk gittiğimde; Monte Carlo'dan, Saint Tropez'e hatta Marsilya'ya kadar tüm sahilde gördüğüm yüzlerce irili ufaklı marinalara hayran kalmıştım.

Evet, yazımın başlığında da belirttiğim gibi marinalar kaliteli turizmin sembolüdür. Antalya'mız son yıllarda sayısal olarak turist rekorları kırıyor ama aynı Antalya'da; esnaf, şehir bu rekorlardan faydalanamıyor, nemanamıyor...

Her şeye rağmen, ülkemizde son yıllarda umudumuzu artıracak şekilde marinalar inşa edilmeye devam ediyor. Didim, Turgutreis, Marmaris, Alaçatı, Seferihisar' da yeni marinalar açıldı. IC Holding de 24 Ekim'de Çeşme'de yeni açacağı marinasının temel atma törenini yaparak, 2010 sezonuna marinasını yetiştirecek.

Sizlere Çeşme, Dalyanköy yat limanından kısaca bahsetmek istiyorum. Burası tam anlamıyla lüks bir marina değil; asgarisinden su, elektrik, güvenlik gibi hizmetler veriliyor. Balıkçılar ile yatçılar bir arada,

çok güzel bir sentez oluşturur. Yazın burada hem balıkçıların hem de yat sahiplerinin hareketi vardır. Kışın ise daha yoğunlukta balıkçıları görüyoruz ama neticede, yaz mevsimi de kış mevsimi de Dalyanköy yat limanı ayrı bir keyiftir.

Marinaların bir diğer özelliği de görsel bir şölen sunmalarıdır. Marinalardaki kahve ve restoranlarda etrafı seyrederek saatlerinizi, günlerinizi hiç sıkılmadan geçirebilirsiniz.

Marinalarda yatlar arası dostluklar, komşuluklar, deniz sohbetleri insanlara yepyeni sayfalar açar.

Çeşme, Türk turizmini olumsuz etkileyen; 'her şey dahil' sistemine birbiri ardına hizmete giren marinaları ile de başkaldırıyor. Çeşme'nin 'her şey dahil'e karşı savaşında marinaların desteği şüphesiz, büyük olacaktır.

Ülkemizde her geçen gün ve her bütçe için yelkenli, motor-yat satışları artarak devam ediyor. Sonuçta tabii ki bu teknelerin barınacak yerlere ihtiyacı ortaya çıkacak. Dolayısıyla marina inşaatları da yaygınlaşarak ve hızla devam etmelidir. Bu konu-

da kıyı belediyelerimiz mümkün olan her yere yat limanı, marina yapımını planlarına koymalıdır. Elbette, ısrarla son derece lüks marinaların yapılması şart değildir; sadece teknelerin barınabileceği, daha mütevazı marinalar ile butik marinalar da yapılmalıdır. Bu arada balıkçılar için balıkçı barınakları da unutulmamalıdır.

Turizm bacasız sanayidir ve marinalar da başlığımızda belirttiğimiz gibi turizmin kalite sembolü... Denizi daha fazla kullanan, daha mutlu, daha zengin bir Türkiye özlemiyle, esen kalın...

Sayılarımla. ■

Ege Bölgesi'nin ilk özel konteyner limanı hizmetinizde...

İzmir Aliğa-Nemrut Körfezi'nde konumlanan Nempport, lokasyonu, kapasitesi ve teknik donanımı ile yükünüzü üstünüzden almaya hazır.

Ege ve Güney Marmara'nın gelişen ticaret yaşamına büyük bir hız ve canlılık katmaya hazır olan konteyner elleçleme limanı **Nempport ile birlikte İzmir, yine ticaretin merkezi olacak!**

- İzmir - Çanakkale karayoluna doğrudan bağlantı 1.5 km.
- İzmir - İstanbul otoban yoluna 3 km.
- T.C.D.D. Aliğa/Beçerova terminaline 800 m.
- 820 m. nihim uzunluğu
- 12 ile -21 m. arası deniz derinliği
- 300.000 TEU/yıl kapasite

- 100 ton kaldırma kapasiteli post-panamax MHC (Gottwald) ile 80 adet/saat konteyner tahmini/taahhüt kabiliyeti
- Stacker (Kalmar), Port Tractor (Terberg), Skeleton Chassis (özel dorseleri), SPR'dan (Bromma) oluşan ekipman donanımı
- Gümrük Rejimi'ne göre geçici kabul statüsünde 7.600 TEU kapasiteli 125.000 m² istif alanları, 7.500 m² liman içi terminal hizmetleri için ayrılmış iç dolun/boşaltım alanı

- Özel proje yükleri için elleçleme kapasitesi 175 ton
  - 120 adet kapasiteli Reefer Konteyner Platformu ve Stok Sahası
  - Toplam alan 140.000 m²
  - Tarifeli seferler için profesyonel takım kadrosu
- Nempport, yalnızca 3. şahıslar için konteyner limanı olarak çalışacak ve çevrenin kötü şartlarından (demir tozu, çimento tozu, gübre tozu, maden tozu, v.b.) etkilenmeyecek şekilde konumlanmıştır.*

26-55, 51 E

38-46, 07 N;

NEMPORT

Tel: 232 618 30 01 • Faks: 232 618 30 20
www.nempport.com.tr

NEMPORT bir Akfenler Grubu A.Ş. kuruluşudur.

PERSAN
HOME STUDIO

BATU TEKOTİL: 1389 Çamlık Sok. No: 12/A Alsancak - İZMİR Tel: 0232 464 41 04 - 464 71 24 Faks: 0232 42 149 99
www.persan.com.tr

Batutektil.com.tr Persan Home Studio bayıdır.

Diline, Milletine, Önderine sahip ol

Bir-iki gün arayla gerçekleşen, ülkemizin uluslararası ilişkileri bağlantılı ama birbirinden bağımsız haberlerine kısaca bir göz gezdirelim:

8 Ekim 2009 tarihli Le monde gazetesinin haberine göre Türkiye sezonu için '**Görkemli bir açılış**' isteyen Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e Fransa, aksine '**asgari bir protokol**' düzenledi. Açılışlar yarım saate sıkıştırıldı. Basına kapalı gerçekleşen akşam yemeğine Fransız Bakan katılmadı. '**Bizans'tan İstanbul'a**' isimli serginin açılış konuşmasını yapacak olan Türkiye Sezonu Komiseri Nazan Ölçer'in konuşmasını Türkçe yapması ise bürokratik formüllerle engellendi!

6 Ekim 2009 tarihinde İstanbul Harbiye Kongre Vadisi'nde, 186 ülkeden binlerce kişinin katılımıyla düzenlenen İMF-DB Zirvesi açılış konuşmasını yapan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın adının yazılı olduğu kürsüsü önünde İngilizce "**His Sincerely**" kelimelerinin kısaltması olduğunu sonradan öğrendiğim; **H.S.** harfleri yer alıyordu. Çat pat İngilizcem olmasına rağmen, bir an canlı yayında bu harfleri gördüğümde ben dahi şaşırmış ve bir anlam verememişken ülkemizde kaç kişi H.S. harflerine dikkat edip, ne anlam taşıdığını merak ettiği ayrı bir konu, ne anlama geldiğini kaç kişinin bildiği apayrı bir konu...

9 Ekim 2009 tarihli Hürriyet Gazetesi haberine göre ise **Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev, başkent Astana'da yaptırılan Atatürk heykeli** açılışında, "**Atatürk, Türk Milletinin yetiştirdiği en büyük liderdir**" diyor. Konuşmasında Kazak ve Türk milletlerinin ortak tarihi ve kültürel değerlere sahip olduğunu belirten Nazarbayev'in karşısında, **Türkiye'yi temsilen Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı İsmet Yılmaz** buluyor!

Bu arada kamuoyuna yeterince yansıtılmadı ancak Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de '**Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi**'nin

(TÜRKPA) ikincisi ile Nahçıvan'da '**Türkçe Konuşan Ülkelerin Devlet Başkanları Zirvesi**'nin dokuzuncusu yapıldı. TÜRKPA Asamble'sinde alınan konuşma dilinin Türkçe olması kararı Orta Asya ülkeleri açısından son derece önemlidir çünkü her iki toplantıda da ortak dil olarak Rusça kullanılmaktaydı.

Yabancı kelimeleri bolca kullanmakla kültür seviyesinin üstünlüğünü göstermeye çalışan ya da kasıtlı olarak halk tarafından anlaşılacak isteyen kişiler, **gerçek bir dil olan Türkçemizin** yazı dili olarak en az 1300 yıllık geçmişe, konuşma dili tarihinin ise çok daha öncelere dayandığını biliyorlar mı acaba? Türkçemizin yıpratılmasını tarihi süreçte pek çok kere yaşadık fakat son yıllarda çok daha açık bir şekilde soysuzlaştırılmaya çalışıldığını görmekten bir vatandaş olarak içim acıyor.

Prof. Sadri Maksudi'nin, 1930 yılı sonlarına doğru '**Türk Dili İçin: Geçmişteki, Bugünkü ve Gelecekteki Yazı Dilimiz Üzerinde Düşünceler**' adlı kitabının ön yüzüne Gazi Mustafa Kemal'in yazdığı mesaj önemlidir:

"**Millî his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması millî hissin inkişafında başlıca müessirdir. Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil, şuurla işlensin. Ülkesini, yüksek istiklâlini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.**"

Bir ulusu, ulus yapan asal değerlerin başlarında ortak kullanılan dil geldiğine göre, bu yıpratma hareketlerinin, millî hislerimiz ile Türklüğümüzü kırmaya yönelik bilinçli tecavüzler olduğunu anlamalıyız. Toplum olarak silkinmek için öncelikle yabancı köken yapımlı televizyon programlarının ve bilgisayar oyunlarının başından kalkmak, beyinlerimize oksijen

Nurten AKYAZILILAR
EGİAD Yarı Genel Yayın Editörü

akışı için bol bol okumak, araştırmak, öğrenmek, sorgulamak gerekir. Aksi halde piyonların cirit attığı satrançta ne olduğunu anlamadan şah mat olmanız içten değildir ki yenilginiz sizi acıtırsa da sükunetle sineye çekme durumunda kalırsınız.

21 Ekim 1999'da bombalı saldırı sonucu katledilen Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, 29 Kasım 1992'de Cumhuriyet Gazetesinde yayınlandığı '**Türkçeden Utanalar**' başlıklı makalesinde, dilimize yerleştirilen yabancı kelimeleri eleştirdiği yazısını şöyle tamamlıyor:

"**Artık yabancılar Türkiye'de yabancılık çekmeyebilirler; ama Türk insanı Türkiye'de yabancılık çekmeye başladı...**

Aşağılık duygusunun ürünü bir 'yaranma içgüdü'sü' bizi Batı'ya yaklaştırmıyor, uzaklaştırıyor...

Tıpkı, "Tanrı uludur, Tanrı'dan başka yoktur tapacak!" tümceleri ile sabah uykumun arasında bana bir başka huzur veren müezzin sesinin yerini, hoparlörlerden güm-bür güm-bür yayılan Arapça tüm-celer alınca, Tanrı'ya daha yakla-şacağımıza, uzaklaştığımız gibi..."

Işıklar içinde uyu Ahmet Taner Kışlalı... ■

Türk Milleti!

Kurtuluş savaşına başladığımızın 15'inci yılındayız. Bugün Cumhuriyetimizin onuncu yılını doldurduğu en büyük bayramdır.

Kutlu olsun!

Bu anda büyük Türk milletinin bir ferdi olarak bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim.

Yurttaşlarım!

Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü Temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyetidir. Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak azimkarane yürümesine borçluyuz. Fakat yaptıklarımızı asla kafi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Milli kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız. Bunun için bizce zaman ölçüsü geçmiş asırların gevşetici zihniyetine göre değil asrımızın sürat ve hareket mefhumuna göre düşünülmelidir. Geçen zamana nispetle daha çok çalışacağız. Daha az zamanda daha büyük işler başaracağız. Bunda da muvaffak olacağımıza şüphem yoktur.

Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir.

Türk milleti çalışkandır.

Türk milleti zekidir.

Çünkü Türk milleti milli birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir.

Ve çünkü Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet ilimdir.

Şunu da ehemmiyetle tebarüz ettirmeliyim ki yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihi bir vasfı da güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin yüksek karakterini yorulmaz çalışkanlığını fitri zekasını ilme bağlılığını güzel sanatlara sevgisini milli birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek milli ülkümüzdür. Türk milletine çok yaraşan bu ülkü onu bütün beşeriyete hakiki huzurun temini yolunda kendine düşen medeni vazifeyi yapmakta muvaffak kılacaktır.

Büyük Türk Milleti

On beş yıldan beri giriştiğimiz işlerde muvaffakiyet vaat eden çok sözlerimi işittim. Bahtiyarım ki bu sözlerimin hiçbirinde milletimin hakkımdaki itimadını sarsacak bir isabetsizliğe uğramadım. Bugün aynı iman ve katiyetle söylüyorum ki milli ülküye tam bir bütünlükle yürümekte olan Türk milletinin büyük millet olduğunu bütün medeni alem az zamanda bir kere daha tanıyacaktır. Asla şüphem yoktur ki Türklüğün unutulmuş büyük medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti bundan sonraki inkişafıyla atinin yüksek medeniyet ufunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

Türk Milleti!

Ebediyete akıp giden her on senede bu büyük millet bayramını daha büyük şereflerle saadetlerle huzur ve refah içinde kutlamayı gönülden dilerim.

Ne mutlu Türküm diyene!

Ankara, 29 Ekim 1933

5
1 2

Asla şüphem yoktur ki Türk-
lüğün unutulmuş büyük
medenî vasfı ve kabiliyeti
bundan sonraki inkişafıyla,
atinin yüksek medeniyet
ufkunda yeni bir güneş gibi
doğacaktır.

“Bu saygıdeğer Hükümet
olduğu gün sandık ve lütum
medenî hazretten dolayı
şüphe”

Beni hatırlayınız
Türk milleti
Ebediyete akıp giden Her an
senede, bu büyük Bayramı,
millet

EGİAD olarak, Atatürk'e layık olmanın Gururunu ve Onurunu yaşamalısınız

İlk Kurşun'un atıldığı 15 Mayıs... Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs... TBMM'nin açılışı 23 Nisan... Düşmanın denize döküldüğü 9 Eylül... Cumhuriyet'in kuruluşu 29 Ekim...

Tüm bu coşkuların, bir başka yaşandığı kenttir İZMİR

15 Mayıs'ta, 19 Mayıs'ta, 9 Eylül'de, 29 Ekim'de güneş doğmuştur Anadolu'ya...

Milli Mücadele'nin kazanılmasının ardından, Ulu Önder, Türk Milleti'ne, kazanılan askeri zaferin ekonomik zaferle taçlandırılmasının önemi söylüyordu. Hedefimiz de belliydi, ülkemizi çağdaş uygarlıklar düzeyinin üstüne çıkarmak...

İstanbul'un tarihten gelen büyüklüğü, Ankara'nın başkent olma özelliğinin ardından, Türkiye'nin üçüncü büyük şehri olarak İzmir; Ulu Önder'in gösterdiği hedeflere ulaşmıştır.

İzmir'in başarısının temelinde, Ulu Önder'in talimatları ve 9 Eylül ruhu bulunmaktadır.

Yokluklar içerisinde, yoktan var edilen bir Devlet ve Millet'in çocukları olarak, ülkemizi ve güzel İzmir'imizi daha aydınlık yarınlara taşımak; güzel İzmir'imizin ve ülkemizin bilim, teknik, ticaret, sanayi, sağlık ve eğitim alanlarındaki başarısı; Ulu Önder Atatürk ile silah arkadaşlarına olan şükran borcumuzu anlayabildiğimiz en anlamlı ifadesidir.

Bu anlayışla, Türkiye'yi aydınlık yarınlara taşıyacak olan Cumhuriyetimizin yılmaz bekçileri, Türk Gençliği ve siz genç iş adamlarıdır...

Çünkü İzmir; tarihi, turistik, doğal, kültürel gü-

zelliklerinin yanı sıra sahip olduğu sanayi kuruluş ve işletmeleri, hizmet sektöründeki performansı ile geçmişte olduğu gibi gelecekte de İzmir'in, Anadolu'nun ve Türkiye'nin yıldızı olacaktır. Bu umutlu beklentinin temelinde; dürüst, çalışkan ve gelecek vaat eden EGİAD üyesi, siz genç işadamlarına da olan güven ve inancımız yatmaktadır.

Dünyanın ve ülkemizin yaşadığı ekonomik krize, yaşanan olumsuzluklara rağmen firma ya da sektör bazında tanık olduğumuz gelişme ve yatırımlar, bu inancımızı pekiştirmektedir.

İşte, Ulu Önder Atatürk'ün Cumhuriyeti ve ülkemizi geleceğini emanet ettiği Türk Gençliği budur.

Cumhuriyeti yaşatmak, O'nun ilke ve devrimlerine sahip çıkmak, Devletimizin vatani ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne sahip çıkmak, birlik ve beraberliğimizi korumak, bayrağımızı sonsuza dek dalgalandırmak, Atatürk'e layık olmaktır.

EGİAD olarak sizler de Atatürk'e layık olmanın gururunu ve onurunu yaşamalısınız.

Devlet'i, Millet'i, Cumhuriyet'i ve Şanlı Bayrağı ile gurur duyan bir milletin çocukları olarak; şanlı bayrağımızın dünya durdukça dalgalanması için elinizden geleni yapacak, gerektiğinde canınızı vermeye hazır olacaksınız-olmalısınız. Çünkü siz Cumhuriyet çocuklarıdır, çünkü siz Ulu Önderimizin emaneti Cumhuriyet'in yılmaz bekçilerisiniz...

Cumhuriyet Bayramınız kutlu olsun... ■

M. Cahit KIRAÇ

Anahtar, Atatürk

Yüce Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk Kurtuluş Savaşı, yalnızca ulusumuzun bağımsızlığını kazanmış olması bakımından değil, dünyanın ezilen sömürge altındaki uluslarının önünde bir ufuk açması bakımından da son derece önemlidir. Bir ulusun, emperyalist güçlere karşı topyekûn verdiği bir bağımsızlık mücadelesidir. Kurtuluş Savaşı'nın bu yönü, aydınlanmacı bir felsefeye sahip Cumhuriyet ile de tüm dünyaya sergilenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, kurtuluş savaşımızın önderi Atatürk'ün kendi ifadesi ile en büyük eseridir. Cumhuriyet kurulurken Ulu Önder'in ortaya koyduğu ilkeler, bu topraklarda yaşayan tüm insanlarımızı birleştiren-bütünleştiren bir harçtır. Aynı zamanda uygarlığa açılan pencerelerdir. Ve günümüzde, tüm çağdaş ülkeler için hala geçerliliğini korumaktadır.

Cumhuriyet değerleri ile güçlendirmeye çalıştığımız demokratik değerler kesinlikle çelişmemekte, tam aksine

birbirini tamamlamakta ve desteklemektedir. Dünya haritası, bu değerlerden uzak yönetim anlayışları ile yönetilen ülkelerin ve halkların ne durumda olduğunu gösteren örneklerle doludur. Türk ulusuna çağdaş uygarlık kapılarını açan, ulus olma bilincini yeşerten bu değerleri çok iyi özümsemek ve sahip çıkmak zorundayız. Unutmamak gerekir ki, bugün geldiğimiz noktada cumhuriyetin sağlamış olduğu kazanımların çok büyük payı vardır.

Gelecek yüzyıllara çağdaş, egemen, gelişmiş bir ulus olarak ulaşmamızın anahtarı, cumhuriyetimizin kurucu önderi Atatürk'ün çizdiği yoldan başka bir yerde aranmamalıdır.

Biz bu yolda kararlılıkla ilerleyeceğiz. ■

Aziz Kocaoğlu
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

CUMHURİYETİMİZİN 86. YILI KUTLU OLSUN

*Cumhuriyet, yüksek ahlaki değer ve niteliklere dayanan bir idaredir.
Cumhuriyet fazilettir.*

M.Kemal ATATÜRK

Sba ADVERTISING

1456 Sokak No: 10/1 Punta İş Merkezi Kat: 8 Alsancak/İZMİR, TÜRKİYE
Tel: (0232) 422 30 00 Fax: (0232) 42230 00 Web: www.egiad.org.tr

ATATÜRK, ÇAĞDAŞLAŞMA VE DEVRİM

Doç. Dr. Kemal Arı

Yeni Çağın Kişiliği: Atatürk

20. yüzyıl, insanlığa; birçok farklı alanda değerli kişilikler, farklı kimlikler kazandırdı: Jules Verne, bu yüzyılın başında ömrü son bulurken, romanlarında öngördüğü birçok icadın gerçekleşeceği bir yüzyıl bıraktırdı; denizaltılar, roketler, uzay araçları... Einstein bu yüzyılda 'Einstein' oldu; dünyanın en ünlü formülünü keşfetti: $E=MC^2$ ... Hitler de bu yüzyılda var oldu; büyük adımlarla ama büyük katliamlarla yazdı adını tarihe...

Atatürk de kuşkusuz 20. yüzyılın en dikkat çekici kişiliklerinden birisidir. Bir devlet adamı ve bir asker olarak yaşadığı yüzyılın; büyük felaketlerinin, yıkımlarının ve ölümlerinin ayırtındaydı: İnsanlığın artık savaşlardan bıktığını; barışa susadığını en iyi kavrayanlardan birisi de O'ydu. Hiç kuşkusuz bu yüzden, devrinin siyasetçileri ve askerleri arasında bir devlet kurucu olarak, "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesini de kurduğu devletin 'Kuruluş İlkesi' olarak tanımlayabilecek tek Önder de O oldu...

Oysa aynı yüzyılda; 'Büyük Adam' olarak ortaya çıkan pek çok önemli kişilik, sırf kendi düşünce sistematiğine dayanan görüşler ege-men olsun diye, insanlığın büyük acılar yaşamasına göz yumabildiler. Bir buyruklarıyla milyonları ölümlere sürüklediler; halkların acımasızca birbirlerini boğazlamalarını kahramanlık ve cesaret olarak gördüler. Bunun için çırpınırlarken, adeta yaratıkları kan denizinden güç alıyorlardı. Kendi yaşadıkları dönemlerde halklarının elleri üzerinde kahramanlaştırılan bu tarihsel kişilikler, gün geldi; tarih sahnesinden kimi zaman gürültülü kal-kışmalarla, kimi zaman da sessiz sedasız çekilip gittiler. **Bir tek Mustafa Kemal Atatürk geçmişten geleceği kucaklamayı başarabildi.**

O, ortaya koyduğu dünya görüşü, düşünce ve eylemlerle insanlık âleminin önüne yeni bir yol açtı.

O, yolu düşünceleriyle gür bir şekilde aydınlattı. Yüzyılların dayattığı geri kalmışlık ve umutsuzluk içinde bunalmış ulusların bir kısmı, bu aydınlık yoldan ilerlemeye çalıştılar; gidebildikleri kadar bağımsızlık ve özgürlüklerine doğru yürüdüler.

Böylelikle, O, insanlığın o gün için de, gelecek için de umudu olmayı başardı...

Bunun nedeni neydi?

Nasıl bir süreç ve görüş, böylesine önemli sonuçlar doğurabilirdi?

Her şeyden önce o, tarihin yarattığı uygarlık birikiminden yararlanmasını biliyordu. Hem Doğu dünyasını, hem Batı dünyasını iyi kavramış; Türk Ulusu'nu yok oluşa getiren tarihsel süreci içselleştirmiş; çözüm yollarını kendi düşünce dünyasında oluşturabilmişti. Doğu ile Batı'nın kesiştiği noktada Türklerin yüzyıllara uzanan geçmişinden bu yana, yaşadıkları, belleğinde taze izlerini koruyordu. Yanlışlar belliydi. Şaşkınlık, belirsizlik, ürküntü ve korku ile öbeklenmiş süreçlerin içinde sıyrılıp gelen tarihsel yazgı, bir noktaya gelmiş; sömürgeci dünyanın dayattığı baskılara karşı, bir ulusal bağımsızlık savaşına yönelmek zorunluluk haline gelmişti. Ancak sorun, onun zihninde yalnız sömürgeye karşı direnmek, ona karşı koymak, onu alt etmek ve yenmek değildi. Bunun yanı sıra, çağdaşlaşmak gibi bir ülkü de ulusu gerçek kurtuluşta götürmeliydi.

Türkler'in en temel sorunları, tarihin gelişme çizgisinde kendilerine

biçtikleri rolün yanlışlığıydı. Dünyaya önce Rönesans'la, ardından Aydınlanma'yla ve giderek de Sanayi Devrimi ile birlikte görülen gelişme çizgisinde çağdaş değerler, yöntemler, uygulama ve yaşama biçimleri oluşturmuştu. Adına **'Cumhuriyet'** denilen bir yönetim biçimi, türlü tartışmalar sonunda yaratılabilmisti. Bu, bir yönetim biçiminden öte, insan onuruna en uygun siyasal düzen olarak görülüyordu. Üstelik, Fransız Devrimi sürecinde, sırf bu yönetim biçiminin getirilebilmesi için büyük savaşlar verilmişti.

Çağdaş Olabilmek: Çağı Aşabilmek

'Çağdaş' sözcüğü, siyasal terminolojide sözcüğün ilk anda verdiği bütün anlamlarla örtüşmüyordu. Çağdaş, yani 'asri' olmak demek, Atatürk'ün deyimisi ile **'adam olmak'** demektir. Bu sözcük, hiç kuşkusuz, mecazi bir anlam taşıyordu; ancak içinde, insanlığın ürettiği çağdaş değerleri barındırdığı da kuşkusuzdu.

'Çağdaş' kime denebilirdi?

Kim çağdaştı?

Bu sözcüğün içine belli bir zaman diliminde yaşayan her kişiyi ve topluluğu koymak ne ölçüde olanaklı olabiliirdi ki? Sözcüğün ilk çırpıda verdiği anlamdan gidildiğinde; örneğin, Afrika'da kabile kültürü içinde yaşayan ve siğ akarsularında ve bataklıklarda elindeki sivri uçlu sopasıyla balık avlayarak yaşamını sürdürmeye çalışan, bedeni çıplak yoksul Afrikalıyı da çağdaş saymak gerekirdi. Bunun yanı sıra; kültürel devrimini kendi özünde yapmış olan son derece entelektüel bir aydın da bu kavramın içine girerdi. Bu, birbiri içine girmiş bir tezat ve karşıtlığı, doğası gereği oluşturuyordu. Yoksullukla ve cehaletle savaştan ve hoşgörü kültürünü yaşam felsefesi yapmış kişilik ve grup eylemleri de bu kavramın içine girerdi; yine işgaller, ölümler, kıyımlar ve ölçsüz şiddet uygulayan anlayış ve yaklaşımlar da bu çağ içinde yer alırdı. O halde, hangi tutum, tavır ve duruş çağdaş olabiliirdi ki?

"Çağdaş olmak", "bir çağ içinde var olmak" anlamına gelecektse, o zaman kavramın toplumbilim, felsefe ve sosyal antropoloji olarak hiçbir anlamı ve duyarlılığı kalmazdı. Zaten, sözü edilen bilimsel düşünce ve algılmalarda, **"Çağdaş"** kavramı bu anlamlarda da kullanılamaz.

Yine çağdaş kavramı, ekonomik zenginlik ya da teknolojik atılımla da örtüşen bir kavram değildir. Kuşkusuz sürdürülebilir bir zenginliği, ağırlıklı çağdaş yaklaşımlar sağlar; ancak toprak, topluma öylesine cömert olanaklar sunabilir ki emeksiz ve külfetsiz elde edilen varlıklar, insanoğlunun var oluş doğasıyla örtüşen bir şey değildir. Örneğin, atom bombasını yaratan kuşkusuz akıl ve bilimdir. Bir uçağa yüklenen ve bir elin bir düğmeye basmasıyla, milyonların başına yağdıran bu bombalar, aklın ve bilimin eseri; kalkınmış bir ekonomi ve oldukça birikimli bir kültür onu yaratmıştı. Buna karşın, o bombayı milyonların kafasına yağdırmak için düğmeye uzanan elin, onca aydınlanma kültürüne karşın hala var olabilmemesi şaşırtıcıdır. Bir anda milyonları yok edebilen bu teknolojik canavarı, çocukların, gençlerin, yaşlı ve bezgin bedenlerin üzerine savuracak anlayışın ve zihin yapısının, geçmişin tiranlarından hiç de ileri bir düzeyde olmadığını, hatta aydınlanma sürecinin yaşanmasına karşın, bu anlayışın o geçmiş yüzyılların tiranlarının beyin, algı ve vicdanlarının da gerisine düşmek olduğu söylenebilir. Tiranları, beş bin yıl önceki kültür yaratmıştı; o bombaları savuran eli ise 21. yüzyıl kültürü yaratmıştı. Dolayısıyla, ileri bir teknoloji ve kalkınmışlık da çağdaşlaşma kavramını açıklamak için yeterli değildir.

Çağdaş olmak, yaşanan çağın en ileri kültür boyutuyla yaşamak ve çağın değerlerini bir yaşam ve davranış kalıbı haline getirmek olarak görülür ve yorumlanır. Bunun için öncelikli olarak bireyin kültür düzeyinin ve toplumsal varlığının geliştirilmesi gerekir. Birey, birey olduğunun ayrıntısına varmalıdır. Yaşamın anlamlı olduğunu düşünüp, o çağda var olan en ileri gelişmişlik düzey ve süreçlerini, yaşamın içine çekecek ve onları yaşayacaktır. Bu da yetmez; bilinç düzeyi gelişmiş birey ve ortak kültürü gelişmiş olan toplum, aydınlanmanın getirdiği kurum ve kavramları yaşamına uyarlamalıdır. Böylelikle; insancıl, demokratik, özgürlükçü ve eşitlikçi bir toplumsal düzen ve özgürleşmiş birey yaratılabilecektir. Vazgeçilmez demokratik ve doğal haklar, bütünüyle bireylere ve toplum kesimlerine verilmelidir. Ülke, kendi öz kaynaklarıyla özgür ve bağımsız yaşama kültürünü ve istencini ortaya koyabilmelidir. Kaynaklarını bilinçli ve bilimsel yöntemlerle kullanabilmesi, gelişmesini sürekli ve düzenli bir çizgiye oturtabilmelidir. Özgürleşen birey, o toplumsal yapı içinde, özgürlüğünün ayırtında olarak, beyin ve beden gelişimini sağlayacak olanaklar bulabilmelidir. İnsan odaklı bir kültür ve yaşam anlayışı, genel düşünceye egemen olmalıdır. Toplum, kendi özgürlük, bağımsızlık ve her yönden gelişmişlik düzeyi gibi, başka

toplumların ve ülkelerin de bu yönlerden gelişmesini arzulamalı ve hatta onlara destek vermelidir.

Bütün bunların yanında, ‘Çağdaş Olmak’, aynı zamanda o çağın bütün ileri benimsenmişlerine sahip çıkmakla da açıklanabilir mi? Örneğin, Mustafa Kemal, “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” derken, belki de yeni bir çağı açmıyor muydu? Ardında, böyle bir ilkeyi uslarına dahi getiremeyen, ancak çağı temsil ettiğini savlayan ‘Büyük Adamlar’ın çağını kapatarak! ‘20. yüzyılın Çağdaş Olmak’ tanımına, daha yeni bir kavrayış getirmiyor muydu? Öyle ise ‘Çağdaşlık’, yalnızca o çağa sahip çıkmak değil, ona yeni kavrayışlar da kazandırabilecek kadar, bütün aydınlık birikimlerini içselleştirebilmektir de aynı zamanda...

“Sömürmek ve sömürülmek dususu yok edilmedikçe, bir dünya barışını sağlamak güçtür” diye düşünülür; üstelik bu egolar olduğu sürece, gerçek anlamda çağdaşlaşmak olgusunu dünyaya uyarlamak da pek kolay değildir. Bu nedenle, Atatürk, bütün dünya uluslarının özgürleşmesinden ve bağımsızlaşmasından yanadır. O, doğan güneşi gördüğü gibi, bütün ezilen ulusların da bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşacağını, yeryüzünden sömürgecilik ve el koyuculuğun kalkacağını, bunun yerine genel bir dayanışma duygusu içinde, uluslar arasında tam bir işbirliğinin kurulacağını belirtmişti. Bu yakla-

şımın, aydınlanmanın getirdiği değerler dizgesi içinde, ne denli önemli olduğunu zaten günümüz insanının, dünya barışının yerlerde sürüklendiği dönemlerde anlamaması pek olanaklı değildir...

Öyleyse, şu rahatlıkla söylenebilir: Çağdaş uygarlıkla söylenmek istenen şey, toplumu ve toplumu oluşturan bireyleri gerçekçi (rasyonalist), olgucu (pozitivist), faydacı (pragmatik) ve gözlemci-deneyci (ampirik) düşünme ve yaşama süreçlerine sokabilmektir. Yani, olayları denetleme gücünü kendinde gören, ulusuna ve bütün insanlığa hizmet etme ülküsünü benimsemiş, kendi toplumunu ekonomide, kültürde, siyasette ve toplumsal örgütlenme biçimi olarak en gelişkin demokratik düzeylere taşıyabilmiş bir anlayış ve uygulama düzeni...

Atatürkçülük / Kemalizm bu yönleriyle, hem bilimsel hem de insancıl (hümanist) bir temele dayanıyordu:

Atatürkçülük, belirtilen bu düzeylere ulaşmak için batılılaşmayı öngörüyordu. Çağdaşlaşmak için “Batılılaşmak” bir önkoşul olarak belirlenmiş; bu nedenle ‘asri, binaenaleyh garbi’ yani çağdaşlaşmak, dolayısıyla batılılaşmak süreci benimsenmişti. Bu aynı zamanda geri kalmış bir toplumu çağdaşlaştırma amacına yönelmiş Türk Devrimi’nin düşünsel anlamda besleneceği coğrafyaya yönelişi de gösteriyordu.

Aynı zamanda ‘Gerçekçiliği’ ve ‘Cesareti’ de kapsıyordu elbette. ‘Devrimci’ olabilmek, oldukça kolay sanılabilir ya da gerçekten de öyle sanılmaktadır; “İnsanlar çıkarlar, uyum sağlayamadıkları var olan düzeni değiştirmeye, yıkmaya kalkışırlar...” ‘Tutucu’ olarak tanımlanabilecek kesimlerce, en basit biçimde, böyle adlandırılabilir belki de... Bu yüzden, Mustafa Kemal ve onunla birlikte Devrim’e baş koyanlar, kimi zaman ‘Hayalperest’ olarak adlandırıldılar. Oysa onların ‘Devrimcilik’leri, gerçekçiliklerinden ve cesur olmalarından kaynaklanıyordu. Mustafa Kemal’in “Ya İstiklal, Ya Ölüm” ifadesinin gerçekliğini, hep: ‘Bu Yolda Ölebilmek’ gerçeğini kabul edebilmek ve ‘Ölebilmekten Korkmamak’ cesaretinden ibaret algılarız ne yazık ki. Oysa tek göze aldıkları şey, kendi yaşamlarından vazgeçebilme iradesi değildi; daha da ağırdı; yaşamlarını sorgulayabilme erdemi... İçerisinden geldikleri, içinde yetiştikleri, tüm kültürünü, edimlerini, yaşam algısını içselleştirdikleri ve öyle, onlar gibi yaşamaya alıştıkları toplumun, o toplumu diğer “Çağdaş” toplumlardan daha geride bırakarak birikimlerini, edimlerini, anlayışlarını, kültürünü yargılayabilme ‘Gerçekçiliği’ ve bu kavrayışları, kendi kişisel benliklerindeki duyumsamalarında bile, geçmişte bırakabilme ‘Cesareti’ vardı bir de. Onları sorgulayabilmek; ardından yanlışılabilmek ve devamında, yerine konabilecekler konusunda doğru tespitleri yapabilmek ve bunları özümseyebilmek... Bir kişi için bile, oldukça büyük ve belki de her insanda bulunamayacak oranda güçlü bir irade gerektirir. Öyle ki Atatürk, Nutuk’ta, yola birlikte çıktıkları birçok kimsenin idraklerinin, bir süre sonra artık, devrimi ve süreçlerini kavrayamadıklarını dile getirecektir.

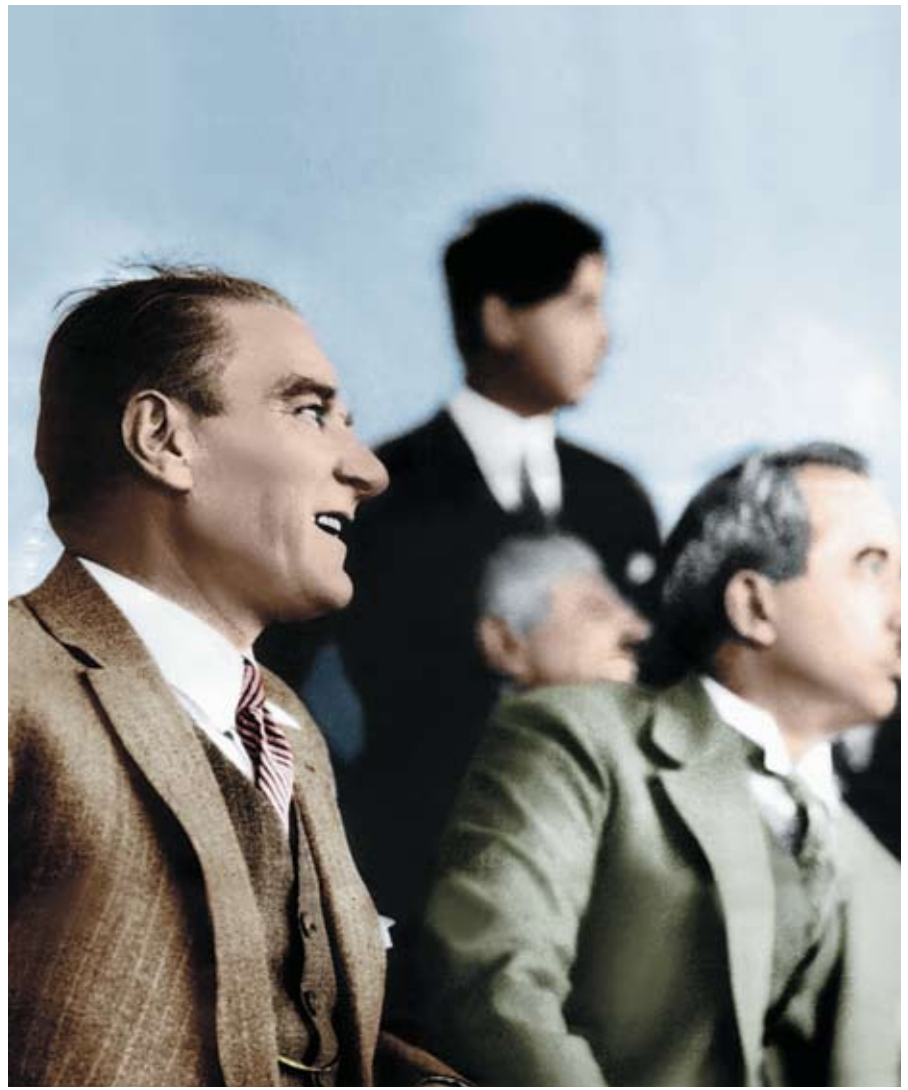
‘Batılı Filozoflar’ da bu süreçlerden geçmişlerdi; önce içinde buldukları toplumun değerlerini sorguladılar; sonra bu sorgulama, kendi içlerinde alışageldikleri değerler ile bir süre çelişmelerine, kimi zaman onlara sıkı sıkıya sarılmalarına, kimi zaman da onlardan koparcasına uzaklaşmalarına; fakat yine de onlardan vazgeçebilme iradesini gösterebilmelerine neden olmuştu. Dile kolay; sizi ‘Siz’ yaptığını düşündüğünüz ve böyle düşünerek yetiştiğiniz tüm değerlerinizi, yargılıyor ve yanlışıyorsunuz... Atatürk de yaşamı boyunca bu karmaşaları yaşadı aslında, tüm değerleri ile savaştı. Hepsinden de başarı ile çıktı, aydınlandı...

İşte tam olarak bu nedenle 'Atatürkçü Düşünce Sistemi', bir Çağdaşlaşma / Batılılaşma öğretisiydi.

Bu öğretiyi, Türk toplumunu çağdaşlaştırma sürecine koşut olarak, Batılaşmayı da amaçlıyordu.

Batı ve Batılılaşma Algısı

'Batılılaşmak'tan amaç, batının Aydınlanma felsefesini ve düşünce biçimini almaktır. Yoksa batının bir de hoyratça gelişen kapitalist sistemin sunduğu bir sömürgecilik anlayışı vardı ki o, dünyaya ırkçılık gibi bir zehir bile sunmuş; sözüm ona ırkların kimilerine, başka ırklardan üstün olduğu yalanını pompalamıştı. Sonunda kendini başkalarından üstün gören ırklar, ötekilere karşı acımasız bir şiddet eylemine sürükleniyorlardı. Bu yalanı yutan da bu yalanı yutanın hedefi haline gelen de iflah olmamıştı. Örneğin Almanya, bu oyuna düşen ülkelerin başında geliyordu. Sonunda, kendinin başkalarından üstün olduğunu düşünen ve kanının son damlasına, iliklerine, kemiklerine kadar kendisini Alman hissedilen bir toplum yaratılmıştı. Bu katı duruş ve anlayışlar, dünya barışını bozuyor, toplumları toplumlara kırıdırıyordu. Kiranın ve kırılanın yer aldığı o sömürgeci dünyada, bu yalanı uyduranlar, başkalarının felaketleri üzerinde varlıklarını gittikçe büyütüyor; ellerini ovuşturarak, bir anlamda felaket komisyonculuğu yapıyorlardı. Batının sömürgeciliğinin üstelik bir tarihsel derinliği de vardı. Afrika başta olmak üzere, dünyanın değişik yerlerinden zincirlenerek, kırbaçlar altında bir hayvan sürüsüne bile verilen değerden aşağı sayılan köleler, köle pazarlarında ağırlıklarına ve cevvaliklerine göre satılıyorlardı. Artık, o kullanılıp atılan sıradan bir eşya gibi, bütün varlığıyla yeni efendisinin bir malıydı. Yalnız bedenler yurtlarından koparılmıyordu; o bedenlerden kara derililerin ruhları da siliniyordu. Çünkü kara adamın ruhunun olabileceğini beyaz adam aklına bile getirmiyordu. O bedenlere karşı yağmacı bir hoyratlık ve insan dışılık vardı. Bu hoyratlık, yüzyıllarca sürdükten sonra, modernleşen her şey gibi, kendisini çağa uydurmayı başardı. 1850'lerde köle ticareti ardı ardına yasaklandı. Sözde, insanlık çağ atlamıştı. Ancak bu yeni dönemde Batı, cilalı sözlerle süslediği ırkçılık hokkabazlığını bir değer gibi satıyor; insanlık onurunu ayaklar altına alan

kara bir leke olarak yeni alıcılarına sunuyordu. Geçmiş yüzyıllarda başka ırkları alabildiğine aşağılamış ve onları insan bile saymamıştı. Şimdi gene kendinden olmayanları insan gibi görmüyor ve aşağılıyordu; ancak bu kez kendisinin dünyanın en mükemmel ırkı olduğunu savunacak kadar isterik ve şizofren bir ruh haline bürünmüştü. ırkçılık duygularıyla yöneldiği pek çok coğrafyada ırkları yok edip soyunu kurutuyor, kendi yaptığının üzerine akıl almaz bir pişkinlikle oturuyor; buna karşın hedef bölgelerde kıskırttığı grupların birbirini kırması üzerine, işine gelmeyen grubu, akıl almaz ölçülerde suçlayabiliyordu. Kiran yine o, kırılan başkasıydı; ama pişkin bir eda ile kıskırtıp kırırdıkları insanlık suçu yaptılar diye suçlayabiliyordu.

nyıdı...

Batı Uygurluğu, onca aydınlanma çabalarına karşın, böylesine bir iki yüzlülük kültürünü de bağrında taşıyordu. Batının bu özelliği yanında, daha nice sakatlıkları vardı. Dolayısıyla Batı, tek düze bir Batı değildi.

Atatürkçülüğün de doğrudan kendisi bu sömürüye karşı verilen bir savaşım sonrasında ortaya çıkmıştı. Dolayısıyla, Batılılaşmaktan anlaşılan, asla onun bu hoyrat yönü değildi; Batı, kendi içinde çeşitli ve parçalıydı. Bir de şu gerçek vardı: **Batı'daki Aydınlanma, insana demokratik sistemleri sunmuş, ulus gerçeğini yaratmış, bireye kişilik vermişti.** Gerçek bilimsel yaşam, aydınlanmanın eseri idi. Akıl ve bilim öğretilerine göre hareket eden Batılı toplumlar, büyük bir güce ulaşmış, bir gönenc ortamı yaratılmıştı. Bu, bireye çağdaş yaşama olanakları sunuyordu. Bu yönleri alınmadığı sürece, onun sömürgeciliğine karşı koyacak onurlu bir kimlik ve kişiliği beslemek de olanaksızdı. Bütün gelişmelerin temeli düşüncedydi. Düşünce, bir dizgeye dayandığında gelişmeye dönü-

Descartes'i, Spinoza'yı, John Locke'yi, Thomas'ı, Newton'u, Galileo'yu, Harwey'i, Einstein'i; demokrasiyi, hümanizmi, aydınlanmayı ve daha nice şeyleri de yaratan Batı'ydı. Batı kendi içinde iyiyi de kötüyü de barındırıyordu. Kuşkusuz alınacak şey, iyi olanlardı; kötü olanlar ise; onlar zaten insanlığın düşma-

şebilirdi. Sistemli düşünceyi de aydınlanma yaratmıştı. O halde, eğer yazgısını değiştirecekse, bu tarihsel çizgiyi Türkiye gecikmeli olarak da olsa yaşamalıydı. Batılılaşmak, bu anlamda, salt taklitçilik de olamazdı; ancak Batının değerleri yaratılmaya başlandığında çağdaşlaşma gerçekleştirilebilirdi. Böylelikle de demokratik, laik, cumhuriyetçi, halkçı, akılcı, bilimsel, faydacı (pragmatik), deneye dayalı (ampirik) ve giderek olgucu (pozitif) ve geçekçi (rasyonalist) bir yaşam biçimi sağlanabilirdi. Katı duruşları, değiştirilemez dogmaları kendi özünde barındırmıyor; onları kamusal yaşamın dışına iterek, devre dışı bırakıyordu. Çağdaşlaşmadan yanaydı. Çağdaşlıktan anladığı da her anlamda çağın en ileri düzeyinde olan şeyleri ülkeye ve insana taşımak; yeni bir ruh ve kimlikle bu değerleri geliştirmektir.

Ulusal Savaş, Batı'nın içindeki bu canavarca duyguya ve onun hoyrat işgaline karşı verilmişti; bu ise Türk Devrimi'nin yalnızca bir yönüydü. Bir nokta gelmiş, bu süreci tamamlanmış; Lozan'la birlikte yeni bir ulus devlet kurulmuştu. Bu devletin türlü sorunları vardı. Savaşın getirdiği yıkıntılar; sakat, evsiz-ocaksız kalmış insanlar; yaygın yoksulluk, salgın hastalıklar ve daha nice sorunlar... Yine de bir yerden başlamak gerekiyordu. Olanaklar belki sınırlıydı ama heyecanlar ve umutlar vardı. Umut, yıkılışlardan sonra en değerli hazinedir. Umut, heyecanla birleştiğinde ortaya çıkan güçse, çok şeydir. Kurtuluş Savaşı sonrasında Türk Ulusu, bu gücü ele geçirmişti. Önderin pek çok şeyi başaracağına inanıyordu. Sağduyusu, onun doğruyu yaptığını, doğruyu söylediğini kulaklara fısıldıyordu. Önder ise, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmaktan söz ediyor; yapılanları asla yeterli görmediğini dillendiriyor; yeni bir heyecanla daha büyük işler yapacağız diyordu.

Osmanlı toplumu batıdaki gelişmelere ayak uyduramamış, bilimde gelişmemiş; toplumsal gelişmede ve kültürde çok gerilerde kalmıştı. Şimdi yapılması gereken şey belliydi; ancak çok zordu. Üstelik herkes bu gerçeği görüyor değildi. Görebilenlerin algılamaları ise belli bir yere kadar geliyor, bir yerden ötesini algılama konusunda güçlük çekiyorlardı. Şimdi yeni bir süreç başlıyordu. Eğitimden sağlığa, ekonomiden kültürel alanlarına, gündelik yaşamdan siyasal yaşama her alanda önemli sıçramalar yaşanması gerekiyordu. Öncelikli olarak, çağdaş Batı düşüncesi topluma aktarılmalıydı.

di. Doğulu bir toplum yapısından kurtulmak gerekiyordu. Bunun için gündelik yaşamın her alanında yenilikler kaçınılmazdı. Örneğin, ağırlık ölçüleri kıyye ve okkaydı; gram ve kilogram pek bilinmiyordu. Ölçü birimleri arşındı, karıştı; santimetre, metre, kilometre bilinmiyor, kullanılmıyordu. Yazı, Arapça harflere yenilerinin eklenmesiyle oluşturulmuş Osmanlıcaydı. Bu yazı, Türkçe'nin yapısına uygun değildi; Türkçe büyük ve küçük ünlü uyumu olan bir dil yapısına sahip olmakla birlikte, hemen hemen bu yazıda sesli yok gibiydi.

Yeni bir Türkçe ABC (*Alfabe*)'nin oluşturulması kaçınılmazdı. Yaygın bir cehalet vardı; okuma yazma oranları yüzde 10'lara ulaşmamıştı; bunun yaygınlaştırılması gerekiyordu. Salgın hastalıklar diz boyuydu; kızamık, kızıl, çiçek, dizanteri, sıtma, verem, trahom en yaygın hastalıklardandı. Üretilen de para etmiyordu; yaygın tarımsal üretim hala ortaçağ kurallarına göre, ilkel araçlarla yapılıyor, Türkler sağlıklı beslenmeyi sağlayamıyorlardı. Yol sorunu vardı; demiryolları hala yabancıların elindeydi, karayolları yoktu. Ulaşım ve taşımacılık olmadığına bir ticari yaşam oluşturulamıyordu. Bebek ölümleri yüksekti; halk genel olarak hala üfürükçüye, büyüçüye inanıyor; cehalet kol gezerken inanç sömürüsü hoyratça yapılıyordu. Kadın, kafes hayatının arkasına itilmişti; kız çocuklarının okutulması günah olarak algılanıyor, toplum eğitime yeterince önem vermiyordu. Bu yapıda gelişme ve kalkınma yolunda yol alınması zaten olanaklı değildi. Şimdi bir başlangıç yapılması, bir yerlerden baş-

lanması gerekiyordu.

Doğulu bir toplum yapısından kurtulup, batı modeline uygun bir yapıya gitmek kaçınılmazdı. Bunun da duyarlılıkla ele alınması gerekiyordu; çünkü bu yöneliş, büyük bir kesim tarafından derhal 'din dışılık', 'Tanrı tanımazlık', 'dinsel değerlere karşı bir saygısızlık' olarak yorumlanabilirdi. Örneğin; sarık, şalvar, peçe gibi giyim kuşam gereçleri bir din gereği gibi algılanıyordu. Buna karşı yönelmek, Tanrı'nın düzenine karşı çıkmak gibi görülüyor, yorumlanıyordu. Yıkılan düzenin özünü oluşturan değerler, gerici somurtkanlığı içinde toplumun özünde, derinlerden gelen bir homurtu ile yine yüzünü gösteriyordu. Homurdanma; derinlerden geliyordu ve ürktütüydü. Ona uzanan el güçlü olmazsa, o canavar, kirli dişleri arasında derhal onu yutmak için kuytuluklarda bekliyordu. Aydınlık yüzünü göstermişti; ancak zifiri karanlık koyu, ağır bir taş perde gibi toplumun üstünü kaplamıştı. Promethe'nin yaptığı gibi ışığı göstermek yetmiyordu; ışığı avuç avuç zihinlere, belleklere, ruhlara ve bedenlere katmak, yeniden o mayayı yoğurmak gerekiyordu. Bunu ancak devrimci bir güç ve duruş gerçekleştirebilirdi.

Ulusal Egemenlik ve Ulusu Egemen Kılmak: "Ulus, en yüce değeri"...

Batılı bir toplum yapısı oluşturabilmek için, yeni kurumlara, ilkelere ve kavramlara gereksinim vardı. Bunları

edinmek yetmezdi; içselleştirmek de gerekliydi. Sabırla bütün bunlar bir bir oluşturulmalıydı. Bu örgütlenme modelinin seçilmesinde, bu modelin Batıya ait olması gibi basit bir gerekçeyle elbette hareket edilmiş değildi. Çağdaş bilim, insan kişiliğine ve onuruna en uygun model olarak bunu yarattığı için, buna yönelmek aklın ve gerçekçiliğin gereği idi. Din, birey ile Tanrı arasındaki saygın yer olan vicdanlara çekilecek, kamusal alanın dışına çıkacaktı. Gerçek bir laikleşme ve sekülerleşme sağlanacaktı.

Ulus egemen olmadan hiç bir şey olamazdı. Ulus kendi istenciyle, kendisiyle ilgili kararları verebilmeliydi. Ulus her şey, ulusal egemenlik en kutsal değerdi. Bu nedenle O, ulusal egemenliği, ulusun namusu, şerefi, onuru olarak görüyor ve algılıyordu.

Bu yönde güçlü adımlar atıldı: Önce 1 Kasım 1922'de Saltanat kaldırılmış, sultan Halife Vahidettin ülke dışına çıkmıştı. Ardından Lozan Barış Antlaşması kabul edildi. 3 Mart 1924'te Eğitim ve Öğretim birleştirildi. Halifelik kaldırıldı. Yeni ağırlık ve uzunluk ölçüleri benimsendi. Kıyye ve okka yerine, kilogram, gram; karış ve arşın yerine, santimetre ve metre geldi. Ardından kılık kıyafette devrim yapıldı. Sarık, fes, şalvar, peçe, potur kaldırıldı; yerine çağdaş batılı giyim türleri benimsendi. 1926'da kadını aile içinde eşitleyecek Medeni yasa benimsendi. Ve 1928'de yeni Türk ABC'si (*Alfabe*) getirildi. Ardından kadınlara seçme ve seçilme hakları, millet mektepleri, halk evleri ve daha nice şeyler... Laikleşme sürecine hız verildi. Tekke ve Zaviyeler, tarikatlar yasaklandı. Ulus kimliği pekiştirildi. Bu amaçla dil ve tarih çalışmalarına ağırlık verildi. Bunların her biri, diğer devrim hareketlerinde görülmecek ölçüde kapsamlı ve derin, köklü değişimlerdi.

Devrim (-yahut İnkılâp)...

Atatürk baştan beri yapmak istediklerini belirlemişti. Bunlar çoktan düşünülmüş, boyutları saptanmış düşüncelerin ortaya konulmasından başka bir şey değildi. Dolayısıyla Türk Devrimi yalnız egemenliğin el değiştirmesiyle sınırlı kalmıyor, çok daha köklere inerek, yüzyıllar gerisinden aydınlanmayı kucaklıyordu. Böylelikle aydınlanma, Türkiye üzerinden Ortadoğu'ya, Asya'ya, Avrasya'ya hatta Afrika'ya yayılma fırsatını da

-elbette olduğu kadarı ile ve çok daha gerilerden- yakalamış oluyordu. Mustafa Kemal Atatürk de bunun ayırtındaydı. Verilen savaşımın yalnız Türk Ulusu adına verildiğini, bütün ezilen uluslar adına verildiğini belirtmiş. Ayrıca O, Türk Devrimi'nin kendine özgü bir yorumunu da yapıyordu. O, Türk Devrimi'nin ilk anda akla gelen ihtilal anlamından başka daha derin bir değişimi ifade ettiğini düşünüyordu. Yeni bir devlet kurulmuştu. Bu devlet biçimi, yüzyıllardır gelen biçimleri ortadan kaldıran en gelişmiş biçimdi. Artık ulusu birleştirecek bağ, dinsel ve mezhepsel bağ değildi. Ulusçuluk bağı, bütün toplum unsurlarını bir araya getirmişti. Kuşkusuz böyle bir tanımlamada köklü bir değişimin izleri vardı. Bu, her şeyden önce bu niteliğiyle temelli bir değişme, kökten bir hareket olmuştu. Böylelikle değişimin, kökten hareketin yönü '**çağdaşlaşmak**' olarak dile getiriliyordu². Yapılan bir devrim vardı. Bunun kuşkusuz bir de amacı vardı ve bu çağdaşlaşmaktı. Bununla Türkiye Cumhuriyeti halkı, bütünüyle çağdaş, bütün anlam ve kapsamıyla uygar bir kurul haline getirmek istendi. Devrimlerin gerçek ilkesi buydu³.

Uygarlaşmak, Atatürkçü düşünce dizgesinde çağdaşlaşmakla, dolayısıyla da batılılaşmakla olabilecek şeydi. Bu sözlerden uygarlık kavramının önemi, bu kavramdan ne anlaşılması gerektiği ortaya çıkıyor. Kavram o zamana değin Türk kamuoyunda az da olsa tartışılmıştı. Örneğin ünlü Türk düşünürü Ziya Gökalp, uygarlığın evrensel, kültürün de ulusal olduğunu ileri sürmüştü. Mustafa Kemal Atatürk ise bu iki kavramın birbirinden ayrılmasının gereksiz olduğunu vurguluyordu. O, sürekli olarak uygar dünyanın çok ileride olduğunu belirtmiş, o seviyeye ulaşmak için uygarlık çemberine girmek gerektiğini, bunun zorunluluk olduğunu vurgulamıştı. O, Türkiye'nin en büyük davasının en uygar ve refah seviyesi yüksek bir ulus olarak varlığını yükseltmek olduğunu belirttikten sonra, bunun sadece kurumlarında değil, düşüncelerinde de köklü bir devrim yapmış olan Türk Ulusu'nun dinamik düşünce ve ülküsü olduğunu söylemişti⁴.

Bir ulusun oluşumunu sağlayan kökler, tarihin derinliklerinde saklıdır. Uygarlık, tarihsel süreçte oluşur. Belli bir dönemde, belli bir kültür çevresinde şekillenen kültür, tarihsel süreç içinde kuşaktan kuşağa aktararak, bir uygarlık yaratılır. Bu süreç ne kadar derinse, o kültürün uygarlığının da o denli büyük olduğu düşünülebilir. Öyle ki, Mustafa Kemal Atatürk'ün,

"En aşağı yedi bin yıllık tarih" ten söz etmesi ve Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren, bir tarih ve kültür hamlesini başlatması, bu konuya verdiği önemden kaynaklanmaktadır. Dil, tarih, antropoloji ve coğrafya ağırlıklı bu hamleler, Türklerin tarihinin karanlık devirleri aydınlatılmaya, kültürü oluşturan köklerinin tarihsel derinlikleri ortaya konulmaya ve tarihsel derinlikte ilişkide bulunduğu toplumlarla kültürel ilişkileri irdelenmeye çalışılmıştır.

Bu noktada Mustafa Kemal'in uygarlıktan ne anladığı çok önemlidir. O çeşitli zamanlarda bu kavram üzerinde durmuş, doğrudan kendisinin yazdığı yazıları kapsayan iki önemli kitapta belirttiği ve yurdun çeşitli yerlerinde yaptığı konuşmalarda görüldüğü gibi açıkça Batı uygarlığının üstünlüğünden söz etmiştir. Gerçi Batı kavramını ve bu kavramın Doğu'dan üstünlüğünü ondan önce ele alıp incelemiş olan aydınlar da vardı. Ancak batılılaşmanın niteliğini, derecesini ve gerekliliğini sistemli bir şekilde ortaya koymakla kalmayıp, bunu bir toplumsal, siyasal ve kültürel strateji ve uygulama programı biçiminde toplumunun önüne koyan; hatta bu programı sabırla uygulayan büyük devrimci kişilik, Atatürk'tür. Bu programın hedefi çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak, stratejisi ise, Batının değerler sistemine girerek, Türk toplumunu çağdaş, dolayısı ile Batılı bir toplum yapmaktır. Bu konuda Mustafa Kemal'in söylediği sözler açık ve kesindir. Örneğin 1923 yılında yaptığı bir konuşmasında şunu diyordu: **"Memleketimizi çağdaşlaştırmak istiyoruz. Bütün çalışmamız Türkiye'de çağdaş, dolayısıyla batılı bir hükümet meydana getirmektir. Medeniyete (uygarlığa) girmeyi arzu edip de batıya yönelmemiş millet hangisidir? Bu istikamette yürümek azminde olan ve hareketinin, ayağında bağlı zincirlerle güçleştirildiğini gören insan ne yapar? Zincirleri kırar ve yürür"**⁵.

Atatürk, bir cumhuriyet kurdu. Bu cumhuriyet ulusal egemenliğe dayanıyordu. Ulusal egemenlik ise, çağdaşlaşmanın en büyük adımlarından birisiydi. Bunu yaparken o, çağının bir önderi olarak, ulusunu geri bırakan kötü yazgıyı yenmeyi başardı. Bunun sihirli formülü ise, Türk Devrimi'ydi...

1. Geniş bilgi için bkz. Şimşir, "Atatürk ve Üçüncü Dünya Ülkeleri", VIII. Türk Tarih Kongresi, (Kongreye Sunulan Bildiriler), 3. Basım, Ankara, 1983, s.1903-1940.

2. Atatürk'ün 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'ni açış konuşmasından: ASD, II, s. 91

3. A.g.e., s.214.

4. U. Kocatürk, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, s.211.

5. Fransız gazeteci Maurice Pernot'e demeci : ASD, III, s.66. ■

Milli sırrı vicdanında taşımak!

Arslan Bulut

Mustafa Kemal Atatürk, ölümünden sonra, Türkiye'deki bütün siyasi tartışmaların merkezi oldu. Bu durum, Atatürk'ün, kurucusu olduğu devlete kazandırdığı kuruluş felsefesinden ileri geliyordu. Atatürkçülük veya Kemalizm olarak da sistemleştirilmek istenen bu felsefe, bazıları tarafından zannedildiği gibi sadece altı oktan ibaret değildi.

Suat İlhan'a göre; **“Atatürkçülük; altı ilkesine taban oluşturan tam bağımsızlık, millet egemenliği, hukukun üstünlüğü ve ulus devlet genel ilkelerine dayanır.”**

Peki, Atatürk'ten sonraki nesillerin durumu nedir?

Onu da Emekli Orgeneral Nahit Şenoğul, birkaç cümleyle özetlemiştir:

“Cumhuriyetimizi kuranlar, mezarlarından kalkıp bugünkü halimizi görseler, Cumhuriyeti bize emanet ettiklerine pişman olurlar. Çünkü biz, Cumhuriyetimizi tanımaz hale getirdik. Yıllarca, ‘Ben görmedim, ben duymadım, bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın’ diye takiye yaptık. Cumhuriyetimize sahip çıkmadık. Yakamıza Ata-

türk rozeti takarak, her okula, her yere Atatürk büstü dikerek, Atatürkçü olacağımızı zannettik, yarıldık. Onun ilke ve ideallerinden uzaklaştık. Ahlaki değerlerimizi yitirdik, adaletin işletilmemesine seyirci kaldık. Cumhuriyetin hiçbir döneminde devletimiz, bugün olduğu kadar hakarete uğramamıştır.”

Atatürk, Nutuk'ta, Samsun'a çıktığı gün memleketin genel durumunu ve mandacılık taleplerini anlattıktan sonra, **“Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da millî hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!**

İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulamasına başladığımız karar, bu karar olmuştur” diye Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini ne olduğunu belirtmiştir.

Büyük Zafer ve Türkiye Cumhuriyeti kimin eseridir?

Atatürk, milli mücadeleyi ve cumhuriyetin ilk yıllarını anlattıktan sonra adım adım kaydettiği aşamaları, **“Ben milletin vicdanında ve geleceğinde hissettiğim büyük gelişme kabiliyetini, bir millî sır gibi vicdanımda taşıyarak, yavaş yavaş bütün bir topluma uygulamak mecburiyetinde idim”** diye açıklamıştır.

Peki Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını sağlayan büyük zafer kimin eseridir.

Atatürk, onu da şöyle açıklar:

“Saygıdeğer Efendiler, Afyonkarahisar - Dumlupınar Meydan Muharebesi 'ni ve ondan sonra düşman ordusunu tamamıyla yok eden veya esir eden ve kılıç artıklarını Akdeniz'e, Marmara'ya döken hareketimizi açıklayıcı ve vasıflandırıcı söz söylemeyi gereksiz sayarım.

Her safhasıyla düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu hareket, Türk Ordusu'nun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir defa daha geçiren muazzam bir eserdir.

Bu eser, Türk Milleti'nin hürriyet

ve istiklâl düşüncesinin ölümsüz bir abidesidir. Bu eseri yaratan bir milletin evlâdı, bir ordunun başkomutanı olduğumdan, mutluluk ve bahtiyarlığım sonsuzdur.”

Atatürk'ün temel görüşleri ile ilgili en sağlıklı değerlendirmelerden birini, 75'inci yıl mesajında, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu yapmıştır:

“Daha Beyrut'ta iken Atatürk arkadaşlarına şöyle söyleyecektir: ‘Dâvâ, yıkılmak üzere bulunan bir imparatorluktan, önce bir Türk Devleti çıkarmaktır.’ O, daima, çoğunluğunu Türkler'in oluşturduğu bölgede, bir Türk Devleti düşünmüştür. Fransız İhtilâli'nin, sonuçları ile dünyayı nasıl etkilediğini çok iyi görmüştür. Bu sebeple de, ne teokratik bir devlet düşünmüş, ne padişah ve halife değişikliğini hastalığa çare olarak görmüş ne de meşrutiyetin bekleneni getireceğine inanmıştır. Açık söylemese de tavrı, düşüncesi daima halkın egemenliğinden yana olmuş, ulus düşüncesini her şeyin üstünde tutmuştur.

‘Ulusal Devlet’ anlayışı onun daima ulaşmak istediği hedefi olmuştur.

Türk Devrimi ve Atatürk'ün hayatı incelendiği zaman, Kurtuluş Savaşı dahil, bütün devrim hareketlerinin amaç ve hedefinin **‘millî egemenlik’** ve **‘tam bağımsızlık’** ilkelerine dayanan demokratik-parlamentar bir cumhuriyet olduğu açıkça görülecektir.

Atatürk, **‘Millî egemenlik’** ilkesini üç kelimeyle özetlemekteydi: **‘Millî egemenlik demek, milletimizin namusudur, şerefidir, haysiyetidir.’**

Cumhuriyet bizdeki anlamıyla demokrasi, bağımsızlık, özgürlük, hoşgörü, akıl ve ilim yüklü olmasına rağmen; Cumhuriyet ve kazanımlarını yeterince demokratik bulmayan, bu bağlamda Atatürk'ü eleştirmeyi ve ona saldırıyı fikirlerinin odak noktası yapan bazı sözde aydınlar ile Türk Ulusu'nun ulusal kimliğini ve buna yönelik düşüncesini reddedip inanç sömürsü yaparak Cumhuriyet'e ve değerlerine açıkça savaş açan gerici ve bölücülere karşı ulusça uyanık ve tetikte olmak zorundayız.

Ulusumuz Cumhuriyet'e ve onun değerlerine saldıran düşünce ve davranış sahiplerini Bağımsızlık Savaşı'nda ve sonraki dönemlerde iç isyanların kışkırtıcıları, mandanın savunucuları ve işgalcilerin işbirlikçileri olarak tanıdı. Bugün ise bunlar;

daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük, daha fazla refah, daha fazla inanç özgürlüğü gibi kavramların arkasına gizlenmiş bazı sözde aydınlar, bölücüler ve irticacılar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tarihimizde olduğu gibi bu ve benzeri düşünce sahipleri, Cumhuriyet'in ve Atatürkçü düşüncenin inançlı, kararlı ve bilinçli savunucusu olan Türk ulusunun ve onun bağrından çıkan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Cumhuriyet'i koruma yönündeki kararlılığına çarparak yok olacaktır.”

Kıvrıkoğlu'nun bahsettiği kararlılık bugün var mıdır emin değiliz ama esasen bu kararlılığın sadece orduda bulunması yetmez! Cumhuriyeti korumak Türk aydınlarının, Türk halkının, Türk gencinin birinci vazifesidir.

Çağdaş medeniyet seviyesinin üzerine çıkarılacak olan nedir?

Dr. Topçu Kurmay Albay Tahir Kumkale, **‘Neden Atatürkçülük, Nasıl Atatürkçülük?’** eserinde, Atatürk'ün sözlerinin çarpıtılmasına dair ilginç bir örnek verir:

“Atatürk'ün 1932 yılında söylediği ve Türk Milleti'ne hedef olarak gösterdiği söz aynen;

‘Türk kültürünü muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkartacağız’ şeklindedir.

Bu çok geniş kapsamlı, çok uzun, planlı, programlı, bilinçli ve sürekli çalışmayı gerektiren bir emirdir. Bir hedefdir. Tek tek Türk kültürünü meydana getiren öğeleri çıkartacaksınız. Bunun gerek kendi toplumumuz içindeki yeri ve gerekse çağdaş medeni toplumlar içindeki yerini tespit edeceksiniz. Sonra bir seri tedbirler manzumesi geliştirerek bu öğeyi nasıl ben diğer ülkelerdeki seviyenin üzerine çıkartırım planını yapacaksınız ve uygulamaya geçeceksiniz.

Bütün dünyada, bütün ülkelerin insanları çocuklarının Türkçe öğrenmesi için ülkelerinde Türkçe eğitim yapan okullara sokmak için koşuştukları vakit Atatürk'ün emrettiği **‘Türk kültürünü çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkartacağız’** sözünün sadece bir ögesi yerine

getirilmiş olacaktır. Unutmayalım ki Türk kültürünün yüzlerce ögesi vardır.

Bu iş zordur. Bu hedefe ulaşmak zaman ister. O halde ne yapalım. Atatürk'ün sözünü değiştirelim ve şu hale getirelim;

‘Türkiye'yi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkaracağız’

Ne değişiklik oldu?

Türk kültürü yerini, Türkiye aldı!”

Türklük Davası!

Prof. Dr. Mehmet Eröz'e göre, millî sevgiye ve şura tarih bilgisi ve şuurundan gelir:

Atatürk'te de bunu görüyoruz. O Türk Milleti'ne olan engin sevgisini ve güvenini, her hareket ve davranışında, her sözünde göstermiştir. Türk Milleti'nin kara günlerinde meydana atılıp, onu yeniden eski şanlı günlerine ulaştırmak için sarfettiği gayret, böyle bir sevgi ve şuurla besleniyordu. 22 Mayıs 1919'da Samsun'dan İstanbul hükümetine, Mustafa Kemal imzasıyla giden raporun bir cümlesinde, bu sevgi ve şuur, ışıl ışıl parlamaktadır. Mustafa Kemal Paşa şöyle diyordu:

‘Millet yekvücut (birlik) olup hâkimiyet esasını ve Türk duygusunu hedef tutmuştur.’

Atatürk'ün Türk Dünyası'na bakışı da çok netti:

“Türk milleti, Kurtuluş Savaşı'nı

dan beri, hatta bu savaşa atılırken bile, mahkûm milletlerin, hürriyet ve bağımsızlık dâvâlarıyla ilgilenmeyi, o dâvâlara yardım etmeyi benimsemiştir. Böyle olunca, kendi soydaşlarının hürriyet ve bağımsızlıklarına kayıtsız davranması, elbette uygun görülmez. Fakat milliyet davası, şuursuz ve ölçüsüz bir şekilde müdafaa ve mütalaa edilmemelidir. Milliyet dâvâsı, siyasi bir mücadele konusu olmadan önce, şuurlu bir ülkü meselesidir. Şuurlu ülkü demek, müspet ilme, ilmi usullere dayandırılmış bir hedef bir gaye demektir. O halde propagandalarda müspet usullere müracaat etmek şarttır. Hareketlerin imkân sınırları ve sıraları, mutlaka hesaba katılmalıdır. Türkiye dışında kalmış olan Türkler, ilkin kültür meselesiyle ilgilenmelidirler. Nitekim biz Türklük dâvâsını, böyle bir müspet ölçüde ele almış bulunuyoruz. Büyük Türk tarihine, Türk dilinin kaynaklarına, zengin lehçelerine, eski Türk eserlerine önem veriyoruz. Baykal ötesindeki Yakut Türkleri'nin dil ve kültürlerini bile ihmal etmiyoruz.”

Muhiddin Nalbantoğlu'nun verdiği bilgiye göre, Atatürk, Mehmet Emin Resulzade'nin 1918'de kurduğu Azerbaycan Cumhuriyeti'nin meclis üyesi olan ve Ruslar Bakü'yü işgal ettiğinde Türkiye'ye sığınan Mehmet Sadık Aran'ı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan birkaç yıl sonra Finlandiya'ya göndermiş ve 'Turan' adlı bir gazete çıkarması için her yıl düzenli olarak para göndermiştir. Nalbantoğlu, bu bilgileri bizzat Mehmet Sadık Aran'dan dinlemiştir. Mehmet Sadık Aran, Atatürk'ün ölümüne kadar Finlandiya'da dört sayfalık bu gazeteyi Türkçe, Rusça, İngilizce ve Fin dilinde yayınlamış, Rusça gazeteyi düzenli olarak Sovyetler Birliği'ne gizlice göndermiştir. 140 sayı kadar çıkan gazetenin koleksiyonu, Ertuğrul Zekai Ökte ve Muhiddin Nalbantoğlu'nun arşivlerinde vardır.

Atatürk, Romanya'ya da Hamdullah Suphi Tanrıöver'i göndermiş, Gagauz Türkleri ile ilgilenmesini emretmiştir. Atatürk, İstanbul'da Türk Ortodoks Patrikhanesi'ni Papa Eftim'e kurdurarak, hristiyan olan Gagauz Türkleri'ni ve bütün ortodoks Türkleri'ni buraya bağlamak istemiştir. Ancak, Atatürk'ün ölümünden sonra bütün bu politikalar rafa kaldırılmıştır. Atatürk'ün Romanya'dan getirdiği Gagauz Türkleri ile o tarihten sonra ilgilenen olmamıştır.

Atatürk'ün dünyaya gönderdiği

bütün büyükelçiler, Türklük bilinci yüksek insanlardır. Afganistan ve Hindistan'a gönderdiği büyükelçiler, o dönemde bu ülkelerde önemli roller oynamıştır. Atatürk'ün Meksika Büyükelçisi ve yakın akrabası Tahsin Mayatepek ise Aztek ve İnka medeniyetlerini incelemiş ve Atatürk'e bu medeniyetlerin Turani olduğuna dair kitap hacminde resimlerle fotoğraflarla belgelediği bir rapor vermiştir...

Atatürk, Cumhuriyetin ilk yıllarında, 1927'de nutkunu okurken, ırk farkı gözetmeksizin cihangirane devlet kurma hırslarının zararlarından bahsetmektedir. Panislamizm ve Panturanizme karşı çıkmaktadır. Ancak, Mahmut Esat Bozkurt'a 1937'de yazdığı kitabın 191'inci sayfasında şu cümlelere yer vermiştir:

“Şu ciheti tebarüz ettirmeyelim ki; ben komünist değilim. Türk milliyetçisiyim. Böyle doğdum, böyle öleceğim. Türk birliğinin bir gün hakikat olacağına inancım vardır. Ben görmesem bile, gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Tıpkı Uhud şehidi Said gibi... Said, Uhud'da şehit olurken, baş ucunda bulunanlara demiş ki, 'Gidiniz, Peygamberimize deyin ki, onun şehitlerle müjdelediği cenetleri görüyorum ve şimdi oraya gitmek üzereyim.' Said, müslümanlığa bu kadar inanmıştı. Ben de Türk birliğine bundan fazla inanıyorum. Onu görüyorum. Yarının tarihi, yeni fasıllarını Türk birliği ile açacaktır. Dünya, sükununu bu fasıllar içinde bulacaktır. Kaşgarlı Mahmut'un dediği gibi, Tanrı, Türk'ü, insanlık, şerirlerinden, şakilerden kurtulsun diye yarattı.”

Korkut Ata, Bilge Kağan ve Atatürk

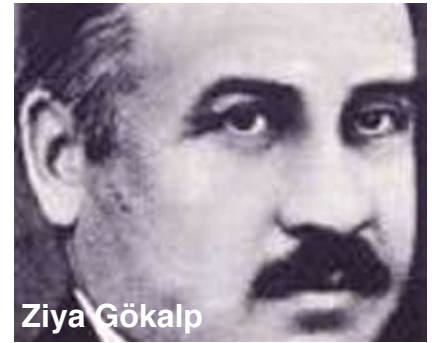
O, Korkut Ata gibi, Türk'ün atası olmak istemiştir. Gençliğe hitabesindeki tavrı 'Bilge Kağan' tavrıdır ve Bilge Kağan'a özenmiştir. “Ey Türk Budunu” ile, “Ey Türk Gençliği” arasında hiçbir fark yoktur. Atatürk'e göre, Türk istikbalinin evladı, muhtaç olduğu kudreti, damarlarındaki 'asil kan' da bulacaktır. “Ne mutlu Türk'üm” diyene ifadesinde, “Bunca yerlere Türk adını, Türk şanını alıştırdım” politikası saklıdır...

“Bir Türk dünyaya bedeldir” ifadesinde, “Türk beğleri, millet işitin! Üstte gök çökmedikçe altta yer delinmedikçe senin ilini ve töreni kim bozabilir? Ey Türk Milleti! Öykün (düşün) ve kendine dön” ifadesi vardır...

'Atatürk milliyetçiliği' ifadesi-

nin zamanla içi boşaltılarak, yerine Atatürk'ün öngörmediği fikirler doldurulmuştur. Üstelik, milliyetçilik ırkçılık olarak gösterilmek suretiyle, suçlanan bir ideoloji haline getirilmiştir. 'Atatürk milliyetçiliği', 'Atatürkçülük' veya 'Kemalizm' adları altında Atatürk putlaştırılmıştır. Bu putlaştırma yapılırken, her önüne gelen ideoloji mensubu, kendi fikrini Atatürkçülük diye sunarak, Atatürk'ün arkasına saklanmıştır. Atatürkçülük kelimesinin içinde 'Türkçülük' mevcut olduğu için, bundan rahatsızlık duyanların bir kısmı 'Kemalizm'i tercih etmiştir. Atatürk, mason localarını kapattığı halde, bazı masonlar bile Atatürkçü geçinmiştir. Komünistler, sosyalistler, kapitalistler Atatürkçü geçinmiştir. Bu ikiyüzlülük ve fikri dolandırıcılığa artık son verilmeli, Atatürk'çülüğü kullanarak kendi ideolojilerini hakim kılmak isteyenlerin maskeleri indirilmelidir.

Atatürk, Türkleşme konusunda elinden geleni yaptı. İslâmlaşma konusunda yapmak istediklerini Mehmet Akif anlamıştı. Ancak, “Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı/Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâm'ı” diyen Akif, sonradan Osmanlı'yı reddeden yapıya karşı “Gelenin keyfi için, geçmişe sövmem” diyerek, küstü. Atatürk'ün, Ahmet Yesevi'nin yaptığı gibi Kuran'ı Türkçe hikmetlerle Akif'e yazdırma projesi sonuçsuz kaldı. Atatürk, yoluna Akif'in tavsiye ettiği Elmalılı Hamdi Yazır ile devam etti.

Ziya Gökalp

Gökalp ve Akçura'ya göre Atatürk

Ziya Gökalp, Atatürk için bakınız ne demiştir:

“Evvelce, Türkiye'de Türk Milleti'nin hiçbir mevkii yoktu. Bugün her hak Türk'ündür. Bu topraktaki hakimiyet Türk hakimiyetidir. Siyasette, kültürde, iktisatta hep Türk halkı hakimdir. Bu kadar kat'i ve büyük inkılabı yapan zat, Türkçülüğün en büyük adamıdır. Çünkü düşünmek ve söylemek kolaydır. Fakat, yapmak ve bilhas-

sa muvaffakiyetle neticelendirmek çok güçtür.”

Yusuf Akçura ise, 1928’de yazdığı ‘**Türkçülük**’ kitabını şu ifadelerle bitirmiştir:

“Türkiye Cumhuriyeti’nin başta Büyük Millet Meclisi adı ile, sonra da gerçek adı ile kurulması, Türk Milliyetçiliği açısından Türkçülük idealinin gerçekleşmesi demektir. Çoğu Türkçülerin belki hayatlarında gerçekleşeceğini ümit bile etmedikleri ideal, bir Türk dahisinin gücüyle gerçek olmuş, milli Türk devleti kurulmuştur.”

Yusuf Akçura

Bugünkü hükümetin, Meclis’in, kanunların, Anayasa’nın mahiyeti ve hikmeti nedir?

Atatürk, büyük nutkunu sona erdirirken temel görüşünün ne olduğunu açıklar: **“Bizler her vasitadan yalnız ve ancak bir tek temel görüşe dayanarak yararlanırsınız. O görüş şudur: Türk Milleti’ni medeni dünyada lâyık olduğu mevkiye yükseltmek, Türkiye Cumhuriyeti’ni sarsılmaz temelleri üzerinde her gün daha çok güçlendirmek...”**

Atatürk’ün şu sözleri Türk Milliyetçileri’nin hareket noktasını oluşturur:

“Türk Milleti, kendisinin ve memleketinin yüksek menfaatleri aleyhine çalışmak isteyen, bozguncu, alçak, vatansız, milliyetsiz beyinsizlerin saçmalamalarındaki gizli ve kirli emelleri anlamayacak ve onlara müsamaha edecek bir heyet değildir.

Türk Milleti’nin sosyal düzenini bozmaya yönelik dinlemeler boğulmaya mahkûmdur.”

Türkiye Cumhuriyeti’nin temel felsefesi de Ata’nın şu içten sözlerinde daha belirgin bir şekilde ortaya çıkarır: **“Şüphe yok ki, arkadaşlar, millet, birçok fedakârlık, birçok kan pahasına, en nihayet elde ettiği hayat dayanağına kimseyi tevavüz ettirmeyecektir. Bugünkü hükümetin, Meclis’in, kanunların, Anayasa’nın mahiyeti ve hikmeti hep bundan ibarettir.”**

Güneş, Anadolu’dan doğacak

21’inci yüzyılın veya üçüncü bin yılın başında, temel ölçülerimiz kendini kayırmayan ve şiddeti reddeden bir adalet fikri ve açıklıkla bağdaşmayan eylemleri ve karar mekanizmalarını hukuk dışı kabul eden ve gizli terör olarak nitelendiren, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü anlayışı olmalıdır.

Yine her insanı her halkı kendisine ait haklar ve özgürlükleriyle birlikte ayrı bir kişilik olarak değerlendirmek, kendi ekonomik ve sosyal düzenini, dilini, dinini, kültürünü onlara dayatmamak, fakat **‘adalet ve açıklık’** ilkelerini bütün insanlığın ortak ilkeleri

haline getirmek de temel görüşümüz olmalıdır. Atatürk’ün dediği gibi **“is-tibdat fikrini öldürmek”** yani şiddeti, gizli açık terörü ortadan kaldırmak, adaleti hakim kılmak hedefimiz olacaktır.

Yeni Dünya Düzeni veya küreselleşme ideolojisi sahiplerinin, insan haklarını, ulusları çözmek ve parçalamak için kullanması karşısında, bütün dillere ve kültürlere saygı duyarak, aralarında adalet ve açıklık ilkelerini esas almak, hem çözümleri durduracak, hem de bütün insanlığı kendi kişiliğini ve korumak kaydıyla bir **‘Evrenli bilinci’**nde birleştirecektir.

Bu fikirlerin Anadolu’dan yeşermesi, güneşin artık Anadolu’dan doğacak olması tesadüf değildir. Yeni Dünya Düzeni’nin veya küreselleşmenin en fazla sıkıştırdığı ülke Türkiye’dir ve en fazla sömürmek istediği coğrafya Türk Dünyası’dır. O halde üçüncü bin yılın ideolojisi medeniyetlerin beşiği olan Anadolu’dan çıkacak ve bütün insanlığı manyetik alanına çekecektir.

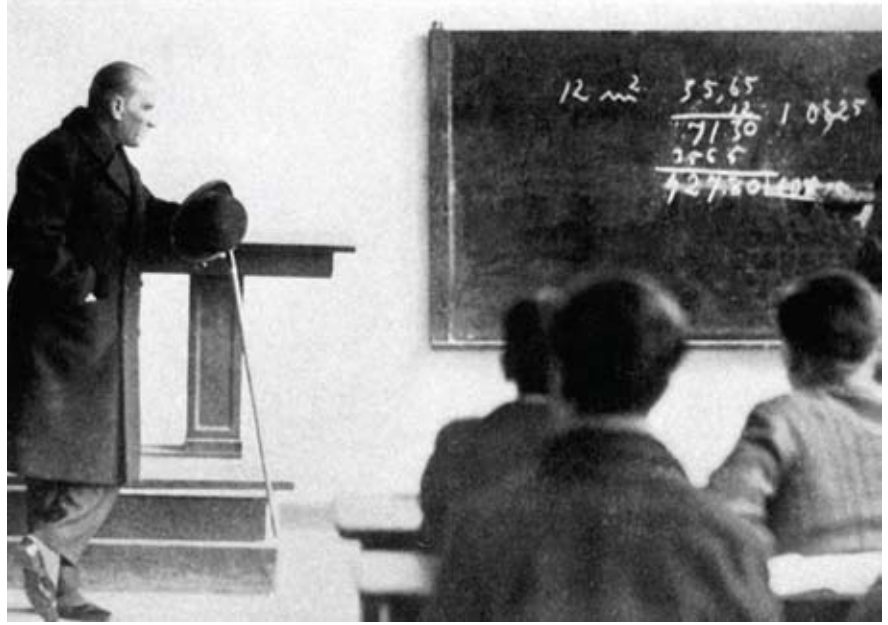
Türk gençliği, Atatürk’ün belirttiği gibi bütün beşeriyette gerçek huzurun temini yolunda kendisine düşen vazifeyi yapmakla **‘Güneş Ülkesi’**ne ulaşabilir. Bu vazife, öncelikle Atatürk’ün yol haritasını takip etmektir... ■

Eğitim, Gençlik ve Gelecek?

Abbas Güllü

Yaşam hakkından sonra en temel hakkın eğitim olduğunu biliyoruz. Ve Cumhuriyet'in en temel kazanımlarından birinin de eğitim olduğu kuşkusuz... Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olduğumuzu da bilmeyen yok. Peki, bu çerçeveden bakıldığında Atatürk'ün geleceğimizi emanet ettiği, gençlerimizin eğitim durumu ne vaziyette? İsterseniz gelin 2009 Türkiye'sinin gençliğine bir göz atalım:

En büyük sorunları işsizlik. Ama eğitilmiş gençlerin hali daha bir içler acısı. Çünkü işsizlik oranlarına bakıldığında, ilk sırada üniversite mezunları geliyor.

Gençlerimiz ÖSS'yi kazanmak için ev-dersane-okul-özel öğretmen arasında dört bir dönerek, her şeyden fedakarlık ederek sonunda üniversiteye girdiklerinde dünyalar onların oluyor. Ardından çok zor koşullarda üniversiteyi bitirdiklerinde, ailelerinin onur ve umut abidesi oluyorlar. Ancak onlara verdiğimiz en büyük ödül, maalesef

işsizlik oluyor.

İşte bu yüzden bu yıl üniversiteye başvuran aday sayısında 250 bin azalma oldu. Daha da vahimi, üniversite kontenjanlarından 110 bini boş kaldı. Hem de yarıya yakını devlet üniversitelerinde...

Nerden, nerelere geldik. Üniversiteye girmek için can atılan bir noktadan, üniversite kontenjanlarının boş kaldığı bir uçurumun eşiğine geldik. Çünkü üniversite diploması artık, gelecek için bir avantaj sağlamıyor.

Genç nüfus, Türkiye için en büyük zenginlik kaynağı diyenler, geline bu noktayı çok iyi analiz etmek zorundalar. Evet; iyi eğitilmiş bir genç nüfus, o ülkeyi çok farklı noktalara taşıyabilir, Cumhuriyet'in 86. yılında geldiğimiz nokta bunun en önemli göstergesi. Ama iyi eğitilmiş bir gençlik te tam tersi bir tablonun oluşmasına neden olabilir. Anarşiden teröre, uyuşturucudan kapkaca, her türlü olumsuzlu-

ğa davetiye çıkartabilir.

Genç nüfusumuzla gurur duyanlar, olarak sadece sözde değil, gönülden de destek çıkmalıdır.

Gençlerin içerisinde en mutlu olması gereken, üniversiteli ve üniversite mezunu gençler, bunun tam tersi bir konumdaysa bunun iyi irdelenmesi gerekir. Örneğin; bir üniversite öğrencisinin ayda 180 Lira ile büyük kentlerde nasıl bir yaşam sürdüreceğini düşünmeli, onca mücadeleden sonra, yıllarca iş bulamama halini iyi gözlemlemeliler.

Türk gençliğine ve ülkemizin geleceğine yapacağımız en büyük kötülük, onları eğitime küstürmek olur. Ve maalesef adım adım o noktaya geliyoruz!..

Yıllardır acı acı çalan bu alarm zillerini, artık birileri duymalıdır.

Yoksa en büyük avantajımız, en büyük dezavantajımıza dönüşebilir...■

*Atatürkçünlük demek çalışmak demek,
insan olmak demektir. Atatürk'ü
anmak demek anlamak demektir.
Kişilik özellikleriyle ilkeleriyle,
düşünce yapısıyla göstermiş olduğu
ufuklara yönelmek, varmak demektir.*

Kalbimizdesin...

Cumhuriyet

Aşkı

Yaşar Aksoy

Türkiye Cumhuriyeti, Türk halkının biricik varlık nedenidir... Krallık (Padişahlık), Din Devleti, Esaret Altındaki Sömürge Devleti, Dikta Devleti (Faşizm, Komünizm) gibi alternatiflerin, **'Türk'** diye isimlendirilen halk (millet, ulus) için özgür bir yol olmadığı apaçık bellidir. Cumhuriyetin **'demokrasi'** ile taçlandırılması bu varlık nedeniyle **"olmazsa olmaz"** bir koşuldur...

Demek ki Türkiye Cumhuriyeti, Türk halkı için **'Ulus'** olmanın temel şartıdır... Bir **'Ulus'** olmak istiyorsanız, 3 vazgeçilmez değeriniz (varlığınıza) olması gerekir:

1. **'İnsanınız'** olacak... Yani bir millete sahip olacaksınız.
2. **'Toprağınız'** olacak... Yani üzerinde yaşamak için bir vatana sahip olacaksınız.
3. **'Devletiniz'** olacak... Yani varlığınıza devam ettirmek için bir kuruma sahip olacaksınız.

Milletsiz, topraksız ve devletsiz, bir **'Ulus'** asla olamaz... Bunlardan birini kaybederseniz, onu bir daha ele geçirmeniz çok zor olur, eğer başaramaz iseniz tümüyle ulus olma özelliğinizi kaybedersiniz, tarihten silinirsiniz.

Düşünebiliyor musunuz, halkınız yok işe nasıl ulus olabilirsiniz, toprağınızı kaybetmiş iseniz veya devletinizi yıkılmış ise kim, size bir ulus muamelesi yapar?

ULUS DEVLETLER

İşte bu kavramların ele geçirilmesi için **'Ulusal Kurtuluş Savaşları'** yapıldı. Emperyalizme karşı direnildi ve pençe pençe savaşım sonucunda, **'Ulus Devletler'** tarih sahnesinde yükseldiler. Türkiye Cumhuriyeti de bunlardan biridir, üstelik öncüsüdür, ilkidir...

Geçen yüzyılın ve içinde bulun-

duğumuz 21.yüzyılın temel gerçeği, ulusal kurtuluş savaşları ve ardından gelmesi gerekli demokratik devrimlerle Ulus-Devletlerin kurulması eylemidir.. Ulus Devletlerin biricik doğru yönetim biçimi de çağdaş demokrasiyi özümsemiş **'Cumhuriyet'**tir.. Faşist Devlet (1935'lerin Almanya ve İtalyası, İspanya-Franko, Portekiz-Salazar, Şili-Pinoşet Rejimleri), Saltanat Devleti (İran Şahlığı), Din Devleti (Arabistan Suudi Rejimi), Etnik Ayrışmaları Kışkırtan Kaotik Sahte Demokrasi (1990'ların Yugoslavyası), Dışa Bağımlı Sömürge Devlet (Sevr Antlaşması ile Türklere önerilen düzen), Anarşiyi Yücelten Kozmopolit Devlet (1970 Lübnan'ı), Parçalanma Yolundaki İşgal Edilmiş Devlet (Günümüz Irak'ı) gibi örneklerin gerçek cumhuriyetle alakası yoktur.

Üstelik, saltanat, krallık, hanedan, sultanlık, imratorluk, soyluluk, dinsel egemen hükümlanlık, diktatörlük,

totaliterlik gibi kavramlar, tarihin pozitif, ilerici, devrimci, insancı, toplumsu, dünyacı süreci içinde çöp tenekesine atılmıştır, atılmalıdır, atılacaktır... Demokratik Dünya özgürlüğü, Suudi Arabistan kadar Britanya, Danimarka, Japonya saltanatlarını da yok etmelidir. Halklar, kendi kendini idare edecek, başından zalim aileler topluluğu demek olan **'hanedanları'** kovacaktır, kovmalıdır. Cumhuriyet bunu gerektirir...

CUMHURİYETİN ŞARTLARI

Türkiye, Atatürk önderliğinde 29 Ekim 1923'te işte bunu yaptı. Emperyalizme karşı Ulusal Kurtuluş Savaşını gerçekleştirdi. Ulus devletini kurdu, Cumhuriyet'i ilan etti. Saray yerine **'halkını'** koydu. Vatanını, **'vatan'** yaptı... Milletini tarif etti ve kimliğini ona öğretti. Bayrağını göklerde dalgalandırdı. İstiklal Marşı'nı coşkuyla haykırdı. **"Haydi kalkınalım, insanlık aleminde kendimize saygın bir yer bulalım"** dedi.. Ya, ne yapacaktı?

Halk, düşmanı kanı pahasına kovaladıktan sonra, düşmanla işbirliği yapan **'saray soytarılarını'**, Vahdettin'leri, Damat Ferit'leri, Ali Kemal'leri yine tepesinde mi tutacaktı? Kestirdi attı, sildi süpürdü attı, hepsini yurtdışına postaladı. Bir daha halkın tepesine otumayacaklardı...

Cumhuriyet'e sahip çıkalım...

O, bizim biricik varlık nedenimizdir...

Onun altı şartı vardır:

1. Ülkemizin ismi, **'Türkiye Cumhuriyeti'** dir.
2. Halkımızın ismi, **'Türk Milleti'** dir.
3. Devrimimizin ismi, **'Türk Devrimi'** dir.
4. Önderimizin ismi, **'Atatürk'** tür.
5. Dilimiz, **'Türkçe'** dir.
6. Anayasamızın, ilk 3 maddesi değiştirilemez.

Bu 6 şart değiştirildiği anda, Türkiye Cumhuriyeti başka bir şekle, daha doğrusu şekilsizliğe, kimliksizliğe bürünür.. Bu süreç; çözülme, ayrışma, kaos, çökme, işgal dönemlerini arka arkaya birilerine armağan eder. Tarih-

ten silme, bir zamanlar Sevr Antlaşmasının çevresinde kadeh kaldıran ittifakın torunlarını sevinçten çılgına çevirir... (Allah korusun... Allah Türk Milletinin gözyaşını dökmesin...)

Şu sorulabilir: **"Bu 6 şart içinde, 'Din' nerede?"** diye sorulabilir.. **'Din'**, millet tarifimizin içindedir. Dinsiz millet, olur mu? Bizler, Müslümanız ve sonuna kadar öyle kalacağız, İslam Ümmetine daima sadık kalacağız. O kadar...

Peki, bu 6 şart içinde, **'Kürtler'** nerede? **'Kürtler'**, Türkiye Cumhuriyeti içindedirler. Büyük çoğunluk Türkler gibi... **'Kürtler'**, ne Cumhuriyetin dışındadırlar, ne de Cumhuriyeti başka bir şekle dönüştürebilirler. Kardeşçe yaşamaktan başka çare yoktur.

Çünkü değiştirilmesi teklif bile edilemez olan Anayasamızın ilk 3 maddesi, Cumhuriyetimizin temel kırmızı çizgilerini çizmiştir. Maddeleri okuyalım:

MADDE 1- Türkiye Devleti, bir Cumhuriyettir.

MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

MADDE 3- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Milli marşı, 'İstiklal Marşı'dır. Başkenti Ankara'dır.

Dikkat edildiği gibi, 6 şartın ilk 5 şartında **'Türk'** kelimesi 5 kez tekrar edilmiştir, Atatürk kelimesinde de **'Türk'** vardır, Türkçede de **'Türk'** vardır... Anayasamızın ilk 3 maddesi içinde de 5 tane **'Türk'** kelimesi bulunur. Bu **'Türk'** kelimeleri, bu vatan üzerinde, bu cumhuriyet üzerinde Türk Milletinin sonsuza kadar sürececek olan perçinlenmiş egemenliğini vurgular. Atatürk, şöyle tarif etmiştir: **"Kurtuluş Savaşını gerçekleştirmiş olan Türkiye halkına, Türk Milleti denir"**. Ve eklemiştir: **"Ne mutlu, Türküm diyene.."**

Yani, hepimizi içine alıyor; Müslüman kimliği dışında bir şey bilmeyenleri de Kürtleri de varsa başkalarını da beni de.."

Bu tariflerin dışına çıkıldığı anda Türkiye parçalanacaktır. Bu bakımdan Anayasamızın ilk 3 maddesini mutlaka değiştirerek **'Sivil Anayasa'** yapalım diyen, televizyonları pek sık dolaşan Rum Patrikhanesi Avukatı Kezban Hatemi'yi ciddiye alalım. Emperyalizmin niyetleri konusunda bize ipucu veriyor...

BÜYÜK DEVRİM

Türklerin Cumhuriyet Devrimi, büyük ve olağanüstü bir devrimdir...

Bu devrimin temelinde İzmir'de düşmana ilk kurşunu atan gazeteci Hasan Tahsin'in kanı vardır, Maraş'ta minareden halkı düşmana karşı direnişe çağıran Sütçü İmam'ın çığlığı vardır, Antep'te kahramanca çarpışan Şahinbey'in alınteri vardır, İnönü'lerde, Sakarya'da, Dumlupınar'da, Büyük Taaaruz'da, İzmir önderinde şehit olan kahraman kuvayı milliyecilerimizin sevdası vardır...

Cumhuriyet'in temelinde, tüm şehitlerimizin, atalarımızın, ilk devrimci önderlerimizin, milliyetçi dedelerimizin, mermi taşıyan ninelerimizin, anamızın, babamızın, eli öpülesi öğretmenlerimizin şanlı ruhlarının mirası vardır...

Bu miras bize emenet edilmiştir. Onların kemiklerini sızlatmayalım. Türkiye Cumhuriyeti'ni tam bağımsız, kalkınmış, laik, demokrat, özgür, insan haklarına dayalı, gerçekten cumhuriyetçi bir ulus haline getirelim.

Bunu yapamaz isek bayrağımızı yere indirirler, üzerine basıp çiğner, halkımızı sürü haline getirir, topraklarımızı elimizden alıp, devletimizi tarihten silerler...

'Türkiye Cumhuriyeti'ni yaşatma mücadelesinin temel enerjisi, **"Atatürk, millet, vatan, bayrak, devrim ve demokrasi"** bağlılığı, tutkusu ve aşkıdır...

Bu Cumhuriyet, biz Türklerin aşkıdır...

Atatürk, 18 Aralık 1930 günü İstanbul Türk Ocağı'nda ne demişti?

"- Cumhuriyeti, onun gereklerini yüksek sesle anlatınız... Cumhuriyet ilkelerini sevdiniz. Bunu yüreklere yerleştirmek için hiçbir fırsatı savaştırmayınız..."

Kulağımıza küpe olmalı...

Hele hele bu günlerde... ■

GAZİ VE LATİFE'NİN 82. EVLENME YILDÖNÜMÜ

Dünden Bugüne
Dr. Sabri YETKİN

Tarih 29 Ocak 1923, yer Sadık Bey semtindeki Uşakizade köşkü. Gazi, harp oyunları nedeniyle İzmir'e geldiği 27 Ocak 1923'ten bu yana köşkte kalmaktadır. 28 Ocak 1923 akşamı İzmir Belediyesi, Hükümet Konağında harp oyunlarına katılan kumandanların şerefine mükellef bir ziyafet vermiştir. Ziyafette gecikmeli de olsa bir anlamda İzmir'in kurtuluşu kutlanmış, uzun süren gecenin sonuna doğru Gazi, yakın arkadaşı Asım (Gündüz) Paşayı yanına çağırarak, "Yarın Mareşalle (Fevzi Çakmak), Kazım (Karabekir) Paşayı alarak saat onda bana çaya gelin" demiştir.

29 Ocak sabahı köşkteki ortamı Asım Gündüz şöyle tasvir etmiştir:

"29 Ocak sabahı Mareşali ve Karabekir Paşayı alarak otomobile köşke gittim. Kapıda Paşa ile Latife Hanım bizi birlikte karşıladılar... Vali Abdülhalik Renda ile Kazım Özalp Paşa bizden daha önce gel-

mişlerdi. Latife Hanım da aramızda olduğu halde bir saat kadar salon-da oturduk, konuştuk. Fakat ortalıkta bir fevkaladeliğin olduğu muhakkaktı... Bu sırada kapı açılmış, yaver Salih Bey:

-Efendim, Müftü Rahmetullah Efendi geldi, dedi.

Gazi de buyursunlar diyerek ayağa kalkıp, Müftüyü karşıladı. Biraz sonra gülümseyerek konuştu:

- Eğer genç olsaydım bu töreni başka türlü yapmak isterdim. Latife Hanımı bir ata binip koşturur, kaçırır alırdım ama şimdi bunu yapacak kadar genç olmadığımı anlıyorum. (Fevzi Paşaya dönerek) Paşam, siz benim Abdülhalik Bey de Latife Hanımın şahitliğini kabul buyurun da... nikahımızı kıyiverin".

Bu konuşmalar sonrasında nikah vaziyeti alınmış ve Müftü, Gazi ile Latife Hanımın nikahlarını kıymıştı.

Gazi ve Latife Hanımı evlenmeye kadar götüren gelişmeler ve tanış-

maları nasıl olmuştu; galiba konunun aşk ilişkisi ve romantik yönü de burada gizli. 10 Eylül 1922 sabahı Konak meydanı ve hükümet konağının önü İzmirli tarafından hınca hınç doldurulmuştu. İzmirli yıllardır adını bildikleri, ama yüzünü göremedikleri kurtarıcılarını karşılamaya hazır. Kalabalık arasında genç, güzel, kendine güvenen, medeni cesareti yüksek, iyi eğitilmiş bir genç kız da bulunmaktaydı. Kızın adı Latife idi ve onun amacı Gaziyi karşılamaya gelen kalabalıktan biraz farklıydı. O, Gazi Paşaya ulaşmak, konuşmak ve mümkün olursa Sadık Beydeki köşklarine davet etmeyi amaçlamıştı. Sonunda genç kız amacına nail olmuş, konağın girişindeki askerleri ve yaverleri bir biçimde atlatarak Gazinin yanına ulaşmış, konuşmuş ve köşke davet etmiş, yanından ayrılırken de elini öpmeyi ihmal etmemişti. Latife Hanım duyguları karmakarışık. Boynunda taşıdığı madalyonun bir tarafında hayranı olduğu Gazinin, diğer tarafında ise kendi resmi bulunuyordu. Bu

bir aşk mıydı, yoksa kurtarıcıya karşı duyulan bir minnet miydi?

Gazi genç kızın kararlılığından etkilenmişti. Ama o gece Karşıyaka'da yaşayan Süvari ordularının komutanı Fahrettin Paşanın ailesine davetliydi. Gazi 10-11 Eylül akşamları Karşıyaka'da kaldıktan sonra Kordon'a geçer. 13 Eylül'de yangın başlayınca, 14 Eylül 1922'de Uşakizade köşküne taşınır. Gazi, 29 Eylül'e kadar bu köşkte kalır ve köşkü bir karargah gibi kullanıp, dünyaya çok önemli mesajlar verirken, Latife Hanımla da yakınlaşmıştır.

18 Eylül akşamı Latife hanım, İzmir'in Kurtuluşunu kutlamak amacıyla köşkte bir ziyafet tertipler. Ziyafete İsmet, Fevzi, Kazım Paşalarla, gazeteciler Yakup Kadri, Faliş Rıfki, Ruşen Eşref ve Halide Edip de davetliydi. Körfezin muhteşem manzarasına hakim köşkün terasına sofralar kurulmuştu. Erkekler rakılarını yudumlarlarken Latife ve Halide Edip hanımlar da şampanya içmeye başlamışlardı. Gecenin ilerleyen saatlerinde yükselen mehtap, körfezi ışılatırken, ortamı da duygusallaştırmıştı. Kutlama, sabaha kadar devam etmiş ve Gazi gece boyunca Rumeli türküleri okuyarak Selanik'i yad etmişti. Ama Gazinin duygusallaşmasında Latife hanımın rolünü de unutmamak lazım. Gazi; iyi eğitim almış, Avrupa'da yaşamış, erkeklerden kaçmayan bu çağdaş genç kızdan etkilenmişti.

29 Eylül akşamı Gazi, İzmir'den ayrılırken Asım Bey'e bir zarf bırakır ve Latife Hanım'a ulaştırmasını ister. Asım Bey'in eşi Gazi'nin mektubunu Latife Hanım'a ulaştırır ve ziyaret sonrası; **"Asım, göreceksin bu kız Gazi Paşa ile evlenecek, ayol kız ona sırlıslıkla aşık"** demiştir. Evet, Gazi ile Latife Hanım arasında bir aşk başlamıştır. Bu aşk, Asım Gündüz ve Salih Bozok'un taşıdığı mektuplarla gelişir. Bu arada Gazi, aşkının nişanesi olarak Latife Hanım'a çok sevdiği atı Sakarya'yı hediye eder. Gazi, Ankara'da annesine ve yakın arkadaşlarına sürekli Latife Hanım'dan bahsetmektedir. Zübeyde Hanım da oğlunun evlenmesini arzuladığından gelişmelerden çok memnundur. Müstakbel geliniyle de tanışmayı arzulamaktaydı. Zübeyde Hanım'a Ankara'nın sert havası iyi gelmemektedir. Doktorlar deniz kıyısında bir yere, mesela İzmir'e gitmesini salık verirler. Zübeyde Hanım İzmir'e gitmekte ısrarcıdır. Onun amacı, gelin adayını görmektir. Latife Hanım da Salih Beyle yazışarak, Zübeyde

Hanım'ın İzmir'e gönderilmesini, kendisinin Karşıyaka'daki köşklerinde ilgileneceğini ifade eder. Zübeyde Hanım, 1922 Aralığında İzmir'e gelir. Karşıyaka'daki köşke yerleşir ve Latife Hanım, Zübeyde Hanım'ın vefat ettiği 14 Ocak 1923'e kadar kendisine büyük bir itina ile bakar. Zübeyde Hanım, Latife Hanım'ı beğenmiş ve oğluna iyi bir eş olacağını mektupla bildirmiştir.

Gazi, validesinin vefatında yurt gezindedir. 27 Ocak 1923'te İzmir'e gelir, validesinin kabrini ziyaret ettikten sonra, Basmahane garına gider ve trenden inmeden müstakbel kayınpederi Uşakizade Muammer Bey'i davet eder. Trende yaptıkları görüşmede Latife Hanım'la evlenmek istediğini bildirir. Muammer Bey konuyu Latife Hanım'la konuşmasını önerir ve köşke davet eder. Akşam köşkte yemek yenirken Gazi, Latife Hanım'a evlenme teklifinde bulunur. Bu teklif, genç bayanın uzun zamandır beklediği bir şeydir; iki gün sonra nikahın kıyılması kararlaştırılır.

29 Ocak 1923'te kıyılan nikah, 1 Şubat 1923 tarihli gazetelerde, **"Akd-i Mesut"** başlığıyla duyurulmuş ve bu mesut hadisenin İzmirli için iftihar olduğu belirtilmiş, mutluluklar dilenmiştir.

Gazi, evliliğinin ilk günlerini toplanlarla geçirmişti. Gazi, Latife Hanımla birlikte 5 Şubat 1923 tarihinde yurt gezisine çıkarlar. Bu gezi, bir anlamda balayıdır. 6 Şubat'ta Balıkesir'e varırlar ve Gazi çok yakın arkadaşı Ali Hikmet (Ayerdem) Paşa'nın misafiridir. Ali Hikmet Paşa, yeni evli çiftin şerefine tertiplendiği ziyafetle nikahı kutlamaya karar vermişti. Ziyafetin davetiyesi suluboyayla, elde hazırlanmıştı. Yemeğin mөнüsünde Şehriye Çorbası, Balık Mayonezli, Hindi Rostosu Pilavlı, Salçalı Kuşkonmaz, Nemse Böreği ve Tatlı vardı. Ziyafet, geç vakte kadar devam etmiş, konuklar ayrılırken bu ilginç davetiyenin arkasını imzalayarak geceyi ölümsüzleştirerek yeni evlilere mutluluklar dilemişlerdi. ■

İZMİRLİ, GAYRİMENKUL GELİRİYLE GEÇİMDEN VAZGEÇMELİ

Mobilya üretim ve satışında İzmir'in lider firmalarından olan SERTER Ev ve Büro Mobilyaları firma sahibi Bedri Serter ile dergimizin Onur Kulübü köşesi için sohbetimize başlarken Sayın Serter, öncelikle EĞİAD Yönetim Kurulu ile Başkanı Sayın Cemal Elmasoğlu'nun böyle onurlu bir köşe hazırlayıp ve bu köşede kendisine de yer verilmesinden dolayı teşekkürlerini ilettiler.

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

1960

1960, İzmir doğumlu olup, İzmir aşığı bir kişi olduğunu belirten Bedri Serter'den, kısaca kendisini ve ailesini dinleyelim:

“Hayatım boyunca da bütün okul ve iş yaşantım, İzmir’de geçti. İzmir’i simgeleyen, güzel okullarda okudum. Sırasıyla; Tınaztepe İlköğretim okulu, Dokuz Eylül Ortaokulu, İzmir Ticaret Lisesi ve DEÜ İşletme Fakültesi mezunuyum. Evli ve bir kız ile bir erkek çocuk babasıyım. Bir de gelinimiz var ki o da bizim kızımız. İzmirlili olduğumuz ve İzmir’de yaşadığımız için özellikle Çeşme’yi çok seviyoruz. Fırsat buldukça Çeşme’ye gideriz. Yüzmeyi çok severim. Orada küçük bir toprağımız var. Ekilenlere biçilenlere bakıyoruz ama bu işlerin uygulama kısmında genelde eşim Huriye Hanım, ilgilidir. Araba kullanmayı ve uzun seyahatleri çok severim. Son dönemde batari çalmaya ilgi duydum. Eşim müzik öğretmenidir, ailemizde de müzik öğretmenleri ve ilgilileri oldukça fazladır”.

Babadan mobilyacı Bedri Bey, oğlunu da mobilyacı yaptı

Çocukluğundan bugünlere, baba mesleği, mobilya sektörü içinde yer alan Bedri Serter, iş yaşam öyküsünü, şöyle anlatıyor:

“Fevzipaşa Bulvarında çok küçük ve mütevazı bir dükkanımız vardı. Çocukken babamın yanına gittiğimiz o ilk günlerden itibaren bu mesleği de kendime benimsemiştim.

Yaşlar ilerledikçe hırslar fazlalaşmaya, ihtiyaçlar büyümeye başlamıştı. 1978 yılında İşletme Fakültesi’ne başladığımda, babamla oturup konuştuk. Kendisine; “Baba, İzmir’de büro ve ofis mobilyaları üzerine bir açıklık var. Biz yönümüzü bu tarafa çevirirsek bizim için çok daha bereketli olur” dedim. Eksik olmasın, rahmetli babam, benim bu kararımı saygıyla karşıladı ve biz 1978 yılında büro mobilya piyasasına böylece adım attık. 1985-1990 yıllarında, Özal döneminin Türkiye ekonomisindeki atılımların, gelişmelerin sağlandığı, dışa açılımin gerçek ana başlangıcı olan o dönemde biz de Serter Mobilya olarak güzel işler yaptık. Şirketimizin, Serter Büro Mobilya San. Ve Tic. Ltd. Şti. olarak kuruluşu 1985

yılı olup, 1990 yılında da ilk üretim şirketimizi kurduk. Ondan öncesinde taşeron kullanıyorduk veya alıp satıyorduk. Firmamızda 45- 50 civarında personelimiz mevcuttur”.

İç piyasa dışında ürettikleri mobilya ve donanımları ihraç da ettiklerini belirten Bedri Serter, dış ticaretleri konusunda şunları anlattı:

“İhracat birimimizi Oğlum Yağız’a bağladık. Şu an Bosna Hersek’te bir otel proje işine girdik. Firmamızın özelliği, yerine uygun mobilya üretmektir. İzmir’de butik mobilya üretken, tek firmayız. Müşterilerimizin istedikleri ölçülerde üretim yapabilme şansımız var. İzmir’deki yüzde 70 mimar ve içmimar ile bu kapsamda çalışmalarımız oluyor. Üretim aynı

bünyede olduğu için mimarlar gelip, direkt ustalarımızla bire bir irtibat kurabiliyor; işin proje aşamasından teslim aşamasına kadar bizzat içinde yer alabiliyor. Önümüzdeki günlerde Ürdün, Yunanistan, Slovenya, Güney Afrika projelerimiz olabilir. G. Afrika projemizi fahri konsolosumuz Sayın, Tamer Taşkın aracılığıyla yürütüyoruz. İran pazarına girmek istiyoruz ancak İran, ithalatına çok ciddi vergiler yüklüyor. Bu engeli nasıl aşacağımızı henüz tespit edemedik. Irak'tan uzak durmamızın sebebi; Irak, genelde bizim üretim kalitemizdeki ürünleri tercih etmiyor; klasik veya ucuz ürünler istiyor. Onları da kendilerine yakın illerimizdeki arkadaşlarımızdan tedarik ediyor. Türkiye Cumhuriyetlerinde fabrika projesi bazında ürün gönderiyoruz ancak orada devamlı bir satış ve bayi ağımız mevcut değil. Türk firmalar, oralarda fabrika kurduklarında, mobilyalarını buradan biz gönderebiliyoruz”.

EGİAD; yüksek lisans yaptığım bir akademi gibi

İş hayatı yoğunluğu artınca, işadami kimliğiyle sosyal içerikli sivil toplum kuruluşları ile meslek odalarında yer almaktan da geri duramadığını kaydeden Serter, şirketleşmeyle birlikte 1985 yılında öncelikle İzmir Ticaret Odası üyeliğinin başladığını, 1990 yılında üyeliğe geçince de Sanayi Odası üyesi olduğunu belirtti. EGİAD üyeliğinin ise 1993 yılında çok sevdiği bir arkadaşının önerisiyle başladığını ifade eden Serter, EGİAD üyeliğinin gerçekleşmesini ve üyelikle birlikte kazanımlarını, şöyle anlattı:

“Kurucu üyemiz Bülent Şenocak'ın dönemi bitip, Yılmaz Men'in başkan olduğu dönemde EGİAD üyesi oldum. Üyelik kabul giriş numaram olan 175, aynı zamanda benim ilköğretim kayıt numaramdır. EGİAD'ta bizim kuşaktan bir çok arkadaş edindim ve aramızda yıllara dayalı çok güzel ve kuvvetli dostluk bağları gelişti. EGİAD benim için sanki üniversite eğitimim sonrası yüksek lisans yaptığım akademi gibi bir dernektir. Üstelik EGİAD'taki bu dostluklarla beraber işlerimiz de gelişmeye başladı. EGİAD üyelerinin birbirleriyle alışveriş yapmalarına dayanan uyum, halen devam ediyor ve bu, çok da önemlidir. Sosyal açıdan da EGİAD bünyesinde yapılan bütün organizasyon ve faaliyetlerin

hiç birini kaçırmamaya, bizzat içinde yer almaya çalıştım. Toplantı ve seminerlerini takip ederek, önemli kişisel kazanımlar elde ettim”.

Çok düzgün, saygın işadamlarından oluşan böylesi bir derneğin kendine ve topluma yakışır bir hizmet merkezi olmasından ayrıca gurur duyduğunu kaydeden Serter, Fatih Dalan başkanlığı döneminde alımı gerçekleştirilen EGİAD merkezinin tefrişinin yönetim kurulu kararıyla, Mimar Tankut Karabacak beraberliğinde kendilerinin yaptığını hatırlatarak; “EGİAD'ın ana arterlerinde çok emeklerimiz oldu. Bunun yanında EGİAD üyelerinin fabrika, ev, büro, otel projelerinde de bize pek çok imkanlar sağlandı ve EGİAD'ın bu

imkanlarından herkes faydalandı” şeklinde konuştu.

EGİAD üyeliği, ayrıcalıktır

1996 yılında İzmir Ticaret Odası meclis üyesi olduğunu ve orda ciddi çalışmaların içinde yer aldığını belirten Serter, İZTO'daki başarılı meclis üyeliğinin temelinde EGİAD çalışmalarının ve deneyimlerinin gücü olduğunu söyledi. EGİAD üyeliğinin saygınlığı konusundaki açıklamalarını şöyle sürdürdü:

“Bulduğum her toplantıda, bütün arkadaşlarımıza “EGİAD çatısı altındaki işadamlarımızın, ticaret ve sanayi odalarında mutlaka olma-

sı gerekir” diye, dile getirdim. 2008 seçimlerinde tahmin ediyordum; 20’ye yakın hem ticaret odası hem sanayi odası meclis seçimlerinde EGiAD’tan arkadaşımız var ki onların bu örgütlere katacağı çok şey var. Her şeyden önemlisi; EGiAD’ımızda çok seçkin ve eğitilmiş bir topluluk mevcuttur. Şu an diğer sivil toplum kuruluşlarının da EGiAD’ı örnek aldıklarını düşünüyorum. EGiAD deneyimi öyle özel ki üyesi olduğum diğer sivil toplum kuruluşlarında; “Biz, EGiAD’ta bunu böyle yapardık” dediğimde, önerdiğim fikir saygı görülerek, kabul görüyor. Ticaret hayatında adı, sanı, yaptığı iş belli olan kişilerden oluşan bir topluluk olduğu için her genç işadamına EGiAD’a üye olmasını öneriyorum. Sanıyorum, önümüzdeki ay oğlum Yağız’ın da EGiAD üyeliği gerçekleşecek. Üstelik, EGiAD’a üye olmak da öyle kolay bir işlem değildir. Seçici kurullarımız var. Üye olabilmemiz için bu seçici kurullarımızdan geçmek mecburiyetindediniz. Siyasi kimliğimde biz tüm toplumu kucaklıyoruz ama belirli noktalarda mesela böyle sivil toplum örgütlerinde seçici olmakta fayda var. Çünkü herkesin katacağı bir şey yok, katması gereken insanları oraya seçmek gerekir. Bunu da EGiAD iyi başarıyor. Bundan sonraki kuşak ta EGiAD’ı aynı şekilde başarıyla temsil edecektir”.

EGİAD İlköğretim Okulu ile gurur duyuyorum

Serter Ailesi olarak güçleri ve imkanları doğrultusunda eğitim amaçlı desteklerde bulduklarını ifade eden Serter, “EGİAD’ın en gurur duyduğum projesi; bir ilköğretim okulunun olmasıdır. Bu projeye de ucundan köşesinden destek olmaya çalışmıştık. İnşallah bir gün, ailemize de bir okul yapma imkanı nasip olur” dedi. Onur duyduğu diğer bir projenin ise dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın, Zafer Çağlayan’a sunulan; ‘Sanayi Strateji Raporu’ olduğunu söyledi ve ekledi; “Biz çalışmalarımızı yapıyoruz ama ne kadar değerlendiriyorlar, bilemiyorum!”...

Mobilyada moda; eskitilmiş ahşap kaplama ile modernize edilmiş krom bağdaştırılıyor

Türkiye’nin, son yıllarda mobilya

sektöründe dünyada söz sahibi ülkeler arasına girdiğini kaydeden Bedri Serter, pazar payının da yükseldiğini belirterek, mobilyada yeni sezon ürünler ve tercihler konusunda, şunları söyledi:

“Serter gibi İtalya, İspanya ve Almanya’da çalışan firmalarda da mobilya yüzey ve aksamlarında genelde krom ve ahşap kaplama kullanımını görüyoruz. Hazır suntalem ve mdf tarzı ürünlerden biraz uzaklaşıldı. Belirli bir ekonomik seviyenin üzerindeki müşteriler; daha doğal, eskiye dönük kaplaması, cilası olan ve onunla beraber modernize edilmiş bir kromla bağdaştırılmış ürünlere ilgi duymaya başladı ve sanıyorum ki önümüzdeki 3-5 yıl bu modellerin sürümü devam edecektir. Diğer ürünler; mdf lam, pvc ve benzerleri otel ve mutfak kapsamındaki mobilyalarda, hazır personel gruplarında tercih ediliyor. Koltuk yüzlerinde ise hakiki deri kullanımı artmaya başladı. Genelde dana derisi tercih ediliyor. Türkiye’de dana derisi üretimi çok az olunca yurtdışından; özellikle İtalya, İspanya ve Brezilya gibi ülkelerden ithal etmeye çalışıyoruz. Emitasyon deri piyasası da yurtdışında çok ilerledi; öyle ürünler var ki gerçeğinden ayırt edemiyorsunuz”.

İzmir, turizm ve sağlık kentidir

Büro, otel, ev mobilya ve donanımları yapan bir firma oldukları için ticaretin de tam odağında bulduklarını dolayısıyla ekonominin de tansiyonunu hem bölge hem de ülke olarak çok iyi değerlendirebildiklerini kaydeden Bedri Serter, Türkiye’nin genel ekonomi gidişatını öngörerek, firmaları için gereken tedbir ve stratejilerini de belirleyebildiklerini söyledi ve İzmir, Ege Bölgesi ve de ülke ekonomisi konusundaki görüşlerini, şöyle paylaştı:

“2007 sonundan başlayarak, 2008 ve 2009 döneminde özellikle Ege bölgesi ekonomisinde ciddi bir çöküş görüyorum. Özel sektör, yatırımlarını büyük ölçüde durdurdu. Tabii bunun bize de yansımaları büyük oldu; şöyle ki işletmeler açılacak ki biz de onların donanımlarını yapacağız. Organize sanayi bölgelerimizin kanımca yüzde 50’si boş durumda ve de bu, İzmir ve Ege Bölge ekonomisi için ciddi kayıp demektir. “İzmir’in ekonomisi nasıl toparlanabilir?” diye herkes düşünmeye çalışıyor da ben bu düşünce şeklinde bir eksiklik hissediyorum. Şöyle

anlatmaya çalışayım; İzmir'in hem ekonomisini kalkındırmaya hem de kimlik kazandırmaya, İzmir'i bir marka kent yapmaya dair önemli toplantılar düzenleniyor. Oysa İzmir'in adı soyadı belli; İzmir tarihiyle, coğrafyasıyla, doğasıyla büyük bir turizm kenti olabilecek kapasitede... **"Her kentte ticaret, sanayi ve turizm de olması gerekir"** görüşüyle bu güne kadar İzmir'in stratejik olarak yapılanmasında biraz hatalar yapıldığı kanaatindeyim. Bence 8.500 yıllık tarihe sahip bu kadar ılıcası, kaplıcası, denizi ve doğası olan bir kentin kendi nüfusu kadar, ortalama her ay turist akınına uğraması gerekir. Öncelikle bunu oluşturabilecek stratejileri belirlememiz gerekiyor. İzmir'de de elbette çeşitli bölgelerde yatırımlar yapılıyor. Her tarafımız doğa zenginliği ve çoğu yerimiz de sit alanı; o yüzden buralarda fabrika kurmak, sanayi bölgesi oluşturmak çok zor diye düşünüyorum ki üstelik bu zorlukları da sık sık yaşıyoruz. Kentlerin kimlikleri belli olur. Manisa, nasıl sanayi bölgesiyle büyük bir sanayi kenti olduysa, İzmir de o sanayi bölgesinin turizm kent kimliğine çok rahatlıkla sahip bir kenttir. İzmir, Çeşme'si, Foça'sı, Kuşadası, Gümüldür'ü, Özdere'si, Mordoğan'ı ve benzerleriyle çok büyük bir şehirdir. Balçova, Emiralem

ve Seferihisar gibi doğal kaplıcaları var. Kentimizde, EXPO çalışmaları sırasında belirlenen bu sağlık kimliği üzerinde durulmasını özellikle istiyorum; EXPO'nun logosu; İzmir Sağlık Kenti idi ve hakikaten İzmir, bir sağlık ve turizm kentidir... İzmir'deki yapılanmamızı bundan sonra stratejik olarak belirlememiz için öncelikle bu sistemi oturtmamız lazım. Bulduğum sivil toplum örgütlerinde, partide veya belediye meclislerinde sürekli bunu ifade etmeye çalışıyorum. Basın kuruluşlarımızın da son dönemde özellikle konuya ilgilerini artırdığını görmekteyim ki sanıyorum bundan sonra daha da bir ivme kazanacaktır.

İzmir, ekonomik olarak genelde zayıf bir kent; ticaret olarak tarihinde çok ciddi ilerlemeler yapmasına ve önemli bir liman kenti olmasına rağmen İzmir ekonomisinde dönen para, diğer şehirlere göre çok düşük seviyededir. Bunda biraz İzmirlinin tembelliği de etkindir. Yaz ayları özellikle bizi çok rehavete sürüklüyor. Ne var ki yazları sıcak olan diğer ülkelerde de durum aynen böyledir. Bizim kuşağa ve gelecek nesillermize gayrimenkullerin kiralardan geçinmelerini bırakıp, sahip oldukları gayrimenkullerinden ülke ekonomi-

sine nasıl istikrar sağlayabileceklerini düşünmelerini tavsiye ediyorum. Bunu sağlarsak sanıyorum ki İzmir ekonomisi için ivme yakalanır".

Günübürlük siyaset, artık sıkı

Türkiye'nin siyasi ve politik gelişmeleri konusundaki değerlendirmelerini aktarırken siyasi yönüyle biraz taraflı, işadamları kimliğiyle de biraz tarafsız konuşabileceğini belirten Serter, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Türkiye'de çok fazla günübürlük siyaset yapılıyor. Bu durumdan her iki kimliğimle de sıkıntı duyuyorum. Uzun dönem strateji ve politikalarımız yok. Devamlı olarak aynı yerde çarkı döndürmeye bakıyoruz. Son dönemde özellikle ithalata dönük politika izlendiği için yatırım ve istihdamdan kaçan bir toplum haline geldik. Özellikle Çin pazarındaki mallar, ne tür mal olursa olsun, Türkiye'deki istihdam piyasasını çok bozdu. Yaşadığımız bu ekonomik zorluk hepimize yansıdı ki bu aynı zamanda bir siyasi politikaydı. Doların çok düşük seviyeye gelmesi ihracatçıları da vurdu. Aslında diğer ülkelerin uyguladığı gibi biz de gümrük vergi oranların matrahlarını Çin'den gelen

mallarda biraz yükseltebilseydik, belki iç piyasada bu kadar fabrika kapanmayacaktı veyahut ta bu kadar fazla Çin malı piyasalarımıza giremeyecekti. Şu an piyasada Türk malı oyuncak bile bulmak çok zor, plastik top dahi yok; hepsi Çin malı ve pek çoğu sağlığa uygun olmayan ürünler... Hükümetin öncelikle bu stratejiyi iyi belirlemesi gerekiyor”.

Her şeye rağmen Türkiye ekonomisinin geleceğini parlak gören Serter, Türkiye'nin, her bakımdan; turizmiyle, sanayisiyle, tarımıyla AB pazarının bir organize sanayi bölgesi olabileceğine dikkat çekti.

Türkiye’de yaşanan temel sorunlardan birinin de hangi parti olursa olsun siyasi yandaşların fazlasıyla desteklendiğinin altını çizen Bedri Serter; “ ‘Türkiye’de, 80 milyon nüfus var’ diyor. Hükümetlerin 80 milyon açılımla hareket etmesi gerekir. “Sen bendensin; seninle çalışırım, sen benden değilsin; git” ile işler yürümez” diye konuştu.

Demokratik açılım dedikleri, yola saçılan bilyeler misali

Son dönemde ülke gündemini işgal eden demokratik açılım hareketine de olumsuz baktığını ifade eden

Serter, şöyle konuştu:

“Böyle bir demokratik hareket, Türkiye’de olamaz. Türk toplumunu ayırtırmak hoş bir konu değil. Cumhuriyet kurulduğundan bu güne kadar 85 yıldır toplumun her kesimiyle biz, barış içinde yaşadık. İzmir nüfusunun bile önemli bir kısmı Doğu ve Güneydoğu bölgesinden gelen vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Biz, böyle bir sıkıntı yaşamıyoruz ki... Ama siyasi arenada veya dış güçlerin burada bizi biraz karıştırarak, paçavra yapmak istemesi ile yazık ki bu vaziyete gelindi ve bu konuda hükümetin de çok büyük sorumluluğu var. Hükümet tıpkı bir aile babası gibidir. Bir ailede, baba nasıl çocuklarını topladığı zaman net bir şeyler söyler ise, mesela, “çocuklar, para kazanamadık; bu akşam peynir ekmek yiyeceğiz” gibi aynı şekilde, 7-8 yıldır iktidarda olan hükümetin de halka karşı açık ve net olması gerekmektedir. Hiçbir strateji yapmadan, hiçbir rapor hazırlamadan ortaya bilyeleri atarsan, insanlar o bilyelerin üzerine basıp, düşerler ve bana göre Hükümet de bunu yaptı ki çok da yanlış yaptı... Halkın huzuruna ciddi bir rapor ile çıksalardı; “yapmak istediklerimiz bunlar” deselerdi, herhalde diğer partilerin de toplumun da buna bakış açıları farklı olurdu. Konuya kısa bir zamanda bir açıklık getirmezlerse önümüzdeki dönemde daha da sıkıntılı günler gelir diye düşünmekteyim. Alıştırma alıştırma topluma bazı şeyleri kabul ettirme gibi düşünceler var

ise; bana, bu ülkede onu kaldıracak güç, yok gibi geliyor. Çünkü ben de Güneydoğu’da askerlik yaptım. Oradaki vatandaşlarımızla da askerlerimizle de tanıştım. Gerçekten orada insanlar askerlik yaparken dahi çok sıkıntılar yaşıyorlar. Bir çok şehit evladımız var. Her şeyden önce, şehit ailelerinin bu yükü kaldırması çok zor... Türkiye’de, PKK’yı affetme şansı olamaz... Resmen, Türkiye’yi bölmeye çalışan terörist bir örgüttür. Bu insanlara kapınızı açamazsınız... Ama bir de Türkiye’de yaşayıp da PKK terör örgütü üzerinden nemalanan bir toplum da var ki onlara da yazıklar olsun, diyorum. Oralardan para kazanıp da evinde çoluğuna çocuğuna yediriyorsa, yazıklar olsun... Takdiri ilahi bir gün onlar için de mutlaka gerçekleşecektir”.

Türkiye için, VAR...

Sayın, Bedri Serter’den sohbetimizin sonunda, yaklaşan 29 Ekim Cumhuriyet ilanımızın 86. yılı ile ebediyete uğurladığımız Atamızın vefatının 71. anma yıl dönümü olan 10 Kasım dolayısıyla, EĞİAD yarın okurlarına anlamlı mesajlarını aldık:

“10 Kasım günü, bir aile büyüğümüzün kaybıdır; Atamızı üzüntüyle ama gururla yad ediyoruz. Keşke tüm liderlerimiz, Atatürk’ün yolunda gidebilselerdi; bugün Türk toplumu, bu zorlu günleri yaşamazdı. Hem yozlaşma hem yapısal bozukluklar bizi maalesef bugünlere getirdi. Bizim; Türk vatandaşı ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak hiçbir zaman Atatürk’ü düşünmeden, günümüzün ve saatimizin geçmemesi gerekir. Çünkü Atatürk, hakikaten çok başarılı bir lider... O dönemde, o kadar zor koşul ve ortamlarda halkı toplayıp, tek yürek olarak, düşman ülkeleri bu topraklardan kovmuş bir insandır. Bize böyle güzel bir vatani bıraktığı için Atamızı; her gün, her saat yad etmeye çalışıyorum. Ailemizin tamamı da bu konuda benimle aynı düşünce ve hassasiyettedir. Genel olarak, Atatürkçü Düşünce ve benzeri derneklere karşıyım çünkü hiçbir Türk vatandaşı ve çocuğu bence Atatürk’ü düşünmemek şansına sahip değildir. Bu tür organizasyon ve oluşumları, toplumu bölmeye yönelik çalışmalar gibi değerlendiriyorum. 29 Ekim ulusal bayramımızdır; her daim coşkuyla kutluyoruz. Çocuklarımıza da bu özel günleri sevdirmek için düzenlenen o törenlere mutlaka katılmamızdır. Bizler de bu yaş grubuna geldikten sonra elimizden geleni yapmak mecburiyetindeyiz. Hepimizin, üzerine düşen bir görevi var. Türkiye için, var”.... ■

büyük kapıların mimarı..

- Endüstriyel sarmal tip kapılar.
- Endüstriyel sekiyonel tip kapılar.
- İşyeri ve mağaza kepenkleri.
- Garaj kapıları.
- Yana kayar fotoselli cam kapılar.
- Yüksek hızlı pvc kapılar.
- Bahçe kapısı otomasyonları

www.ozbosan.com.tr

Fatih mahallesi camlik caddesi no: 24
35414 Sarnic / Gaziemir / İZMİR
TEL: +90 232 281 35 35 [pbx]
FAX: +90 232 281 35 85
e.mail: kepenk@ozbosan.com.tr

ÖZBOSAN®

otomatik kapı ve kepenk sistemleri

“ Yüzde 100 Türk sermayeli ilk özel konteyner limanı NEMPORT, Nemrut Körfezinde hizmete girdi ve 9 Ekim’de limana yanaşan ilk gemi konteyner boşalttı.

POSTPANAMAX’LAR NEMPORT’A YANAŞACAK

CNBC-e Business tarafından yapılan araştırmaya göre Türkiye’nin son 10 yılda en hızlı büyüyen 100 şirketi arasında, hızla büyüyen ilk 12 şirket içinde yer alan PVC katkı malzemeleri ve metal sabunları gibi endüstriyel kimyasallar üreten Akdeniz Kimya, PVC’nin kullanım alanında son 10 yılda yaşanan genişleme sayesinde hızlı bir ciro artışı sağladı. Kurduğu Ar-Ge departmanının getirdiği ‘müşteriye özel’ üretim imkanları da bu artışta önemli role sahip oldu. Özel liman işine de giren Akdeniz Kimya, NEMPORT Konteyner ve Dökme Yük Liman İşletmesi adındaki yatırımını tamamladı; hatta 9 Ekim 2009 tarihinde ilk gemi limana yanaştı bile...

1 Ekim 2009 tarih itibarıyla hizmete giren Nempport’un kapasitesi, özellikleri, İzmir Liman’ıyla ayrıcalıkları ve ihracat-ithalat sanayicisine getireceği kazanımları konularında özel olarak konuştuğumuz EGIAD üyesi ve Akdeniz Kimya A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı, Sayın Cenk Heris ile Nempport Genel Koordinatörü Sayın Mehmet Tuğalan son derece pozitif ve samimi yaklaşımlarıyla, YARIN okurlarına değerli açıklamalarda bulundular. Konuşmalarından öncelikle anlaşıldı ki Nempport hizmete girer girmez, İzmir limanına rakip olacakmış gibi görünse de işin özünde; İzmir Limanı’nın problemlerini hafifletecek, rehber bir liman olacaktır.

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

Liman özelleşse de körfezin temizlenmesi ve kanal açılması, maliyetli ve uzun bir süreç

Her şeyden önce konteyner trafiği kent dışına kayacağı için İzmir'in şehir içi trafiği hafifleyecek. Denizin derinliği ve büyük gemilerin limana yaklaşamamaları neticesinde TCDD İzmir Limanı'nda yaşanan yoğun trafik, gecikme ve maliyet artışları sorunlardan bahsederken, Cenk Heris şunları söyledi:

"Limanımızın su derinliği; başta -22 metre, sonunda ise -12 metredir. Yani, limana gelebilecek 'postpanamax' tipi gemiler rahatlıkla Nemptort'a yanaşabilecekler. İzmir körfezinin, fiziksel olarak su derinliği az olduğu için, limana maksimum 10,5 draftlı gemiler girebiliyor. Postpanamax adıyla tabir edilen bu büyük tonajlı gemiler ise İzmir Limanı'na giremiyor. Giremeyince de İzmir'e ya da bölgeye ait yüklerini ya Marmara'ya çıkararak ya da Pire'ye giderek, oralarda aktarma yapıyorlar. Bu durumda da bölgenin ihracatçısı ya da ithalatçısı ekstra ücret ödüyor, kara yoluyla gelen konteyner yüzünden de zaman kaybediyor. Nemptort ile şimdi bütün bu katma değer de İzmir'de kalmış olacak. Limanımızın en büyük avantajı; bu postpanamax

türü gemilerin direkt rıhtımımıza yanaşacak olmasıdır. İzmir TCDD Limanının özelleştirme kapsamına alınması ve özelleştirme yasalarının uzun bir süreç alması dolayısı ile TCDD İzmir Limanı, kullananları olumsuz yönde etkilemiş ve halen de etkilemeye devam etmektedir. Konuyu bilen Hükümetimiz, Çandarlı Limanı alternatif projesini hazırlamış olmasına rağmen bu projenin de yaşama geçirilmesinin uzun süreç alacağı aşikardır. İzmir Limanı'nda yeterli derinleştirmenin sağlanabilmesi için sadece iskele önünün değil; tüm körfez girişi dibinin taranması gerekiyor. Tuzla'daki Kuş Cenneti'nden itibaren İzmir Körfezi'nin dibine ve Melen Çayına kadar kanal açılması ve

temizlenmesi gerekir. Bu da hem maliyetli hem de bürokratik uzun süreçler gerektirir".

Lojistik imkanlar, dört dörtlük

Nemptort'un coğrafi konumu da pek çok avantajlara sahip. Her şeyden önemlisi fiziksel yapı itibarıyla rüzgara kapalı bir körfez olduğu için yılın 365 günü işleyecek bir liman olacak. Sayılı büyük organize sanayi bölgelerinden biri olan ALOSBI'nin, limana mesafesi tıpkı Alsancak ile Ali-ağa arasındaki mesafe gibi; 15 km. Ataturk Organize Sanayi Bölgesine mesafesi 30 km, Manisa, Kemalpaşa, Torbalı ve benzeri OSB'lerine biraz mesafeli gibi görünse de hükümet tarafından kısa bir süre önce açıklanan İzmir-İstanbul otoban yol projesine, Nemptort'un bağlantı noktası 3 km olacak. TCDD Biçerova lojistik tesislerine 0,8 km mesafede bulunan limanın, karayolu bağlantısı ise sadece 1 km.

Sanayiciye, mallarını millileştirme öncesi 75 gün beketme fırsatı

Limanın armatörlere getireceği avantajlar açısından; **"Bir geminin, İzmir Limanı yerine NEMPORT'a gelmesi ile yaklaşık 80 deniz mili**

Cenk, Cem, Çağan Heris

daha az yakıt harcaması demektir” diyen Nempport Yatırımlar Koordinatörü Mehmet Tuğalan, sanayiciye getireceği ayrıcalıklar konusunda ise gümrük rejimine göre iki tür fırsat yaratacağını kaydederek; “ ‘Geçici kabul statüsünde’ sanayici veya ithalatçı, mallarını 45 gün ardiyelerimizde tutabilecek. Bir diğer artımız da sanayici, ek 30 gün daha kullanmak isterse, kapalı antrepoda bekletme imkanına da sahip olacak ki bu da toplamda 75 gün demektir. Firmanın mallarını millileştirme öncesi bir sıkışıklık durumu varsa bunu kullanabilmesi için altyapı olarak bu imkanlar da limanımızda yaratılmıştır” şeklinde konuştu.

İzmir’in ihracatçı, İstanbul’un ise ithalatçı bir bölge olduğuna dikkat çeken Cenk Heris, Marmara’da 16 konteynır limanı olduğunu, buna karşılık İzmir’de TCDD İzmir Limanı dışında başka bir konteyner limanı bulunmadığını belirterek, “Bölgeye en yakın olan liman Dikili’de ancak draft olarak 7-8 metre; doğal olarak oraya konteynır gemisi giremiyor. Güllük limanı tozlu materyalden dolayı konteynıra uygun

bulunmadığı gibi lojistik imkanları da yeterli değil. Bölgemizde konteyner limanlarının artması sonucunda oluşacak rekabetin neticesi fiyatlara yansıtacağından dolayı bu iş, yine bizler gibi sanayiciye yarayacaktır”.

İzmir Limanı’ndaki bir grev, Akdeniz Kimya’ya özel liman yaptırttı

Kimya sektörü alanında faaliyet gösteren Akdeniz Kimya Ailesinin bu işe nasıl girdiklerinin etkilleyici ve ibretlik öyküsünü, Sayın Cenk Heris’ten dinleyelim:

“Bir dönem, İzmir Limanı’nda yaşanan grev neticesinde Akdeniz Kimya olarak malımızı limana indirememeye endişesi yaşadık. Grev başlayınca sanayici, ithalat ve ihracatını yapamaz olmuştu. Biz de tam o sırada hammadde

bekliyoruz. Gemi yolda fakat malımız inemeyecek; dolayısıyla fabrika da üretim duracak. İşletmede, çok fazla insan ekmek yiyor. Malımızı indirebilmek için bize 30 gün sonrasına sıra verdiler. “Nereye indirebiliriz?” diye Nemrut’a geldik. O gün karar verdik; “Biz bu işi yapalım” diye... Liman izni alınması sürecinde düşündük ki, bu alanın sadece kendi kullanımımızda kalması demek, bu alanın katma değer yaratamamasına sebebiyet vermek olacaktı. Dolayısıyla üçüncü şahıslara hizmet vermeyi ve İzmir Limanı’ndaki konteyner sıkıntısı dolayısıyla işi, Nemrut Körfezi’ne bir konteyner Limanı yapmayı plandık”...

365 gün, 7/24 hizmette bir liman, sanayiciye yarayacak

Konuşmasının devamında gemilerin limanda kalış sürelerini kısaltmak, sanayicinin malını menşesine çabuk ve hasarsız ulaşmasını sağlayarak, müşteri memnuniyetini ön plana çıkartmak amaçlarında olduklarını ifade eden Heris, “İzmirli ve Egeli ihracatçılar için aslında bu liman, büyük bir fırsat olacak; bizim gibi sanayiciler için limana gelen bir gemiden aynı gün ya da hafta sonu malınızı çekememe gibi bir sorununuz artık kalmayacak. Geçen sene, TCDD İzmir Limanındaki

beklemeden dolayı gemiler İzmir Limanını pas geçtiler. Bu durumda, navlun farkı, bekleme ve liman masrafları gibi gözle görülmeyen ihracatçının ve ithalatçının yüklendiği bir sürü masraf oluştu. Nempport sayesinde bu maliyetlerin sanayici lehine azalacağına inanıyoruz. Yani İzmir Korfezinin içinde bekleyen konteyner gemileri artık görülmeyecek” dedi.

Nempport ile çevreye 5 bin kişilik istihdam

Şirkette sabit ortalama 40 personel çalışabileceğini kaydeden Mehmet Tuğalan, bazı hizmetlerin de yaklaşık 150 kişilik istihdam kadrosu içeren taşeron firmalar aracılığıyla verileceğini belirtti. Nempport'un çevresine de büyük ölçüde katma değer yaratacağını ifade eden Tuğalan, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Aliğa'da bugüne kadar böyle bir işletme yoktu; perakende yük olarak konteynır ile tanışmamıştı; ilk kez tanışacak. Nemrut Korfezinde bizim limanımızın karşı kıyısında bulunan likitve kuru dokme yuk ellecleyen bir iskelenin yani sıra, demir-çelik işletmelerinin iskeleleri bulunmaktadır. Bu iskeleler iş türü gereği; hurda demir alıp, işlenmiş demir yüklüyorlar. Nempport Limanı'nın faaliyete girmesiyle birlikte dolaylı olarak çevrede en az 5 bin kişilik istihdam sağlanacağını öngörüyoruz. Lojistik,

tahmil-tahliye, işçilik hizmetleri, gümrük komisyoncuları, acente hizmetleri, -ship chandler- gemi ihtiyaç ve sarf malzemeleri satan işyerleri, gemi iase işleri ve benzerleri düşünüldüğü zaman, liman bölgeye ciddi bir katma değer yaratacaktır”.

Daha projelendirilirken, çevreci bir liman oluşturuldu

Çevresel faktörler açısından da Nempport'ta büyük bir özen görülüyor. Tozlu ürünlerin yüklenmesi sırasında toza duyarlı ürünler açısından sakıncalar olacağına dikkat çeken Akdeniz Kimya A.Ş. ve Nempport Yatırımlar Koordinatörü Mehmet Tuğalan, şöyle konuştu:

“Konteyner terminalinde birinci öncelik olarak; Nempport limanını için çevre şartlarından demir, çimento, gübre, maden tozu vs. etkilenmeyecek temiz bir çevre seçilmiştir. İskelemizde toz yayıcı herhangi bir faktör olmadığı gibi çevresel anlamda ekipman seçimine de son derece özen gösterdik. Dizel yakıt yakıp, gaz emisyonu açısından çevreyi kirletebileceğini düşündüğümüz vinçler ve konteyner istifleme ekipmanları gibi sabit büyük ekipmanlarımızı elektrikli tercih ettik. AB'nin de yakın bir zamanda bütün limanlarda bu tür ekipmanların emisyonlarını sınırlandıracağı maddeler getireceğini biliyoruz. Elektrik kesilirse, jeneratör devreye girecek; dizelle çalıştıracağız. 24 saat ve 7 gün üzerinden çalışacak bir işletmede enerji olmadığı zamanda ki siz bu faaliyetinizi devam ettirmek zorundasınız ancak o şartla dizeli devreye alabileceksiniz. Bunların

Cenk Heris

dışında sintine, evsel atık toplama ile arıtma üniteleri, faal vaziyette liman kullanıcılarının hizmetine sunulacaktır”.

Yüzde 100 Türk sermayeli ilk özel konteyner limanı

140 bin metrekare sahanın alt yapısı, iskele ve bağlantı yolları, üst yapı inşaatı, rıhtım ve saha ekipmanları için 70 milyon ABD doları yatırım maliyeti oluşmuş ve 2.5 yıl gibi kısa bir sürede tamamlanmıştır. 1.5 sene içinde yeni yapılacak ekipman yatırımları ile birlikte toplam yatırım maliyetinin 100 milyon ABD doları olacağını ifade eden Heris, “Nemport, yüzde 100 Türk sermayeli ilk özel ve Ege Bölgesi'nin de ikinci konteyner limanıdır. Ekonomik kriz etkileriyle bağlantılı olarak hedefimiz; 2,5 sene içinde tam kapasiteye geçmektir ki bu rakam 300 bin TEU kapasitedir ve bu da neredeyse İzmir Limanı'nın yarısı kapasitedir” dedi.

Son teknoloji, her detayda kullanıldı

Böyle büyük bir yatırımın geri alanlarıyla birlikte 2,5 senede tamamlanmasının üstün bir başarı olduğunu da sözlerine ekleyen Cenk Heris, iskelenin özelliklerini bakın şöyle anlatıyor:

“İskelede, her biri bir metre çapında, 12 mm kalınlığında ve 35 - 40 metre boyunda 1300 adet kazık çakıldı. Kıyı ile bağlantısı 260 metre uzunluğunda 15 m genişliğindeki kazıklı yol ile sağlandı. Limanın fiziksel olarak gemi yanaşma yeri 410 metre kuzeyde, 410 metre güneyde olmak üzere toplam 820 metre uzunluğunda olan rıhtımı, 40 metre genişliğinde inşa edildi. 4 adet yanaşma rıhtımı mevcuttur. Rıhtımlar M tipi ithal modern usturmaça, - quick release- otomatik açılabilen kancalar, yangın söndürme, modern aydınlatma ile vinçler için elektrik donanımı ve trafo ile donatılmıştır.

Rıhtım operasyonları için iki adet; 2009 model, elektrikle çalışan, 105 ton kaldırma kapasiteli ve postpanamaks konteynır gemilerinin 17. sırasından konteynır alabilen Gottwald vinçler hizmete

hazırdır. Vinçlerin her biri otomatik spreader ile donatıldığından aynı anda iki adet dolu 20 feetlik konteynırı gemiye yüklemekte veya gemiden boşaltmaktadır. İki adet vincin, saatlik yükleme boşaltma kapasitesi minimum 40 TEU'dur.

Limana sahasında konteynerleri istiflemek için 5 adet lastik tekerlekli, sınıfının en modernini 4 adedi dolu konteynır için 45 ton kapasiteli reacstacker, bir adedi ise boş konteynerler için olmak üzere toplam 5 adet Kalmar reacstacker istif makinesi ile sahadan rıhtıma veya tersi hareket için 8 adet, 60 ton taşıma kapasitesine sahip Terberg terminal çekici ve trayler sistemleri hizmete hazırdır. Bu araçlar 6 adet konteynırı üst üste istiflemekte ve 6. kattaki konteynırı alabilmektedir. Bu ekipmanlar 1 ve 2 nolu sahalarda kullanılacak olup, bu sahaların toplam istifleme kapasitesi yaklaşık 2500 TEU'dur. Bu sahalara ilave, konteynır ithalat depolama sahası 45.000 metrekare, toplam istifleme kapasitesi yaklaşık 7600 TEU dur. Bu alanda lastik tekerlekli saha gantry vinçler (RTG) kullanılacaktır. Gantry vinçler, ayakları arasına yan yana

7 sıra ve 6 sıra üst üste istif yapabilmek kabiliyetindedir. Sahada ayrıca 3500 metrekare kapalı A tipi genel antrepo mevcuttur. 120 adet -refeer- soğutucu konteynir istif alanı oluşturduk ki, bu çok az limanda sınırlı sayıda bulunabilecek bir hizmettir. Tehlikeli eşya taşıyan konteynirlerin istif sahası ile 2 adet kantar mevcuttur”.

Nemport'un tüm detaylarını projelendirirken dünyadaki teknolojiyi en üst seviyede kullanan limanları izleyerek, planladıklarını belirten Tuğalan, “**Oluşabilecek sistem hata ve kazalarını önlemek, sabit gider maliyetlerini düşürmek için sistemi kurarken en yüksek bedelleri ödedik; en sorunsuz ve kaliteli donanımlara yatırım yaptık. Nemport Limanı'ndaki tüm hizmetler bilgisayar ortamında ve profesyonel kadrolar yönetiminde gerçekleşecek”** dedi.

Nemport, P&I Klüp sigorta ayrıcalığına sahip

Limarlarda güvenlik yönünden ISPS adında yeni çıkan uluslararası bir standardizasyon olduğunu ve ISPS ile sektöre bir takım zorunluluklar getirildiğine dikkat çeken Mehmet Tuğalan, “**Bu sınırlamaları yerine getirince, ister istemez gereken standardizasyonları kendiliğinden yerine getirmiş oluyorsunuz”** dedi. Limanların sigortalanan-

ması için dünyada birkaç tane firma olduğunu vurgulayan Tuğalan, P&I bu anlamda Dünyada sektörün lideri ve en takdir göreni olduğuna dikkat

çekerek, “**NEMPORT olarak biz, P&I ile anlaştık. P&I Kulüp, sektörde her tür sorunda bilirkişi olarak kabul gören bir oluşumdur. Bizim de iskelemizin P&I tarafından sigortalanmış olması, bize farklı bir ayrıcalık sağlıyor. Netice itibarıyla ağır işkolundayız ve tehlike sınırı birinci derecedir. Bu sebeple her konuda çok hassas ve detaycı düşünmek, gereken her tür tedbirleri almak zorundayız. P&I'nın limanımıza onay vermesi, bizim burada gerek insan gerekse operasyon için gereken her tür detaya ve tedbire yer verdiğimiz anlamına geliyor”** şeklinde konuştu.

İzmir'in önemli bir açığını tamamlayacak böylesi büyük bir yatırıma cesaretle girerek, krize rağmen işletmesini eksiksiz tamamlayan Akdeniz Kimya A.Ş.'ne başarılar ve de bu çalışmaların İzmir'e dolayısıyla da Ege'ye hayırlı olmasını dileyerek sohbetimizi tamamladık. ■

Cenk Heris - Nurten Akyazılılar

TEŞEKKÜRLER "EGE"

Fuarda Standımız 7800 kişi tarafından gezilmiştir.

EGEBETA'nın Yeni Markası "SUNDURMACI" hizmete girmiştir...

PRATİK SUNDURMA "EASY PROTECT"

ÇOK AMAÇLI KAPAMA SİST. "EGEBETA CARPORT"

ŞEFFAF KEPENK - STOR "TRANSPA FORZA"

KONUT İNŞAATI VE FİNANSMANI

Amerika'da motgage ile başlayan ve tüm dünyayı saran küresel krizin, ülkemiz inşaat sektörüne yansımaları bankalar ile sektörde mimarlık-mühendislik-müteahhitlik hizmetleri veren başarılı EGİAD üyeleriyle değerlendirdik.

Müteahhitlerimiz EGİAD Yarın'a özel verdikleri açıklamalarında; sektöre ait 2010 yılı öngörülerini, yaşadığımız kentin şehircilik gelişimini ve de kendi projelerini okurlarımızla paylaştılar.

PİYASA MEKANİZMASI DENGE GETİRİR

Türkiye İş Bankası Bireysel Krediler Müdürü Sayın Ömer Çelebi'den İş Bankası'nın konut kredileri üzerine uygulamalarını ve küresel kriz ortamında konut kredilerinin nasıl bir etki aldığını, piyasanın 2010 yılı için değerli öngörülerini aldık.

Röportaj: Nurten Akyazılılar

Türkiye İş Bankası Bireysel Krediler Müdürü Ömer Çelebi

Sayın Ömer Çelebi, Türkiye İş Bankası Konut kredilerinde 2008-2009 dönemlerinde nasıl bir değişim oldu?

Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre 2008'in Eylül ayı itibarıyla sektör bakiyesi 37.649.000.000 olup, bu tutar 2009'un Eylül ayı itibarıyla ise 41.649.000.000 TL'ye yükselmiştir. Yüzde olarak incelersek, sektör konut kredisi bakiye artışı 2008 Eylül ayından 2009 Eylül ayına kadar yüzde 10,62 oranında artmıştır. Global krizin derinleştiği bir dönemde konut kredisi bakiyesindeki artış, olumlu değerlendirilmelidir. Özellikle, Ağustos ayının sonlarından itibaren faiz oranlarının yüzde

1'lere doğru gerilemesiyle birlikte, konut piyasasında gerek satış gerekse kredi ayağında hızlanma gözlenmiştir.

Çok uzun vadelerdeki konut kredilerinin, faiz yükü tüketiciye cazip gelmiyor

Bu yeni oranlarla beraber tüketicilerin tercih ettiği vadeler nelerdir? Bu konuda tüketiciye tavsiyeleriniz nelerdir?

Hem yeni kredi kullandırmalarına hem de müşterilerimizin bankamızdan kullanmış oldukları

konut kredilerinin ortalama vadelerine baktığımızda 60-72 ay arasındaki vadelerin tercih edildiği görülmektedir. Ülkemizde, kişilerin konut edindirme kredilerindeki alışkanlığı, genelde beş ile altı yıl arasında yoğunlaşmaktadır. Bu vadelerden daha uzun vadelerdeki konut kredilerinin, faiz yükünden dolayı konut kredisi müşterileri tarafından tercih edilmediği gözlenmektedir.

Diğer krediler arasında konut kredilerinin bankacılıkta riski nedir?

Bireyler açısından konut kredileri, görece uzun vadeli krediler olduklarından, bireyin yaşamın-

daki gelişmelerden daha fazla etkilenme risk taşımaktadır. Ülkemizde sigorta kültürü henüz gelişmekte olduğundan bireyler bu risklere karşı kendilerini sigorta ile korumakta istekli olmamakta; riskleri kendileri taşımaktadırlar. Bankalar açısından ise faiz riski bakımından bu kredilerin yönetilmesi, diğer ürünlere göre özellik arz etmektedir. Keza bu ürünün fiyatlaması da diğer ürünlerden oldukça farklı yönlere sahiptir.

ABD ve AB'deki Mortgage kaynaklı banka iflaslarının ve küresel krizin Türkiye'deki konut kredilerine yansımaları nasıl oldu? Amerika'da açıklanan ikinci el ve yeni konut satış rakamlarının Türkiye'ye olumlu-olumsuz etkisi oluyor mu?

ABD'deki mortgage kredilerinin geri ödemelerinde yaşanan sorunların yayılarak tüm dünyayı etkilemesiyle ortaya çıkan küresel kriz, dünyadaki varlık fiyatlarını etkilemekle kalmamış, toplam talebin de ciddi şekilde daralmasına neden olmuştur. Küresel kriz, başta ABD ve Avrupa ekonomileri üzere gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerine de ciddi zararlar vermiştir. Türk ekonomisi de krizden nasibini almış; büyüme, istihdam gibi ekonomik veriler kötüleşirken, mali disiplinden de uzaklaşmak zorunda kalmıştır. **Büyümenin sürükleyicisi konumunda bulunan inşaat sektörü de bu krizden etkilenmiş ve bu dönemde en fazla talep daralması yaşayan sektörlerin başında gelmiştir. 2008 Eylül ayı sonlarında başlayan ve 2009'un ikinci çeyreğinin sonuna kadar süren talep daralması, bu dönemden sonra Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB)'nin faiz indirimleriyle bir miktar yükselişe geçse de ekonomik canlanmaya etkisi sınırlı kalmıştır.** ABD'de açıklanan konut verileri ekonomik krizin gidişatı hakkında gösterge niteliği taşımaktadır ve

son açıklanan verilere bakıldığında ikinci el konut satışlarında hafif bir toparlanma görülmektedir. Ancak yayınlanan bu verilerin Türkiye'deki konut kredilerine doğrudan bir yansımaları olduğu düşünülmemektedir.

Türk finans sektörü konut kredisi kaynağını yurtdışından sağlıyor. Bu kaynak rahat sağlanabiliyor mu? Yurtdışından bir kaynak yaratılma imkânı var mıdır? Bankalar bu kaynaklara dayalı olarak uzun dönem kredi fiyatlamalarını rahat yapabiliyorlar mı?

Tabii ki yaşanan krizin yarattığı riskten kaçış ve likidite sıkıntısı uzun vadeli fonlama imkânlarını kısıtlamıştır. Ancak, böyle bir dönemde zaten yurtiçi konut kredisi talebi de kendiliğinden yavaşladığından fon arz ve talebi piyasa mekanizması aracılığıyla dengelenmiştir. Ben piyasa mekanizmasının çalışacağını ve fonlamanın ciddi bir sorun olmayacağı, arz ve talebin fiyat mekanizması yoluyla kendini dengeleyeceğini düşünüyorum. En azından son dört yıldır sistemin böyle çalıştığına tanık olduk.

'Uzun Vadeli Kredi' borçlanmalarıyla 'Mortgage' sisteminin farklılıkları konusunda bilgi verir misiniz?

Genel anlamda mortgage sistemiyle ülkemizde uygulanan uzun vadeli konut finansmanı sistemi arasındaki en temel fark, mortgage sisteminde kullanılan kredilerin bir havuzda toplanarak ikincil piyasada satılacak olmasıdır. Uzun vadeli kredilerde bankalar, kredileri mevduatlar ve dış borç kaynakları ile finanse etmektedirler. Çoğunlukla kısa vadeli mevduatlarla uzun vadeli kredilerin fonlanması anlamına gelen bu sistemde bankalar vade uyumsuzluğundan doğan bir riske maruz kalmaktadır. Ancak mortgage sistemiyle, ikincil

piyasaların oluşması sonucunda havuzda toplanan krediler uzun vadeli fon sağlayıcı kuruluşlara, kurumsal yatırımcılara, bireysel emeklilik şirketleri vb. kuruluşlara satılabilecektir. Bu sayede bankalar yeni krediler için kaynak yaratmış olmakta, böylece bankalar için düşük faizli uzun vadeli kredi kullandırma imkânı doğmaktadır.

120 ay vadeli kredi faiz oranlarında kayda değer düşüşler olmaz

Bankalar arası rekabet ve piyasalar açısından 2010 yılı konut sektörü için bir öngörde bulunabiliyor musunuz? Daha düşük faiz oranları ve daha uzun vadeler mümkün olacak mı?

2009'un son çeyreğinde başlayan nispi canlanmanın 2010 yılında da devam edeceği kanaatindeyim. Biraz önce de değindiğimiz üzere fiyatlama mekanizması işbaşında olduğu sürece piyasanın dengeli bir şekilde büyüyeceğini düşünüyoruz. 120 ay vadeli kredi faiz oranlarında bundan böyle düşüş ihtimalini daha düşük buluyorum. Mevcut faiz seviyelerinde 120 aydan uzun kredilerin bireyler açısından ekonomik olmadığını düşünüyorum. ■

ABD mortgage krizinin Türkiye bağlantısı yok

Garanti Mortgage Genel Müdürü Sayın Cemal Onaran ile Garanti Bankası'nın piyasalarda yaşanan faiz indirimini ışığında uyguladığı konut kredi değerlendirmeleri, mortgage sistemi uygulamaları ve krizle birlikte 2008-2009 yılları karşılaştırmalı kredi rakamsal değerleriyle, sektöre yönelik 2010 yılı öngörülerini üzerine konuştuk.

Röportaj: Nurten Akyazılılar

Garanti Mortgage Genel Müdürü Cemal Onaran

2008'de düşen konut kredileri 2009'da artış gösterdi

Sayın Cemal Onaran, 2008-2009 dönem karşılaştırmalı konut kredi değerlendirmenizde nasıl bir değişim gözlemlediniz?

Geçen yılın son çeyreğinde başlayıp, bu yılın ilk aylarına kadar küçülmeye devam eden sektör rakamları ikinci çeyrek itibarıyla tekrar büyümeye başlamıştır. 2008 son çeyreğini 37,538 milyar TL ile kapatan Mortgage sektörü, Mart ayı sonu itibarıyla 37,254 milyar TL'ye düşmesinin ardından, Haziran sonu itibarıyla 38,444 milyar TL'ye, Eylül sonu itibarıyla 39,452 milyar TL'ye ulaşmıştır.

En son 'Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu' verisine göre de 9 Ekim haftasında, **toplam bankacılık sektörünün mortgage hacmi 220 Milyon TL artış ile 39,917 Milyar TL'ye ulaşmıştır.**

Yılın sonunda da yaklaşık yüzde 13'lük bir büyüme ile 42,500 milyar TL hacime ulaşmasını öngörüyoruz.

Adet bazında ise 'Bankalar Birliği' verisine göre 2008 yılının son üç ayında konut kredisi kullanan kişi sayısı 27 bin adetlere kadar düşmüşken bu sayı, 2009 yılının ilk üç ayında 41 bin adetlere, ikinci yarısında ise 64 binlere çıkmıştır.

Yeni faiz oranlarıyla beraber tüketicilerin tercih ettiği vadeler ile sizin bu konudaki tüketicilerinize tavsiyeleriniz nelerdir?

Ortalama vademiz 81 ay olarak

gözükmektedir. Tüketicilere her zaman önerimiz; aylık ödeme güçlerine göre vadelerini belirlemeleridir.

Garanti Bankası'nın sorunlu kredi oranı sektörün altında

Diğer krediler arasında konut kredilerinin bankacılıkta riski nedir?

Ekonomide yaşanan kriz dönemi, doğal olarak bankaların kredi sorunluluk oranlarında bir artışı beraberinde getirmiştir. Fakat şu anda mortgage geri ödemeleriyle ilgili çok büyük sorunlar yaşamıyoruz. Bankamızdaki **sorunlu konut kredisi oranı**, sektörün altında olmakla beraber bu oran; **birçok ülke ve diğer bireysel kredi ürünleriyle kıyaslandığında oldukça düşüktür...**

Amerika'daki mortgage krizinden değil ama açıklanan ikinci el ve yeni konut satış rakamlarından etkileniyoruz

ABD ve AB'deki Mortgage kaynaklı banka iflaslarının ve küresel krizin Türkiye'deki konut kredilerine yansımaları ne oldu? Amerika'da açıklanan ikinci el ve yeni konut satış rakamlarının Türkiye'ye olumlu-olumsuz etkileri oluyor mu?

ABD'de başlayan mortgage krizinin Türkiye'deki mortgage sektörü açısından etkilerine baktığımızda; "Türkiye ile hiç bir bağlantısı yok" diyebiliriz çünkü sistem çok farklı... ABD'de sorunların kaynağı olan ikincil piyasalar, Türkiye'de henüz hayata geçmedi ve geçmiş olsaydı bile kredi değerlemesinde Türkiye'nin çok daha kapsamlı bir süreci olması sebebiyle benzer bir sıkıntı, direkt olarak yaşanmayacaktı. Amerika'da açıklanan ikinci el ve yeni konut satış rakamları ise direkt olarak bizi etkilememektedir.

Bankalar artık uzun dönem kredi fiyatlamalarını rahatlıkla karşılıyorlar

Türk finans sektörünün konut kredisi için kaynağını yurtdışından sağladığı biliniyor. Bu kaynak rahat sağlanabiliyor mu? Yurtiçinden bir kaynak yaratılma imkânı var mı? Bankalar bu kaynaklara dayalı olarak uzun dönem kredi fiyatlamalarını rahat yapabiliyorlar mı?

Türk finans sektörünün genel fonlamasının yaklaşık yüzde 70'ini mevduat ve repo oluşturmaktadır; dolayısıyla kaynağın aslında büyük kısmı yurtiçinden sağlanmaktadır. Ancak, mevduat ve reponun vadesinin verilen kredilerin vadesinden kısa olması nedeniyle, burada oluşan faiz riskinden korunabilmek için çeşitli finansal enstrümanlar kullanılmaktadır ki bu tür kontratların karşı tarafı genellikle yurtdışındaki finansal kuruluşlardır. Krizin en zor döneminde bu piyasada fiyatlar çok yukarı çıkmış, oyuncu sayısı oldukça azalmıştı. Mevcut durumda tüm piyasalardaki normalleşme trendi buraya da oldukça hızlı bir şekilde yansımıştır. Dolayısıyla bankalar uzun dönem kredi fiyatlamalarını, bulunduğumuz dönemde çok daha rahat bir şekilde yapabilmektedirler.

'Bireysel Emeklilik Sistemi' Mortgage'ın fonlama ihtiyacına çözüm olabilir

Mortgage'ın en büyük özelliklerinden biri de yarattığı uzun vadeli ve oldukça istikrarlı bir nakit akışı nedeniyle, fonlamaya konu olması açısından son derece uygun aktif yaratmasıdır. Bu noktada, önümüzdeki dönemde gelişmiş piyasalarda uzun zamandır kullanılan bu tür fonlama enstrümanları ile yurtiçinden ve yurtdışından uzun vadeli finansman sağlanacağını ümit ediyoruz. Özellikle hızlı bir gelişim trendi içinde olan 'Bireysel Emeklilik Sistemi'nin yurtiçinde Mortgage piyasasının giderek artan fonlama ihtiyacına çözüm olacak bir alternatif olduğunu düşünüyoruz.

Konut kredilerinin menkul kıymetleştirilmesi daha düşük faiz oranları getirebilir

'Uzun vadeli kredi' borçlanmalarıyla 'Mortgage' sisteminin farklılıkları konusunda bilgi alabilir miyiz?

Tüketici gözüyle baktığımızda, mortgage'ın eski konut kredilerinden en temel farkı şimdilik yürürlüğe girmiş olan vergi avantajları ve TÜFE'ye endeksli olan değişken faizli mortgage seçeneklerinin sunulmaya başlamış olmasıdır. İleriki dönemlerde ise yine mortgage sisteminin getirdiği bir yenilik daha olan konut kredilerinin menkul kıymetleştirilmesi sayesinde bankaların maliyetleri düşecek ve bu indirimler tüketicilere daha düşük faiz oranları olarak yansiyacaktır.

Konut projelerine sınırlı yatırım kredi verilme şartları iyileştirilirse artış sağlanır

Garanti Bankası, konut projelerine yatırım kredisi veriyor mu? Bankacılık sektörünün, konut yatırım kredilerine bakışını nasıl değerlendirirsiniz?

Bankamızın konut projelerine finansman desteği, ilgili projelerden konut alacak bireylerin kredilendirilmesi kapsamında oluyor. Sınırlı sayıda konut üreticisi için, nakit yatırım kredisi de sağlamamız mümkün olabiliyor.

Konut projelerine yatırım kredisi sağlanmasının oldukça kapsamlı ve ciddi bir işlem olduğunu düşünüyoruz; dolayısıyla gerek bankanın gerekse de konut üreticisinin burada aynı noktada olması gerekiyor. Ancak gözlemleyebildiğimiz kadarıyla, özellikle konut projelerinde kapsamlı bir fizibilite yapılmıyor. Çevredeki arz-talep dengeleri, hangi tip müşterilerin projeden konut almak isteyebileceği fazla dikkate alınmıyor, buna göre fiyatlandırma stratejisi oluşturulmuyor, konutların istenilen sürede satılamaması halinde 'B' planları oluşturulmuyor, özkaynak katkısı ki özellikle de arsa kat karşılığı alınırsa son derece sınırlı oluyor. Ayrıca konut inşaatı tarafında kayıt dışılık çok fazla, kurumsal yapıdaki firmalar da maalesef sınırlı; dolayısıyla da konut projelerine yatırım kredisi verilmesi son derece sınırlı sayıdaki projede olabiliyor. Ancak sektörün iyi bir şekilde gelişebilmesi için yukarıda belirttiğimiz noktalarda gelişme sağlanması şart. Bu gelişmeler sağlanabilirse, bankalarımız da bu sektörün finansmanında çok daha önemli roller üstlenebilir.

2010 yılının ikinci yarısından itibaren faizlerde artış olabilir

Bankalar arası rekabet ve piyasalar açısından 2010 yılı konut sektörü için bir öngöründe bulunabiliyor musunuz? Daha düşük faiz oranları ve daha uzun vadeler mümkün olacak mı?

2009 yılında faiz oranları rekor düşük seviyelere gelmiştir; çok ufak ayarlarda düşme potansiyeli vardır, yani yüksek düşüşler beklenmemelidir. 2010 yılının ikinci yarısından itibaren ise faizlerin bir artış eğilimine girmesi temel senaryo olarak algılanmaktadır. Garanti Bankası olarak sunduğumuz vadelerde ise uzama veya kısalma olmayacaktır. Ekonomik durgunluğun en yoğun yaşandığı günlerde bile vade oranlarımızda bir değişikliğe gitmedik. 240 aya kadar varan vade seçeneklerimizi 2010 yılında da tüketiciye sunmaya devam edeceğiz. ■

Atakan; “2010’da faizlerin düşüş hızı yavaşlar, vadeler uzar”

Anadolubank Hazine ve Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Recep Atakan’dan 2008-2009 konut kredileri durumunu, krizin sektöre yansımalarını ve 2010 yılı için kredi faiz oranları ile vade öngörülerini aldık.

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

Anadolubank Hazine ve Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Recep Atakan

Faiz indirimleri konut satışlarına pek yansımada

Son günlerde yaşanan faiz indirimlerinin, konut kredilerine de yansımış olmasına rağmen, konut satışlarının istenen seviyede olmamasının bankaların kredi stoklarının artışına majör bir katkı sağlamadığına dikkat çeken AnadoluBank Hazine ve Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Recep Atakan, 2008-2009 karşılaştırmalı banka kredileri konusundaki açıklamasını şöyle yaptı:

“Bankacılık sektöründe geçtiğimiz yıla kıyasla konut kredisi stoğunda yüzde 5,12 seviyesinde artış gerçekleşirken, aynı üründe Bankamız stoğu, sektörün yaklaşık 2 katı oranında artış gösterdi. Bankamız konut kredisi stok artışının sektör ortalamasının üzerin-

de olmasının, yeni konut kredisi satışları yanında bir diğer nedeni de bireylerin daha önce farklı bankalardan kullandıkları yüksek faizli kredilerini yoğun bir biçimde Bankamızda yeniden yapılandırmasıdır. Özellikle, Faizlerde yaşanan hızlı gelişmelere paralel olarak bankamız müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda Fırsat Konut Kredisi, Masrafsız Konut Kredisi, Düşen Faizli Konut Kredisi, Kooperatif Üyelerine Konut Kredisi gibi bir çok ürün çıkarması müşterilerimizin bizi tercih etmelerine sebep olmuştur”.

Mudilerin uzun vadelerle daha yüksek tutarda borçlanma talepleri arttı

Faiz oranlarının düşüş eğilimine girmesi ile birlikte, tüketicilerin daha uzun vadeleri ve daha yüksek tutarları tercih ettiğini gözlemlemekte olduklarını kaydeden Atakan, “Bankamız’da 2007 yılında yaklaşık 5 yıl olan konut kredisi vadesi, 2008 yılında yaklaşık 6 yıl düzeyine ulaşmış ve 2009 yılında vadeler 6 yıl üstüne ulaşmıştır. Uzun vadedeki faiz düşüşünün devamı ile birlikte, ortalama kredi vadesinin daha uzun vadelere doğru hareket edeceğini düşünmekteyiz” dedi.

Konut kredisi kullanmayı düşünen mudileri için AnadoluBank Hazine ve Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Recep Atakan şu öneride bulundu:

“Konut kredisi faizlerinin düşmesine paralel, tüketici üzerindeki faiz yükünün azalması ile birlikte, konut kredisi kullanmayı düşünen-

lerin, kendileri için en uygun taksit tutarını sağlayacak en düşük vade bileşenini seçmelerini; dolayısıyla daha az faiz ödeyecekleri bir ödeme planını tercih etmelerini tavsiye ederiz”.

Diğer bireysel kredilere kıyasla konut kredisi tutarlarının daha yüksek olduğu için kredi kullanan müşterilerin, ödeme planlarını daha detaylı incelemelerini ayrıca tavsiye eden Atakan, bankalar açısından, kredi kullanan müşterilerin, piyasalarda yaşanan dalgalanmalar nedeniyle kriz dönemlerinde gelir kaybına uğramaları halinde, kredi geri ödemelelerinde zorluk yaşanabileceğine dikkat çekti.

Krizden tedirgin olan müşteriler, konut kredisi borçlanmalarını erteledi

Tüketici tarafında krizin etkisi, konut kredisi almayı düşünen müşterileri tedirgin ederek, alım kararlarını ötelemelerini sağladığını belirten Atakan, “İkinci el konut piyasasının örgütlenmiş olması, sistemin daha organize çalışmasını sağladı ve birincil piyasaya kaynak üretimi açısından önem arz etti. Amerika’da açıklanan ikinci el ve yeni konut kredileri verilerine paralel olarak etkilerini görmekteyiz” dedi.

Bankaların; kredi finansmanını, yurtdışından aldıkları sendikasyon kredileri ya da bankaların hazine bölümlerince sağlanan finansman yöntemleri aracılığıyla sağlamakta olduklarını ifade eden Atakan, açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Finansmanın uygun fiyat ile sağlanması konusunda, ulusal ve uluslararası piyasaların durumu ile ülke ve bankanın kredi notu gibi konular önem taşımaktadır. Bankaların mevduat olarak topladığı paranın uzun vadeli kredi finansmanında kullanılmamasının nedeni; kredi vadesine uyumlu mevduat bulunmaması; yani mevduat vadesinin çok kısa oluşu ya da uzun vadedeki belirsizlikler nedeni ile bankaların çok uzun vadeli mevduatı taşımak

istememesi olarak açıklanabilir. Müşteri tarafından baktığımızda uzun vadedeki belirsizlik, mevduat vadesini 45 gün civarında tutmaktadır”.

Uzun vadeli krediler yerine mortgage şartları müşteriye daha uygun

Uzun vadeli kredilerden mortgage kredilerine geçilmesi ile birlikte temelde müşteri lehine değişiklikler olduğunu kaydeden Recep Atakan, mortgage sisteminin müşteri yönünden olumlu şartlarını iki madde halinde şöyle açıkladı:

“1.Mortgage kredilerine geçilmesi ile birlikte müşterinin yüzde 5 BSM vergisinden muaf tutulması,

2.Bankaların, kredinin kapanması durumunda yüzde 2 kapama komisyonu alma hakkının olması nedeni ile kredi faiz oranı belirlenirken, erken kapama durumuna karşı faizin üzerine ilave edilen risk primi daha düşük oranlarda dikkate

alması, müşteriye maliyet avantajı sağlamıştır”.

Anadolubank’ın, konut projesi üreten firmaların kredibilitelerini göz önünde bulundurarak, bu firmaları da kredilendirebilmekte olduklarını belirten Atakan, “Ancak bankaların ayıplı mal kapsamında, taahhüt edildiği şekilde teslim edilmeyen konutlar ile ilgili de yasal sorumluluklarının artması ve firmaların kredibiliteleri ile birlikte daha önce tamamladıkları projeler de en önemli referans olarak değerlendirilmektedir” şeklinde konuştu.

Bankaların 2010 yılı kredi uygulamaları için öngöründe bulunan Anadolubank Hazine ve Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Recep Atakan, “2010 yılı için kredi faizlerindeki düşüş hızının yavaşlayacağını, buna bağlı olarak ta vadelerin biraz da uzayacağını söyleyebiliriz” dedi. ■

Mortgage krizi ortalığı kasıp kavurdu

Azimle var olan işlerimizi bitirmeye, yeni projeler üretmeye devam ediyoruz

Yazan: Tankut KARABACAK

Dünyadaki ekonomik buhran ben- ce her ne kadar bir çeşit güven krizi de olsa konut sektöründe başlayan mortgage kriziyle ortalığı kasıp kavurdu ve 1929 krizinden sonraki en büyük sarsıntıyı yarattı. Ülkemizde de bu krizin büyük yansımaları oldu. Daralan ekonominin piyasaların canlan- ması için alınan tedbirlerin başın- da faizlerin düşürülmesi yer aldı. Fa- kat faiz mevduat oranları aylık bazda düşmüş olmasına rağmen konut kre- dileri orantılı olarak düşmedi. Tüm bunların yanında konut kredilerindeki düşüş piyasaları olumlu da etkilese, yatırımcının uzun vadede önünü gö- rememesi ve tedirginliği, genel tab- loya çok olumlu bakamamamıza ne- den oluyor. **Kriz öncesi aşırı şişen emlak fiyatları her ne kadar şu an düşmüş de olsa piyasanın çok iyi olduğu dönemde alınan kredile- rin ödenememesi bankaların elin- de biriken konutların ve kredisini**

ödeyemeyen tüketicilerin bu ko- nutları satmasına neden olmakta. Bu da sistemin düzgün çalışma- sına ve yine güven bunalımını beraberinde getirmektedir. Maaş, sabit gelir vb geliri olan tüketicinin kazancının azalmış olması ya da işi- ni kaybetmiş olması da sayabilece- ğim olumsuz etkenler arasında yer almaktadır.

Piyasada 200 ile 600 bin TL ara- sındaki konutlarda kredi talebi daha yoğun olmaktadır; üzeri değerlerdeki konutların alıcıları, finansmanı ban- ka kredisi olmadan kendi öz kaynak- larıyla sağlamaktadırlar. Şu da bir gerçektir ki piyasada ihtiyaçtan fazla konut üretimi söz konusudur. Bunun- la birlikte talep eskiye oranla daha azdır. Çünkü tüketici, belirsiz piyasa koşullarında uzun vadede önünü gö- remiyor. Kredi vadeleri bu nedenle 10 yılın üstüne çıkmamaktadır. Hal-

buki işler yolunda gitmiş olsa ve mortgage sistemi yerleşebilseydi tüketici, kira öder gibi 20-30 yıl gibi uzun vadelerde konut sahibi olabilecekti.

Emlak sektöründeki hareketin, arazi piyasasına da ivme kazan- dırıldığını görüyorum. Toplumumuz, arazi yatırımcısını; **“alırım, bir köşe- de durur, zamanla değer kazanır”** gözüyle değerlendiriyor. Bu da uzun vadeli yatırım çeşidi olarak değerlen- dirilebilir.

‘Proje üzerinden konut satma’ pazarlama tekniği 2010’da etkisizleşir

Dünyadaki ekonomik krizin yan- sımaları ülkemizi derinden etkilerken krizin birinci yılının geride kalmış ol- ması dünyada ve ülkemizde alınan

tedbirlerle 2010 yılının, en azından 2009'dan daha iyi olacağını umut ediyorum. Tüm bunların yanında, yaraların sarılması için ekonomik verilerin iyi çıkması durumunda bile iyileşmenin zaman alacağı düşünce-sindeyim. **2010 konut piyasasında kriz dönemi fırsatları açısından yatırımcı için olumlu gelişmeler olabilir; fakat bu olumlu gelişmeler, yeni projelerin hayata geçirilmesinden çok mevcut üretimlerin satışı açısından olabilir. Bitmiş, elde kalmış projelerin pazarlaması söz konusuysen, cazip ödeme seçenekleri fırsat olarak ekonomik verilerin de olumlu işaretler vermesiyle değerlendirilebilir. Tüm bunlar kriz öncesi, projeden konut satmak gibi pazarlama tekniklerinin bu dönemde etkisizleşmesine neden olabilir.**

Hükümetin vergi, bankaların faiz-vade teşvikleri mortgage sistemi kadar özendirici değil

Hükümetin konut kredilerine getirdiği KKDF (Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu) ve BSMV (Banka Sigorta Muamele Vergisi) muafiyeti, tüketicilerin kredi alma iştahını arttırmayı amaçlıyor. Bankalar da kredi vadelerini 10 yıla uzatarak kredi kullanımını özendirmeye çalışıyorlar. Fakat yukarıda da belirttiğim gibi 20-30 yıllık vadelerle çalışması beklenen mortgage sisteminin yanında bu

Bornova Işıklar GÖZKAR Ticaret İş Merkezi

teşvik paketleri zayıf kalıyor. Ayrıca bankalar geçmişte olmayan; 'esnek faizli, esnek taksitli' gibi özellikler ekleyerek konut kredilerinde ürün çeşitliliğine gitmekte. Tüm bunların yanında kredilerin kullanım düzeyleri hala istenilen oranlarda değil ki etkinin; biraz da "sütten ağız yanan yoğurdu üfleyerek" misali düşüncesi olsa gerek.

Önümüzdeki dönemde Urla Kekliktepe'de yapmış olduğumuz lüks segmentteki villalara gelecek talep durumuna göre yine aynı bölgede yenilerini yapmayı planlıyoruz. Bununla birlikte **Bornova Işıklar'da devam eden Ticaret Merkezi** projemizi 2010 yılının ilk aylarında bitirmeyi hedefliyoruz. Alıcıdan gelen talepler doğrultusunda şekillendirdiğimiz bir proje olduğu için talebe göre imalatlar devam ediyor. 2010 yılında başlamayı planladığımız 400

ile 600.000 TL fiyat aralığında olacak konut projemiz üzerinde çalışmamız devam ediyor. Bazı yasal prosedürler bizi yatırımdan vazgeçme noktasına getirdi ama biz yine de AKS Mimarlık Tasarım Şirketi olarak azimle çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bunun yanında arazisi ve kısmen de konsept projeleri hazır olan **Yelki**'deki villa projelerimiz için arz talep araştırmamız ve piyasa koşullarının değerlendirilmesi neticesinde gündeme gelecek olan projemizdir.

İzmir'im, gece daha güzel; neden?!

İzmir, eski kartpostallardaki haliyle sanki daha güzeldi ama çok uzaklarda kaldı! Gündüz yüksek bir binadan İzmir'e baktığımda maalesef mutlu olamıyorum, içim buruluyor. İzmir'im, gece daha güzel, neden?!

Türkiye'de şehir planlamasını en çok zorlayan hadise iç göç ve nüfus artışıdır. Şehir planlaması yapılırken konan hedef nüfus, maalesef çok öncelerden özellikle 1970'li yıllarda aşılı durumdadır. Bu arada, **İzmir nazım planı 1973 senesinde tasdiği yapılırken plan eskimiş bile...** İmar planları 1983'e kadar merkezi hükümetlerin (İmar İskan Bakanlığı) kontrolü altındaydı. Bu dönemde planlamacıların ana hedefi şehrin yayılmasını önlemektir. Bunun nedeni; alt yapı hizmetlerinin maliyetini düşürmek, rantı engellemek ve tarım arazilerini korumaktır. Fakat bu anlayış başta gecekonduların yapımını

arttırması yanında şehirlerin yıkılıp yeniden daha yüksek yapılarla donatılmasına sebep olmuştur. Günümüze gelince; buna çözüm aranırken 1980'li yıllarda planlama kararlarının yerel yönetimlere verilmesi başka türlü bir istismanın kaynağı oldu. Çok iddialı bir cümle olabilir ama inanıyorum pek çok kişi de benimle aynı görüştedir; Yerel yönetimler planlama açısından yeterli kadroya sahip değillerdi ve uzun vadeli riskleri alamadılar, öngörülebilir bulunamadılar.

Gecekondu olgusu hiçbir sebep ve neticesi bilinmeyen bir tümör gibi kontrol dışındadır

19. yüzyılın sonunda sanayi devrimiyle beraber Avrupa ülkelerindeki yaşam alanlarında kabul edilen değişikliklerle üst gelir gruplarının şehir merkezinden uzaklaşmasıyla bu yerler çalışanların iskanına bırakıldı. Bu değişiklik ülkemizde algılanamadı ve yaşam tarzı olarak seçilemedi. Bu nedenle insanların hem şehir merkezinde hem de şehir dışında evleri oldu. **Bu çok konutlu düzen, gereğinden çok ve hedef kitlesi belli olmayan konutların yapılmasına**

neden oldu ve ekonomimizin çarpıtılmasına ve atıl bir sermayenin oluşmasına sebep oldu. Bu arada plansız yayılma alt yapı hizmetleri, trafik sorunlarını daha da büyüterek büyük şehirlerimizin yaşanmaz hale gelmesine neden olmuştur.

rahatlama imkanı olabilir.

Bu arada yeni kurulan veya oluşturulacak merkezlerin bu toplu ulaşım sistemine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak bu şartlar altında alt yapı hizmetlerinin revize edilmesi imkanı doğacaktır.

İzmir'de toplu ulaşımın gerçek verilere göre realize edilmesi yanında bireysel ulaşım alışmış toplumumuzun bu yeni kültüre alışması için zamana ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ancak bu toplu ulaşım kültürünün benimsenmesi ve sistemin iyi çalışması halinde şehrimizin en büyük problemlerinden olan trafiğin

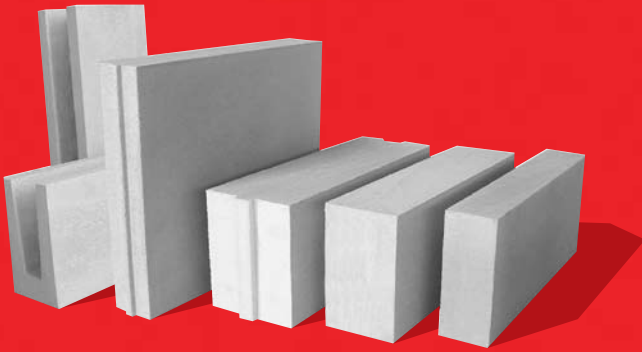
Gecikmiş olmasına rağmen sosyolojik açıdan şehrimizin gerçekçi verilerle analizlerinin yapılması, iç göç hareketlerinin nedenlerinin tespiti ve bununla ilgili yönlendirmelere gidilmesi ayrıca gerekmektedir. Çünkü gecekondu olgusu hiçbir sebep ve neticesi bilinmeyen bir tümör gibi kontrol dışındadır. ■

AKS Mimarlık Tasarım
Kekliktepe 5 Evler Projesi

AKG Gazbeton bina maliyetlerini düşürür!

AKG Gazbeton, duvar örgü malzemesi olarak binayı hafifletir; inşaatlarınızın betonarme maliyetlerinde %8, temel inşaatında %22, yıllık ısı maliyetinde %59'a varan tasarruf sağlar.

www.eksimaliyetartitasarruf.com

YALITKAN

HAFİF

YANMAZ

ÖLÇÜLERDE
YANILTMAZ

ÇEVRE DOSTU

ÇOK AMAÇLI

Duvar Blokları • Asmolen Blokları • Yalıtım Plakaları • Duvar Panelleri
Çatı Panelleri • Döşeme Panelleri • Lento ve Söveler • Duvar Örgü Tutkalı
Onarım Harcı • Sıva Katkıları • Gazbeton El Aletleri • Duvar Bağlantı Elemanları

AKG
GAZBETON®

Kemalpaşa Caddesi No: 25 Işıkent 35070 İzmir
Tel: +90 232 472 12 00 • Faks: +90 232 472 10 07
E-posta: info@akg-gazbeton.com
www.akg-gazbeton.com

'Akıllı Binalar' dönemindeyiz

Yazan: Güçlü Yunusoğlu

İnşaat sektörü ekonominin lokomotif olması nedeniyle bu sektörün canlanması ve en azından arz talep dengesinin oluşması için finans sektörünün kredi faiz politikalarına baktığımızda; güncel faiz oranlarının 1 ila 0,66 puan arasında olduğunu, ancak daha fazla düşmeyeceği eğilimi gösterdiğini algılıyoruz. Faizlerin bu seyri devam ederken; **"konut almanın tam zamanıdır, ertelemeyelim"** demek, doğru mudur? Bu soruya cevap olarak; en uygun şartlarda konut alımını şöyle sıralayabiliriz:

- Nakit var ise uygun fiyatta konut alınır.
- Kiranı ödeyebiliyorsan 5 yıl vadeyi geçmemek koşulu ile kredi alarak uygun fiyatta konut alınır.
- İleride çok değer kazanacak ise uygun fiyatta konut alınır.
- Elimizdeki konutu satıp, **'al-sat'**tan ufak bir kayıp ile uygun fiyatta konut alınır.

Konut kampanyaları istikrarlı olmalı

Konut kredi faizlerinin düşük olması ile birlikte devam eden yatay seyir karşısında konut fiyatlarının birden artmasını beklemiyoruz. Gerçi merkez bankası faiz politikalarının düşüş eğrisi devam etse bile inşaat gayrimenkul sektörünün piyasaların güven ortamı oluşturmasında payı daha büyük olacaktır. Örneğin; konutların satışı esna-

sında yapılacak kampanyaların vadesi ve total değerleri dikkate alınarak, kampanya süresince talep karşısında istikrarlı bir tablo sergilenmelidir. Yani alıcının aklına; **"Bu rakamlar daha da düşebilir, biraz daha bekleyelim"** düşüncelerini getirmemek gerekir. Aksi halde bu kampanyalar doğru algılanmadığı ölçüde piyasaları daha uzun süre beklemede bırakabilir.

Finans sektörü sağlam da Türkiye yine de en çok etkilenen ülke sıralamasında üçüncü

"2010 yılı konut piyasası nasıl bir yıl olacak?" sorusuna hemen cevap vermeden önce geriye dönüp, piyasalara baktığımızda; 2001'de ekonomik krizin başladığı ve 2003 yılı sonuna kadar devam ettiğini ancak 2004'te ve 2005'te piyasalarda arz talep hareketinin başladığını görüyoruz. Bugün ise küresel kriz olmasına rağmen finans sektörünün geçmiş tecrübesiyle almış olduğu tedbirler sayesinde sağlam ve dimdik durması piyasaların daha da kötüye gitmeyeceğinin teminatı olarak görülüyor. Bu krizin bir süre daha yatay seviyede devam edeceğini ancak 2010 yılı sonu grafiği eğrisinin, yukarı doğru çıkacağını bekliyoruz. Yalnız bugün için dünyada krizden en çok etkilenen ülkeler arasında Türkiye'nin 3.sırada olduğunu

unutmamak gerekir!

Özel sektör de ucuz toplu konutlar üretmeli

İnşaat sektörü içinde özel yap-sat gurubu da mesela devletle işbirliği içinde olan TOKİ gibi ucuz konut yapım işlerine girmelidir ve buna da hazırdır. Dar gelirli için ucuz konut üretmeye özel sektörler de talip olmalıdır. Bunun için öncelikle **arsaların üretilmesi yani imar adalarının açılması gerekir**. Bunu da yapacak olan devletin planlama teşkilatı, İmar İskan Bakanlığı, büyükşehir belediyesi ve yerel belediyelerin birlikte işbirliği ile mümkündür.

Kentsel dönüşüm kavramı, Türkiye'nin 50 yıllık geçmişinin bugüne kadar getirdiği kültür mirasının bilimsel söylemi olarak karşımıza çıkar. Aslında bu kavramın yasa tasarısı olarak tartışılmaya başlatılması belki de ilgili meslek odalarına, akademisyenlere ve yerel yönetimlere son bir kez daha doğru şehircilik kurallarının nasıl konulması gerektiğine dikkat çekiyor. Bu durum sektör yetkililerine kent tanımını baştan ve doğru yaparak beklentileri açık ve net ortaya koyup, şehircilik kurallarını bilimsel ve siyasi söylemlerle destekleyerek; **"en kötü plan, plansızlıktan iyidir"** anlayışından uzaklaşılması ve de sistemin

Güçlü Yunusoğlu İnşaat - Yunusoğlu Apartmanı

kurumsallaşmasına izin verilmemesi gerektiğini hatırlatıyor.

- Kentsel dönüşüm projesinden ne anlıyoruz?
- Nasıl bir anlayış ile sürdürülebilir imar planları olması gerektiğini somut olarak ortaya koymalıyız?
- Türkiye'nin gerçeği olan ve bizlere kalan bu kültür mirasına bakış açımız, ne olmalıdır?

Sıraladığım bu sorulara verilecek cevaplarda; yeni kent yerleşim alanlarının yoğunluk hesabının, sosyal donatıların ve yeşil alanların mimarlar ve şehir plancılarının ön görüşleri doğrultusunda ve de yerel yönetimlerin yapıcı desteğiyle yeniden düzenleme ile nazım imar planlarının bu doğru yaklaşımla hayata geçirilmesi gerektiğini görmeliyiz.

İzmir'e kentsel dönüşüm için seferber olalım

Sonuç itibarıyla; imar iskan planlarını yaparken, mevcut yerleşim alanları içinde çok katlı blok evler yaparak çağdaş kent yarattığımızı zannetmiş oluyoruz. **İzmir'in genel şehir dokusuna bakacak olursak, sağlıklı bir yapılaşma içinde bugünlere geldiğimizi görürüz.** Hepimizin de bildiği gibi bu sağlıklı kent dokusunun yaratıcıları da yine halkı olarak bizler ve siyasilerimizdir. Siyasilerden beklentilerimiz; kent dönüşüm ve gelişim kavramı ile meclise sundukları yasa tasarısını geri çekerek tekrar yeniden meslek odaları, akademisyenler, sivil toplum örgütleri ile birlikte ortak akıl ve paylaşımcı düşünce ile daha da genişleterek, İzmir kentini gelecek 50 yıla taşıyacak bir kültür mirasını oluşturmalarıdır.

İzmir kentinin yeni bir geniş görünüme ihtiyacı olduğunu sonuçta yaşayarak, hepimiz görüyoruz. Bu anlayış ile bize; mimar, mühendis, akademisyen, şehir plancıları, odalar, büyükşehir ve yerel belediyelerin sorumluluğunda büyük işler düşmek-

tedir. Özellikle yeni gelişmekte olan meskun alanlar içine 1/1000 ölçekli imar plan uygulamalarının başlatılması ve buna paralel olarak nüfus yoğunluğu, sosyal donatıları ile ayrılacak hizmet alanları da hesaba katılarak yüksek yapı yönetmeliğine uygun betonarme veya çelik taşıyıcı sistem içinde, ayrık nizam ve yüksek nokta bloklar, kent dokusunu oluşturabilir.

Yunusoğlu İnşaat olarak akıllı binalar inşa ediyoruz

Gelişen şehircilik anlayışı ile birlikte bina içi kullanım alanları da önem arz etmeye başladı. Yani artık **'Akıllı Binalar'** in yeni yerleşim alanları içerisinde yer alması zorunluluğu var. Firma olarak biz de Narlıdere İlçesinde 2000 yılından sonra yeni bir proje anlayışı ile çalışmalarımızı başlattık. Bu projelerin ilk defa üretici ve tüketiciler için de önem kazandığını görüyoruz. Bilim ve enerji çağında olduğumuz için bu paralelde yeni bir ARGE çalışması başlattığımızı da buradan sizlerle paylaşmak isterim. **ARGE konumuz; bina giydirme, cam sistemi, güneş kolektörü gibi algılanıp gelen güneş ışınlarının hazırladığımız sistemin içinde dolaşarak elektrik enerjisine dönüşmesini sağlayacak. Böylece üretilen elektrik enerjisinin kent ölçeğinde de tasarruflu olacağı ve hatta fazlasının, elektrik kurumuna kazandırılacağı düşünülecek olursa, ülke ekonomisine sağlayacağı büyük katkı şimdiden şüphe götürmez olacaktır. 'Akıllı Bina' dediğimiz bu projemizin en kısa sürede son kullanıcı ile buluşabilmesi için yurt dışından ayrıca maddi destek de almaktayız. Çünkü İzmir kentinin hakkettiği projeleri yapmamız ve bunları biran evvel hayata geçirmemiz gerekiyor. Yunusoğlu İnşaat olarak, 2009 yılından itibaren sakin, huzur dolu, sağlam, AKILLI BİR SİTE inşa ediyoruz. Narlıdere İlçemizde on beş dönümlük imarlı arsamız üzerine 2 blok halinde, güvenli korunma anlayışı içinde, açık ve kapalı otopark alanları, çocuk oyun bahçesi, rekreasyon alanları ile açık ve kapalı yüzme havuzuyla İzmirliyle yeni bir yaşam anlayışı sunuyoruz. Site sakinlerinin; doğadan uzaklaşmadan, İzmir körfez manzarasını seyrederek, imbat rüzgarını her katta ayrı ayrı hissetmelerini sağlayacağız. Bu projeyi gerçekleştirmek, tüketiciye en iyi hizmeti vermek için tüm gayretimizle çalışıyoruz. ■**

Türkiye’de, krizden korkmak yersiz

Efe Kumova ile küresel krizin inşaat sektörüne etkilerini, 2010 beklentilerini, şirket olarak üzerinde çalıştıkları projelerini ve İzmir’in şehircilik anlayışını konuştuk.

Efe Kumova

Sayın Efe Kumova, konut kredilerindeki düşüşün piyasalara yansımaları konusunda neler düşünüyorsunuz?

Konut ihtiyacındaki portföy ya sabit maaşlı ya da serbest meslek ile uğraşan mesleğinde belli birikimleri yeni elde etmiş insanlardan oluşuyor. Her iki kesimin de kendine göre uzun vadede mali korkuları mevcut çünkü sabit maaşlı çalışanlar işten çıkarılma korkusu duyarken, serbest meslek sahibi insanlar da ekonomik kriz etkilerinden endişe duyuyor. Bana göre bu endişeleri yersiz; Türkiye zaten üç-dört yılda bir kriz yaşayan bir ülkedir ve de konut kredi kullanımları ortalama altı-yedi yıl vadelerdedir. Sonuçta iyi giden bir dönemde kullandığınız kredi, ülkemiz şartlarında zaten 3’üncü veya 4’üncü yılında krize denk geliyor.

Size göre müşteriler, banka kredisini ne oranda tercih ediyor?

Fiyat aralığı 210.000 - 270.000 TL üzerinden ilerlemekte olan projelerimden birinden elde ettiğim tecrübe

ile sorunuzu yanıtlayabilirim ki bu oran yüzde 50 civarında olup, tüketici tarafından tercih edilen ortalama vade 72 ile 84 ay şeklindedir.

Müteahhitler için 2010 yılı da kolay geçmez

2010 konut piyasası beklentileriniz nedir?

Şu anki görüntü; ilk çeyrek sonuna kadar olumlu bir beklenti içine girmek yönündedir. Düşük para maliyetleri, sadece elinde nakit para gücü olan ve müteahhitleri savaştan yeni çıkmış, mağlup ülke gibi gören mevduat sahipleri için doğru bir zaman. Ancak şöyle bir gerçeği de gözden kaçırmamak lazım ki tüketici bu konuda yetersiz bilgiye sahip. Yeni yönetmeliklerle yapılan yapılar ile artık siz ne kadar düşük kârlar isterseniz de rakamlar tüketiciyi tatmin etmeyen seviyelerde. Tüm bunlara bağlı olarak müteahhitler açısından 2010 yılının da kolay geçmeyeceği

ne dair endişelerim sürmekte. Artık bir proje yaparak zengin olma devri benim için kapanmıştır ve yolu da çok uzun olarak görüyorum. Aynı düşünceleri paylaştığımız babam Azmi Kumova ile tüm planlarımızı buna göre yaptık. Elimizi taşın altına koyduk. Dünyanın 1929 yılında yaşamış olduğu o büyük buhrandan sonra günümüzde yaşadığımız krizin en büyüğü olduğunu düşünmemize ve de Türkiye’nin yüzde 7’lere varan daralmış ekonomisine rağmen üretmeye devam kararı aldık.

Kriz tedbirlerden ‘yüzde 10 KDV indirimi’ neye yaradı!

Hükümetin ve bankaların konut sektörüne yaklaşımı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Hükümetin konut sektörüne yaklaşımıyla ilgili kaygılarım gerçekten çok yüksek. Her şeyden önce lobisi gerçekten zayıf bir sektörde faaliyet gösterdiğimiz inaniyorum. Kriz

Kumova İnşaat Trio Evleri

İzmir şehircilik yapısında, çözümden çok çözümsüzlük hâkim

Şehircilik yönünden İzmir için düşünceleriniz nedir?

Şehircilik ve belediyeçilik yönünden yetersiz ve sürekli bürokrasinin engelleriyle uğraşmak zorunda olduğumuz bir şehirde yaşadığımızı düşünüyorum. Her şeyden önce seçim öncesi başlatılan çalışmalarda gördük ki yaklaşık 8 bin yıllık tarihi olan bir kentte, belediye betondan kaldırımlar yaptı! Çözümden çok çözümsüzlükler üzerine kurulu bir düzenin İzmir'i yönettiğini düşünüyorum. Gecekondulaşma almış başını gidiyor. Şehrin en güzel noktalarında varoş mahalleleri yerleşmiş. Yerel belediyelerden proje geçirmeye çalışsanız dert, aynı şekilde 'anıtlar kurulu' diye bir başka engel de var. Yıkıldı yıkılacak durumda olan, altından geçen insan için büyük tehlike arz eden binaları 'sit' ilan edip, binayı o halde kaderine terk eden ülke; herhalde sadece Türkiye'dir, diye düşünüyorum. İzmir'e başka bir yönüyle baktığımızda, Akdeniz ikliminin yarattığı tembellikten dolayı İzmir'de ticari kayıplar yaşandığını görürüz; İzmir insanı çalışmak ve üretmekten çok, tatil yapma isteği duyuyor.

döneminde alınan tedbirlerden biri olan yüzde 10 KDV indiriminin açığı neye hizmet ettiğini anlamış değilim. Öncelikle çok kısa bir süre için geçerli idi ve zaten oturma raporu almamış ve halen imalat aşamasında olan yapılar için geçerlilik teşkil etmiyordu. Ayrıca Türkiye'deki konut stokunun yüzde 95'i net alanı 150 m²'nin altında olan konutlardan oluşmakta ve bu konutların satışları zaten yüzde 1 KDV ile yapılmaktadır. Buna bağlı olarak ta imalatta siz devlete yüzde 18 KDV ödüyorsunuz ancak yüzde 17'inde tahsilâtını zor yapıyorsunuz. Bankalar ise reel sek-

törün olmazsa olmazıdır.

Sektörünüze yönelik projeleriniz nedir?

Halen devam etmekte olan Karşıyaka Örnekköy'de 120 dairelik projemiz dışında, Karşıyaka merkezde 10 daire ve 2 dükkân ve çok kısa süre içerisinde Karataş semtinde başlayacağımız 4 daire ve 2 dükkândan oluşan projelerimiz bulunmaktadır. Ayrıca 2010'un son çeyreğinde hayata geçirmek istediğimiz 140-150 civarı daireden oluşacak proje üzerindeki çalışmalarımız da devam etmektedir.

Kumova İnşaat Trio Evleri

KÂYAPRESTIGE®

Prestijiniz İçin...

*Konferans ve toplantı salonları, saunası,
İzmir'in merkezinde fuara yakın konumu
ile işinizi kolaylaştırmak ve en iyi hizmeti
sunmak için biz buradayız...*

rezervasyon
+90 232 483 03 23

Sba ADVERTISING

www.kayaprestige.com.tr - info@kayaprestige.com.tr

Şair Eşref Bulvarı, 1371 St. No: 7 Çankaya / İZMİR

Kriz, açlık, yoksulluk ve **tarım**...

Ali Ekber Yıldırım

Dünya, son iki yılda iki büyük kriz yaşadı. İlki 2007'de başlayan gıda krizi. İkincisi, küresel ekonomik kriz. Gıda krizi atlatılmadan, dünya, çok daha büyük ve etkileri bakımından yıkıcı bir ekonomik krizle karşı karşıya kaldı.

Dünyayı kasıp kavuran krizin yıkıcı etkileri uluslararası platformlarda çok yönlü olarak tartışıldı. Herkes kendisine göre bazı dersler çıkardı.

İnsanlık açısından en önemli ders ise, dünyayı ciddi olarak tehdit eden açlık. Hızla yayılan yoksulluk. Açlığa ve yoksulluğa çare üretmek için; gıda üretiminin dolayısıyla tarımın ne kadar önemli olduğu bu kriz döneminde bir kez daha anlaşıldı. Kriz, bütün dünyada tarımın önemini artırdı.

Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu(IMF), Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi, uluslararası örgütler, dünyayı yönetenler gıda zirvelerinde bir araya gelerek açlığı, yoksulluğu ve tarımı daha çok konuşmaya, tartışmaya başladılar. Bu toplantılarda, açlık nedeniyle

savaşlar çıkabileceği ifade edildi.

Bütün bu gelişmeler dünyanın önündeki en önemli sorunun açlık ve yoksulluk olduğunu gösteriyor. Çünkü, dünyada yaşayan 6 milyar insanın 1 milyardan fazlası aç. Küresel kriz nedeniyle açlık ve yoksulluk daha da artacak.

16 Ekim Dünya Gıda Günü nedeniyle yapılan açıklamalar, hazırlanan raporlar bu gerçeği bir kez daha ortaya koydu.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un 16 Ekim 2009 Dünya Gıda Günü mesajında şöyle diyordu:

“Dalgalanan gıda fiyatları, ekonomik kriz, iklim değişikliği ve ihtilaflar, yaşamak, çalışmak ve gelişmek için ihtiyaç duyduğu gıda maddelerine düzenli olarak ulaşamayan insanların sayısının son iki yıl içerisinde bir çok yerde çarpıcı ve kabul edilemez bir şekilde artmasına yol açtı. Tarihte ilk kez bir milyarın üzerinde insan aç. Gelişmekte olan ülkelerde gıda fiyatları sürekli yükseltilmekte seyrediyor. Öncelikle,

aç insanların ihtiyaçlarına cevap verebilmek için acil gıda yardımını mümkün kılacak siyasi ve mali desteği sağlamalıyız. Hem bu yılki Dünya Gıda Günü'nün hem de Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün 'TeleFood' kampanyasının temasını, “Kriz dönemlerinde gıda güvenliğini sağlamak” oluşturuyor. Söz konusu tema, yoksulluk ve açlıktan etkilenen insanların saygınlığını korumak ve onlara yardım götürmek için hayatlarını tehlikeye atanlara destek olmak gerektiğine dikkat çekiyor.

Gıda güvenliği ile ilgili sorunlarla mücadele, çözüm için tarafların taahhütte bulunmasını, yaratıcılık ve liderliği gerektirir. İçinde bulunduğumuz kriz döneminde tüm ülkeleri, başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere, zor durumdaki insanların, yeterli besin alabilmelerini ve sağlıklı bir yaşam sürebilmek için ihtiyaç duydukları gıdaya ulaşabilmelerini sağlamak üzere eşgüdümlü ve kapsamlı tarımsal kalkınma

ve etkin toplumsal koruma stratejileri izlemeye çağırıyorum.”

Yoksullukla mücadele konusunda kritik bir yol ayrımına gelindiğini ifade eden Ban Ki-moon: **“Dünyamızda her şeyin bol olmasına rağmen, çocukların temel ihtiyaçları hala görmezlikten geliyor. Milyonlarca çocuk eğitim hakkından mahrum bırakılıyor, bir çoğu okuldan ayrılmak riski ile karşı karşıya kalıyor. Bu durum özellikle kızları etkiliyor.”**

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü(FAO) verilerine göre, bir milyarın üzerindeki aç insanların yüzde 70'i kadın ve çocuklar. Aç insanların sayısını yarı yarıya azaltmak için önümüzdeki 5 yılda en az 24 milyar dolara ihtiyaç var. Gelişmiş ülkelerin küresel ekonomik kriz nedeniyle batan bankalara 3.5 trilyon dolar destek verirken, 24 milyar doların dünyadaki 1 milyarı aşkın insan için bulunamaması dünyamızın en büyük utancı olarak tarihe geçecek.

Bu iç karartan tabloda Türkiye'nin durumu da ne yazık ki pek parlak değil. Açlık ve yoksulluk Türkiye'nin de önemli bir sorunu. Ziraat Mühendisleri Odası'nın saptamalarına göre; Türkiye'de de bu sorun yakıcı biçimde yaşanıyor.

1980 yılında 44.5 milyon olan Türkiye nüfusu, bugün 71.5 milyon. 28 yılda nüfusunu 27 milyon artıran Türkiye'nin orta dönemde 90 milyonun üzerindeki bir nüfusla, Avrupa'nın en kalabalık ülkesi olacağı öngörülüyor. Artan nüfusun doğuracağı ek gıda talebinin nasıl karşılanacağına yönelik planların bugünden yapılması gerekiyor.

Ne yazık ki, Türkiye'de nüfus artışına paralel bir üretim artışı yok. 2002-2008 döneminde temel tarımsal ürünlerde büyük üretim kayıpları yaşandı. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, son 6 yılda buğday üretimi yüzde 8.8, arpa yüzde 28.6, kırmızı mercimek yüzde 78.8, nohut yüzde 20.3 ve kuru fasulye yüzde 38 oranında azaldı. Sanayi bitkilerinden şeker pancarı üretimi yüzde 6.3, pamuk üretimi yüzde 28.4 geriledi. Patates üretimi yüzde 19 oranında, kavun-karpuz üretimi ise yüzde 10 ora-

nında düştü. 2009 yılında uygun ekolojik değerler nedeniyle üretimin bazı ürünlerde artış göstermesine rağmen, temel bitkisel ve hayvansal üretimde ürünlere göre değişmekle birlikte, kalıcı bir gerileme ya da nüfus artışının altında mütevazı üretim artışları yaşanmaktadır.

Dış ticaret rakamları da Türkiye'nin giderek artan ölçüde dışa bağımlı bir konuma geldiğini gösteriyor. TÜİK verilerine göre 2008 yılında 2007'ye göre tarımsal ihracat yüzde 5.4 artarak 3 milyar 928 milyon dolara yükselirken, ithalat ise yüzde 37.7 artarak 6 milyar 392 milyon dolar oldu. 2007 yılında 916 milyon dolar olan tarım ürünleri dış ticaret açığı, 2008'de yüzde 169 oranında artışla 2 milyar 464 milyon dolara ulaştı.

Türkiye, sahip olduğu tarımsal potansiyel ile bu tabloyu hak etmiyor. İklimi, toprak yapısı, sa-

hip olduğu bitkisel gen kaynakları, altyapısı, bulunduğu konum, pazarlara yakınlığı ve geçmişten gelen birikimi ile Türkiye, çok yüksek bir tarımsal potansiyele sahip. Ancak, 1980 sonrasında dışa açılma politikaları ile tarımı ikinci plana iten, korumasız bırakan, özelleştirmeyi tarımla başlatarak kurumları yok eden bir tarım politikası ile bu potansiyel değerlendirilemediği gibi, ithalat baskısı altında çiftçiler üretim yapamaz, rekabet edemez bir duruma düştü. Özellikle son 10 yılda tarım politikalarını IMF ve Dünya Bankası'na terk eden bir yönetim anlayışı ile Türkiye, tarımdan zenginlik üretmek yerine, tarımı sorun olarak görmeye başladı.

Bu dönemde tarımda kendi kendine yeterlilik, 'palavra' olarak nitelendirildi. Oysa, yaşanan gıda krizi ve küresel ekonomik kriz, salt ithalata dayalı bir tarım

ve gıda politikasının olamayacağını gösterdi.

Ne yazık ki, “üretmeye gerek yok, dünyada daha ucuzu var, verimiz parasını getiririz” anlayışı ile, şeker pancarında kota uygulaması getirildi. Çiftçi üretimden vazgeçirildi.

“Pamuk üretmeyelim, dünyada daha ucuzu var, ithal ederiz” denilerek pamuk üreticisi üretimden kaçırıldı. Dünyaca ünlü Ege pamuğu yok edildi. Bugün Türkiye, pamuk ithalatına yılda 1 milyar dolar ödüyor.

Yağlı tohumlarda uzun yıllardır devam eden dışa bağımlılık daha da arttı. Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre, Türkiye'nin yağlı tohum ithalatına ödediği döviz 3 milyar dolara ulaştı.

Türkiye, bu politika ile tarımdan uzaklaşırken, dünyanın en liberal ülkeleri tarımsal desteklerini artırarak sürdürdü. 2007'de dünya gıda krizi patlayınca bu ülkeler en korumacı politikaları uygulamaya koydu. “Ürettiğim tarım ürünü kendi tüketicime yetmiyor, kusura bakmayın ürün veremem” diyerek ihracatta kısıtlamaya gittiler.

Avrupa Birliği, kaldırmayı düşündüğü tarımsal destekleri kaldırmak bir yana daha da artırdı. Yapmayı planladığı bazı reformları ya erteledi veya yumuşatarak geçiştirmeye çalıştı.

Türkiye ise, tam da böyle bir dönemde radikal bir politika değişikliğine gitti. Hayvancılıktaki desteklerin büyük bölümünü kaldırarak hayvan başına destek sistemine geçti. Hayvancılık destekleri yarı yarıya azaltıldı.

2010'dan itibaren, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme modeli uygulamaya konulması kararlaştırıldı. Bu model ile üretimin planlanması ve havza bazında desteklenmesi öngörülmüyor. Özünde doğru bir model olmasına karşın bir çok eksik yönleri var.

Tarım havzaları modelinin uygulanması ile üretim deseni, tarımsal destekler, dış ticaret politikası ve ürün fiyat politikası yeniden şekillenecek. Model kapsamında ülke genelindeki 30 havzada 16 ürün desteklenecek. Bu ürünler; arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çay, çeltik, kuru fasulye, kano-la, mercimek, mısır, nohut, pamuk, soya, yulaf ve yağlık zeytin olarak

belirlendi. Havza modeli ile arz açığı olan ürünlerin özellikle yağlı tohumların üretimi ciddi oranda artırılması hedefleniyor.

Model, sadece destekleme primi verilen 16 üründe uygulanacak. Fakat, bu ürünlerde bile desteğin nasıl verileceği belli değil. Havza modeli fındık, tütün, şeker pancarı, meyve ve sebze üretimini, yem bitkilerini, kuru meyve ve diğer bir çok ürünü kapsamıyor. Bu ürünlerin nasıl destekleneceği henüz belli değil. Ciddi bir belirsizlik var.

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı(OECD) ile Dünya Gıda Örgütü (FAO)'nün tahminine göre önümüzdeki 10 yılda tarım ürünlerindeki üretim artışı geçmiş yıllara göre daha yavaş olacak. Buna karşılık artan tüketim talebi ve tarım ürünlerinin enerji üretiminde kullanılması sektörün önemini artıracak.

Tarımsal üretim gücüne sahip ülkeler, dünyanın en stratejik ülkeleri olacak...

Toprağı ve suyu olan ülkeler zenginliği üretecek güce sahip olacak...

Bazılarının ‘palavra’ diye nitelediği “kendi kendine yeterlilik” yeni dönemde dünya tarımının ana ilkesi olacak...

İthalat eskisi gibi kolay ve ucuz olmayacak. Ülkeler ellerindeki tarımsal ürünü öncelikle kendi yurttaşlarının ihtiyacı için değerlendirecek...

Özetle, tarımda ithalatın çözümlenmesi yol olmadığı çok açık. Açlığa ve yoksulluğa çözüm bulmak için tarımda yeni bir dönem başlıyor. Yeni dönem, ithalata değil üretime dayalı bir model zorunlu kılıyor. Bu nedenle tarımın artan önemine göre, sektöre ayrılan bütçe mutlaka artırılmalı. Ayrıca verilen destekler amaca uygun kullanılmalı. Sulama başta olmak üzere altyapı yatırımları yapılarak verimliliğin artırılması sağlanmalı. Türkiye tarımı sorun olarak görmek yerine sahip olduğu potansiyeli akılcı politikalarla değerlendirerek, tarımdan zenginlik üretmeli. Ancak, bu şekilde açlığa ve yoksulluğa çözüm bulunabilir... ■

“fark yaratan lezzet”

Fatih Mah. 203 Sk. No: 28 Sarnıç - Gazıemir / İZMİR
Tel: 0.232 281 68 00 Fax: 0.232 281 67 08 Gsm: 0.533.657 71 35
www.polonezkoy.com.tr

ASIL GÖREV DEVLETTE

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı H. Serdar Harp ile ülkemizin deprem gerçeği ile olası bir depreme ne kadar hazırlıklı olduğumuz ve yaşanan felaketlerden ders alıp almadığımız üzerine can alıcı bir konuşma yaptık.

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

İşleyiş, yapı denetim bürolarını işlevsiz kılıyor

Yapı denetim firmalarının amaçları doğrultusunda çalışıp çalışmadıklarını, başka bir ifadeyle bir formaliteyi yerine getiren aracı firmalar mı olduklarını sordüğümüz İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Serdar Harp, yapı denetim firmalarının, Yapı Denetim Yasası'nın amaçları doğrultusunda çalıştıklarını söylemenin birkaç açıdan mümkün olmadığına dikkat çekerek, sorumuza şöyle yanıt verdi:

“Çünkü işleyiş, yapı denetim bürolarının işlevsel olmasına izin vermemektedir. Dolayısıyla da formaliteden, imzacılıktan öte bir anlam taşımadığı rahatlıkla ifade edilebilir. Çünkü işin sahibi müteahhit ile yapı denetim bürosu

arasında tanımlı ilişki sorunludur ve özü itibariyle ticaridir. Özellikle ‘yap-sat’ türü konut üretiminde müteahhit ile mal sahibi aynışmakta, yapı üretim sürecini kamu adına denetleyecek büro ise müteahhide hizmet etmektedir. Hizmet bedelini müteahhitten alan bir yapı denetim bürosunun, gerçek anlamda denetim sağlaması mümkün olmaktan çıkmaktadır”.

Sadece 19 pilot ilde yapı denetimi uygulanması tuhafıktır

Yapı denetimlerinin İzmir’de işlem görüp, İzmir’e yarım saat mesafedeki Manisa’da işlem görmemesi konusundaki yorumunu sordüğümüz İnşaat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Harp, konuyu şöyle değerlendirdi:

“Bu bir tuhafıktır ve inanın dünyanın hiçbir coğrafyasında buna benzer bir uygulama yoktur. Depremselliği aynı, sorunları aynı bir coğrafyada iki ayrı uygulamanın bulunmasını anlamak ve kabul etmek mümkün değildir. Yapı denetimi şu an 19 pilot ilde uygulanmaktadır. Odamız, sürecin başından bu yana, bu tuhaflığın ortadan kaldırılması çağrısı yapmaktadır ama ne yazık ki siyasi iktidar bu çağrılarını duymazdan gelmektedir”.

Yapı Denetimi, piyasa ilişkilerine ve ticarete göre şekillenmemeli

Kentsel dönüşüm projeleri gibi çalışmalarda yapı denetimlerinin fonksiyonlarını değerlendirmesini rica ettiğimiz Sayın Harp, üzerinde durulması gereken noktanın yapı denetim sisteminin işler hale getirilip getirilmemesi olduğunu ifade ederek; **“Türkiye'nin yapı denetime ihtiyacı olup olmadığı sorgulanmalıdır”** dedi ve açıklamalarını şöyle sürdürdü:

“Yapı denetimi, özü itibarıyla bir kamu hizmeti olarak algılanması, örgütlenmesi ve sürdürülmesi gereken bir durumdur. Dolayısıyla piyasa ilişkilerine ve ticarete göre şekillenmemesi gerekmektedir. Şu açık ki yapı denetim büroları bugün, işverenin elemanı gibi görülmemekte, bu da gerçek anlamda bir denetim yapılmasını engellemektedir. Ancak sorunuzun bu bölümü tamamen soruludur çünkü kentsel dönüşüm projelerini sürdüren TOKİ, yapı denetimi dışında tutulmuştur”.

Kentsel dönüşüm projeleri, denetimden muaf TOKİ marifetiyle sürdürülmektedir

Bu kapsamda gecekondulaşma ve kaçak yapılaşmanın önüne geçebilmek için hızla yapılıp, ruhsatları verilen ucuz toplu konutların deprem riskleri olup olmadığını sorduğumuz Serdar Harp, ülkemizin bir deprem ülkesi olduğunu vurgulayıp, 17 Ağustos 1999 örneğini vererek, depremlerin yıkıcı olup, can ve mal kaybına yol açabildiklerini belirterek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Deprem önlemleri konusunda yapı denetimi, güçlendirme, mevzuat değişiklikleri vb. kapsamında bir an önce tedbirler alınması gerekirken, siyasi iktidarın kentsel dönüşüm projeleri dışında bir kurgusu bulunmamaktadır. Kentsel dönüşüm projeleri TOKİ marifetiyle sürdürülmektedir. Çıkarılan bir yasayla da TOKİ, yapı denetiminde muaf tutulmuştur. Takdir kamuoyundur: Denetimden muaf tutulan bir yapının, depreme dayanıklı olup olmayacağı konusu tam bir bilinmezi işaret etmektedir. Pek çok ilde yapılan araştırmalar, TOKİ'nin yoksullara dönük yaptığı binaların, kelimenin tam anlamıyla birkaç sene içinde dökülmeye başladığını göstermektedir”.

2.5 milyon konut açığı varken, 2001-2008 döneminde TOKİ, 340 bin konut üretmiştir

Bağlantılı olarak, TOKİ'nin kuruluş amaçları doğrultusunda hizmet verip veremediğini sorduğumuz İn-

şaat Mühendisleri Odası başkanı Harp, İnşaat Mühendisleri Odası'nın kısa bir süre önce tam da bu soruyla ilgili bir rapor yayınladığını kaydederek, şöyle konuştu:

“TOKİ uygulamalarına dikkat edilmelidir. ‘Yoksullar, dar gelirli ev sahibi yapılacak’ iddiasıyla yola çıkan TOKİ, örneğin İstanbul’da; yüzde 56 oranında orta ve üst sınıflara konut üretmeye başladı. Toplam TOKİ kaynaklarının ancak yüzde 22’si yoksul ve dar gelirliye yatırım olarak dönmektedir. Bu açıkçası bir trajedidir; bu, konut talebini ve konut ihtiyacını ciddiye almamaktır. Zaten verilere bakıldığında TOKİ faaliyetleri ile konut talebinin karşılanmasının mümkün olamayacağı görülecektir. TOKİ; 2001-2008 yılları arasında yaklaşık 340 bin konut üretmiştir ancak bu şu anki tabloya bakıldığında toplam 2.5 milyon konut açığı olduğu görülecektir”.

Son yıllarda yaygın olarak kullanılan hazır beton üretimi de yeterli denetimden yoksun

Ülkemizdeki hazır beton yeterlilikleri ve üreticilerinin denetimleri konusundaki sorumuz üzerine Sayın Harp, Türkiye’nin başarması gereken asıl işin, depreme ve diğer afetlere karşı güvenli, dayanıklı, sürdürülebilir yapı üretmek olduğunu belirterek, **“Bunun ilk adımı ancak kaliteli ve standardı yüksek malzeme üretmektir. Nasıl ki yapı üretim sürecinde denetim şartsa, malzeme üretimi için de aynı vurguyu yapabiliriz”** dedi. Hazır betonun son yıllarda gözle görülür bir şekilde yaygın kullanılmaya başlandığını söyleyen Harp, **“Bu olumlu bir durumdur ancak tek şartla: Standardı yüksek, kaliteli üretim yapıldığı ve denetlendiğini söylemek zordur. Bu da mevzuat eksikliğinden kaynaklanmaktadır. G belgesi uygulamasına bir an önce geçilmelidir”** şeklinde konuştu.

Ranta dayalı imar planları ülkemizin başlıca sorunudur

İnsanların toplu yaşam alanlarındaki binaların yer tespitleri ve yapı kalitesiyle doğru lokasyonlarda kurulduğunu söylemek mümkün olup olmayacağını ve deprem kuşağında yer alan ülkemizde halen fay hattı veya kaygan zeminlere ağır binaların yapılıyor olmasının, zemin etüdüleri konusunda nerelerde yanlış yapıldığını değerlendirmesini rica ettiğimiz Serdar Harp, bu konunun iki ayrı açıdan ele alınması gerektiğini belirterek bizi şöyle yanıtladı:

“Birincisi kentlerimizin imar planları yapılır ve uygulanırken insan odaklı değil, ranta dayanan politikaların izlenmesidir. Rant temelli politikalar afetlerde yoğun risk taşıyan alanların, dere yatakları, kıyı şeridi, fay hatları, ormanlar, çığ tehlikesi taşıyan bölgeler gibi iskana açılması sonucunu doğurmakta ve doğa olaylarının afete dönüşmesine neden olmaktadır. 1999 depremleri ve en son 9 Eylül’de yaşanan sel felaketleri bunun örnekleridir.

İkincisi ise yapı üretim sürecinin denetlenmesi konusudur. Denetim yapı üretim sürecindeki olumsuzlukları bertaraf edebilecek önemdedir. Çünkü yapı denetimi proje hazırlanmasından, zemin etütlerinden, anahtar teslimine kadar bütün süreci kapsamaktadır. Elbette dediğiniz gibi, zeminle uyumlu yapı konusu sorunludur. Şu nokta bilinmelidir. Her zemine bina yapılabilir. Aranacak tek şart yapının zeminle uygun özellikler taşımasıdır. Bu noktada yapı üretim sürecinde görev yapan teknik adamların yeterliliğinin de hayati önem taşıdığını söylemek isterim.

Sonuç olarak yanlış kentleşme politikaları, denetimsizlik ve teknik adamların yetersizliği önemli faktörlerdir. Ancak her şeyden önemlisi, ülkemizde imar politikalarını ve yapı üretim sürecini düzenleyen yasa ve mevzuatlardaki eksik ve yanlışlardır; bunlar giderilmediği sürece sorunun gerçek çözümü mümkün değildir”.

Denetim dışı bırakılan kamu yapıları, depremde en fazla hasar alan yapılardır

Özellikle bizim yaşadığımız kent İzmir'de; hastane, okul, otoyol, viyadükler vb için bir değerlendirmesi olup olmayacağını sorduğumuz Sayın Harp, İzmir özeliyle ilgili bir araştırmanın hali hazırda ellerinde olmadığını belirterek, genel doğrular ve olması gerekenler çerçevesinde şu değerlendirmeleri yaptı:

"İzmir deprem kuşağındadır ve tarihte önemli depremlere maruz kalmıştır. İzmir'in zemini sorunludur. Yapıların zeminin özelliklerine uygun olarak yapılması gerekmektedir ancak sorunuz daha çok okul, hastane gibi kamu binalarıyla ilgili olduğu için ne yazık ki bu tür yapılarla ilgili iç rahatlatıcı bir şey söyleyebilmem mümkün görünmüyor. Dikkat edilmesi ki depremde kamu yapıları en büyük hasarı almaktadır. Bu olumsuzluk, kamu ihale sisteminde son dönemde gerçekleşen değişiklikler neticesinde kendisini daha da net gösterecektir. Çünkü kamu yapıları denetim dışında bırakılmıştır. Böyle olduğu için bir viyadükün depreme dayanıklı olup olmadığı ancak yaşanacak bir depremle açığa çıkacaktır ki bunun da nasıl bir dram olduğu yaşanmışlıkla sabittir". ■

Deprem felaket senaryoları gerçeğinden uzak

Depremden korunma yolları için kimi zaman büyük bütçelerle tatbikatlar yapılmakta olduğunu ancak bu tür çalışmaların toplum genelinin bilinçlendirilmesi için uygulanması gereken doğru yöntem olup olmadığını, değilse uygun sistem ve programların neler olabileceğini sorduğumuz İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Serdar Harp, şöyle konuştu:

"Türkiye deprem tehlikesi altında bulunmaktadır. Olası bir İstanbul depreminin nasıl sonuçlanacağına dair felaket senaryoları yazılmaktadır. Bu gerçekliğe uygun bir toplumsal yaşam kurgulanmalıdır. Ancak bu noktanın epey uzağında olduğumuzu görürüz ve kaygılanıyoruz. Sadece

depremle ilgili değil, ülkemizde hemen her şey 'yasak savma' esnasından yapılmakta, mazrufa değil zarfa önem verilmekte, sorunu giderici önlemler yerine, 'dostlar alışverişte görsün' anlayışıyla hareket edilmektedir".

Serdar Harp, deprem konulu konuşmasının son sözlerini, bu hayatın değişmesinin şart olduğuna dikkat çekerek, "Bunun bir yolu eğitimidir; toplumda deprem tehlikesi ve alınacak önlemlerle ilgili hassasiyetin artırılması gerekmektedir, bunun için de asıl devletin kendi üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi beklenmektedir" şeklinde tamamladı.

www.tandt.com.tr
info@tandt.com.tr

T&T®
PENCERE VE KAPI SİSTEMLERİ

pvc ile aksesuarın buluşması

Kazım Karabekir Cad. No: 82 Ulucak - Kemalpaşa / İZMİR Tel: 0.232 877 09 94 (pbx) Faks: 0.232 877 09 95

Marmara Bölgesi Distribütörlerimiz:

Istanbul Avrupa Yakası Distribütörü:

PIRAMİT PVC AKSESUARLARI ÜRETİM PAZ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 212 485 75 77 - 0 212 485 93 55 Faks: 0 212 485 60 94

Istanbul Anadolu Yakası Distribütörü:

PLAST-INFO PLS.DANŞ.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 216 517 88 38 Faks: 0 216 387 68 47

Bursa Distribütörlerimiz:

DETAY AÇILIM YAPI ELEMANLARI SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 224 441 90 55 Faks: 0 224 441 70 66

NURAKS KAPI VE PENCERE SİST.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

Tel: 0 224 368 20 00 Faks: 0 224 367 89 02

Ege Bölgesi Distribütörü:

INTERPLASTİK DOĞ.VE AKS.LTD.ŞTİ.
Tel: 0 232 462 73 81 Faks: 0 232 462 75 71

Akdeniz Bölgesi Distribütörü:

UZAKTAŞ GALVANİZ KAPLAMA PVC DESTEK SACI SANAYİ ve NAK. TİC. LTD.ŞTİ.
Tel: 0 242 221 53 70 Faks: 0 242 221 53 69

Romanya Distribütörümüz

INTERPLAST ROM.S.R.L.
STR.GARII, FN , SPATIUL 3 , ALBA IULIA
Tel & Faks: 00 40 258 / 831090

Prof. Dr. Polat Gülkan

40 S
LR
25 S

İZMİR VE İSTANBUL 9 ŞİDDETİNDEKİ DEPREME GÖRE YAPILANMALI

Başkanlığında yürütülerek, 1993 yılında tamamlanıp 1996 yılında resmi kabul gören; 'Deprem Bölgeleri Haritası'nda şu ana kadar yanılması bulunmayan çalışmasının ardından, uluslararası alanda takdir görüp, 2007 yılında kendisine TÜBİTAK'ın mühendislik bilimleri alanındaki ödülünü getiren; deprem etkilerini kısa yoldan tahminini sağlayan, başarılı çalışmalarıyla tanınan ODTÜ İnşaat Mühendisliği Öğretim Üyesi Prof. Dr. Polat Gülkan ile bu çalışmalarının detaylarını ve ülkemizin deprem ve afetlerden korunma faaliyetlerini konuştuk. Sansasyonlardan uzak, akademik kariyeri boyunca depreme deprem alanında ciddi çalışmalar üreten Prof. Gülkan, Türkiye'de deprem mühendisliği alanında 1976 yılında doçent unvanını kazanan ilk akademisyen olduğuna dikkat çekerek, "Konuştuğum lisan, kariyerimin başından beri neredeyse sadece deprem mühendisliğidir" diyor.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Prof. Gülkan: Depremlerin hiç şaşmaz bir kuralı bulunur: "İki büyük depremi ayıran zaman dilimi, her zaman hafıza-i beşerden daha uzundur!"

Başkanlığınızda yürütülüp, 1993 yılında tamamlanarak 1996 yılında resmî kabul gören, Türkiye'nin deprem bölge haritalarının çıkarılmasındaki çalışmanızdan ve bu çalışmanın günümüze değerlendirmesinden bahseder misiniz?

Ülkemizde 1945 yılından bu yana deprem zararlarının azaltılmasında araç olmaları amacıyla 'Deprem Bölge Haritaları' düzenlenmiştir. Bu haritalar zaman zaman içinde yeni gelişmelerin ve bilgilerin ışığında önceleri Bayındırlık (Nafia), sonra İmar ve İskân daha sonra da Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarınca revize edilmiştir. BM tarafından ilan edilen 'Afet Zararlarının Azaltılması Uluslararası On Yılı 1990 - 2000' (IDNDR) münasebetiyle 1996 yılında hazırlanan haritanın ondan önceki 1972 haritasına göre önemli bir farkı

bulunmaktaydı. Bu fark yeni haritanın tarif ettiği bölgelerin maruz kalmaları beklenen yer hareketi düzeyinin ihtimali aynısıdır. Farklı bir ifadeyle, 'Birinci Derece Deprem Bölgesi'nde bulunan bütün şehirlerdeki yerin sarsılma şiddetine denk gelen ihtimal aynısıdır. Bu ihtimali biz, ortalama 500 yılda bir meydana gelecek depremin yarattığı yer sarsıntısı, diye ifade ediyoruz. Buna karşılık 1972 tarihli olanda, tarih boyunca maruz kaldığı en büyük depremin şiddeti esas alınmaktaydı. Sonuçta örnek olarak 'A' şehri, her 50 yılda bir VIII şiddetine sahip deprem yaşıyor, buna karşılık 'B' şehrindeki depremlerin şiddeti ancak her 200 yılda bu seviyeye ulaşıyor olsa dahi ikisi de aynı deprem bölgesi kategorisinde bulunuyordu. Bu husus, bina tasarımı açısından tutarsız olmaktadır. Bizim haritamız sayesinde 'Deprem Yönet-

meliği' uygulanmasında tutarlılık temin edilmiştir.

Depremleri de yıkıcı etkilerini de önceden tahmin edemiyoruz

Örnek vermek gerekirse; İstanbul'da olası büyük bir depremde toplam ne kadarlık bir hasar meydana gelebilir kanaatindeyiz ve DASK, bu hasar toplamının ne kadarını karşılayabilir yeterliliktedir? Düzce ve Gebze depremlerinin ardından İstanbul'daki mevcut risklerin ne kadarı revize edilebildi? Risklerin giderilmesi konusunda istenen rakamlara ulaşamamamızdaki ana etken nedir?

Gerek İzmir gerekse İstanbul kaç şiddetindeki olası büyük bir depreme hazırlıklı olmalıdır?

İleride meydana gelecek bir depremin ne kadar hasara yol açacağını tahmin etmek pek zor bir iştir. Doğrusunu ifade etmek gerekirse, şimdiye kadar nasıl dünyada hiç kimse bir depremin ne zaman, nerede ve hangi büyüklükte meydana geleceğini tahmin edemediyse, bu depremin nasıl bir sonuç (hasar, can ve mal kayıpları, diğer tali sonuçlar) doğuracağını da hiç kimse önceden tahmin edememiştir. Aksine, olan iddialar geçerli değildir. Onun için deprem planlanması yapılırken tedbirler, hep bir senaryoya dayandırılır. Senaryo, emniyetli tarafta kalan, belki geçmişte meydana geldiği bilinen bir depremin tekrar olacağını kabulü demektir ve sonuçlar ona bakarak tahmin edilebilir. Söz konusu yerleşimdeki binaların coğrafi dağılımı, bunların hesapla veya gözlem sonucu tespit edilen deprem performans seviyeleri, üzerinde oturdukları zeminlerin muhtemel etkileri dikkate alındıktan sonra hasarların ve diğer kayıpların hangi alt ve üst sınırlar arasından çıkacağı tahmin edilebilir. Bu sınırlara kesin rakamlar değil de 'tahsilli bir insanın yapacağı' türden tahminler olarak bakmak lazımdır. İstanbul için bu tür bir planlama yapılırken, esas olarak belki 1766 veya 1894 tarihindeki depremler alınabilir. O depremlerin yarattığı etkiler bilindiğine, modern çağdaki depremlerin de ölçümler sonucu hangi yer hareketi şiddetine denk geldiği anlaşıldığına göre artık 'inşa edilmiş çevre'de bulunan bütün insan eliyle meydana getirilmiş binaların, köprülerin, fabrikaların, yolların, gaz dağıtım sistemlerinin, ulaşım sistemlerinin nasıl hasar göreceği tahmin edilebilir. İstanbul'da meydana gelebilecek 'büyük' bir depremin etkilerinin ağır olacağı bellidir. Yalnız bunu sayıyla ifade etmek istemem çünkü bu sansasyon yaratma hevesi olarak algılanabilir. 2000'li yıllardaki İstanbul'un 18nci asırdakine göre 30-40 misli daha büyük, daha karmaşık bir metropoliten yer olduğunu hatırlarsak sonuçların da aynı oranda daha ağır çıkabileceği kendiliğinden ortaya çıkar.

Kocaeli ve Düzce depremlerinden sonra İstanbul'da belirli sayıda okul binası, hastane binası gibi resmi binayla bazı köprü, üst geçit gibi bayındırlık yapıları ve çok az sayıda konut güçlendirilmesi yapılmıştır. Bazı pilot ilçelerde mevcut yapı stokunun taranması ve deprem güvenliği açısından değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Bunların yeterli olduğunu kimse iddia etmiyor çünkü bütün şehrin 5-10 yılda elden geçirilmesi için yeterli

mali ve teknik kaynak bulma ihtimali pek yoktur. Yapılanların çoğu, can kaybını azaltmak ve afet sonrası şehri yeniden işler hale getirme zamanını kısaltmak amacını taşımaktadır. Ben, zamanla şehir kendini yeniledikçe, eskinin yerine konulan yeninin kaliteli olmasını temin ederek bu problemin azaltılacağına inanıyorum. İnsanlarımızın büyük çoğunluğu, kendi konutlarının kendileri tarafından gerekli olduğunda takviye edilmesi için masraf yapmaya razı değildir. Bu 'devlet'ten bekleniyor...

DASK, riskini karşılar

DASK, en çok poliçesini İstanbul ve Marmara bölgesinde satabildi. Sonuçta, eğer beklenen deprem olursa; sayıca az olmayan vatandaş evini-barkını eski haline getirmek için avantaj sahibi olacaktır. DASK'ın mali kaynakları, üzerine aldığı rizikoyu karşılayacak seviyededir.

İzmir ve İstanbul'un her ikisinin tarihinde mevzii olarak IX şiddetine ulaşılan depremler vardır. Demek ki ileride de aynı şey tekrür edecektir. Hazırlıkların buna göre olması ideal durumu tarif eder. Depremlerin hiç şaşmaz bir kuralı bulunur: "İki büyük depremi ayıran zaman dilimi, her zaman hafıza-i beşerden daha uzundur!"...

Depremlerin etkilerini kısa yolda tahmin etmeyi formülledi

TÜBİTAK ödülünü aldığınız Eşdeğer Lineerleştirme yoluyla doğrusal elastik sınırın ötesine şekil değiştirmelerine maruz kalan yapı sistemlerinin davranışlarının hesaplanmasına imkân veren kavramsal formülasyon ile depremlerde özel olarak yakın alanda gözlenen yer hareketi ve bunun yapılarda yarattığı özel yer değiştirme talepleri konularındaki uluslararası düzeydeki üstün nitelikli çalışmalarınızın detayından bahsedebilir misiniz?

Bu, bir parça ihtisas gerektiren bir soru oluyor. Yapı sistemlerinin mühendis tarafından hesaplanması artık elektronik hesap sistemleri vasıtasıyla oluyor. Binaların hesaplanması için idealize edilmesi, kompütere bunun

tarif edilmesi ve sonuçların yorumlanması statik durum için dahi zahmetli bir iş oluyor. Eğer hesaplar dinamik (zamana bağlı) yapılmak istenirse, işler daha da uzuyor. Yapıların lineer ('doğrusal') olması halinde daha az karmaşık, lineer olmamaları halindeyse çok daha çetrefilli bir hal alıyor. Benim yaptığım iş; bu karmaşık, lineer olmayan yapı sistemlerinin basite indirilmiş, lineer sistemlerle temsil edilip bunlarda meydana gelecek iç kuvvetlerin az bir hatayla hesaplanması için 'eşdeğer' yapıların tarifidir. Böylece depremlerin etkilerini kısa yoldan tahmin etmek mümkün oluyor.

Binalara yapılan mukavemet testi metrekare ücretleri ve bunların iller bazındaki fiyatlandırılması konusunda bilgileriniz var mı?

Bu, ticari ve mesleki bir çalışmayı tarif ediyor. Ben bu alanda çalışmıyorum. Duyduğum, fiyatların ve çalışmaların güvenilirlik seviyelerinin çok farklı olabileceğidir.

1995 Kobe Depremi Japonları bile şaşırttı

17 Ocak 1995 Hyogo-Ken Nanbu (Kobe) Depremi ve deprem sonrası uygulamalarına dair değerlendirmeleriniz varsa, alabilir miyiz?

Japonya, deprem mühendisliği ve sismoloji alanında en ileri olan ülkedir. Kobe depremi onlar açısından hem büyük sürpriz hem de kendilerine olan itimadı sarsan vesile teşkil etti çünkü Kobe depreminden bir yıl önce meydana gelen ABD California'daki deprem sonrasında Japon uzmanlar; "bu tür hasarlar bizde olmaz" şeklinde beyanat vermişlerdi.

Japonya, inşaat kalitesinin, kalite temin kontrollerinin pek sıkı olduğu, gecekondular, ruhsatsız yapı gibi şeylerin duyulmadığı bir yerdir. Ona rağmen eski yapılardaki hasar ve meydana gelen can kayıpları, onları yönetmeliklerine ve temel çalışmalara yeniden eğilmeye sevk etti. Şu anda Kobe'de dünyanın en büyük deprem sarsma tablası (15x20 m ebadında) işler haldedir. Araştırmalarına hız verdiler. Depreme karşı vatandaşların korunması ara verilemeyecek önemde bir ödevdir. Japon vatandaşı bunun farkındadır ve bu konuda talepkardır.■

evo

satış otomasyonu

evo ile satış kadrolarının saatler harcadığı işlemleri dakikalar içinde gerçekleştiriyor

Satışla ilgili tüm kullanım amaçlarına yönelik üstün özellikleri bünyesinde barındıran bir satış otomasyonu...

Ölçeklenebilirlik

İster bayi ve şubeleriyle satış yapan bir organizasyonunuz olsun, isterse tek bir noktada birden çok firmanın bayiliğini yapıyor olun; Evo tüm ihtiyaçlarınızı karşılar.

Modülerlik

İhtiyaç duymadığınız modülleri satın almak zorunda değilsiniz. Böylelikle, işinize yaramayan modüllere gereksiz yatırım yapmanız engellenmiş olur.

Ücretsiz Eğitim

Kullanımı oldukça basit olan Evo'ya sadece 8 saatlik bir eğitimden sonra tamamen hakim olabilirsiniz. Bu eğitim, uzmanlarımız tarafından ücretsiz olarak veriliyor.

ve dahası...

- .Barkod Desteği
- .Parti Seri No Takibi
- .Sipariş ve Dağıtım Yönetimi
- .Online Çalışma (GPRS)
- .GPS ile Ziyaret Doğrulama
- .Ticari Yazılımlarla Entegrasyon
- .Esnek Fiyat Listeleri
- .Web Raporlama
- .Promosyon
- .Personel - Ürün Grubu Eşleşmesi
- .Fiyat Opsiyonu
- .Ulusal ve Yerel Zincir İşlemleri
- .Özel Raporlama
- .Depozito Takibi
- .Satış Destek Ekipman Takibi
- .Açık / Kapalı Fatura
- .İrsaliye / Fatura Yansıtma
- .Şubeye özel KDV Oranları
- .Bulunurluk Anketi
- .Konsinye Satış
- .PDF, XLS Raporlama
- .Serbest Satış Raporlama
- .Düşük Fiyat Kontrolü
- .Döviz Endeksli Fiyatlandırma
- .Article Numaraları
- .Araç Takibi
- .Kasa ve Gider Takibi
- .Ödeme Şekline Göre İskonto
- .Hızlı Veri Senkronizasyonu
- .Depocu Terminali

datagen

Bilişim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Microsoft

LOGO
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
ÇÖZÜM ORTAĞI

mobiliz

Prof. Dr. Atilla Uluğ

İzmir, depreme hazır mı?

Olası bir İzmir depremi ve depremler konusunda merak edilen başlıca konuları ana hatlarıyla DEÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü, Deniz Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Atilla Uluğ ile konuştuk.

Röportaj: Nurten Akyazılılar

İzmir Yerel Gündem 21 Çalışma Grubunun Aralık/2007 tarihli raporunu hazırlayan ve sunan İzmir YG-21 Doğal Afet Kaynaklı Bütünleşik Kriz Yönetimi Kolaylaştırıcısı Prof. Dr. Atilla ULUĞ, ilgili raporunda şöyle diyor:

“Birinci dereceden deprem bölgesinde yer alan ve ortalama her 10 yılda bir 6 büyüklüğünde bir depremin yaşandığı ilimizde doğal afetlerin zararlarını en aza indirmek için yer bilimcilerin katkısı olarak:

Yerleşim alanlarının ayrıntılı arazi gözlemlerine dayalı jeolojik haritaları hazırlanmalı, bu haritalarda fay zonları, heyelan riski olan kesimler ve kayaların sağlamlık derecesi belirtilmelidir. Sismik verilerin yardımıyla diri fay zonları saptanmalı, jeofizik ölçümler sonucu yeraltı su seviyesinin temele yakın ve aşındırıcı etkisinin yüksek olduğu,

yumuşak ve killi kesimlerin, kalın alüvyonların ve yapay dolgu alanlarının deprem bölgelerindeki en riskli alanlar olduğu unutulmamalıdır. Tüm yapılaşma projelerinde jeolojik ve jeofizik veriler mutlaka kullanılmalıdır. Jeolojik ve jeofizik araştırması yapılmamış ve yapılaşmaya uygunluk raporu alınmamış alanlara mutlaka iskan yasağı konmalıdır.

Olası İzmir Senaryo Depremine göre, kentimizde değerlendirilmeye alınan 180 bin birimin (konut, işyeri, fabrika, okul, hastane, vb.) 6,5 büyüklüğünde bir depremde 45 bininin orta ve ağır hasarlı hale geleceği, nüfusu gündüz 1.150.000, gece 2.000.000 olan kentimizde orta ve ağır yaralı sayısının 74.000, ölü sayısının ise 6.300 olacağı hesaplanmıştır.

Bu konudaki araştırmalar devam etmekle birlikte, bu günkü

teknoloji ile depremin gününün, saatinin, büyüklüğünün, yönünün bilinmesini sağlayan bir yöntem henüz tam olarak geliştirilmemiştir. Ancak potansiyel deprem tehlikeleri bilinebilmektedir. Bu nedenle yapmamız gereken tek şey bu konuda hazırlıklı olmak, riskleri öğrenerek bunlara karşı önlemler almak, böylece depremlerle yaşamayı öğrenmektir”

Fay zengini bir kent

İzmir'in fay yapısı hakkında bilgi alabilir miyiz?

İzmir içinden ve yakın çevresinden geçen (karada ve denizde), İzmir'i etkileyebilecek durumda olan, irili-ufaklı 10'dan fazla diri fay vardır. Bunlardan en önemlilerinden birisi olan, İzmir Körfezi'nin oluşmasını sağlayan, kentin içerisinden geçen, doğu-batı uzanımlı İzmir Fayı pratik olarak İzmir Körfezi'nin güney sahillerini izler. Uzunluğu konusunda farklı görüşler olmakla birlikte, batıda Zeytinler semtinden başlayıp, doğuda Kemalpaşa'ya kadar uzandığı ifade edilir. İzmir Fayı'ndan başka önemli bir diğer fay; Karaburun Fayı, kuzeyde (deniz içinde) Midilli Adası'nın güneyinden başlayarak, yaklaşık kuzey-güney doğrultuda devam ederek, güneyde Sığacık Körfezi'ne, Sisam Adası'nın kuzeyine kadar uzanır; oldukça uzun bir faydır. Tuzla Fayı veya Doğanbey Fayı dediğimiz, Seferihisar'ın Doğanbey Burnu'ndan başlayarak, kuzeydoğu doğrultuda devam ederek, İzmir'in içerisinden geçen uzun ve doğrultu atımlı önemli bir faydır. Bunların dışında, eski haritalarda işaretlenmemiş, 2003 ve 2005 depremlerini üreten Urla-Seferihisar Fayı var ki Sığacık Körfezi'nden başlayarak, kuzeydoğu doğrultu ile devam ederek, İzmir Körfezi'ne kadar devam eder. Bu fayların dışında, karada Bergama-Dikili Fayı, Zeytinadağ-Yuntdağ Fayı, Manisa Fayı, Gediz Fayı, Küçük Menderes Fayı, denizde Midilli Fayı, Sakız Fayı, Sisam Fayı, Foça Fayı gibi faylar mevcuttur. Aykut Barka tarafından hazırlanan, (stilize edilmiş) fay haritasına; "Ana Tektonik Elemanlar Haritası" demek daha doğrudur.

İzmir, olası yüksek bir depreme fiziki olarak hazır değil!

İzmir olası yüksek bir depreme gerek yapı gerekse acil yardım ekipleri olarak ne kadar hazır?

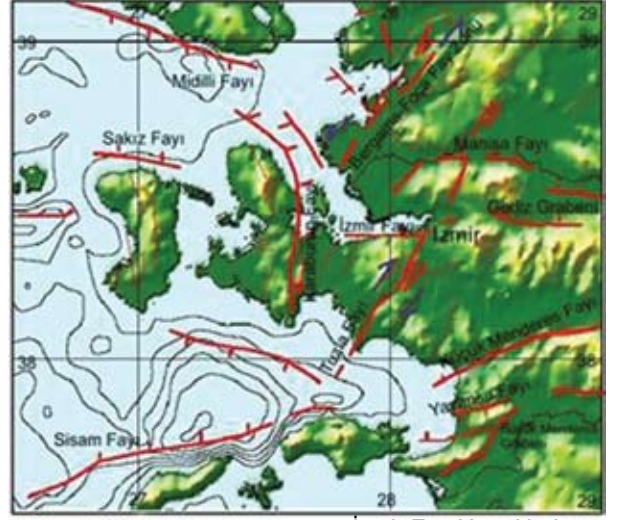
İzmir, olası yüksek bir depreme fiziki olarak hazır değildir! Başta okullar, hastaneler, kamu binaları olmak üzere, toplu alış-veriş merkezleri, otoyollar, viyadükler, köprüler, konutlar ve benzerlerinin tamamının deprem güvenli olduğu söylemek mümkün değildir. Kentimizdeki fay bolluğundan başka, zemin problemi olan pek çok bölge vardır. Özellikle

zemin problemi olan yerlerde, kalitesi düşük olarak imal edilmiş olan yapıların orta ölçekli bir depremde bile önemli hasar göreceği kuşkusuzdur. Kentimizde mühendislik hizmeti almadan imal edilmiş olan çok sayıda bina vardır.

Acil yardım ekipleri bakımından İzmir kenti, öne geçmiş bir ildir. Normal Sivil Savunma Arama Kurtarma Birliklerinin dışında, İzmir'de faaliyet gösteren ikinci bir kuruluş olan AKS-110 birlikleri ve Silahlı Kuvvetlerin Arama Kurtarma Birliği olan DAFAK çok önemli unsurlardır. Bunların dışında, İzmir Valiliği-İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı-Sivil Toplum Örgütleri işbirliği olan İzmir Yerel Gündem'in yürüttüğü gönüllü arama kurtarmacılar (Toplum Afet Gönüllüsü-TAG) oluşturma projesi bulunmaktadır. Kızılay ve Mahalle Afet Gönüllüleri (MAG) de önemli faaliyetler yürütmektedirler. İzmir bu konuda oldukça iyi olup, ülkemizde afet bilinci en yüksek kentlerimizden birisidir.

Yerleşim birimleri ile kamu binaları fay hattı ve/veya sıvılaşma riskli zeminler üzerinde!

İzmir'de direkt fay hattı üzerin-

İzmir Fay Hattı Haritası

de veya yüksek sıvılaşma gösteren zeminler üzerine kurulu otoyol, viyadük, hastane, okul vb kamu binaları var mı? Olası yüksek şiddet-teki bir deprem veya süre bakımından uzun olup yeryüzüne yakın gerçekleşebilecek bir depremde bu binaların durumu ne olacaktır?

Biraz önce de belirttiğimiz gibi, İzmir Fayı pratik olarak doğu-batı uzanımlı, boydan boya olarak kentin içerisinden geçmektedir. Başta Ege Üniversitesi Hastanesi olmak üzere, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, hem İzmir Fayı'nın üzerinde ve/veya yakınında ve aynı zamanda deprem sırasında zemin sıvılaşması gösterebilecek alüvyon birimler üzerindedir. Zemin olarak sağlam olmakla beraber, Yeşilyurt Atatürk Devlet Hastanesi de İzmir Fayı'ndan oldukça etkilenir. Bunun dışında, topoğ-

rafyada düzlük alan olarak görülen yerler de ki Narlıdere Sahil Evlerinden başlayarak, Balçova, Alsancak, Pınarbaşı'na kadar Bornova Ovası, Manavkuyu, Salhane, Karşıyaka'nın büyük bir kısmı, Bostanlı, Mavişehir, Çiğli v.b. alanlar daima sıvılaşma riski taşırlar. Bu alanlarda zeminin bu özelliği göz önüne alınarak zemin iyileştirmesi yapılmış, mühendislik hizmeti almış kaliteli yapılar orta ölçekli depremlere dayanabilirler. Büyük bir depremde, zeminden kaynaklanan olumsuzluklar mutlaka ortaya çıkar. Bu alanlar üzerine yapılmış her türlü altyapı-üstyapı risk altındadır.

Batı Anadolu'da, özellikle bölgeimizdeki depremler çoğunlukla sığ odaklıdır. Depremler genellikle kabuğun orta kesiminde, 10-15 km derinliğinde başlar ve kabuğun tabanına kadar ve kabuğun üst kesimlerine kadar devam eder (artçı depremler). Sığ odaklı depremler, derin depremlere göre yeryüzünde daha şiddetli hissedilirler.

10 yıl önce hazırlanan 'İzmir Deprem Master Planı' revize edilecek

Muhtelif raporlamalar ve master planlar neticesinde deprem yıkımlarını önleme, riskler ve iyileştirme çalışmalarının yeterlilikleri ve revizesi konusunda neler söylersiniz?

İzmir, Türkiye'de 'Deprem Master Planı'nı hazırlatmış, deprem bilinci yüksek bir kenttir. Yaklaşık 10 yıl önce hazırlanmış olan bu raporda, yapılması önerilen iyileştirme çalışmalarından şimdiye kadar nelerin yapıldığı görmek açısından 16-17 Kasım 2009 tarihinde bir sempozyum yapılarak, bu konudaki gelişmeler tartışılacaktır. İzmir Valiliği bünyesinde organize edilen bu sempozyumun bir çıktısı olarak belki de yeni bir master planı hazırlanma aşamasına geçilecektir. Bu organizasyondaki ana fikir, İzmir'deki risklerin belirlenip, hazırlıkların ona göre yapılmasını sağlamaktır. Yani 'afet yönetimi'ndeki, afet öncesi yapılacak olan 'risk önleme'nin de ülkemizde artık konuşulup, planlanması gerekmektedir. Afet sonrası yapılacak olan 'kriz yönetimi' konusunda ülkemiz yeterli deneyime sahiptir.

İzmir, rasathane sistemini 2004 yılı itibariyle kurabildi

Türkiye'nin üçüncü büyük ve deprem kuşağında yer alan bir kenti olan İzmir'in rasathane sürecinin gelişimi ve yeterliliği nedir?

2004 yılına kadar, Türkiye'nin üçüncü büyük ve deprem tehlikesi bakımından 1. Derece alanda yer alan İzmir'de değil rasathane; doğru dürüst bir deprem istasyonu dahi bulunmamaktaydı. Bornova İşikkent'teki 1-bileşen, kısa peryot, analog bir cihaz, bölge için yeterli değildi. 2004 yılında EBAMER ve Kandilli Rasathanesi işbirliği ile Balçova'da modern, 3-bileşen, geniş band, sayısal bir istasyon tesis edildi. Bunu takiben; Buca'da, Karaburun'da, Foça'da, Urla'da ve daha başka yerlerde yeni yeni istasyonlar kuruldu. Sistemin tamamlanması ile İzmir'de kurulu, tamamen İzmir kentinin tasarrufunda bulunan, 9 adet istasyonu olan bir depremölçer ağı gerçekleşmiş olacaktır. Bu sisteme ilaveten, şimdilik faaliyet gösteren ki proje henüz devam ettiği için TÜBİTAK destekli ikinci bir sistem daha bulunmaktadır. Bu şekilde, İzmir'de bir rasathane eksikliğinden bahsedilemez. Bunlar, gelecek yıllar içerisinde daha organize olmuş bir sistem halinde İzmir'de faaliyet gösterebilirler.

Toplum genelini bilinçlendirme olarak projelendirilen deprem tatbikatlarını yeterli görüyor musunuz?

Toplum genelini bilinçlendirme

faaliyetleri kentimizde hızla sürdürülmektedir. Gerek İzmir Yerel Gündem 21 Doğal Afet Kaynaklı Bütünlük Kriz Yönetimi Çalışma Grubu faaliyetleri, gerekse İzmir Valiliği, Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve bazı ilçe belediyelerinin bu konudaki çalışmaları halkın bilinçlendirilmesi açısından son derece önemlidir. Yapılan deprem tatbikatları çok faydalı olup, sıklıkları artırılmalıdır. Ancak, geniş kapsamlı tatbikatlar zaten maliyeti açısından öyle pek sık olarak yapılamamaktadır. Kentimizde yapılan son genel tatbikattan bu yana hayli zaman geçmiş bulunmaktadır; en kısa zamanda kapsamlı bir tatbikat yeniden yapılmalıdır. Bunun dışındaki halkı bilinçlendirme çalışmaları başarıyla sürdürülmektedir.

Olası Marmara depremi için gönderilen fonlar, gerekli yerlerde harcanılmadı

IMF, DB ve AB kapsamında alınan fonlar ve bizzat kendileri tarafından yönetilen projelerle ülkemizin fay haritalarının çıkarılması konusundaki düşünce ve yorumlarınız nelerdir?

Ülkemizin fay haritasını çıkartmak için IMF ve AB fonlarına gerek yoktur. Başta MTA olma üzere Üniversiteler ve diğer kamu kuruluşları böyle projeler üzerinde çalışmaktadırlar. Her geçen gün, ülkemizin diri fay

haritası gelişmekte, bu konuda yapılan her akademik çalışma buna ışık tutmaktadır. Yalnız önemli bir konu olarak, başta Dünya Bankası olarak, diğer yabancı kaynaklı fonlardan desteklenen projelerin tam anlamıyla yürütülmediği gerçeği vardır. Artık hemen herkesin hemfikir olduğu büyük Marmara (İstanbul) depremine karşı kentin iyileştirilmesi için gönderilen fonların gerekli yerlerde harcanmadığı bilinen bir gerçektir. Her deprem gibi, ne zaman olacağı bilinemeyen bu depreme karşı kentin hazır olduğu söylenemez. Birkaç münferit çalışmanın dışında, kentteki bütün okullar, hastaneler, kamu binaları, otoyollar, köprüler ve viyadükler hala deprem güvenli durumda değildir. İzmir kenti için ise zaten böyle fonlar bulunmayıp, kent kendi yağıyla kavrulmağa çalışmaktadır. Acaba, ne kadar? Oysa İzmir ilindeki deprem tehlikesi ülkemizdeki diğer pek çok kentten daha az değildir!

şimdilik olası bir deprem zamanlaması, önceden bildirilemiyor

Son günlerde farklı kaynaklarca depremin önceden bildirilebileceği değerlendirmelerini nasıl görüyorsunuz?

Depremler, özellikle büyük depremler olmadan önce yeryüzünde ve içinde bazı değişiklikler meydana gelir. Faylanmanın olacağı yerlerde dağlarla yamulmalar, küçük küçük depremcikler (atlaklar), yer altı su seviyesi inip ıkışları, sıcaklık değişiklikleri, radon gazı ıkışları, elektrik ve manyetik alanlarda değişiklikler v.b. bir çok parametrede değişiklikler olur. Tüm bu değişiklikleri sistematik olarak izleyerek, bir yere varılabilir. şu gün için ülkemizde de tüm dünyada olduğu gibi bu tür çalışmalar yürütülmektedir. 1984 yılında başlayan, benim de içinde bulunduğum uluslararası bir çalışma ile beklenen Körfez depreminin (17 Ağustos 1999 Kocaeli) oluş zamanını belirleme çalışmaları yapılmıştır (Türk-Alman, Adapazarı-İzmit Depremini Önceden Haber Verme Projesi). Fakat, doğadaki bazı belirsizlikler, karmaşık sistemler ve insanoğunun henüz doğanın gizemlerini tam olarak anlamamaları ve devletin birimlerinin buna hazır olmaması nedeniyle proje başarılı olarak sonuçlanamamıştır. Ancak teknik olarak, depremden sonra pek çok parametrede ciddi değişikliklerin tespit edildiği görülmüş-

tür. Eğer bu alışmalar; Japon, Çin, Amerikalılar gibi örgütlü ve sistematik olarak yürütülmüş olsaydı, mutlaka iyi bir sonuç ortaya çıkabilirdi. şimdi benzeri çalışmalar, olası Marmara depremi için yürütülmektedir. Belki gelecekte insanoğlu bu konuda hayli önemli şeyler söyleyebilir. Ama günümüzde böyle çalışmalar yalnızca akademik olarak yapılmaktadır. Bunun dışında bu konuyla ilişkili olarak basında çıkan pek çok haber gerçeği yansıtmamaktadır. Bu haberlerin bilimsel çalışmalar ile yani tekrar edilebilir olmak koşuluyla ispat edilmesi, desteklenmesi gerekmektedir.

Büyük depremler kendini tekrarlar

Depremlerde enerji birikimi ne kadar sürelerle gerçekleşir? Büyük bir depremin sistematik tekrarı söz konusu olabilir mi? Büyük bir depremin tekrarının geleceği tarihi uzmanlar tespit edebiliyorsa ve beklenen bu depremin gerçekleşmediği her yıl daha fazla enerji birikimi sebebiyle şiddetinin de artacağını söylemek mümkün mü?

Her fayın, daha doğrusu her bölgenin enerji biriktirme süreci ve karakteri farklı farklı olur. Genel bilgiler ışığında, homojen tabir ettiğimiz bir bölgede küçük deprem sayısı az olur, ama bölge büyük boyutlu depremler üretir. Bunun süresi genel ve yerel plaka hareketlerine bağlıdır. Heterojen dediğimiz bölgelerde ise küçük deprem sayısı çok olur, bölgede çok büyük deprem olmayabilir. Bu özellikleri belirlemek için, seçilen bir bölgede, seçilen bir zaman aralığında meydana gelen depremler grup grup listelenir. Her grupta (büyüklükte) meydana gelen deprem sayısı bulunur. Bunun logaritmik gösterimi ile seçilen o bölgenin depremsellik parametreleri bulunur. Bu parametreler bölgeden bölgeye değişir. Örneğin, Kuzey Anadolu Fayı üzerindeki (Erzincan, Bolu, Adapazarı v.b.) bölgelerde büyük deprem oluş sıklıkları, batı Anadolu'ya (İzmir) göre daha fazladır. O bölgelerde yaklaşık her 20-30 yılda bir büyük deprem olurken, Batı Anadolu'da 200-300, hatta daha fazla aralıklarla büyük depremler meydana gelir. Plaka hareketlerine bağlı olarak, büyük depremler sistematik olarak tekrarlanır. Yani, bir gün bir yerde, bir büyüklükte bir deprem olmuşsa, aynı yerde, aynı büyüklükte yine bir deprem olur. Eski depremlerin tekrarlanma sürelerinin

C14 yöntemi ile sağlıklı bir şekilde tespit edilmesiyle, büyük depremlerin oluş periyotları doğru olarak hesaplanabilir. Tekrarlanması beklenen depremin oluş süresi arttıkça, enerjisi de artar. Yani, geciken Marmara depremi ile ilgili olarak, geçen süre ile beklenen büyüklük de artabilir. Örneğin, 1984 yılında başlayan 'Türk-Alman Adapazarı-İzmit Depremini Önceden Belirleme Projesi'ne göre yaklaşık 1994 yılında yaklaşık 7.0 büyüklüğünde bir depremin beklenmekteyken, fazladan geçen 5 yıl içerisinde depremin büyüklüğü de artmıştır.

Depremler suni tetiklenebilir

Beklenen büyük şiddeteki depremlerin önceden tetiklenerek biline enerji açığa çıkartılması konusundaki çalışmalar nedir?

Amerikalı, İsraili, Rus bilim adamlarının bu konuda çalışmaları vardır. Hatta Amerika'da, Rusya'da ve İsrail'de suni tetiklemeler ile yeraltında biriken enerjinin boşaltıldığı bazı örnekler mevcuttur. Tabiiatıyla bunun için uygun koşulların bulunması gerekmektedir. Nitekim 1999 yılı sonlarına doğru, dönemin Çevre Bakanı Fevzi Aytekin'e Marmara Denizi'nde böyle bir çalışma yapılması konusunda önerimi iletmiştim. Projeye göre, Marmara Denizi içerisinde, 17 Ağustos 1999 depremi sonucu Kuzey Anadolu Fayı'nın kırıldığı son uç noktasında; Çınarcık Çukurluğu civarında suni bir patlama yapılarak tetiklenecek bir depremde, insanlar sağ kurtulduğuna bakmadan, zaten yıkılmak için bahane arayan çürük binaları ve eşyaları için tazminat talebinde bulunurlar düşüncesiyle bu proje ilgi görmemiştir. şimdi, ne zaman olacağını, nerede, nasıl yakalanacağımızı bilemediğimiz olası Marmara Depremini için gün saymaktayız.

Karınca, bulut, su hareketleri vs gibi etmenlerin gerçekçi deprem tahminindeki yeri nedir?

Hayvan davranışları ve doğadaki bazı olaylar sistematik bir şekilde incelenip, bilinçli bir değerlendirme yapılırsa depremlerin kısa zamanlı oluş zamanları belirlenebilir. Bu konuda yapılmış bazı çalışmalar mevcuttur. Ancak bunların, insanlarda paranoaya yaratmayacak bir şekilde, bilimsel olarak takip edilmesi gerekir. ■

kağıt,
özü doğadan...

enkaya®
Kağıt

Enkaya Kağıt Sanayi A.Ş.
Mithatpaşa Cad. No:312 K:I D:3 Karataş / İZMİR
Tel: 0090 (232) 425 28 19 - 441 85 49 - 482 23 92
Fax: 0090 (232) 441 85 49

www.enkayakagit.com - www.enkayakagit.com.tr

Vatan toprağı kutsaldır

İzmir'in sayılı başarılı sanayicileri arasında yer alan Ege Orman Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Cem Bakioğlu ile Vakfi'n kuruluş hedefleri ve başarıları üzerine sohbet ettik. Sayın Bakioğlu, bu işe başlarken özellikle Atamızın; **“Vatan toprağı kutsaldır, kaderine terk edilemez”** sözünü kendilerine düstur edindiklerini ve bir sanayici olarak da doğadan aldıklarını yine ona geri kazandırma yolunda çalışmaya başladıklarına dikkat çekerek, Ege Orman Vakfı ile bugün 7 milyon üzeri ağaçlık orman alanı oluşturduklarını ifade etti. Bir şirket yönetimi başarısıyla Vakfın tanıtım faaliyetlerini sürdürerek, ormanlık alanlar yaratmanın dışında üzerine bir de

tek projede Türkiye'nin en büyük Zeytin plantasyonunu oluşturduklar. 2002 yılında İzmir – Menderes Oğlananası Beldesi hudutları içinde 900 dekarlık alanda 30 bin adet Gemlik ve Ayvalık çeşidi zeytin fidanı dikerek gerçekleştirdikleri alanın ürünlerinin pazarlanmasına dahi başlandı ...

Ve bizden söylemesi; Ege Orman Vakfı'nın yeni yıl hediye paketleri görülmeğe değer; orman ürünlerinden oluşan bu şık hediye setiyle fethedemeyeceğiniz gönül olamayacağı gibi her bir set ile doğaya 10 fidanı da armağan etmiş olacaksınız... Kı-sacası; hem göze hem gönüle...

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Ege Orman Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cem Bakioğlu

Doğadan aldıklarımızı yine ona geri kazandırmak istedik

doğrultusunda; öncelikle yanan orman alanlarında ve bozuk orman alanlarında ağaçlandırma yapmak, toplumun çevre bilincini arttırmak, ağaç ve orman sevgisini pekiştirecek eğitim faaliyetlerinde bulunmak amaçlarıyla Ege Orman Vakfı'nı kurduk.

neleriyle teraslayıp fidan dikilecek hale getiriyor. Etrafına tel örgü çekiyor. Ağaçlandırma projesine uygun olarak Orman Mühendisleri nezaretinde fidan dikimleri yapılıyor. Ağaçlandırma bununla da bitmiyor. 5 yıl süreyle her fidanın Nisan – Mayıs

Sayın Cem Bakioğlu, 1973 yılındaki ilk kuruluşunuzla birlikte ağırlıkta ambalaj sektöründe faaliyet gösterdiniz ve Türkiye'nin sayılı firmaları arasında yer almayı başardınız. Bakioğlu Holding olarak diğer bir başarınız da 1995 yılında kurduğunuz Ege Orman Vakfı oldu. Ege Orman Vakfı'nı kurmak-taki amacınız, ne idi?

Ben doğaya aşık bir insanım. Çocukluğumdan beri ağaca, ormana duyduğum sevgiyi somutlaştırmak, yaşadığım kente bir orman kazandırmak, sanayici kimliğimle de doğadan aldıklarımızı yine ona geri kazandırmak adına; 1995 yılında Adnan Menderes Hava Limanı yerleşim alanında ağaçlandırma yapmak için Bakioğlu Holding kuruluşları olarak harekete geçtik. Ayrıca bir diğer amacım da her yıl binlerce turistini indirdiği kentimizin Hava Limanı'nı güzelleştirmekti. **'Bakioğlu Ormanı'** adını taşıyan 700 dekarlık alanın fidan dikim törenine iştirak eden işadamlarının ve doğaseverlerin olağan üstü ilgisi beni çok heyecanlandırmıştı.

Bu sinerjiyle aynı yıl, ağaçlandırmanın ve ormanların korunmasını sürekli kılmak isteğimiz

2009 yılı hedefi; 1 milyon fidan Orman alanı yaratmadaki ilk projeniz nerede ve kaç fidan dikimiyle başladı? 2010 yılına girmeye sayılı günler kala ağaçlandırma alanında ulaştığınız rakamsal değerler ile Vakfınızın 2010 yılı hedefleri nelerdir?

İlk büyük ağaçlandırma projemiz, İzmir-Manisa yolu üzerinde Çiçekliköy Mevkiinde yanan orman alanını kentimize yeniden kazandıran 40 hektarlık ve 51.200 fidanlık ormandır.

Geçen yıl 905 bin fidan dikimi yapıldı, içinde bulunduğumuz 2009 yılı içinde de 1 milyon fidan dikimi yapılacaktır. Bunun yüzde 80'i gerçekleşmiştir. Vakfımız kurulduğu günden bu yana toplam 7 milyon fidanın ağaç olup ormana karışmasını sağlamıştır.

Ege orman Vakfı'nın Ağaçlandırma Çalışmalarını nasıl gerçekleştirdiğine de değinmek istiyorum: Vakfımız, TC Çevre ve Orman Bakanlığı ile ağaçlandırma protokolleri imzalıyor. Protokole göre Ege Orman Vakfı ağaçlandırılacak alanı iş maki-

aylarında çapası yapılıyor. Kuruyan fidan olursa değiştiriliyor. 5 yıl sonra fidanlar ağaç olup ormana karışıyor. Ege Orman Vakfı tüm bu hizmetleri TC Çevre ve Orman Bakanlığına karşılıksız veriyor.

Referanslarımız; ağaçlandırma çalışmalarımız

Ege Orman Vakfı'nın ulaştığı bu başarısının elde edilmesinde, topluma duyurma ve toplumun bilinçlendirilerek, Vakfa destek olmalarını sağlama kapsamında yürüttüğünüz tanıtım faaliyetleriniz nelerdir?

Ağaçlandırma çalışmalarımız bizim en önemli referanslarımızdır. Tüm bu faaliyetlerimiz, yazılı ve görsel medyada haber olarak sıkça yer almaktadır. Faaliyetlerimizin bazılarını örneklemek isterim:

► **İzmir'in Menderes İlçesindeki en önemli içme suyu kaynağı Tahtalı Barajı Mutlak Koruma Alanı'na 438 bin fidan dikip baki-**

minı yaptık. Sahanın içme suyu kalitesi artarken erozyonu önledi.

► Aydın otoyolunda, Selçuk çıkışına 5 km. kala Kamil Koç Tesislerinin sağ yamacında 1998 yılında diktiğimiz fıstık çamları kozalak verirken konaklayan yolculara da görsel bir şölen sunuyor.

► Çeşme’de İzmir Valiliği ile işbirliği yaparak 2.750 dekar alanda 382 bin fidan dikimini gerçekleştirdik. Bu görkemli çalışmanın bir önemli tarafı da 17 Haziran 2004 tarihinde yitirdiğimiz İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı merhum Ahmet PİRİŞTİNA adına Hatıra Ormanı olarak yapılmasıdır.

► Şirince’de 10 Temmuz 2008 tarihinde yanan 700 dekarlık orman alanına 100 bin fidan dikimini gerçekleştirdik.

► Seferihisar Doğanbey’de 10 Ağustos 2009 tarihinde meydana gelen büyük orman yangını sonrasında Seferihisar Belediyesi tarafından hazırlanan “Biz Yandık Siz Yanmayın” projesi kapsamında Belediye ile işbirliği yaparak ormanlık bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın ve özellikle çocukların yaşadıkları çevreye karşı duyarlı olmalarına katkıda bulunmak, ormanı koruma bilincinin çocuk yaşlardan itibaren geliştirilmesini temin etmek için eğitim ve koruma programını uygulamaya başladık.

Doğanbey’de yanan alanda 200 bin fidan dikimini İzmir Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile işbirliği içinde önümüzdeki dönem-

de gerçekleştireceğiz.

Bir fidan bağıışı 4 TL

Ege Orman Vakfı ağaçlandırma giderlerini yapılan fidan bağıışlarıyla karşılıyor. Bir fidan bağıışı dört lira, öğrenciler için üç lira olup, Ticari kuruluşlar yaptıkları bağıış bedelini Bakanlar Kurulu’nun 98/11016 sayılı kararı ile işletme gideri olarak gösterebilirler.

Fidan bağıışları, kutlama ve taziyeye dileklerinin özel kartlarla, yapay çiçek ve yapay çelenklerle yerine getirilmesi sırasında da yapılabilir. Kutlama ve taziyeye törenlerinden sonra Ege Orman Vakfı’na yapılan bağıışlar oranında ilgili kişiler adına fidan dikiliyor.

Ayrıca sosyal sorumluluk projeleri kapsamında okullar, gönüllü kuruluşlar, ticari ve sanayi kuruluşları Ege Orman Vakfı’na kendi adlarına binlerce fidan bağıışlayarak anı koruları ve anı ormanları tesis ettiriyor.

Ege Orman Vakfı’na her kesimden doğasever gönüllü olabiliyor. Gönüllülerimiz Ege Orman Vakfı’nın eğitim, tanıtım, projelendirme ve kaynak geliştirme faaliyetlerinde görev alabiliyorlar.

Orman Yangınlarıyla Mücadelede yaşamlarını yitiren şehitlerimizin çocuklarına Ege Orman Vakfı burs vererek eğitimlerine destek veriyor.

Ağaçlandırma faaliyetlerinde milli gelirden en az paya sahip olan orman köylüsü çalışmaktadır. Yılda 6 ay süreyle ortalama yüz kişi istihdam edilmektedir.

Özel günlerinizde kart – çiçek ve çelenk hattımız hizmetinizdedir

Vakfa bağıış gelirlerinin yönlendirilmesi dışında yaptığımız kampanyalar neler oldu?

Bu kampanyaları birkaç başlık altında toplayabiliriz:

Kırsal Kalkınma Projelerimiz: Ege Orman Vakfı, yöre orman köylüsünü kalkındırma amacıyla Fıstık Çamı, Badem yetiştirilmeyi amaçlayan ağaçlandırma projelerini destekliyor. Orman köylüsünü fidan dikimi ve bakımında çalıştırarak onlara istihdam sağlıyor.

Ayrıca, İzmir Kalkınma Ajansı tarafından, ‘Sosyal Kalkınma Mali Destek Projeleri’ kapsamında, Ege Orman Vakfı’nın Menderes ilçesinde Çatalca ve Yeniköy’de yaşayan orman köylülerini fidan yetiştirme, fidan dikimi ve bakımı konusunda eğiteceği proje yürütülmektedir.

Eğitim çalışmalarımız: Ege Orman Vakfı, gönüllü öğretmenleriyle her yıl binlerce öğrenciye görsel konferanslar veriyor, kırsal kesimi de köy

toplantıları yaparak özellikle orman yangınları konusunda dikkatlerini çekiyor. **2008-2009 eğitim döneminde 120 okulda 22.300 öğrenciye gönüllü öğretmenlerimizle eğitim verdik.**

İzmir İlinde ilköğretim öğrencilerini kapsayan '**Resim-Kompozisyon Yarışması**' düzenledik. Konferanslar, paneller, yürüyüşler, geziler organize ederek, kitleleri etkiliyoruz.

Sel baskınlarına karşı İzmir'de yapılan çalışmalarımız: 1995 yılında İzmir'de yaşanan sel felaketiyle büyük maddi kayıpların yanında 65 vatandaşımızı da yitirmiştik. Vakıf olarak seli besleyen dağlık arazide yapılması gereken erozyon ve sel derelerini ıslah ile ilgili çalışmalar yapılması konusunda zamanın Orman Bakanının dikkatini çektik. Bakanlık – İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Ege Orman Vakfı el ele vererek Bornova'nın dağlık arazisinde sağanak yağışların tahribatını azaltan çalışmalar yapıp, ağaçlandırma da yaparak projenin devamlılığı sağlamıştır. Çalışmalar hala devam ediyor.

Vakfımız, İzmir Poligon semtinde sel baskınlarına sebep olan Poligon-dere Havzasında da İzmir Büyükşehir Belediyesinin katkılarıyla ıslah çalışmaları yapmıştır. Poligonu artık sel basmıyor.

Ege Orman Vakfı'nın çok önem verdiğimiz kendine özel bir organizasyonu da kart – çiçek ve çelenk

hattıdır. Önemli günlerde, açılışlarda, düğünlerde, yitirdiğimiz sevdiklerimizin acılarını paylaşmak için cenaze töreninde yapay çiçek, çelenk ve özel kartlarıyla kutlama ve taziye dileklerini sizler adına iletmekte, yapılan bağışları fidana çevirip, onlar adına fidan dikmektedir.

Türkiye'nin en büyük Zeytin plantasyonunu kurduk

Ege Orman Vakfı nezdinde

2002 yılında T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Özel Ağaçlandırma Yönetmeliği'ne uygun olarak İzmir Menderes Oğlananası Beldesi'nde Maliye Hazinesi'nden kiralanan 900 dekarlık alanda bir zeytinlik tesis edildi. Zeytinliğin kuruluş fikri ve ürünlerin pazarlanması konusundaki faaliyetleriniz nelerdir?

Vakfımız, tek projede Türkiye'nin en büyük Zeytin plantasyonunu 2002 yılında İzmir – Menderes Oğlananası Beldesi hudutları içinde 900 dekarlık alanda 30 bin adet Gemlik ve Ayvalık çeşidi zeytin fidanı dikerek gerçekleştirmiştir.

2007 yılında 20 ton zeytin hasadı

“Vatan toprağı kutsaldır, kaderine terk edilemez”

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölüm yıldönümünün yaklaşması vesilesiyle, Atatürk görüşüyle ağaç ve ağaçlandırmanın önemi konusunda EĞİAD Yarın okurlarına vermek istediğiniz mesajlarınız nelerdir?

Ege Orman Vakfı, ormancılık alanında Devlet-Millet işbirliğini somut olarak başarmış bir Vakıftır. Gelirlerinin sadece yüzde 12'sini zorunlu idari harcamalarda, yüzde 88'ini de amaç yönelik yani ağaç dikimine yönelik sarf ederek, alanındaki farklılığını kanıtlamıştır. Küresel ısınma sürecinde Ege Orman Vakfı'nın kuruluşunun ne kadar isabetli olduğu bugün daha da anlaşılır hale gelmiştir. Atatürk'ün bize gösterdiği yolda ilerleyen ve vakfımızın kataloğunda ilk sayfada yer verdiğimiz ve kendimize de şiar edindiğimiz ulu önderimizin veciz sözünün vakfımıza ve bize destek veren doğaseverlere ışık tuttuğuna inanıyorum; **“Vatan toprağı kutsaldır, kaderine terk edilemez.”** Egiad Yarın'ın duyarlı okurlarını **“Gelecek Kuşaklar ‘Orman Yok’ Demesin”** diye; burada faaliyetlerini özetlemeye çalıştığım, kendilerinin de zaten çok iyi bildiklerine inandığım Ege Orman Vakfı'na ve dolayısıyla çevreye duyarlılıklarının sürekli olması dilekleriyle Ege Orman Vakfı'nın faaliyetlerine destek vermeye, ağaç dikmeye çağırıyorum. ■

yapıldı. 21 bin kavanoz siyah sofralık zeytin hazırlandı. Ege Bölgesindeki Tansaş Mağazaları Ege Orman Vakfı'nın zeytinini herhangi bir kar almadan tüketicilerine sundu. Zeytinler çok beğenildiği gibi Ege Orman Vakfı her kavanoz zeytin için bir orman ağacı fidan dikimine de söz verdi. 21 bin fidan İzmir İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Ege Orman Vakfı işbirliği ile İzmir Torbalı Arslanlar mevkiinde tesis edilen ağaçlandırma sahasına dikildi. Böylece İzmir 140 dekarlık bir orman kazandı.

2008 yılında ise 48 ton zeytin hasat edildi. 2009 yılının Temmuz ayından itibaren 30 bin yarım kiloluk sofralık zeytinlerimiz yine Tansaş Mağazalarında doğasever tüketicilerle buluştu. Bu sefer 30 bin fidan Şirince'de yanan orman alanında hayat bulacak. Ege Orman Vakfı sızma zeytinyağı da Ege Orman Vakfı'ndan satın alınacak her yarım kiloluk zeytinyağından gelen gelire alan kişi adına iki orman fidanı dikilecek.

Muhteşem Yeni Yıl Hediye Paketleriniz Ege Orman Vakfı'ndan

Yaklaşan yeni yıl nedeniyle Ege Orman Vakfı ürünlerinden oluşan bir hediye seti hazırladık. İçinde Ege Orman Vakfı'nın 500 ml. sızma zeytin-

yağı, 430 gr. siyah zeytin, 30 gr. Çam Fıstık, 50 gr. adaçayı, 50 gr. kekik, 100 gr. Pul biber ve içinde 2 sabun, pomza taşı ve kesenin bulunduğu özel kutusundaki hamam setinden oluşan içeriği ve son derece şık kutusu ile Ege Orman Vakfı hediye seti insanlarımızı hem yılbaşı hem de yıl içinde hediye arama derdinden kurtaracak. Bu seti armağan ederek doğaya kazandırdığınız 10 fidanı da armağan etmiş olacaksınız. Bütün iş dünyasının bu anlamlı armağana büyük ilgi göstereceğine inanıyorum. Şimdiden siparişler alınmaya başlandı bile...

Bu,
dalından
yeni kopmuş hali..

Siz,
onu bir de
evinde görün..

Adresi kolay, inciri kolay..

İRAN'A OLASI İSRAİL SALDIRISININ YARATACAKLARI

E.General, Sedat İLHAN

Bu konuda elde mevcut bilgilere dayanılarak yapılacak bir değerlendirme, olaya kolay yoldan bakmak olacağından bu satırlarla, kişisel değerlendirmeler yerine, bugüne kadar uluslararası kuruluşların ortak görüşlerinin saptanmasına çalışılmıştır. Bu girişim sonucunda şu gerçeği rahatlıkla belirtebiliriz: Batı kaynaklı değerlendirme kuruluşlarının neredeyse tümü, bir İsrail saldırısını olasılık bakımından değerlendirmeye layık bulmaktalar. Özetle, İran'a bir İsrail saldırısı düşünülebiliriyor.

Son İran seçimleri ile Molla yönetiminin, uluslararası ve ulusal zeminde çok büyük kayıplara uğraması, İsrail saldırısını daha da düşünülebilir yapmakta. Buna Dini Lider gibi rejimin en yüksek mevkiine layık görülen Ayetullah Hüseyin Avni Muntazeri'nin; "İran'da adalet prensiplerinin değil, dikta prensiplerinin uygulandığı" konusunda bir fetva vermesi, önümüzdeki günlerde Ahmedî Necatî iktidarını sarsacak zayıflıkların bulunduğu gösteriyor. Bu zayıflık, İsrail için bir saldırı olasılığını kuvvetlendiriyor. Bu arada İran'daki rejim uygulayıcılarının nükleer silah yapımı konusunda hiç taviz verememesi ve olayı

rejimin bekası olarak görmeleri de bir İsrail saldırısı olasılığını artırıyor. Ayrıca İsrail'in, Irak'ın Osirak reaktörünü 1981 yılında ve Kuzey Kore tarafından yapılmış Suriye reaktörünü de 2007 yılında birer saldırı ile yok etmesi, bu girişimlerin uluslararası arenada suskunlukla geçiştirilmesi, İran'a olası bir İsrail saldırısı olayını güçlendiriyor.

Saldırının zaman ve kapsamı; İran'ın sürekli olarak geliştirmekte olduğu hava savunma olanakları, nükleer tesislerinin dağılım ve güçlendirilmesine verilen önem; değişik başlıklara sahip ve İsrail ile ABD'nin Orta Doğu'daki güçlerini menzili içine alabilen İran füzelerinin mevcudiyeti, bir saldırı olayının uluslararası alanda taraflara vereceği kayıplar ve İran'ın önceden kestirilmesi güç politik davranışları gibi konular değerlendirmelerde ön planda tutuluyor.

Bir İsrail Saldırısına Karşı İran'ın Olası Tepkilerinin Değerlendirilmesi

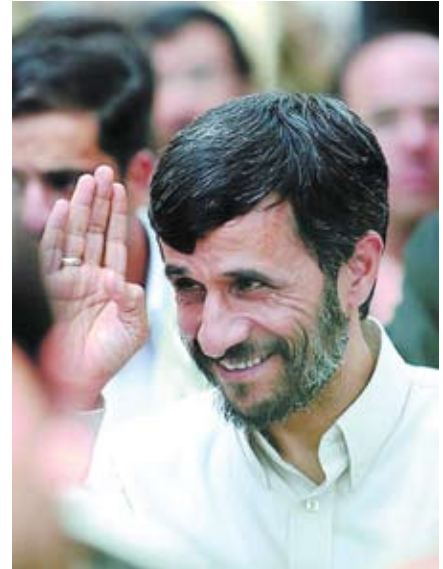
Saldırının söz konusu olduğu günlerde Amerika'da Bush yönetimi varken, bu girişimin ABD-İsrail şeklinde ikili olarak ta yapılabileceği düşünülüyordu. Başkan Obama ile bu olasılık kalkmış ve ancak, İran'ın doğrudan ABD'ye yönelik bir saldırısı esnasında söz konusu edilebileceği sonucuna varılmıştır. Bir başka deyimle, İran'a bir ikili saldırı olasılığı molla yönetiminin tutumuna bağlanmıştır.

Bir İsrail saldırısına karşı İran'ın olası tepkileri şu şekilde sıralandırılmaktadır:

* İran'ın Hürmüz Boğazını Kapatması: Bu tepki uluslararası kaynaklarca akıllıca bulunmadığı gibi, İran çıkarlarına da ters düşeceği görüşünü belirtiyorlar. Boğazın kapatılması ile petrolün hakça bir fiyatla sürekli akımını prensip edinmiş kullanıcı ülkelerin ve zengin petrol şirketlerinin tepkisinin İran için olumsuz sonuçlar verebileceği düşünülüyor. İran'ın kendisinin de ekonomisi neredeyse bütünüyle petrol gelirlerine dayanan

rörizm geçmişlerinden yararlanarak, özellikle ABD'ni hedefleyen bir küresel terörizme yönelmesi halinde, doğrudan Amerikan gücü ile karşılaşmış olacaktır ki bu durum; terörizmden yılan ülkelerin desteğini alan bir Amerikan tepkisini doğuracaktır. Hâlihazırda zafiyeti ortaya çıkmış molla rejiminin bu baskıya dayanabilmesi olanaksız gözükmektedir.

bir ülke olarak bu kısıtlamaya tahammül edemeyeceği de anlaşılıyor. Bu tepki aynı zamanda Amerikan saldırı riskini de taşımaktadır.

* İran'ın Kendi Petrol İhracatını Kesmesi: Yukarıda da belirtildiği gibi, ekonomisinin yıllardır hala neredeyse sadece petrole bağımlı olması, uluslararası ambargolar nedeniyle dış yatırımları çekememesi ve Rus yapısı eski uçaklarını, ambargo nedeniyle yenileştiremediği için seri halinde kazalara uğraması gibi yetersizlikler İran'ın petrol ihracatını kesmesinin neredeyse olanaksız olduğu kanaatini yaratıyor.

* İsrail saldırısında İran'ın, Irak ve Afganistan'daki ABD güçlerine saldırması: Amerika'nın Afganistan, Irak ve diğer Arap ülkelerindeki güçlerine karşı doğrudan bir İran saldırısı, bu ülkenin ABD-İsrail ikilisi ile savaşa girmesine neden olabilecektir... Bu durum ABD'nin Irak, Afganistan ve diğer Orta Doğu ülkelerindeki kalışının uzatılmasını gerektirebileceği gibi, molla rejiminin sonlandırılması için Amerikan girişimlerinin sürdürülmesine de neden olacaktır. ABD güçlerinin Irak ve özellikle Afganistan'da istenilen sonucu alamamasını bu güçlerin zafiyetine bağlayarak ona saldıracak bir İran, ABD'ni bütün olanakları ile karşısında bulabilecektir.

* İran'ın Küresel Terörizm Girişimlerini Artırması: Amerika; ileri karakolu durumundaki İsrail ile stratejik dayanışma ve Orta Doğu'daki güçleri aracılığıyla, Avrasya'da bir jeostratejik kazanım sağlamış bulunuyor. Buna karşı olarak ta İran, gerçekte birer terör örgütü olan Hamas ve Hizbullah ile Lübnan ve Filistin'de bir karşı jeostratejik kazanım peşindedir. İran'ın, bu kuruluşlardan ve kuvvetlerinin te-

* İran'ın İsrail Saldırısına Füzelerle Yanıt Vermesi: Bu tepkiye karşı İsrail'in, bu güne kadar gizlediği Amerikan destekli nükleer silahlarla yanıt vermesi beklenebilir. Bu sadece rejimin değil, maalesef İran halkının çoğunluğunun sonu anlamına gelebilecektir. Dolayısıyla İsrail'e ABD tarafından sağlanan bu nükleer olanak, bölge için büyük bir tehlike oluşturuyor.

Sonuç:

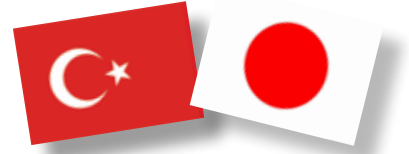
Birçok uluslararası kurum ve kuruluşların başlık konusunda yaptıkları değerlendirmelerden rastlayabildiklerimden yararlanarak yukarıdaki varsayımları sundum. Hemen belirtmeliyim ki yapılan iş maalesef çok noksan ve yetersiz. Çünkü bu değerlendirmenin her satırının Türkiye açısından da ele alınması gerekiyordu. Ayrıca, yukarıdaki değerlendirmeleri İran'ın bir nükleer silah kapasitesine sahip olduğunu düşünerek yaptığımızda sonuç daha da değişik olabilir. Bu durum, bu ülkenin, bu silahlara katıyetle sahip olmaması gerektiği

gerçeğini daha açık bir şekilde ortaya çıkarıyor. Kısacası, İran'ın nükleer silahlara sahip olmasının engellenmesinde ortak hareket desteklenebiliyor. Buna paralel olarak, elinde nükleer silahlar bulunan saldırgan karaktere sahip İsrail'in de çevre ülkeler için en az nükleer silaha sahip bir İran kadar tehlikeli olabileceği de anlaşılıyor.

İsrail'in olası bir İran saldırısı için, sanki Türkiye'yi ilgilendirmiyormuş gibi kayıtsız kalamayız. Nükleer silahlara sahip bir İran, en az İsrail kadar Türkiye için de bir tehlikedir. İran, ABD ve İsrail; birbirlerine karşı bir olası saldırıyı genişletmek istediğinde, bu amaca İncirlik üssüne atılacak bir füze ile ulaşabilir. Unutmayalım ki ülkemiz, Amerikan değerlendirme kuruluşlarının deyimi ile bölgesinde bir Mihver Ülke- Pivotal State konumundadır. Bölgemizdeki ABD, İsrail ve İran olası girişimlerini bu konumuz açısından değerlendirerek önlemler almalıyız. Bu ülkelerin jeostratejik kazanımlar için yapacakları güç girişimlerinin bizim dışımızda cereyan etmesinin çarelerini araştırmalıyız. ■

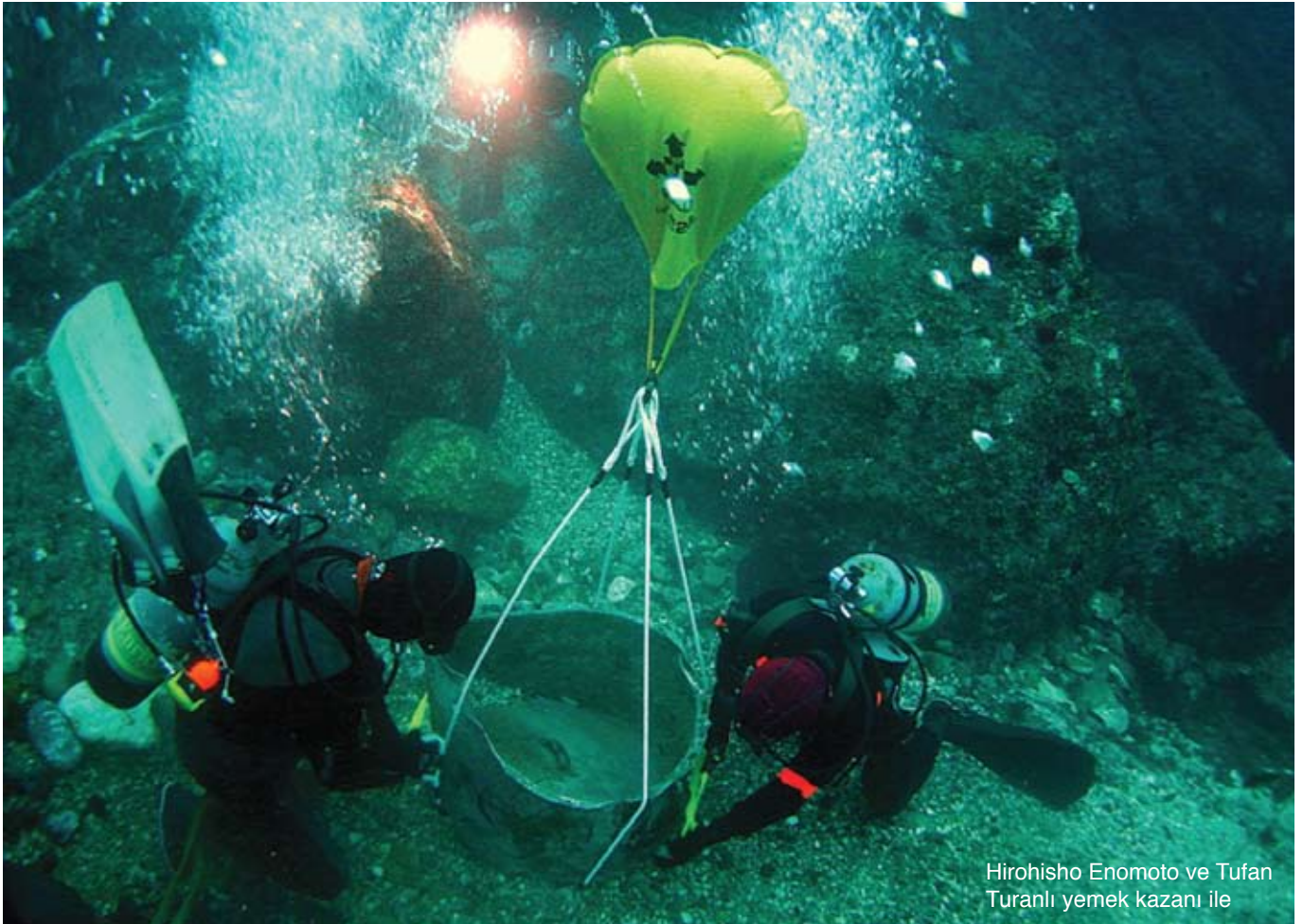

Türk-Japon dostluğunun temel taşı

BOSAV (Bodrum ve Karya Kültür ve Tanıtma Vakfı) ve Ertuğrul Fırkateyni Projesi Başkanı Tufan Turanlı ile 1890 yılında Japonya seferini tamamlayıp, anavatanına dönüş yolunda fırtınaya yakalanarak, çaresizlikler içinde gece yarısı Japonya'nın soğuk kara sularına gömülen Ertuğrul Fırkateyni'nin hazin öyküsünü ve Başkanlığında yürütülmekte olan deniz dibi kazı çalışmalarını konuştuk.

Röportaj: Nurten Akyazılılar

Hirohisho Enomoto ve Tufan Turanlı yemek kazanı ile

Osmanlı çökerken Japonya aydınlanıyordu

Ertuğrul Fırkateyni'nin denizcilik tarihimizdeki yerinden, bahseder misiniz?

Ertuğrul Gazi'nin adını taşıyan Ertuğrul Fırkateyni, denizcilik tarihi bakımından son derece önemlidir. Ertuğrul Fırkateyninin yola çıktığı 19. Yüzyılın sonlarına genel hatlarıyla bakarsak; Osmanlı İmparatorluğu'nun çökmekte olduğu, Avrupa ülkelerince Osmanlı'nın parçalanması şartlarının oluşturulduğu dolayısıyla tahttaki

II. Abdülhamit'in de çok zor şartlarda bulunduğu bir dönem olduğunu görürüz.

Aynı dönemde Japonya'da koşullar nasıldı?

Japonya'da ise 9 Ocak 1867 tarihinde bugünkü modern Japonya'nın kurucusu kabul edilen İmparator Mutsuhito Meici 18 yaşında tahta çıkarılmıştı. Bu dönem, Japonya'nın geleneklerine ve göreneklerine sadık kalınarak; devlet yapısında, ekonomisinde ve toplum yapısında bir yeniden yapılanma, çağın gereklerine uyma, çağdaş teknikleri, usul ve yönetim şekillerini benimseme ve altyapıları sağlam temellere oturtma dönemidir. Siyasî ve iktisadî çabaların yoğunlaştığı ve bununla beraber, Batılı ülkelerin imtiyaz sahibi olduğu, Osmanlı İmparatorluğu gibi ülkelerden benzer imtiyazların alınabilmesi için ayrıca bir gayretin sarf edildiği; yarı sömürge halindeki bir ülke olmaktan kurtulup, sömüren ülke olma yaklaşım ve yöntemlerinin kullanılmaya başlandığı dönemdir.

Osmanlı-Japon imparatorluklarının yakınlaşması nasıl gerçekleşmişti?

Osmanlı İmparatorluğu ile Japonya arasında başlayan ilişkilerin, Osmanlılarda Tanzimat'ın sona erdiği fakat istibdat döneminin bütün şiddetiyle sürdüğü, Japonya'da ise devrimlerin bütün hızıyla devam ettiği bir dönemde gelişmeye başladığı dikkat çekicidir. Bu farklılık dahil, İmparator Meici ile Padişah II. Abdülhamid'in değişik amaç ve beklentilerle birbirlerine yakınlaşması ve Ertuğrul Firkateyni'nin Japonya'ya ziyaretine varan gelişmeler tarihi süreçte oldukça ilgi çekicidir.

19. yüzyılın son çeyreği, Türk-Japon ilişkilerinin de başladığı dönemdir. Ancak bundan önceki yıllarda da Japonlar, Türkler tarafından dolaylı yollardan da olsa öğrenilmiş-

ler, hatta aracılı bile olsa ticarî ilişki içine girmişlerdir. Bu dönemde bir Japon prens İstanbul'a gelir ve padişahı ziyaret ederek, şükranlarını sunar. Görüşmesinin sonunda da padişaha "Siz de imparatora bir nişan göndererek misiniz?" der. Abdülhamit de Japonya'ya yakınlık hissettiği için Japon imparatoruna hediyeler sunmaya karar verir.

II. Abdülhamid ile denizcilik yosun tuttu

Ertuğrul Firkateyni'nin Japonya'ya gönderilmesi kararı verildiği dönemde Osmanlı'daki denizcilik anlayışından bahsedebilir misiniz?

II. Abdülhamid, o dönemde kendine özgü nedenlerle ve uyguladığı politika gereği donanmayı Haliç'e çekmişti. Bir iki eğitim gemisinin dışında, donanmanın tüm vurucu unsurlarını burada yatmaya mahkûm etmişti. Öyle ki gemilerin altlarının midye tutmasına, çürümesine, kazanlarının patlamasına ve hatta bazılarının sökülmesine aldırış eden bile olmamıştı. Gemilerin hayatîyetlerini sürdürecektir işler de kimsenin umurunda değildi. Rıhtıma bağlanmış, şamandıra veya demir üzerinde yatan gemiler arasından zaman zaman bir kalyonun, bir geminin denize kaydığı ve sulara gömüldüğü oluyordu. Bu durumda kurulan inceleme heyetince, geminin kütükteki kaydı siliniyor, batık bir kenara çekilip, personeli de diğer gemiler arasında taksim ediliyordu. Bahriye çifttelisinin güftesinde yer alan; "Kadifeden kesesi, kahveden gelir sesi, Oturmuş kumar oynar..." sözleri, işte bu dönemin işsiz kalan gemicilerin, kahvehanelerde vakit doldurmalarından esinlenmiştir.

Ertuğrul Firkateyni nasıl bir gemiydi?

1854 yılında, Kırım Savaşı sıra-

sında Taşkızak Tersanesi'ne sipariş edilen Ertuğrul Firkateyni, gerekli donanımları tamamlandıktan sonra 18 Şubat 1865'te Portsmouth'tan İstanbul'a hareket etmiştir. Ertuğrul'un seyri, uygun rüzgâr varsa yelkenle, hafif ise hem makine hem de yelkenle, karşı rüzgârlarda ve sakin havalarda ise makineyle yapılıyordu. Ertuğrul'un yelkenleri Türk mühendisleri tarafından dikkatle hesaplanmış ve çok iyi biçilmişti. İstanbul'a gelişinden sonra da Girit harekâtına katılmış ancak Abdülhamid dönemiyle beraber onun da kaderi Haliç'e hapsedilmek olmuştur. Japonya seferine hazırlandığı sırada 25 yaşında bulunan Ertuğrul, Japonya gezisi için seçilmesinden takriben bir yıl evvel onarım ve havuz görmüştü. Özellikle ahşap kısımları yenilenmiş fakat makine ve kazanlarının altına isabet eden kısımlara dokunulmamıştı.

Yaşlı, ahşap ve bakımsız bir gemi Japonya seferine gönderildi

Japonya seferine çıkacak gemi ve kaptanı nasıl belirlenmiş?

Dönemin Bahriye Nazırı Bozcaadalı Hasan Hüsnü Paşa Japonya'ya gidecek gemi olarak Ertuğrul Firkateynini belirlerken, kaptan olarak da damadı Albay Osman Beyi görevlendirmişti. Albay Osman Bey, yıllarca Bahriye'ye hizmet etmiş bir ailenin ferdiydi. 1883'te Paris'te Deniz Ataşeliği yapmış, 1885'te Bahriye Nazırı Bozcaadalı Müşir Hasan Hüsnü Paşa'nın kızıyla evlenmişti. İki yıl sonra 1887 yılında padişah yaverliğine, 6 Mart 1889'da da Ertuğrul Firkateyni Komutanlığına atandı. İngilizce ve Fransızca bilir, iyi yetişmiş çok değerli bir deniz subayı idi. Padişahın kulağına kadar giden bazı eleştirilere cevap olarak Hüsnü Paşa, "Bu gemi çok sağlamdır. Bakın, damadımı gönderiyorum" dediği duyulmuştur. Padişah, Ertuğrul'un 14 Temmuz 1889 Pazar günü, Japonya'ya hare-

Arastırma ekibi Kushimoto Belediyesi başkanı Matsubara ile Ertuğrul anıtı önünde

ketini irade buyurmuştu.

Amiral Osman Bey ve denizcileri, geminin eskiliğine ve bakımsızlığına rağmen, 1889 yılında büyük bir cesaretle Japonya'ya doğru yola çıktılar. On bir ay kadar süren seferden sonra Ertuğrul Firkateyni kaptan ve üst düzey subayları Tokyo'da olağanüstü bir saygı gösterilerek karşılanıyorlar. İmparatorun arzuları üzerine huzurlarında Türkçe konuşuluyor. Kaptan konuşmasının bitiminde padişahın mektubu ve beratıyla birlikte İmtiyaz Nişanı'nı Japon imparatoruna sunuyor. İmparator, padişahın nezaketinden ve iki devlet arasındaki dostluk ve iyi ilişkilerin gelişmesinden duydukları memnuniyetini belirtiyor.

Çaresizlikler içinde o soğuk, karasulara gömüldü

Ertuğrul Firkateyni hangi tarihte ve şartlarda, tam olarak nerede kaza geçiriyor?

Heyetin, Japonya'da üstlendikleri özel görevleri yerine getirmelerinin ardından, Ertuğrul'un Yokohama'dan, çok uzaktaki anavatanına doğru kalkış tarihi olan 15 Eylül 1890 Pazartesi günü öğleden itibaren, kazanın meydana geldiği Perşembe günü öğleden sonra dokuza kadar geçen 87 saat, bu eski geminin denizdeki can çekişme süresidir.

Geminin rotası üzerinde sığınabileceği iki liman vardı; birisi arkada bıraktıkları Yokohama, diğeri de ileride ve uğramayı planladıkları Kobe'yd. Üstelik her ikisine de olan mesafe hemen hemen aynıydı. Tercih edilen

liman Kobe oldu ve bu liman rotasında ilerlemeye devam kararı verildi. Bulunulan mevkinin biraz ilerisindeki Oşima fenerinin bulunduğu burun dönüldüğü takdirde Ertuğrul'un fırtınanın dehşetinden kurtulması ve Kobe'ye gitmesi mümkün olabilecekti. Ancak fırtınanın şiddeti artmıştı. Denizciler 3 gündür uykusuz, yorgun ve açtılar. Gemi ahşap ve yaşlı olduğu için fırtınada yol almakta zorlanıyor, arızalar baş gösteriyor ve sürekli su alıyordu. Kendini dalgalara bırakmış sürüklenirken, köprü üstünde yalnız kalan Süvari Ali Bey, hiç olmazsa demirleyerek gemiyi kayaların üzerine gitmekten kurtarmayı düşünmüş ve:

– **Alesta fero!**

(Demir atmaya hazır ol!)

– **Bismillah fundo! ..**

(Besmeleyle demir at! ..) demişti. Komutaları arka arkaya vermişti. Fakat daha demir atmaya henüz başlamamıştı ki müthiş bir gürültü işitildi. Bu gürültüyü uzun ve can alıcı feryatlar izledi. Gemi hemen Oşima Adası'nın ucundaki Kaşinozaki fenerinin dibindeki kayalara çarparak derhal parça-

Proje Başkanı Tufan Turanlı küçük cam şişe ile

lanmış. **Dönüş yolculuğunda fırtınaya yakalanıp batması ve birçok denizcimizin hayatını yitirmesine karşın, Ertuğrul Firkateyni'nin Japonya seferi, Türkiye ile Japonya arasındaki sıcak dostluğun temel yapı taşı ve simgesi olmuştur.**

Ertuğrul kazısının hedefi; şehit ve gazi yakınlarına ulaşmak

Kazı sırasında bulunan şehit kalıntılarının Tokyo camii imamı ile cenaze namazıyla defni

Oşima adası açıklarında meydana gelen ve Amiral Osman Paşa dahil 550 denizcinin şehit olduğu facide Ertuğrul Firkateyni ve subaylardan geri kalan eserlerin gün ışığına çıkarılması amacıyla **başlatılan kazı çalışmalarının şu an hangi aşamasındasınız?**

Ertuğrul Firkateyni projesinin temeli 2005 yılında atıldı. O yıl Japonya'ya gidip yörenin incelemesi ve çalışmalarına bakıldıktan sonra 2007'de başlanan faaliyetler günümüze geldi. Şunu özellikle belirtmek istiyorum; oradaki kazı Ertuğrul Firkateyni'nin ancak bir kısmı, bu kazının asıl hedefi oraya gidip bu yolculuğu yapan ve görevlerini başarıyla yerine getiren denizcilerin anısını canlandırmaktır. **Bizim için kazıdan daha önemli olan şehit ve gazilerin yakınlarına ulaşmaktır. Doğrusunu isterseniz bu açıdan kendimizi başarısız görüyorum. Çünkü şimdiye kadar topu topu 19 şehidimizin yakınlarına ulaşabildik.** Diğerlerine ulaşmak şimdilik mümkün değil ama bu yöndeki çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Günışığına çıkardığımız kalıntı ve eserlerin Türkiye'de sergilenmesi, kazının bu açıdan da önemini ortaya çıkaracak. 2007'de geminin kalıntılarını tespit için dalışlar gerçekleştirdik. Hemen hemen de geminin kalıntılarının nerede olduğuna kesinlikle ulaştık. **2008 yılında 1.100, 2009 yılında da 3.500 üzeri eseri günışığına çıkardığımız yıllar oldu.** Bizim görevimiz oradan ne olursa olsun en küçük detaya kadar bulduğumuz her şeyi gün

Türk-Japon araştırmacılarından olan Ertuğrul ekibi

ışığına çıkarmak ve kayda geçmek, dolayısıyla bu rakamların arasında çiviler, mermiler olduğu gibi geminin parçaları, aksamları, yemek kazanı ve benzerleri de yer alıyor. Sonuçta, önemli veya önemsiz bu kadar esere ulaştık. 2010 yılında bu rakamın daha da artacağını düşünüyorum.

Gündem sıcaklığını koruması için kazı sonlandırılmıyor

Ertuğrul, kayalara çarpar çarp-maz dağılmış. Daha sonra 119 yıl devamlı tayfun ve fırtınalar bu yöreyi dövmüş durmuş. Bu koşulların kalıntıda ne gibi etkileri olmuş?

Geminin battığı yer bir kere oldukça sığ. Geminin büyük bir bölümü, ahşap parçaları sahile ve daha uzaklara sürüklenmiş durumda. 2005 yılında ilk daldığımda su altında geminin kazanı dışında hemen hemen hiçbir emaresini görmedim. Fakat kazıldıkça çıkıyor ki 78 metrelik gemide çoğu kalıntılar halen suyun altında ve biz de bunları çıkarmaya devam edeceğiz.

Yeri gelmişken bana çok sık sorulan bir soruyu ve yanıtını vereyim. Soru şu: "Her sene buraya gidildiğinde 7-8 kişilik küçük bir dalış ekibiyle gidiyorum. Bu ekibin toplam çalışma süresi de orada bir ayı geçmiyor. Acaba çok daha büyük bir ekiple ve daha uzun süreli bir çalışmayla kazıyı bitirmek, daha güzel olmaz mı?" Bu sorunun her zaman verdiğim yanıtı: Hayır... Çünkü belirttiğim baş hedeflerime bakacak olursak; bu gemiyi ve denizcilerin anısını canlı tutmak ve orada bu ilgiyi ayakta tutabilmek var. Eğer ben oraya büyük bir ekiple gidip de kazıyı kısa bir dönemde bitirecek olursam, konu gündemden kaybolacak. Halbuki her sene gittiğimde

hatta sadece 2009'da Japonya'da 130'un üzerinde gazete yazısı ve bir çok televizyon haberleri yapıldı.

Japonya, Ertuğrul'a büyük ilgi ve destek gösteriyor

Oshima köylüleri 69 denizcinin kurtarılmasında ve gemi komutanı Osman Paşa dahil 550 şehidimizin gömülmesinde çok büyük emek vermişler. Şimdi Ertuğrul'un günışığına çıkarılma çalışmaları konusunda sizlere ilgileri nasıl?

Japonya'da Ertuğrul Firkateyni'ne olan ilgi Türkiye'dekinden kat ve kat daha yüksek. Hatta zaman zaman şakayla karışık söylediğim; Japonya'da olan ilginin onda birini Türkiye'de yaratabilsem çok mutlu olacağım. Japon medyasının Ertuğrul'a yaklaşımını kıyaslarsak; Türk medyasının ilgisi son derece az. Ekibimin yarısı zaten Japon. Bizim bu tarihi anıtımızı ve tarihimizi aydınlatmak için bir Japon zengini ile oradaki belediye bizzat maddi destekte bulunuyor.

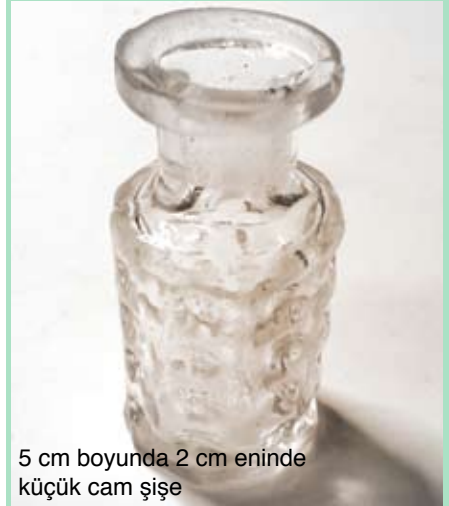
Kazıdan çıkan minicik cam şişenin özlem gözyaşlarıyla dolu öyküsü

Erdoğan Şimşek'in romanında yer verdiği Ali Kaptan'ın eşi Ayşe Hanım'ın özlem dolu mektubu ve göz yaşlarını doldurduğu minik şişe öyküsü ile sizin denizden çıkardığınız şişe arasındaki bağ konusunda bir gelişme var mı? Japonların, bu romantik öykü ve şişeye yaklaşımları nasıl?

Öykü için, tamamen bir ha-

yal diyebilirim. Japonlar, Ertuğrul Firkateyni'ne de bize de çok yakın davranıyorlar. Hatta acıyı paylaşıyorlar. Halkın içinde eminim geminin battığı zamanlar daha kuvvetliydi; büyük bir üzüntü ve üzüntüyle beraber büyük bir sevgi ve yakınlık var. Şişe, Japon basınında büyük ilgi gördü. Dünyanın ikinci büyük gazetesi, 12 milyon tirajlı Asahi Shimbun bu şişeye ve projeye büyük yer verdi. Şişe Japon dostlarımız açısından başka bir sebepten de çok önemli bulundu. 49 mm. yüksekliği, 20 mm. eniyle küçücük olan şişe bugünün cam teknolojisi-ne göre bir yerde basit bir cam eser. Fakat buradaki uzmanlar 1890 da, Japonya'nın daha dünyaya yeni açıldığı bir zamanda böyle bir eserin çok değerli olduğunu söylüyorlar.

Erdoğan Şimşek'in geçen yıl yayınlanan güzel romanında Ali Kaptan'ın eşi Ayşe şöyle yazıyor çok sevdiği eşine: "...İkincisi sana bir şişe bıraktım. Bu şişenin içinde benim gözyaşlarım var. Senden ayrı kaldığım zamanlar çok ağladım. Gözyaşlarımı bu şişenin içinde topladım. Şimdi bu şişeyi veriyorum sana, bu benden sana en büyük hatıradır Ali. Bundan sonra bu şişeyi ömrün boyunca sakla. Bu sana olan bağlılığımın, sana olan muhabbetimin, sana olan sevdamin bir nişanıdır."

5 cm boyunda 2 cm eninde küçük cam şişe

Kazı eserleri STS Bodrum gemisinde sergilenecek

Döneme ait bulduğunuz her kalıntıyı tanımlayabiliyor musunuz?

Çıkardığımız parçaların hepsini tabii bugün tanımlayamıyoruz. Gemiden kalan demir aksamlar çok

Turanlı Ertuğrul subay üniforma düğmesi ile

kısa zamanda okside olabiliyor ve bozuluyorlar dolayısıyla bunların bir kısmını tanımlamak çok zor. Bizim görevimiz, bunların hepsini korumaya almak. **Önümüzdeki yıllarda da öncelikle Türkiye’de ondan sonra da Japonya’da gerçekleşecek olan sergilemede bunları kullanabilmek. Sergilemekteki en büyük hedefim; eğer mümkün olabilirse gemide bulunan 650 küsur denizcinin olduğu yörelere bu gemiyi, anısını ve hikayelerini götürebilmek. Bununla ilgili olarak Bodrum’da bulunan STS Bodrum Okul Gemisi’yle sergilemeyi arzu ediyoruz.** STS Bodrum, bundan 5-6 yıl önce Bodrum halkının para toplayarak, bir araya getirdiği 36 metrelik bir okul gemisidir. Ertuğrul gemisinin anısını yine böyle bir okul gemisinde tutmak ve sergilemenin anlamı bence çok büyük. Benim arzum denizcilerin çok olduğu Karedeniz Bölgesi’nde Trabzon, Ünye, Fatsa’dan başlayıp İskenderun’a kadar sergiyi taşımaktı. Fakat böyle bir ekonomik gücümüz şimdilik yok, dolayısıyla İstanbul, İzmir, Bodrum ve Mersin olarak bu sergiyi yapmaya çalışacağız. Hatta mümkün olursa gemi limandan limana Ertuğrul şehit ve gazilerinin torunları ve küçük torunlarıyla beraber seferlerini yapıp, limanlarda onları da tanıtmak istiyoruz. Sergilemeyle ilgili ilk hedefim; projeye başladığımız andan itibaren en başarılı çalışma sonuçlarını aldığımız yer olan; İzmir. İzmir’deki bir çok kuruluş bu çalış-

Ertuğrul’un battığı kayalıkları gösteren fotoğrafı, Kazı Ekibinden Güzden Varinlioğlu çekmiştir.

maya büyük ilgi gösterdi. Bu yüzden umuyorum ki sergilemedeki İzmir bölümü, daha önce şekillenecek ve oluşacak. Bu sergilemelerde de ana hedefim çocuklara ve gençlere ulaşabilmek. Okullarla işbirliği sağlayarak İzmir’in tüm öğrencilerinin sergiyi gezmelerini ve sergi kadar da Türkiye’nin şu anda tek yelkenli okul gemisi olan STS BODRUM’u tanıyarak, denize ve yelkene meraklarını uyandırmayı arzuluyorum.

2010’daki 120. yıl anma etkinliğinde neler planlıyorsunuz?

Japonya, ‘Türkiye’de 2010 Japon Yılı’na özenli bir şekilde hazırlanıyor. Ertuğrul Firkateyni ve onun kazısını, ana çekirdek program olarak değerlendirmeyi planlıyorlar. Japonlar Ertuğrul Firkateyni’nin gerek geminin seferi, batışından sonra oluşan dayanışma ve gerekse de Ertuğrul Firkateyni Projesi olarak Japon-Türk dostluğunun temel taşı olarak görüyorlar ve Türkiye’de Japon Yılı’nda tüm etkinliklerin odak noktası olması düşüncesini taşıyorlar. Japon

dostlarımızın bu görüşü beni çok mutlu ediyor ve 2010 yılında Ertuğrul Firkateyni’nin Japon Yılı’nın ana teması olması için elimden geleni yapacağım.

STS BODRUM, Ertuğrul Firkateyni’nin anısını yaşatacak

‘Türkiye’de 2010 Japon Yılı’nı takip eden yıllara yönelik planlarınız nedir?

2012 yılı için, daha kesinleşmesine rağmen, BOSAV Vakfı olarak büyük bir temenni halinde olan bir projemiz var. Ertuğrul Firkateyni 1889 yılında Japonya’ya bir okul gemisi, o günkü denizcilik okulu öğrencilerine deneyim kazandıracak bir yelken eğitim gemisi olarak yola çıkmıştı. BOSAV Vakfı olarak 2001 yılında inşa ettirmiş olduğumuz ve 2010 yılında Ertuğrul Sergisi’ni gerçekleştireceğimiz STS BODRUM’da bir okul gemisidir. Vakıf Yönetim Kurulu olarak karar aldık; STS BODRUM’un bundan sonraki ana hedefini, Ertuğrul Firkateyni’nin anısını yaşatmak olarak belirledik. **Hatta STS BODRUM’un bundan böyle ERTUGRUL II olarak bilinmesini hedefliyoruz. Bu hedef doğrultusunda 2012 yılında STS BODRUM’u, yani ERTUGRUL II’yi 1889’da Ertuğrul Firkateyni’nin izlediği aynı rota ve programı uygulayarak Japonya’ya ülkemizin dostluk ve sevgisini iletmesini arzuluyoruz.** Bu büyük projeye İzmirli iş çevreleri başta olmak üzere tüm deniz sever kuruluşların katılmasını, bize destek vermelerini temenni ederiz. ■

tatilden vazgeçemeyenlere...

Görkeminde dinginlik;
her noktasında pozitif enerji
Sisus'ta hayat var!

Sisus, 51 odası, konumu, farklı dekorasyonu ve profesyonel ekibiyle, toplantılarınıza ev sahipliği yapan, ayurvedik detoksla yenileneceğiniz kısacası aradığınızdan fazlasını bulabileceğiniz

"Great Hotels Of The World"
üyesi, özel bir otel olarak
15 MART 2010'dan itibaren sizleri
ağırlamaya devam edecek.

SISUS
HOTEL
ÇEŞME
TURKIYE

Dalyanköy Yat Limanı Çeşme - İZMİR Tel & Faks: +90 (232) 724 03 30 (pbx) • +90 (232) 724 96 56
info@sisushotel.com • www.sisushotel.com
SISUS Hotel bir **TERBAY Grubu** iştirakidir

www.sisushotel.com

GREAT HOTELS
OF THE WORLD

Türk Dünyasıyla İlişkiler Geliştirilmelidir

Hangi dinden olursa olsun, bazı ortak değerler var ki bunlar değişmiyor ve bunlar bizim Türklük kimliğimizin nirengi noktalarıdır...

Türk Halk Hikâyelerinin üstadı Prof. Dr. Fikret Türkmen, akademik hayatı boyunca ekip çalışmasına dayandığı için projeli çalışmalara daha bir ağırlık verdiğini kaydederek, projelerdeki başarı sonuçları için; “Kuşlar alayıyla uçar” diye, çok sevdiği bir Yörüük atasözünü de hatırlatıp; “Eğer siz ekibinizi iyi kurmazsanız, tek başınıza çalışarak hiçbir şey yapamazsınız” diye konuştu.

Orta Asya ülkelerinde diğer ülkelerin olduğu gibi Türkiye üniversitelerinin de kurulması gerektiğine önemle dikkat çeken Prof. Türkmen, “Bu sene Türkmenistan’da nüfusu 4,5 milyon olan ülkede, açıkta kalan öğrenci sayısı 90 bin” dedi.

Orta Asya ülkelerinde özellikle hizmet sektörüne dayalı ciddi bir açık olduğunu sözlerine ekleyen Türkmen, işadamlarının Orta Asya ülkeleri ile ticari işbirliklerini geliştirmeleri konusunda E.Ü. Türk Dünyası Araştırma Enstitüsü’nün bilgi ve imkânlarından faydalanmalarını önerdi.

Röportaj: Nurten AKYAZILILAR

Sayın Türkmen, sohbetimize başlamadan önce okurlarımıza öncelikle sizi tanıtalım. Bize eğitim ve meslek kariyerinizden bahseder misiniz?

1945 yılında Yozgat, Boğazlıyan ’da doğdum. İlk ve Ortaokulu Boğazlıyan’da, liseyi Bursa Işıklar Askeri Lisesi’nde bitirdim. Işıklar Askeri Lisesi’ni bitirdikten hemen sonra Kara Harp Okulu’na geçtim ama 20-21 Mayıs, meşhur o ‘**Talat Aydemir Olayları**’ neticesi tüm öğrenciler olarak, okuldan ayrılma durumunda kaldık. Yeniden sınavlara girdim ve 1963 yılında, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’ne kaydoldum. 1967 yılında mezun olarak, Konya Erkek Lisesi Edebiyat öğretmenliğine atandım. 1968 yılında Atatürk Üniversitesi’nin açtığı sınavı kazanarak, Türk Dili ve Edebiyatı

Bölümü’ne Halk Edebiyatı Asistanı oldum. 1969 yılında doktora yapmak üzere İstanbul’a, Prof. Dr. Mehmet Kaplan’ın yanına gönderildim. 1972 yılında ‘**Åşık Garip Hikâyesi Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma**’ isimli doktoramı tamamladım. Bu eser, Türk dünyası dışında Arnavutluk, Ermenistan gibi ülkelerde de çok ilgi gördü çünkü sahasındaki ilk metot denemesiydi ve de bu metot tuttu. Bu eser, İtalya ve Amerika’da da özet olarak basıldı.

Sanıyorum şimdi de yürürlükte dir ama o dönem Kanun gereği, asistanlar bilgi ve görgülerini arttırmak üzere yurtdışına gönderilirdi. Beni de o kanunun ilgili maddeleri gereği 1974 yılında Fransa’ya gönderdiler. Paris’te, bizim alanın en büyüklerinden biri olan Prof. Dr. Pertev Naili Boratav’ın yanında Sorbonne’daki folklor metodolojisi ve halk edebiyatı

ile ilgili ders, seminer ve konferanslara katıldım. 1976 yılında Türkiye'ye döndüm ve 1978 yılına kadar Atatürk Üniversitesi'nde çalışmaya devam ettim. 15 sene Erzurum'da görev yaptım. 3 Şubat 1978'de Ege Üniversitesi'nde yeni açılan Sosyal Bilimler Fakültesi'ne şimdiki adıyla Edebiyat Fakültesi'ne, fakültenin kurucu üyesi Selahattin hocamızın daveti üzerine asistan olarak naklen atandım. 31 senedir de İzmir'de iş hayatıma devam ediyorum. 1980 yılında 'Tahir ile Zühre' isimli çalışmam ile burada doçent oldum ki kadrolu asistan olarak gelip de imtihanını vererek doçentliği kazanan, buranın ilk doçentiyim. 1986 yılında 'Nasreddin Hoca Fıkraları' konulu tezim ile Profesör oldum. Nasreddin Hoca'nın yazmasından yola çıkarak Mevlana'nın kız torunundan torunu olan Seyit Burhanettin Çelebi ki Kütahya beylerinden birinin oğludur; bu, onun yazdığı bir yazmadır. Nasrettin Hoca fıkralarının tasavvufi yorumudur ve çok enteresan, dünyada ilk ve tek yazması vardır ve de bu yazma Afyon'da, Gedik Ahmet Paşa Kütüphanesi'nde sergilenmektedir. Görüldüğü üzere meslek hayatım boyunca hep halk hikayeleri üzerine çalıştım.

Kültürel projelere kaynak bulma sıkıntısı var

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü'nün müdürlüğünü yapıyorsunuz. Bize Enstitü faaliyet ve çalışmalarınızdan bahseder misiniz?

Evet, Üniversitede ayrıca Halkbilimi (Folklor) Anabilim Dalı başkanımı. Enstitümüzde ilk defa 'Ege Bölgesi sözlü ve yazılı kültür ürünlerinin derlenmesi' diye bir proje yürüttük. İlk vilayet olarak da Manisa'yı çalıştık; harita üzerinden Manisa'yı üç sene köy köy dolaştık ve de 800 sayfalık bir kitap hazırladık ama maalesef imkansızlıklardan bastıramadık; çalışma halen öylece duruyor. Şimdi çok merak ediyorum; aynı proje üzerinden yeni bir çalışma yapsak kültürümüzün ne yönde değişmekte olduğuna dair bu çalışma bize çok önemli ipuçları verecektir; böylece kültürümüzün zayıf nokta-

Bir seyahatte TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ile

ları, güçlü noktaları nelerdir, ortaya çıkacaktır.

Türklük kimliğimizin nirengi noktaları değişmiyor

Biliyorsunuz ki son zamanlarda din faktörünün kimlik üzerinde ne kadar etkili olduğu tartışmaları arttı. Bu gelişme karşısında bizim de Türk dünyasındaki mezarlıklar ilgisini çekmeye başladı. İslamiyet'in Türk kimliğinde ne derece etkili olduğu meselesini araştırabileceğimiz en

uygun saha, bize göre mezarlıklar olabilir. Çünkü mezarlık, insanların geldiği son noktadır ve insanlar bütün samimi duygularını o mezar taşlarına vermek isterler. Bu projedeki çalışma planımızı şöyle yaptık:

Müslüman (Sünni ve Şii) Türkler, Hıristiyan Türkler, Şaman Türkler (Altay, Yakutlar ve Karay Türkleri dediğimiz; Musevi Türkler olmak üzere) ve Gagavuzlar olmak üzere 'din faktörleri farklı olan aynı kavimdeki halkın ortak kültür değerleri nelerdir?' diye, yola çıktık. Azerbaycan'da başlattığımız bu kapsamdaki çalışmayı, bu sene bitiriyoruz. Sonuç raporumuzu verdik ve bu rapor, bir atlas halinde yayınlanacak. Azerbaycan çalışmalarımızda şunu gördük; **hangi din-den olursa olsun, bazı ortak değerler var ki bunlar değişmiyor ve bunlar bizim Türklük kimliğimizin nirengi noktaları...** Mesela bütün mezarlıklarda su kültürümüz var. İster Müslüman, ister Hıristiyan, isterse de Şaman olsun aynı inançlarla işaretileniyor. Mezar taşları üzerindeki koyun, at suretleri, heykelleri de aynı değerlerde var. Bu da bize gösteriyor ki **ulus kimliğinin oluşmasında dil ve inanç birliği çok önemli...** Proje-mizde, Şii Azerbaycan örneğini verdik; şimdi muhtemelen ikinci aşama olarak Sünni Türklere gideceğiz. Ondan sonra daha uzak Altaylara, Yakutlara yani Şamanların bulunduğu yerlere, ondan sonra da Hıristiyanlara gideceğiz.

Çuvaşistan'da Çuvaşistan Halk Oyunları grubu ile

Millet hayatının başı destanlarıdır

Nasıl ki mezarlıklar insan hayatının sonuysa millet hayatının başı da destanlarıdır. Dolayısıyla bir diğer projemizi bunun üzerine oluşturduk ve büyük bir destan projesi yaptık. Devlet Planlama Teşkilatı'nın desteğinde Türk dünyası destanlarının tespiti, Türkçesine aktarılması ve yayınlanması başlığında bir projeydi. Bu projemiz bütün Türk dünyasında 110 kişilik büyük bir ekiple; önce orijinal metinlere gidebildiğimiz kadar gitmeye çalıştık. Çünkü orijinal metinlerin bazılarında, mesela Rusların yayınladıklarında değişimler gözlemledik. Örneğin; "Kağan" yerine, "Ak Padişah Çar" diyorlardı ya da dini unsurları tamamen çıkarıyorlardı. Örnek vermek gerekirse; biz Manas'ın birinci cildini yayınladık; Ruslarla aynı yazmayı kullandık. Şu anda Ruslarındaki de bizimki de yayında olan çalışmamızda 70 sayfadan fazla değişik yer tespit ettik. **Demek ki biz kendi malzememizi yayınlamazsak, başkası yayınladığında; ne kadar değişik, ne kadar amaçlı ve kendi menfaatlerine uygun değişiklikler yaptıklarını görmek bakımından bu çalışma son derece dikkate şayan bir durumdur.** Destan projemiz kapsamında ortalama 400 sayfalık 40 cilt kitap yayınladık. Şu an halen 12 yeni cilt kitap da baskıda. Projeye başlamadan önce Ankara'da Türk Dil Kurumunda yap-

Türkmenistan-Daşoğuz Bölgesi'nde Elektrik Santralinin açılış töreninde

tiğimiz toplantı neticesinde çıkan ortak fikir gereği, destanın bir sayfasında kendi orijinal yazımı, karşı sayfasında Türkiye Türkçesi olarak hazırlamaya karar verdik ki kaynak, böylece bir tür sözlük vazifesi de görecek. Destanları üç ana başlıkta işliyoruz; birinci kolda tarihi destanlarımız, ikinci kolda şu an yaşayan aşıkların hikâyeleri, üçüncü kolda ise "bütün dünyadaki Türk destanları üzerine yapılmış bilimsel çalışmalar nelerdir? Biz ne yaparsak yeni bir şey yapmış oluruz" diye önemli gördüğümüz, çok iyi araştırmaların Türkçeye tercüme edilmesidir.

Türk Destanları film projesi için yapım desteği aranıyor

Destan Projemizin genel ikinci aşamasında ise "çocuklarımıza, gençlerimize sosyal olarak toplumumuza ne verebiliriz?" diye düşündük çünkü bunlar bilimsel yayınları ve topluma ulaşabilmek için bunlardan destan romanlar yazdık. Bu romanları bir kutu içinde 20 adet olmak üzere hazırladık. Bundan sonraki aşamasında ise bunları çizgi film veya film haline getirmek istiyoruz. Bu aşamanın destekleyicisini temin edebilirsek ki görüşmelerimiz halen devam ediyor; çocuklarımızı Harry Potter ve benzerlerinden kurtarmış olacağız. Üstelik buralardan gelecek gelirlerle biz de diğer çalışmalarımıza başlayabiliriz. Mesela önümüzdeki sene sonunda efsane külliyyatımız tamamlanmış olacak; 10 ciltlik Türk dünyasının efsaneleri hazır...

Bunların dışında Enstitü olarak çok az bir kurumun yaptığı işi yapıyoruz; Erasmus öğrencilerine Türkçe öğretiyoruz. Çince, Rusça kurslarımız var. Her hafta Çarşamba günü seminerlerimiz olur. Bu sene ilk defa programa koyduğumuz; ayda bir kere dışarıya da açık, Bölgeye yönelik

Türkmenistan-Daşoğuz Bölgesi'nde açılış töreninde

gündem bir konu üzerine konuk davet ederek, seminer düzenleyeceğiz. Enstitümüz bütün Nevruz faaliyetlerinin genelinde rol alır. Türk dünyasından gelen doktora öğrencilerimizin de katıldığı geniş bir ekibimiz var. Çeşitli vilayetlerde seminerler, konferanslar vererek Nevruz'u anlatıyoruz ki Türk dünyasına bir Türk'ün Nevruz'u anlatmasıyla bir Kazak, Kırgız veya Karakalpak'ın "bizim memlekette nevrüz şöyle yapılır" demesi farklı oluyor.

Enstitü'nün 'Büyük Öğrenci Projesi'nden İşadamları da Faydalanmalı

Büyük Öğrenci Projenizden okurlarımıza bahseder misiniz?

Büyük Öğrenci Projemiz kapsamında fakültemize gelip Türkçe öğrenen öğrencilerimizin kendi ana dillerinde tercüme gerektiğinde ilgili yerlere onları gönderiyoruz. Bize ihtiyaç olunan her yerde varız ki bu yerlere tercüme gerektiği kimi zamanlar mahkemeler bile giriyor. Öğrencilerimizi iş dünyası ile tanıştırmaya projemiz ve çalışmalarımız halen sürüyor. "İş dünyası bizim imkânlarımızı dahi kullansın", diyorum ama maalesef bundan şikâyetçiyim. Bizi henüz dik-

Fikret Hoca, gittiği her ülkeden getirdiği tohum ve fidelerle oluşturduğu Enstitü bahçesiyle bizzat kendisi ilgileniyor.

Kazakistan İlimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü Müdürü Prof. Kaskabasov ile.

kate almıyorlar oysa Çin'e yapılan bütün dış ticareti bizim elemanlarımız gerçekleştiriyor.

EGİAD okurlarına 'Büyük Öğrenci Projeniz' kapsamında buradan nasıl seslenmek istersiniz?

EGİAD gibi oluşumlar ya bize gelinler ya da bizi çağırırlar. İlk aşamada "Onlarla neler yapabiliriz?" yolunda seminerler düzenleyebiliriz. İkinci aşamada bizim imkânlarımızı kullansınlar.

Orta Asya ülkeleri ile Türkiye arasında yeni pazarlar yaratabiliriz

Orta Asya ülke pazarlarına Türk işadamlarının girmesi konusunda Enstitü'nüzün destek ve kaynakları neler olabilir?

Mesela Türkmenistan Dışişleri Bakanı ile Adalet Bakanı benim öğrencilerimdir. Şu an Azerbaycan ile iş yapan bütün işadamlarının yolunun geçtiği gümrük müdürü öğrencimizdir. Oralarda dostluklar çok önemli rol oynar. Bizim sahip olduğumuz bu dostluklardan işadamlarımız faydalansın. İşadamlarımız, Türkiye'ye gelen turist grubunun Orta Asya'ya doğru akmasına da yardımcı olsunlar ya da buradan bizler bu kapsam-

da organizasyonlar yapalım. Yeni teknolojilerle orada yatırım yapma imkânları var; bunları tanısınlar. Mesela gündemde şu an Ermenistan var. EGİAD, Ermenistan'a girebilir mi? Eğer girerse çok yeni ve orijinal bir konu olacak. Mesela, benim orada Aşot adında Ermeni Türkolog bir arkadaşım var ki aynı zamanda Ermeni hükümetinin de Türkçe tercümanıdır. "Bize şöyle bir rapor gönderiver" dediğimizde, derhal istenilen rapor gelir. Şahsi olarak EGİAD'a bir imkânımız olmaz ama Enstitümüzün bölgeye yönelik imkanları son derece geniştir. Biz işadamlarına tercümanlık, rehberlik edebiliriz, hedef noktalar ve her kademedeki ilişkiler bulabiliriz. Basit bir örnekle; Türkmenistan havaalanında aracı olduğumuz bir kişinin sizi karşılaması ve direkt görüşmelerinizi sağlaması size en az bir ay zaman tasarrufu sağlayacaktır hatta bazen imkan kazandıracaktır çünkü o kişi olmazsa belki de siz o iş imkanını bulamazsınız.

Harezmi Bölgesindeki bir rektör ve Azerbaycan Folklor Akademisi ile bizim aramızda devletin de desteklediği yeni bir proje peşindeyiz. Şimdilik üçlü ama ileride belki Türkmenistan'ı da dahil edebiliriz projeye; "Harezmi'den Anadolu'ya ortak kültür değerlerimiz" diye bir çalışmamız söz konusu olacak. Devletlerle, Özbekistan'ın arası iyi değil; böylece biz kurum olarak;

Kazakistan İlimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü üyeleri ile toplantıda

“Durumun çözümü için alttan bir iyileşme, kültürel olarak destek sağlayabilir miyiz?” diye düşündük. Büyükelçi ile projemizi paylaştığımızda çok mutlu oldu; bizi destekleyeceğine belirtti. Mesela EĞİAD’a da diyebiliriz ki; **“EĞİAD ve Özbekistan İşadamları Derneği Çalıştayı organize edelim”**. Karşılıklı ülkelerde düzenlenecek toplantılardan birindeki konu başlıkları; **“Yatırım alanları nelerdir? Gelecekteki potansiyel yatırım alanları neler olacaktır?”** olur. İkincisinde ise bu alanlardan hangisi yatırıma daha yakındır; vadelerle saptanır. Oradaki mali, hukuk

müşavirlerince kanunlar incelenir.

9. Zirve'nin Nahçıvan'da yapılmış olmasının stratejik önemi var

2-3 Ekim 2009'da Türkçe Konuşan Ülkelerin Devlet Başkanları 9. Zirvesi Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde yapıldı. Son dönemde Orta Doğu haberlerine yer vermekten Orta

Asya'ya dair kamuoyuna yeterince bilgi aktarılmıyor. Dolayısıyla bu önemli zirveye de dair yeterli bilgi basınımızda yer almadı. Sizin zirve sonuçları hakkında bilginiz var mı?

Zirvenin içeriği henüz resmi olarak açıklanmamış olsa da gazetelerden takip edebildiğim kadarıyla çok iyi niyetlerle başlamış ve gerçekleşeceği görüşünü veren projeler üzerinde çalışılmış.

Zirvenin Nahçıvan'da organize edilmiş olmasının size göre stratejik bir özelliği olabilir mi?

Dokuzuncu zirve'nin Nahçıvan'da düzenlenmiş olması stratejik olarak bana göre başarılı ve doğru bir seçimdir. Çünkü Nahçıvan, özerk statüye sahip bir ülkedir yani bir taraftan Azerbaycan'ın otonom bir ülkesi bir taraftan da Nahçıvan olmasını sağlayan bir anlaşmayla Türkiye'nin dahil olduğu bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla zirvenin orada yapılmasının tercihi, çevre ülkelere şu mesajları da vermiş olmalıdır:

“Nahçıvan, bağımsız olmasa da bağımsızdır. Özerk statüsü vardır. Müstakil organizasyonlar düzenleyebilir. Buraya yapılacak olası müdahalelerde nelerle karşılaşacağınızı bilin!”... Yer seçilirken belki de bu düşünceyle planlanmamış olsa bile bu sonuç çıkar. Diğer bir düşünce de “Nahçıvan'ın uluslararası toplantılarda seçilmiş olması hem oranın tanıtımı hem de siyasi ağırlığı bakımından çok faydalı olur” diye düşünüyorum ve faydalı da oldu...

19-25 Nisan 2010'da Türk Dünyası Uluslararası Kültür Kongresi

Biz de Enstitü olarak **“Türk Dünyası Uluslararası Kültür Kongresi”** adıyla; 19-25 Nisan 2010 tarihleri arasında, İzmir-Çeşme'de ve/veya Aydın-Kuşadası'ndaki bir otelin salonlarında 400 bilim insanının bildiri sunacağı büyüklükte bir kongre planlanıyoruz. Bu 400 bilim insanının 250'si Türkiye'den, 150'si yurt dışından davet edilecektir. Türkiye ile

Türkmenistan'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği önünde

Tayvan'da General Çankayşek'in anıt mezarı önünde.

Türk Dil Kurumu'nun bu alanda yapacağı fazla bir şey maalesef ki yok. Kanun değiştirilmeli; TDK'na yetki verilmeli ya da mesela Atatürk'ün, biri belediyeler biri de ticarethaneler kanununda iki maddesi vardı ki bu kanunlar Türk dilini koruyordu. Merhum Turgut Özal zamanında bu kanunlar kaldırıldı. Türkçe korumasız kaldı. O kanunlarda örneğin şöyle denirdi; "Ticaretane isimleri Türkçe olacak. Uluslararası isimler altına onun yarısını geçmemek üzere yazılacak". Mesela Fransa, bu sistemi halen uygular. Fransa'da hiçbir ilaç içindeki tarifler, Fransızca dışında başka dillerde yazılmaz. Alın bir de Türkiye'dekine bir bakın bakalım, neler var!

Alanında başarılarla geçmiş bir ömürlük kariyer sahibi, Türkmen Hoca

Prof. Dr. Fikret Türkmen'in akademik kariyeriyle bağlantılı olarak yurtiçi yurtdışı üyelik ve görevleri ile uluslararası alanda aldığı nişaneler şunlar:

Türk destanları ve halk hikâyeleri

Fikret Türkmen - Nurten Akyazılılar

Türk Cumhuriyetleri ve Özerk Cumhuriyetler ve akraba toplulukların buldukları **'Kalkınmada Öncelikli Ülkeler'** ve de komşu ülkeler başta olmak üzere; Orta Asya, Kafkasya, Orta Doğu, Afrika ve Balkan ülkeleri arasında bir köprü daha kurmak, Türkoloji alanında yeni bilgiler üretmek bilim dünyasına katkıda bulunmak projemizin ana amacıdır. Türk dünyasındaki kültür araştırmalarını özendirmek, ilgili bilim kuruluşları ve bilim insanları arasında işbirliği sağlamak, yeni araştırmalarla bilgi evrenimizi zenginleştirmek ve ayrıca, Türkiye'yi ve Ege Üniversitesi'ni, Türk Cumhuriyetleri ve Özerk Cumhuriyetler ile akraba toplulukların buldukları **'Kalkınmada Öncelikli Ülkeler'** ve komşu ülkeler başta olmak üzere; Orta Asya, Kafkasya, Orta Doğu, Afrika ve Balkan ülkelerine tanıtmak da kongrenin amaçları arasındadır.

Türkçe korunmaya alınmalı

Türk Dil Kurumu Bilim Üyesi olarak Türkçenin günümüzde geldiği durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Maalesef devletin bu yönde

bir politikası olmadığı ve Türk Dil Kurumu'nun da zorlayıcı bir faktörü olmadığı için Türkçe şu an tamamen başıboş durumda, herkesin kendi vicdaniyle baş başa devam ediyor. **Son zamanlarda gittikçe azgınlaşarak, bir canavar halinde Türkçe tahrip ediliyor.** Her gün haberlerde bir tür **'uydu şehir'** denilen oluşum ile yeni mahalleler yapıldığını görüyoruz; dikkat edin bakın, kaçının ismi Türkçe!

İş yeri isimleri için bazı belediyelerin ve ticaret odalarının Türkçe isim zorunluluğu var ama bunun Türkiye genelinde uygulanmadığını görüyoruz. İşadamlarımıza bu konuda vereceğiniz mesaj nedir?

Hele işyerlerinde bu meselenin ucunu gerçekten kaçırdık. EGİAD'a burada da önemli görev düşüyor; Türkçeye sahip çıksınlar. **"Türkçe olursa marka tutmaz"** gibi düşünce yapısından iş dünyasında uzaklaşılması lazım. Pek ala, adı Türkçe olup, tutulan son derece önemli markalarımız olmuştur. Ama birisi çıkıyor, ufacık bir dükkân açıyor, adını telaffuz bile edemeyeceğim bir isim koyuyor.

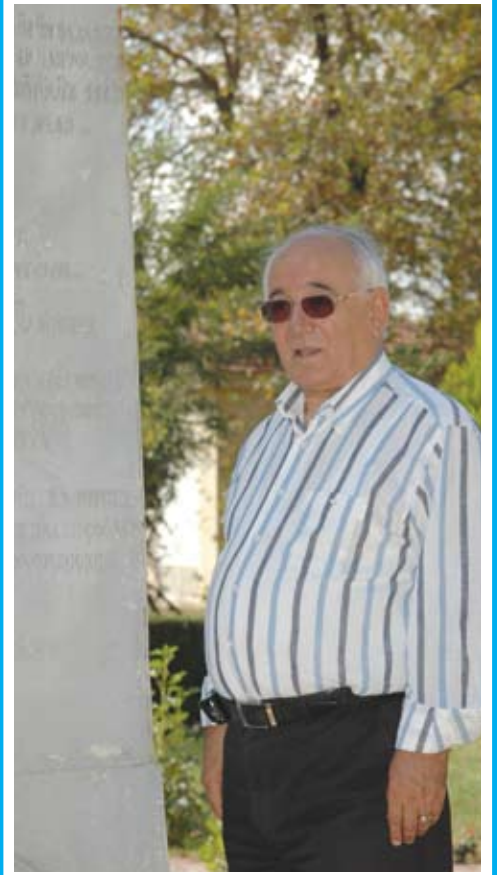

Türkmenistan TRT temsilciliği önünde

üzerinde kendi çalışmaları dışında yüksek lisans ve doktora çalışmaları da yaptırmaktadır. 'Türkiye'de İlim ve Edebiyat Eserleri Sahipleri Meslek Birliği (İlesam)' ile Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü ve Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu üyesidir. Halen TDK'nun yürütme kurulu üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Yurt dışında ise ABD'de PIAC (Permanent International Altaistic Conference), ABD ve Kanada'da Turkish Studies Association", Fransa'da ESCAS (European Seminar on Central Asian Studies) daimi üyesidir.

1992 yılında Azerbaycan Devlet Üniversitesi şimdiki adıyla; Mehmet Emin Resulzade Üniversitesi fahri doktora vermiştir. 1995 yılında Manas Destanı üzerindeki çalışmaları ve yayınladığı araştırmaları ile Kırgızistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından 'Manas-1000' nişanı ile ödüllendirilmiştir. 1996 yılın-

da Türkmenistan'ın en büyük ödülü olan 'Uluslararası Mahdumkulu Ödülü' Cumhurbaşkanı Saparmurat Türkmenbaşı tarafından 18 Mayıs'ta devlet töreni ile ödüllendirilmiştir. 1997'de Kırgızistan Bilimler Akademisi, 'Akademik Ünvanı' vermiştir. 1998 yılında Kırgızistan'ın Çüy Üniversitesi 'Fahri Profesörlük' ünvanını vermiştir. Kazakistan İlimler Akademisi Kasım 1999'da 'Akademik' ünvanı vererek, Kazakistan İlimler Akademisi'ne üye seçmiştir. UNESCO'nun katkılarıyla Kasım 1999'da kurulan ve merkezi Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te olan 'Dünya Milletleri Destanları, Milletlerarası Kurumu'nun Kurucu Üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesi'dir. Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN, Türk Dünyası'na yönelik başarılı çalışmalarından dolayı, 1999 yılında TÜRKSAV tarafından 'Türk Dünyasına Hizmet Ödülü'ne layık görülmüştür. ■

E.Ü. Türk Dünyası Enstitü bahçesinde yer alan anıttaki Bilge Kağan'ın hitabetinden kısa bir alıntı:

"Ey Türk Oğuz Beyleri, üstten gök çökmedikçe, alttan yer delinmedikçe, bil ki Türk Milleti, Türk yurdu, Türk Devleti, Türk töresi bozulmaz. Ey ölümsüz Türk Milleti! Kendine dön! Su gibi aktığın kanına, dağlar gibi yığıldığın kemiklerine layık ol!"

Ey milletim! Bil ki ben, zengin ve parlak bir millete han olmadım. Zayıf ve zavallı bir milletin başına geçip tahta oturmadım. Kardeşim Kültigin ve yeğenlerim olan iki prens ile ant içtik. Babamın, amcamın, hayatlarını verdikleri milleti uğrunda biz de bütün gücümüzle çalıştık.

Başına geçtiğim Türk Milleti'nin şan ve şevketi için gece uyumadım, gündüz oturmadım ölesiye, bitesiyeye çalıştım. Tanrı yardım etti, bahtım yar oldu, öldü sanılan milletimi dirilttim, yoksul milletimi zengin ettim. Türk Milleti'ni bütün milletlerden üstün kıldım!"

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü'ndeki odasında.

*“dili olan
konuşuyor!”*

• İngilizce • İspanyolca • Rusca • Almanca • Japonca • Çince • İtalyanca •

**European
Institute**

ULUSLARARASI DİL EĞİTİM MERKEZİ

Cumhuriyet Bulvarı No: 86 K:4
Karaşahan İş Merkezi Pasaport - İzmir
Tel: 0.232. 445 53 53 - 445 53 48
www.europeaninstitutes.com
info@europeaninstitutes.com

PKK teröristleri Kürt mü?!..

1980’li yıllarda ASALA terör örgütünün bitip hemen ardından PKK terör örgütünün başlaması sonrasında günümüzde de Ermenistan ile apar topar bir protokol imzalanmasıyla PKK açılımlarının aynı günlerde konuşuluyor olmasının basit bir tesadüf olup olamayacağını Türk Tarih Kurumu eski Başkanı Sayın Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ile konuştuk.

Söyleşi: Nurten Akyazılılar

İlk misyonerler, Osmanlı tebaasındaki Hıristiyanları bölmeye gelmişti

Türkiye’nin yer aldığı coğrafyanın çok iyi öğrenilmesi gerektiğine dikkat çekerek konuşmasına başlayan Prof.Dr.Yusuf Halaçoğlu, “**Bölgenin tarihine baktığımızda özellikle Roma İmparatorluğu sonrasında Türklerin bölgeye gelişiyile birlikte farklı bir gelişim sürecine girildiğini görmekteyiz**” dedi. Bölgede tarihinin de tekerrürden ibaret olduğunu vurgulayan Halaçoğlu, Türklerin özellikle Roma İmparatorluğu’nu yıkıp, Ortodoks Hıristiyan dünyasının merkezi olan İstanbul’a sahip olmaları neticesinde gelişen olayların tarih sürecince çözümlenemeyen bir

kırılma noktası olduğunu söyledi. 1453’ten bu yana İstanbul’un Türklerden alınmasına yönelik çalışmalara her zaman devam ettiklerini ve günümüzde de bu eylemlerin aynı şekilde devam etmekte olduğunu ifade ederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

“**Osmanlı İmparatorluğu’nun özellikle güçlü olduğu dönemde azınlıklar açısından adaletli bir yönetim tarzı sergilenmiş; gayrimüslim veya Müslüman ayırt edilmeksizin her vatan-dışa aynı adaletle, aynı hoşgörüyle bir arada yaşama imkânı sunulmuştu. Osmanlı İmparatorluğu’nun zayıflatıldığı, içten içe yıkıldığı, yönetiminin ehliyetsiz insanların eline düştüğü, ilmin ikinci plana atıldığı yönetim anlayışı sonrasında Batı, Osmanlı İmparatorluğu’ndaki gayrimüs-**

lim unsurları kendi istedikleri yönde harekete geçirmek için yeni bir politika yürüttü. Misyonerlerini gönderdi ki gelen bu ilk misyonerler, Müslümanları Hıristiyanlaştırmaya çalışmayıp tam tersine Ortodoks Kilisesi’ne mensup Hıristiyanları Katolik ve Protestanlığa çevirmeye çalışmışlardır”.

Ermeniler, asırlarca Türklerle birlikte yaşayabilmişti

Açıklamasının devamında Ermenilerin de bu süreçte ayrıştıklarına dikkat çeken Halaçoğlu, “**Selçukluların XI. yüzyılda Anadolu’ya girmesiyle başlayan ve en az 850 yıl birlikte yaşamayı başarabilen bu iki**

Osmanlı Paramentosu'nun eski Erzurum Milletvekili Karakin Pastırmacıyan Büyük Ermenistan'ın kurulması için Rus orduları ve silahlandığı ermeni gönüllü birliği ile girdiği Erzurum'da dua ederken.

ulusun, böyle birden bire birbirlerine ters düşmelerini aksi takdirde izah etmeniz mümkün değildir” diye konuştu. O süreçten itibaren de insanların beyinlerinin yıkanarak yetiştirildiğini ifade eden Yusuf Halaçoğlu, şöyle devam etti:

“1877-78 Osmanlı-Rus savaşından sonra Ermeni Komiteleri kurulmuştur. 1881 yılında İsviçre'nin Cenevre kentinde ilk olarak Hınçaklar örgütü ve ardından ikincisi de 1890 yılında Tiflis'te de Taşnaksutyun adıyla kuruldu. 1915 olaylarını ise hepimiz biliyoruz. Ondan sonraki dönemlerde Anadolu'da yaşayan Ermeniler devletlerine ihanet ettikleri için Anadolu dışına sürülmüşlerdi. 1. Dünya Savaşı'nı Osmanlı kaybettikten sonra 'Milli Mücadele' döneminde de Ermeniler özellikle Fransa ile Güney Doğu'daki işgal bölgelerinde işbirliği yapmışlardı. Kuzey Doğu bölgesinde ise Kars, Ardahan, Van, Erzurum yöresinde Rusların 1917'de savaştan çekilmesi sonrasında Ermeniler ve Gürcüler birlikte, Türklere karşı savaşmışlardı. Milli Mücadele'nin yoğun bir şekilde bu bölgede verildiğini göz önüne alırsak, neticede Ermenilerle savaşılmıştır. Savaş sonunda imzalanan Lozan Antlaşmasıyla birlikte bu iş kesin olarak sonuçlanmış, Ermeniler muvaffak olamamışlardır ve

sonuçta dünyanın farklı bölgelerine dağılmak zorunda kalmışlardır”.

Milli kimliklerini kazanabilmek için Türklere düşman ilan ettiler

Gittikleri ülkelerde gençlerin çoğunlukla kendi milli kimliklerini kaybetmeye başladıklarını, bunun önüne geçebilmek ve kaybedilen kimliğin yeniden kazandırılması için düşman yarattıklarını belirten Prof.Dr. Halaçoğlu, “1915'de kendi yaşadıkları yerlerde bir şekilde ihanetler sonucu sürgün

edilmiş olmalarını soykırımla özdeşleştirmişler” şeklinde konuştu. Soykırım yapıldığına dair geniş bir propaganda ve eğitim ile diaspora Ermeni toplumunu ve aynı zamanda Ermenistan'daki Ermenileri Türkiye'ye ve Türklere karşı düşman haline getirdiklerini kaydeden Halaçoğlu, ASALA terör örgütünün de bu aşamada ortaya çıktığını ifade ederek; “ **ASALA, Türkiye'nin dış ülkelerdeki diplomatları ile elçilik görevlilerini katletti. 36 insanımızı öldürdüler**” dedi.

ASALA dışarıda terör estirirken Türkiye, Sağ-Sol çatışması yaşadı

ASALA'nın ortaya çıktığı döneme önemle dikkat çeken Halaçoğlu, “Kışkırtmalar içine çekilen Türkiye'de, SAĞ-SOL çatışmasıyla 5 bin gencimizin hayatını kaybettiği bir dönemdir” diye konuştu.

ASALA terör örgütü ile o günlerde büyük mücadeleler verildiğini de ifade eden Halaçoğlu, “Örgütün ileri gelenleri bir şekilde başka ülkelerde ortadan kaldırıldı. Bir kısmı yakalandı.

Taşnaksutyun Belgeleri

Propaganda olarak ortaya çıkan terör örgütünün yaptıkları insanlık dışı faaliyet sebebiyle kendi gençlerine bile bunu izah etmekte zorluk çekmeye başladıklarından ASALA örgütü ismi büyük çapta ortadan kalkmıştır” dedi.

ASALA'nın bitip, PKK terörünün başlaması eşzamanlıdır!

ASALA örgütünün ortadan kalktığı yani 1984'lerden itibaren Türkiye'de başka bir terör örgütünün ortaya çıktığına dikkat çeken Halaçoğlu, “Bu terör örgütünün de adı; PKK...” dedi.

1984'ten önceki dönemde Türkiye'de 'Milliyetçi' olduğunu söyleyen kişilerle 'Solcu' olduğu söyleyen kişilerin aslında hepsinin de, siyasi görüş farklılığına rağmen Türkiye'nin bağımsızlığı ile Türkiye'nin daha ileriye gitmesini istediklerini vurgulayan Yusuf Halaçoğlu, konuşmasına şöyle devam etti:

“Aynı amacı taşıyan bu gruplar öylesine propaganda çalışmalarının içine sokulmuşlardı ki gençler birbirlerini öldürmüşlerdi. 1980 ihtilalından sonra birdenbire kışkırtmalar sona erdi. Fakat bundan sonra da artık fiilen Türkiye Cumhuri-

yeti devletiyle mücadele eden bir terör örgütü ortaya çıktı. Bu terör örgütünün çok iyi tahlil ve tetkik edilmesi lazım... Aslında PKK ile mücadele edilecekse PKK'nın kimliği konusunda çok ciddi çalışmalar yapılması gerekir”.

Kürt vatandaşlarımızın hepsi istisnasız Müslüman'dır

Çeşitli yörelerdeki terör örgütü operasyonlarında ölü ele geçirilen teröristlerin birçoğunun aslında Müslüman olmadıklarının tespit edildiğine dikkat çeken Halaçoğlu, başka ülkelere mensup olduklarının da gözlemlendiğini belirterek açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Bunu iyice tetkik ettiğiniz zaman şu ortaya çıkar; Kürt kökenli vatandaşlarımızın hepsi

istisnasız Müslüman'dır. Hem de Şafii mezhebinden Sünni Müslüman'dır... Şimdi sorulması gereken şey, Müslüman olmayan bu terör örgütü militanları kimlerden meydana geliyor? O zaman ASALA'nın ortadan kalkmasıyla, PKK terör örgütünün başlamasını birleştirmek lazım. Çok somut ama yanlış yapmadan ve kamuoyuna da elde edilen bilgileri doğrudan doğruya aktarmadan, devletin kendi içinde durumu çok iyi tetkik ve tahlil etmesi gerekir ki sorunun çözümü de o zaman kolaylaşmış olur”.

Kürt asıllı vatandaşlarımızın talepleri ile PKK'nın talepleri örtüşmüyor

22 Ekim 1975: Türkiye'nin Viyana Büyükelçisi Danış Tunalıgil, Ermeni terör örgütü ASALA tarafından şehit edildi.

Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan Kürt vatandaşlar ile Batı bölgelerine göç etmiş Kürt vatandaşlarla yüz yüze görüşüldüğünde, bu insanların doğrudan doğruya PKK'yı desteklediklerini duymanın mümkün olmadığını, yapılan istatistikî çalışmalarla kanıtlandığını belirten Halaçoğlu, şöyle konuştu:

“ O zaman ne yapmak istiyoruz? ‘Kürt açılımı’ diye başlayan, ardından ‘Demokratik açılım’ denilen ve günümüzde ‘Milli Birlik’ projesine dönüşen durumun aslında bu biçimiyle muğlak olduğunu ortaya koyan bu söylemlerle ne yapıldığı anlaşılamayan bir durum ortaya çıkıyor. Öncelikle bizim yapmamız gereken şey, Kürt vatandaşlarımızın gerçekten ne istediklerini ortaya çıkarmaktır. Onların talepleri de PKK'ninkine örtüşüyor mu, örtüşmüyor mu? Acaba sadece eğitim, iş ve aş imkânları mı istiyorlar? Türk bayrağından rahatsızlar mı? Geçen gün karşılaştığımız gibi, içlerinde tek Türk bayrağının bile olmadığı bir anlayış bütün Kürtler tarafından benimseniyor mu? Bu araştırmalar sağlıklı biçimde yapılmalıdır. Hatta

nüfus sayımlarında da eskiden olduğu gibi belki ana diller sorulabilir veya nüfus sayımlarında etnik köken sorulabilir. Bu konudaki spekülasyonlar ortadan kısa zamanda kaldırılmalıdır. Şayet bütün Kürtler Türk bayrağından rahatsızlık duyuyorsa o zaman, bu konuda iş bitmiştir... Ama bizim bildiğimiz kadarıyla Kürt asıllı vatandaşlarımız, Türkiye Cumhuriyeti devletinin öz

be öz vatandaşı olarak aslında böyle bir düşünce içerisinde değiller”...

Etnisiteyi kaşıyarak milliyetçi unsurlarla çatıştırabilirler!

Bu gelişmeler neticesinde Türkiye’de yine çok tehlikeli bir süreç başladığına dikkat çeken Halaçoğlu, açıklamasını şu sözlerle tamamladı:

“Türkler dışındaki her grubun etnisitesi dillerde dolaşıyor ve bu etnisite ortaya çıkarıldığı takdirde asli unsur da ister istemez çok daha katı bir milliyetçiliğe yönelecektir. Böyle bir durum sonrasında Allah korusun ama çatışmalar başlayacaktır. Batı dünyasının günümüze kadar başaramadığı iç çatışmaları kendimiz, başarmış olacağız. Herhalde bu da kimsenin arzu etmeyeceği bir sonuçtur. Ve dikkat ederken yavaş yavaş Türkiye’nin değişik bölgelerinde bu çatışmaların emareleri görülmeye başlandı. Gidişat gerçekten tehlikelidir ve Türkiye’ye yavaş olmaktadır...” ■

SEVDİKLERİNİZİN ORGANLARINI BAĞIŞLAYABİLİR MİSİNİZ?

Opr. Dr. Ata BOZOKLAR
Organ Nakil Koordinatörü

Organ nakli ve bağıışı kavramları toplumumuzda sıkça konuşulan konular olmasına rağmen sanıldığı kadar iyi bilinmiyorlar. Konunun popüleritesi bu denli yüksek ve üzerine bilinenler de bu kadar az olunca, gündemi işgal edişinin ana hatlarının genellikle hurafeler şeklinde oluşuna da şaşmamak gerekir. Bugün için organ nakli hurafeleri, gerçeklerinden o kadar fazla ki bu durumun en büyük bedelini de yazık ki bekleme listelerinde organ bulamadığı için hayatını kaybeden insanlarımız ödüyor.

Basit şekliyle, organ nakli dediğimizde; bir insanın organının diğer bir insana takılmasını anlıyoruz. İnsanın yaşamı, organlarının sağlıklı ve uyum içinde olması ile mümkün. Herhangi bir organ hastalandığında ve tedaviye cevap vermediğinde fonksiyonu giderek bozulur ve bir gün artık çalışamaz hale gelir. Bu, insan yaşamı açısından büyük bir risk oluşturur ve hele de hayati bir organ söz konusu ise bu risk ciddi bir tehdite dönüşür. O nedenle organlar hastalanıp, bütünüyle ölmeden tedavisini yapmak veya bu başarısızlığında bir yenisini ile değiştirmek büyük önem taşır. Ve işte biz, bu şekilde fonksiyonunu kaybetmiş bir organın sağlıklı ile değiştirilmesi işlemine 'organ nakli' diyoruz. Bugünün teknolojisi dahilinde bu organların yenilenebilmesi için yegane kaynak, yine başka bir insan olmak zorunda... Basında ve seyrettiğimiz filmlerdeki pek çok bilim kurgu hikayesi şimdilik ne yazık ki birer fantezi olmaktan öteye geçemiyor. Böyle olunca da yaşamak için hala birbirimize ve organlarımıza ihtiyaç duymak zorunda kalıyoruz.

Yük Hem. Nurşen ALTUĞ
Organ Nakil Koordinatörü

Bugün, ülkemiz genelinde 55 bin civarında organ bekleyen hastamız var. Bunun 45 bin tanesi böbrek, diğerleri ise çoğunlukla karaciğer ve kalp bekleyen hastalar. Böbrek hastalarının bu kadar çok olmasının en önemli nedeni diyaliz tedavisinin olması... Böbreğin işlevini gören bir makine sayesinde hastalar yaşamlarına devam edebiliyorlar. Kalp ve karaciğer bekleyenler için böyle bir şans olmadığından, liste büyümeden hastalar kaybediliyor. Böbrek hastalarının diyaliz şansı olsa da onları, yenilen içilen her bir lokmanın hesap edildiği, her hareketin kısıtlandığı bir yaşam bekliyor ve böyle bir yaşama mahkum olmak gerçekten çok zor. Üstelik diyaliz tedavisinin maliyeti de çok yüksek ve bu da devlet ekonomisi için büyük bir kayıp... Bir yandan hastalarımızı kaybediyoruz, bir yandan da sağlık harcamalarında giderek altından kalkılamaz boyutta açıklar veriyoruz. Ve bütün bunların tek bir sorumlusu var; “Yeterince organ bulamamak”...

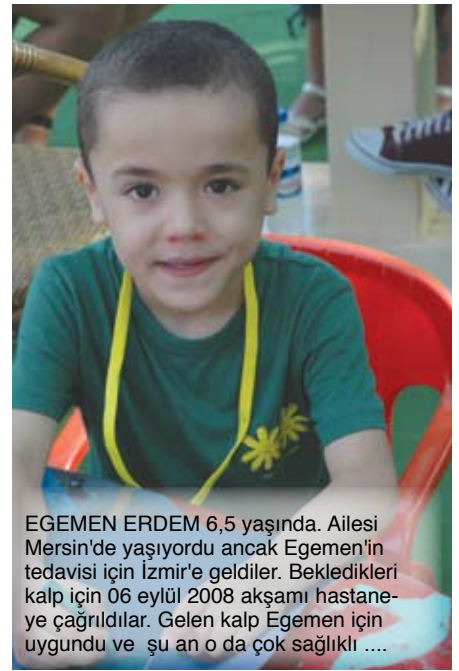
Organların iki kaynağı var; biri canlı, diğeri de kadavra vericiler... Canlı vericili nakiller, yaşayan bir vericinin, çok sevdiği bir insana organlarından birini ya da bir parçasını vermesi suretiyle gerçekleştiriliyor. Burada esas olan verici kişinin hayatının tehlikeye atılmaması ve suistimal edilmemesi... Bu nedenle adaylar ancak çok kapsamlı bir sağlık kontrolünden ve psikiyatrik denetimden geçtikten sonra verici olabiliyorlar. Aralarında maddi bir ilişki olmaması için azami dikkat gösteriliyor. Maddi ilişkiyi engelleyebilmek için en azından dördüncü dereceye kadar akraba olmaları şart... Akrabalık dışında, yakın dostluk olması halinde bu durumun teyit edilmesi için ‘etik kurul’ onayı gerekiyor. Bütün bunlardan amaç ‘insan suistimali’ olasılığını en aza indirmek ve hatta tamamıyla ortadan kaldırmak. Ama ne yazık ki canlı vericili nakiller söz konusu olduğunda, hem etik hem de hukuki sorunların çözümü bu kadar kolay olmuyor ve pek çok sorunla karşılaşılabilir... İşte bizler de bu nedenle canlı vericilerden çok, kadvralardan alınan organlarla yapılan nakilleri arttırmaya çalışıyoruz. Bu usulde, vericiler ölmüş oldukları için yaşamlarını tehlike-

ye atmak söz konusu değil; alınan organlar bütün ülke genelinde işleyen bir sistemle dağıtıldığında, kime takılacağını bilmek de olanaksız... Ne organları bağışlayan kime gideceğini biliyor, ne de alan kimden geldiğini... Böyle olunca da kadavra vericili organ nakilleri bir yandan gerçek anlamda bir bağışı ifade ederken, diğer yandan da hem hukuki hem de etik açıdan çok daha az sorun çıkarıyorlar.

Bağış yapmak isteyenlerin ilk yapacakları şey; bu isteklerini yakınlarıyla paylaşmak... Daha sonra isterlerse bir de organ bağış kartı edinebilirler. Bu karta sahip olmak çok kolay; İl içerisinde sağlık müdürlüklerinden veya sağlık ocaklarından temin etmek mümkün. Ama asıl önemli olan, bu bağışı yaptığınızı ailenize söylemeniz; çünkü hiç kimsenin organları ailesine sorulmadan alınmıyor. **Organ bağışı yapmış olsanız ve üzerinizde kartınız olsa bile ailenizin izin vermesi şart. Mahkeme onaylı vasiyetler bıraksanız bile sonuç değişmiyor...** Dolayısıyla pratikte organ bağışının gerçekleşip, gerçekleştirilmediği tamamen ailenizin elinde... Böyle olunca da “organlarınızı bağışlar mısınız?” sorusundan daha önemli bir başka soruyla daha karşılaşmış oluyoruz. “**Yakınlarınızın hatta evlatlarınızın ya da onlar kadar çok sevdiğiniz kişilerin organlarını bağışlayabilir misiniz?**”. Evet... Asıl soru bu... Ve, cevabı da ne yazık ki çok daha zor...

Bu uygulama, ülkemizde organ nakli başladığından beri böyle... Nedenine gelince; tamamen güveni arttırabilmek için... **Bizim gibi, devlet ve millet arasındaki güvensizliğin haddinden fazla olduğu toplumlarda, şehir efsanelerinin önüne geçebilmek kolay değil... Bu uygulamaya rağmen pek çok insan hala üzerinde kart çıkınca acil servislerde kendisiyle yeterince ilgilenilmeyeceğinin ve hemen organlarının alınacağını endişesi içinde...** Oysa bağış açısından bir insanın üzerinden kart çıkmasının veya çıkmamasının pratikte hiçbir farkı yok.

Peki; öyleyse neden kart dağıtıyoruz?.. Bu, tamamen bir hatırlatma mahiyetini taşıyor. İnsana,

EGEMEN ERDEM 6,5 yaşında. Ailesi Mersin'de yaşıyordu ancak Egemen'in tedavisi için İzmir'e geldiler. Bekledikleri kalp için 06 Eylül 2008 akşamı hastaneye çağrıldılar. Gelen kalp Egemen için uygundu ve şu an da çok sağlıklı ...

başına gelmeden bu konuyu düşündürebilmek için... Yoksa o acılı ve şaşkınlık dolu anda, yakınlarını kaybetmiş bir insanın olumlu karar verebilmesi gerçekten çok zor. Bizim amacımız da sadece böyle bir şey olabileceğini önceden hatırlatabilmekten ibaret... Bir de “**yakınlarınıza söylemeyi ihmal etmeyin**” diye ekliyoruz... Söylemesi de düşünmesi de zor ama eskilerin dediği gibi “**her şey insan için**”... Ölüm de yaşam da... Yani, bir gün organ bağışlamak durumunda kalabileceğimiz gibi tam da tersine biz veya çok sevdiğimiz bir yakınımız organ beklemek durumunda da kalabilir.

Organ bağışı yapmış olmak, yetiyor mu? Hayır... **“Kadavradan organ temini”** meselesi oldukça karmaşık ve geniş kapsamlı bir konu ve aynı ölçüde de geniş kapsamlı bir organizasyon gerektiriyor. **Bir insanın öldüğünde organlarının kullanılabilmesi için muhakkak yoğun bakımda ölmesi lazım. Üstelik bu öyle sıradan bir yoğun bakım da değil... Solunum cihazlarıyla donatılmış ve son derece gelişmiş bir yoğun bakım... Çünkü sadece solunum cihazına bağlıyken gerçekleşen ölümlerde organlar kullanılabilir. Aksi takdirde organların yaşamlarının bir süre daha uzatılabilmesi ve bu organların bir başkasını yaşatabilmesi imkansız.** Yani sıklıkla kulağımıza gelen; **“deprem bölgelerinden organlar çalınıyor, çocuklar sokaklarda öldürülüp, organları alınıyor” türünden karalamaların ve hurafelerin gerçek olması mümkün değil... Bırakın hastane dışında ölmüş olmayı, yoğun bakım ve solunum cihazı dışında, hastanenin herhangi bir yatağında ölseniz bile organlarınız kullanılamaz... Buradan da anlaşılacağı gibi bir ülkede yeterince kadavra organı temin edilebilmesinin en önemli şartlarından birisi, o ülkede yeterince nitelikli yoğun bakım yatağı olması...** Bu da zaten yaşayan herkes için iyi bir sağlık hizmetinin verilebilmesi anlamına geliyor. Yani gelişmiş ülkelerin kadavra donör temini konusundaki başarısına şaşırılmamalıdır. Bir kıyaslama yapmak gerekirse, milyon nüfus başına senede temin edilen organlar açısından ülkeler arasındaki farklar tablo 1 de görülebilir.

Tablo1: Dünya da kadavradan organ bağış oranları

Görüldüğü gibi bu konuda oldukça geride kalmış durumdayız. Organ nakilleri açısından dünya standardında başarılarımıza imza atan, pek çok ekibimize ve yüzlerce başarılı ameliyatta rağmen organ bulma konusunda bu kadar geride olmamız çok acı.

Fotoğrafta gördüğünüz çocukların hepsi nakilli 02-06 Eylül 2009 tarihleri arasında Antalya Belek Letoonia Tatil Köyünde yapılan 11 nakil merkezinden kalp, akciğer, karaciğer ve böbrek 25 nakilli çocuğun katıldığı bir kamp bu.

Organ nakli sadece doktorları ve sağlık sistemini ilgilendirse de organ bağışı ve organ bulma konusu toplumun bütün katmanlarını, sivil toplum örgütlerini, belediyeleri, devlet kurumlarını, medyayı ve sokaktaki tüm insanları ilgilendirecek kadar geniş ve zengin bir konu... Öncelikle gelişmiş yoğun bakımları olacak, sonra duyarlı hekimler, ölümleri zamanında bildirecek, ailelerle organ bağışı konusunda görüşmeyi yapabilecek profesyoneller devreye girecek, organ bağışlanması halinde, çıkarma işlemleri zamanında gerçekleşecek, organların kimlere takılacağı hızla belirlenecek ve organlar yine zamanında gerekli merkezlere ulaştırılacak... Bununla da bitmiyor; bir yandan da toplumun ve kurumların eğitimi yapılacak... Kısacası bu konu, sadece halkın organ bağışı yapmasıyla bitmeyecek kadar zengin bir konu ve bir o kadar da geniş ve eğitilmiş bir kadroyla ele alınmayı gerektiriyor.

Halkımızın konuya yaklaşımına gelince; aslında bu konuda zannettiğimizden daha iyi bir durumda olduğumuzu söylemek mümkün. Yakınlarını kaybettikleri anda bağış konusu görüşülen ailelerin yüzde 25-35'i yakınlarının organlarını bağışlıyorlar. Bu oran dünya standartları değerlendirildiğinde hiç de kötü değil. Aynı oran gelişmiş ülkelerde yüzde 35-50 arasında değişiyor. Üstelik bizde, ölümü halinde yakınlarının organlarını bağışlayanların büyük çoğunluğu sosyoekonomik seviyesi düşük, yani organ bağışı konusunda eğitim alma şansı olmayan insanlar... Böyle olunca da organ temini konusunda tablo 1 de görülen ölçüde geri kalışımızın asıl nedenlerini halkımızın bilgi eksikliğinden başka yerlerde aramak gerekiyor!

Son yıllarda bu konunun bir devlet ve sağlık politikası gerektirdiği giderek daha belirgin bir şekilde görülünce, kadavradan organ teminine yönelik organizasyonlara hız verildi ve **‘organ nakil koordinatörlüğü’** adı altında yeni bir çalışma alanı oluşturuldu. Bu konuyla ilgilenen profesyoneller, organizasyonun tüm aşamalarında faaliyet göstermeye başladılar. Bu tip çalışmaların ilk olarak başlatıldığı İzmir ve Antalya bölgelerinde temin edilen kadavra donör sayıları nüfusa oranlandığında ülke geneline oranla ciddi farklar ortaya çıktı ve yapılan çalışmalarda bu farkın halkın bağış oranlarından kaynaklanmadığı görüldü.(Tablo 2)

Tablo2: Aile görüşmelerinde yapılan bağışların oranı (%38)

Koordinasyon çalışmalarının olumlu etkisi bu denli açık bir biçimde ortaya

çıkınca, Sağlık Bakanlığı bu çalışma biçimini ülke geneline yaymaya karar verdi ve son yıllarda ortaya çıkan gelişmelerin de kapısı aralanmış oldu. Bulduğumuz noktadan ileriye baktığımızda artık bir şeyler umabiliriz; çünkü halkı cehaletle suçlamak yerine, sorunların tespitine çok daha objektif yaklaşabilen bir kurumsallaşmanın temellerini atmış durumdayız. Doktoru, hemşiresi, yoğun bakımıcısı, başhekimini organ nakil koordinatörüyle organ eksikliğinin sorumluluğunu kendisinde arayan bir anlayış düzeyine erişebildik ve bu da gerçekten umut verici.

Bütün bunlara rağmen bir şeyi daha söylemeden geçmemek lazım... Biz yardım sever bir milletiz; bunu hepimiz biliyoruz. Zaman zaman yapılan kampanyalar, bunu bize açıkça gösteriyor. Bırakın öldükten sonra organlarını vermeyi, yeri geldiğinde yaşamını gözünü kırpmadan verebilecek kadar kahraman bir ulusumuz var... Ama iş organ bağışlamaya geldiğinde kuşkularımızdan kurutulamıyoruz. Her ne kadar bu konuda dünya standardının çok gerisinde olmasak da aslında onlardan çok ilerde olmamız gerekir. Diniimizin konuya bakışının ne denli olumlu olduğunu da hepimiz biliyor ve zannedildiğinin tersine ülkemizde dini açıdan ciddi bir sorun yaşamıyoruz. Bizim en önemli problemimiz; güvensizlik ve aklımızdan atamadığımız yersiz kuşku... Oysa her konuşulana inanmak yerine araştırmayı denesek, söylenenlerin tümünün hurafelerden oluştuğunu göreceğiz. Bugün ülkemizde, '**organ mafyası**' diye adı geçen faaliyetlerin sadece canlı vericili nakiller açısından söz konusu olduğunu, kadavra nakillerinde hiçbir usulsüzlüğün yapılamayacağını da tekrar tekrar vurgulamak isteriz. Gerek Emniyet Müdürlüğü'nün gerekse de Adli Tabipliğin, zaman zaman basında çıkan şehir efsanelerinin doğru olmadığına dair bildirimlerine rağmen, bu hurafelere inanmayı sürdürmek hepimize pahalıya mal oluyor; her yıl binlerce insanımız ölüyor. Bir organ bulunup takılabilirse; içimizden her hangi biri kadar sağlıklı olabilecek, koşup oynayabilecek ve gelecekte ülkesine yararlı olabilecek yüzlerce çocuğumuzu, sadece o organı bulup, takamadığımız için kaybediyoruz.

Peki öyleyse nedir bu organ mafyası? Konuyla ilgili gündemi oldukça yoğun bir dönemi geride bıraktık. Antalya'da yaşananlar, organ nakli adına hoş şeyler değildi. İnsanların organlarını satması, birilerinin de bu işi meslek haline getirmesi hepimizi üzdü. **Organ nakli gibi mucizevi bir tedavi gerçeğinin, hastaların umutları ve**

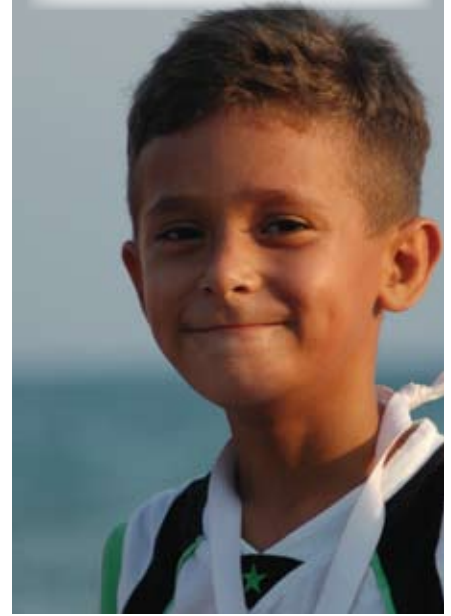
insanların yoksullukları üzerinden beslenen bir ekonomiye dönüşmesi hiçkimsenin isteyebileceği bir şey değil. Ama ne yazık ki, yeterince organ bulamadığımız sürece bu umut tacirlerinin önünü kapatmak da mümkün değil.

Haberleri ilk kez duyduğumuzda, her zamanki gibi korktuk ve içimizden organ bağışının en az iki yıl geriye gideceğini düşündük. Aradan geçen bu bir iki hafta boyunca hayret verici bir şekilde hataneye gelip "**organ bağışlamak istiyorum**" diyen insanların sayısı artıverdi...

Ön yargılarımızdan olacak, organ bağışı için odaya girip çıkan bunca insan nedense dikkatimizi çekmedi. İki gün önce yoğun bakımda bir hastayı kaybettiğimizde bize haber geldi ve organ bağışı için ailesiyle konuşmaya gittik. Bu olanlardan sonra haliyle hiç umudumuz yoktu... Ama nasıl olduysa oldu ve ailesi, ölen yakınlarının organlarını bağışladı. Hem de hiç düşünmeden... İşte o anda geriye dönük olarak birden bire farkettiler ki, '**mafya**' adı altında yaşananlar insanları yıldırılmamış, tersine cesaretlendirmişti. İnsanlar anladı ki ancak ülkede yeterince organ bağışlanırsa bu umut tacirlerinin faaliyetleri durabilecekti.

Peki, burada biz devlet olarak ne yaptık? Panik içinde yine yasal düzenlemelere sarıldık ve yeni önlemler aldık. Yerel etik kurullar dağıtıldı ve ülke genelinde tüm akraba dışı nakiller durduruldu. Bunlar öyle önlemler ki, önümüzdeki aylarda organ bağışının değilse de, organ nakillerinin azalacağına hiç kuşku yok... Tabii bunun vebalini de

Uğurkan UĞUR, 2005 yılı Aralık ayında ailenin tüm ümitleri bittiği sırada, oğullarını kaybetmiş bir başka ailenin organ bağışında bulunmasıyla beklediği karacığı buldu ve Uğurkan sağlıklı bir yaşama sahip oldu.

yine hastalar ödeyecek... Milletler ve insanlar devletlerinden hep bir adım ötededir, ama bizde galiba bu ara bir hayli açılmış ve biz farkında değiliz.

Bunun üstesinden gelebilmek için devlet ve millet olarak bir arada ve güvencinde hareket edebilmek zorundayız. Hiçbir şey için olmasa bile en azından hastalarımız için buna bir yerden başlamamız gerekir. Kim bilir; belki de bu, hepimizin ihtiyacı olan daha aydınlık bir geleceğin de başlangıcı olur. ■

MEHMET PALAZ 14 YAŞINDA Türkiye'nin ilk çift taraflı akciğer nakli yapılan hastası. Fotoğrafta annesi ile birlikte.

Kit-Vak'ta yeni bir proje var! Siz de var mısınız?

Eğer bir elini uzatırsan kendini yalnız hissetmezsin, eğer iki elini uzatırsan birilerine iyi gelir, sevgi artar, eğer yanına birilerini alırsan gücün çoğalır, dünya düzelir...

Kanser; düne kadar ölümlle eş anlamlıydı. Hâlâ da korkulan, korkutan bir hastalık ama artık eskisi kadar çaresiz, umutsuz değiliz. Tıp tam çare bulamasa da bu illetten kurtaracak yöntemler sunmaya devam ediyor.

Nitekim 90'lı yıllara gelirken özellikle lösemi gibi çocukluk çağı kanserlerinin tedavisinde kemik iliği kök hücre nakli yeni bir umut olarak girdi bizim de gündemimize. Kemik iliği nakli ve diğer tedavi yöntemleriyle, kanser hastası çocuklara, sağlıklı yaşlıları gibi bir yaşamın kapıları açıldı.

İzmir'de bir avuç iyi insan bir araya geldi, önce bir dernek kuruldu: KİT-DER... Dernek zamanla büyüdü vakıf oldu: Kemik İliği Transplantasyonu ve Onkoloji Merkezi Kurma ve Geliştirme Vakfı (KİT-VAK)...

Aradan geçen zaman içinde, hayırseverlerin de desteğiyle KİT-VAK zoru başardı. Ortaya bir kanser hastanesi çıktı: Ege Üniversitesi Tülay Aktaş Onkoloji Hastanesi... Üstelik sadece çocuk değil yetişkin kanserli hastalara da hizmet veren, Türkiye'nin her köşesinden hasta kabul eden bir sağlık kurumu kazandırıldı İzmir'e.

"Yardım uzatan el" olmak üzere yola çıkan KİT-VAK'ın şimdi büyük bir hedefi var, en az hastane kadar önemli. Adı H.A.Y.D.İ (Hasta Yakınlarına Destek İçin Konukevi Projesi) olan bu proje ve Kit-Vak için, Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Soncul ile sohbet ediyoruz.

KİT-DER'den KİT-VAK'ın nasıl geldi?
KİT-VAK'ın tohumları 1991'de atıldı. O yıl, Prof. Dr. Suat ÇAĞLAYAN'ın girişimleri ile lösemili çocuklara maddi ve

manevi destek vermek ve bir merkez kurabilmek amacıyla KİT-DER kuruldu. Büyük küçük etkinlikler sürdürülürken, hasta çocukların sayısının sürekli artması 1995'te büyük bir projeyi gündeme getirdi. Bir tedavi merkezi kurma hedefi, Derneğin Vakfa dönüşmesini zorunlu kıldı.

Bir hastane kurma fikri bugün için bile büyük bir fikir. Büyük emek ve destek ister. Siz nasıl başardınız?

Büyük bir inanç ve tabii ki hayırseverlerin desteğiyle. Dönemin İzmir Valisi Sayın Kutlu Aktaş ve eşi Merhume Tülay Aktaş'ın da aralarında olduğu, bu amaca inanmış 53 kişi kurdu KİT-VAK'ı. Bu kadar büyük bir proje için çok emek harcandı, çok etkinlik yapıldı. Ama kuşkusuz en büyük pay hayırseverin. Eğer onlar olmasaydı bu hastane de olmazdı.

Peki hastanenin açılışı hangi tarihte yapıldı? Yani ne zamandır hizmet veriyor?

Dediğim gibi büyük emekler ve desteklerle, Ege Üniversitesi bahçesine yapılan hastanemizin resmi açılışı 18 Mayıs 2004 tarihinde kalabalık bir hayırsever topluluğu ve protokol huzurunda gerçekleşti. Bize yer gösteren Ege Üniversitesi'ne müteşekkirimiz. El birliği ile büyük bir eser ortaya koyduk.

Hastanenin amacı belliydi ama ne kadar başarıya ulaştı?

Onkoloji Hastanesi bugün, kanserli hastalara, çocuk-yetişkin ayrımı yapmadan hizmet veriyor. Kısa sürede, çağdaş tanı ve tedavi hizmetleri verilen, Türkiye'nin dört bir yanından hastaların başvurup şifa aradığı bir merkez haline geldi. Başta lösemi olmak üzere

bazı kan hastalıkları ve kanser türlerinde önemli bir tedavi yöntemi olan Kemik İliği Kök Hücre nakli de başarıyla sürdürülüyor.

Hastanenin olanakları neler?

5500 metrekaarelik kapalı alana sahip, kendi alanında Türkiye'nin en büyük kapasiteli hastanemizde, 6 yoğun bakım ünitesi, 1 ameliyathane, 4'ü özel 48 oda ve 88 yatak kapasitesi var. Aynı anda 6 - 7 hastaya ilik nakli, günde 50 - 60 hastaya ayakta kemoterapi,

yılda 45 bin hastaya hem ayakta kemoterapi hem de poliklinik hizmeti verilen hastane dev bir sağlık kurumu haline geldi.

Bugüne dek neler yaptı, başarıları neler?

Hastanemizin, gurur duyduğumuz başarıları var. Ege Üniversitesi Pediatrik Kök Hücre Nakil Ünitesi olarak günümüze kadar 130 çocuğumuza ilik nakli yapıldı, başarı oranı %80. 60 yetişkin hasta yapılan ilik naklinde elde edilen başarı oranı ise %60. Bugüne kadar 200'e yakın kemik iliği kök hücre nakli başarıyla gerçekleştirildi.

Çok ciddi sonuçlar bunlar...

Evet... bu başarıların getirdiği bir başka başarı daha var; hastanemizin EÜ Pediatrik KİT Ünitesi Avrupa Transplant Birliği'nden (EBMT) Uluslararası Akreditasyon aldı. Bu sertifikayı, Tülay Aktaş Onkoloji Hastanesi Çocuk Onkoloji Bölümü'ne uluslararası kemik iliği nakli yapılabilme yetkisi vermek demektir.

Peki kemik iliği naklinde iyileşme oranı nedir? Hastane verileri ne diyor?

Kemik iliği nakli sonrası iyileşme oranları çocuklarda %75, erişkinlerde %50 civarında. Bu oranlar arttıkça, daha fazla çocuğumuz sağlığına kavuştukça Vakıf sosyal destek projelerine daha da ağırlık veriyor. Nitekim yeni projemiz kapıda.

ulaşabilecek mesafede olmak isterler. Çoğunun bir otele gidecek parasal gücü de yoktur. Hastane bahçesinde sabahlar, kışın yağmurda, soğukta, yazın sıcakta. İşte bu durumdaki hasta yakınları için hem hastalarına çok yakın olabilecekleri hem de daha insani koşullarda kalabilecekleri bir konukevi yapmak için yola çıktık.

Yeni projeniz nedir?

Çocuklarının yüzünün güldüğünü gören annelerin yüzlerini güldürmeye, mücadelelerine güç verip destek olmaya çalışıyoruz ama yetişemediğimiz pek çok hasta yakını ve anne var. Hasta çocuklarımız Türkiye'nin her yerinden. Çoğu fakir, kimi köyüne dönecek yol parası bulamıyor, kimi çocuğuna bez alamıyor. İşte bu noktada yeniden devreye; kısa adına H.A.Y.D.İ. dediğimiz Hasta Yakınlarına Destek İçin Konukevi Projesi...

Projeyi biraz açarsak..

Ege Üniversitesi Hastanesi'nin çeşitli kliniklerinde hastaları olan, tedavi sürecinde gidecek yeri olmayıp hastane bahçesinde bir karton parçasını yatak, ağaçları örtü yapan hasta yakınlarını bu çileden kurtaracak bir proje. Hastanelere gidenler sıklıkla görürler. Hasta yakınları, hastalarına yakın olmak uğruna hastane bahçesinden ayrılmaz, hep

Önünüze yine büyük bir hedef koymuşsunuz.

Bu hedefe ulaşmak için nasıl bir desteğe, katkıya ihtiyacınız var? Neler yapacaksınız?

Bu projemizi hayata geçirmek için maddi manevi her tür desteğe ihtiyacımız var. Hasta yakınları gecelerini yumuşak bir yatakta, sıcak bir odada geçirebilecek. Hastasının en çok mikroptan korunmasının gerektiği bu süreci, temizlenerek geçirebilecek. Bu olanakları sunabildiğimiz hasta yakınlarının morali daha iyi olacak, hastasına daha fazla destek olabilecek. Bizim de bu projeyi hayata geçirebilmemiz için kurum, kuruluş ve en önemlisi hayırseverlerden destek bekliyoruz. Bu arada şu bilgiyi de aktarmalıyım; Vakfımızın, Bakanlar Kurulu'nun 16 Kasım 2000 tarih 2000-1862 sayılı kararıyla vergi muafiyeti vardır. Vergi mükellefleri, vakfımıza yapacakları bağışları, vergi matrahından indirebilirler, yani vergi indiriminden yararlanabilirler.

Haydi,

H.A.Y.D.İ.'yi gerçekleştirelim diyoruz.

H.A.Y.D.İ. projesi nedir?

Hasta yakınlarının dinlenmesini, temizlenmesini ve insanca zaman geçirmesini sağlamak amacıyla, E.Ü. Hastanesi bahçesi içinde, onkoloji hastanesine 100 m uzaklıkta, toplam 2.050 m² kullanım alanı olan bir KONUKEVİ projesidir.

Konukevinin teknik olanakları şöyledir:

- 40 oda ve 100 yatak kapasitelidir.
  - Ayrıca çamaşırhane ve kafeteryası da olacaktır.
  - Bodrum, zemin kat, 1. kat ve üstte çekme kat olarak 4 katlı planlanmıştır.
- Bu proje, 30 Temmuz 2009 tarihinde Ege Üniversitesi Rektörlüğü ve Vakıf yönetiminin protokolüyle resmleştirilmiştir.

Bağışlarınız için
HALK BANKASI
KONAK ŞUBESİ
HESAP NO. 16000008

Vakfımız, Bakanlar Kurulu'nun 16.11.2000 gün, 2000-1862 sayılı kararıyla vergiden muafittir.

EGELİ VE ATAERKİL BİR AİLE

Sevgili EGiAD yarınl okurları, 24. sayımızdaki '**Babalar ve Çocuklar**' köşesinin değerli konuğu, **AKÇA Ailesi** oldu. Sade ama anılarla zenginleştirilmiş büyük bir dik-dörtgen makam odasının en ucunda oturan Sayın Rıza Akça, ayakta saygıyla karşıladı bizi. Kızı, Ayşe Hanım da aynı mütevazilikte, saygı ve gülen gözlerle... AKÇA Holding, Türkiye'nin büyük kapasitede ihracat yapan sayılı, köklü firmalarından olup, hatta Rıza Beyin ifadelerine göre; Türkiye'de henüz ihracat yapılmadığı dönemlerde dahi, Akça ailesi ihracat yaparmış.

AKÇA HOLDİNG A.Ş.

Akça Ailesi, hayattaki duruşlarıyla tam bir ataerkil ve Egelî aile yapısına örnek teşkil ediyor. AKÇA Holding sahibi Rıza Akça ve kısa bir süre önce dünya evine giren, biricik kızı Ayşe Akça İlgün ile sizler için ekonomi politikaları ve siyasetten uzak; son derece duygusal, özel bir sohbet gerçekleştirdik. Baba-kız Akça'lar; günümüzün maddi-manevi zor şartlarında unutulmaya yüz tutmuş ancak Anadolu insanının özünde bulunan değerlere ışık tutabilecek; dostluğa, aile bağlarına, hayatın her kademesinde birlik ve beraberliğe, insana ve insanca yaşama dair çok anlamlı, güzel mesajlar verdiler...

Söyleşi: Nurten AKYAZILILAR

►►► Her bir aile büyüğüne saygı sonsuz

Sayın Rıza Akça ile sohbetimize; gülen yüzüyle, o unutulmaz **'Üzüm kralı Osman Akça'**nın evladı olmanın, ne demek olduğunuyla başladığımızda, Rıza Bey, gözleri dolarak; **"Benim babam, hayatımda her şeyimdi; benim için çok büyük insandır. 1933 doğumlu idi ve o dönem okuma olanakları olamamasına rağmen birkaç üniversite bitirmiş bir kişi gibi son derece donanımlı, müteşebbis, demokrat ve zeki bir insandı; özellikle ufku son derece genişti"** diye konuştu.

Aile olarak eğitime son derece önem verdiklerini vurgulayan Sayın Akça, özellikle babası Osman Beyin kendisi okuyamadığı için çocuklarının ve torunlarının yüksek tahsil yapması konusunda ısrarlı olduğunu belirterek, kendi eğitimi ile iş hayatına girişini, şöyle anlattı:

"1975 yılında Türk Koleji'ni bitirdikten sonra Hukuk Fakültesi'ni kazandım ancak babam her zamanki gibi ileriye gördüğünden; 'Oğlum, ülkede durumları görüyorsun. Sen, eğitimini yurtdışında tamamla; seni İsviçre, İngiltere veya Amerika'ya gönderelim' demişti. **'Gitmeyeceğim'** dediğimde de; **'O zaman, ben seni burada, bu şartlarda okula göndermem. Benimle beraber çalışmaya başlayacaksın'** dedi. O gün, **'Tamam'** dedim ve şimdi bugün diyorum ki; **'iyi ki de bunu böyle yapmışım'** çünkü ben babamdan, üniversitede öğrenemeyeceğim kadar çok şey öğrendim. Babam vefat ettiğinde, yaşım 43 idi ve o genç yaşımda eniştem, Ahmet Göksan ile birlikte bu kadar büyük bir sorumluluğu devraldık. Babamın bize öğretileri ve tecrübeleri olmasaydı, zorlanırdık; oysa biz hiç sıkılmadan Allah'a şükür işimizi katlayarak büyüttük".

►►►►►►►►►► Belli ki babasının kızı

Ayşe Akça İlgün de babasının yaşadığı ve anlattığı her şeyi kendisinin de yaşadığını teyit ederek; **"Aynı babamın anlattıklarını ben de babamla yaşadım. Hem dedemden hem de babamdan çok şey öğrenerek yetiştim. Dedemin bize verdiği temeller çok sağlamdır. Benim için de babamla birlikte çalışmak, 10 üniversiteye bedel gibidir. Öyle ki ufacık bir sözünden, yaptığı en ufak bir hareketinden çok şey öğrenebiliyorsunuz. Biz, birbirimize sıkı sıkı kenetlenmeyi ve bağlılığı dedemden öğrendik. Aile olarak sahip olduğumuz huzur, mutluluk ve iş başarılarımızı da dedem ve babama borçluyuz"** şeklinde konuştu.

Ayşe Hanımın sözlerine kaldığı yerden devam eden baba, Rıza Akça; **"Biz ailemizden özellikle yardımlaşmayı, birliği, beraberliği öğrendik. Bu öyle bir bağ ki bana, 'Kaç çocuğunuz var?' diye sorulduğunda, ben; 'üç çocuğum var' demiyorum. İki yeğenim var; onlar da benim kendi çocuğum gibidir; 'beş çocuğum var' diye yanıtlarım. Biz, ailede birlik olduğu zaman,**

daha güçlü olduğumuzu öğrendik" dedi.

Aile bağları sımsıkı ►►►►►►►►►►

Konuşmasının devamında, ailece vakit geçirmekten büyük mutluluk duyduklarını ifade eden Rıza Bey; **"Aile olarak her bayram mutlaka bir araya gelir, beraber oluruz ve buna kimsenin mazereti olmaz. Haftada bir de mutlaka aile yemeğimiz vardır. O gün için şehir dışında olmayanlar, bu yemeğe bir zorunluluk olmasa da katılırlar"** dediğinde, Ayşe Hanım; **"Zorunluluk da var aslında ama bu zevkli bir zorunluluk. Bizim bu yemeklerimiz öyle eğlenceli geçer ki en genç olanımız bile hafta sonları dışarıda olmaktansa, bu yemekte olmayı gönülden arzu eder. Yemek yer, sohbetler yapar, şakalaşırız. Televizyonda; 'Var mısın Yok musun' izler, oturup; hep beraber ağlarız"** diye araya girdi ve tebessümle, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Alaşehir'de, benim doğduğum ve ilköğrenimimi tamamlayıncaya

kadar yaşadığımız evimiz vardır; 5 katlı bir apartman dairesinde oturuyorduk ve evimizin kapısı hiç kapanmazdı. Teklifsiz, hep komşularımızla beraberdik. Şimdi burada kendimizi apartmanların içine sıkışmış gibi hissediyoruz. Her bayram ailece, biz oraya gideriz. Dedemin mezarı da oradadır ve her gittiğimizde kabir ziyaretini yaparız. Alaşehir, küçük bir yer ve birlikte olmaktan başka yapacak hiçbir şeyiniz yoktur”.

Baba Rıza Bey, tam bu noktada sözü alarak; oldukça duygusal ifadelerle kendi çocukluk anılarını bizimle, şöyle paylaştı:

“Alaşehir’de ilk, eski bir evimiz vardı, biz orada yetiştik. Komşuluğu, dostluğu orada öğrendik. Annem bir tencere yemek pişirirdi; mutlaka komşulara kokmuştur diye; bir tabak Didar teyzeye, bir tabak Müzeyyen teyzeye, bir tabak da Habibe teyzeye olmak üzere üç tabak yemek götürürdüm ve o tabaklar komşularımızdan da hiç boş dönmezdi. Yazın, kapı önlerine hasırlar atılır; meyveler yenir, çaylar içilir, oyunlar oynanırdı; bizler böyle büyüdük... Artık zaman değişti. Bugün alt komşunuz vefat ediyor, kim olduğunu bilmiyorsunuz. Böyle bir şey olmaz, olamaz. Biz şu an yaşadığımız Alsancak’taki dairemizde de komşularımızla aynı güzel düzeni kurabildik”.

►►►►► Aile geleneğinde kibire yer yok

“Bu biraz da geldiğiniz, doğduğunuz yeri unutmamak adına olsa gerek” diye ben araya girdiğimde Rıza Bey; özel bir aile geleneğini şöyle açıkladı:

“Babam her zaman; ‘Oğlum, ne kadar büyürseniz o kadar küçülün; aman, kibirli olmayın’ derdi... Mütevaziliği, çok severdi. Her şeyden önemlisi bu hayatta bize, insana değer vermeyi öğretti babam ve biz de şimdi bu gelenekleri devam ettiriyoruz”...

►►►►► Farklı sektörlere yatırım ve istihdam kaydırmak

Osman Akça vefat ettiğinde basının; “Üzüm kralı öldü” diye manşetler attığını hatırlatan Rıza Akça, işleriyle ilgili olarak konuşmasını şöyle sürdürdü:

Yani bizim esas işimiz üzüm, kuru kayısı ve kuru incirdir. Gıda sektörü dışındaki bir işimiz; 1983 yılında Sarayköy’deki Menderes Tekstil’i satın aldık ve tekstil sektörüne de girerek işi büyüttük. Menderes Tekstil, şu an Avrupa’nın en büyük ev tekstil firması oldu. Tesiste bir ara 4.600 kişi çalışıyordu; günümüz şartlarında ise 4 bin kişi çalışıyor. Grup olarak toplam istihdamımız; 8.500 kişidir. Akça Grup ihracat rakamımız da 230 milyon \$ civarındadır ki bunun, 55 milyon \$’ı gıda, geri kalanı tekstile dayalıdır. Enerji sektöründe faaliyet gösteren ayrı bir firmamız var. Tarım sektörüne de girerek, Denizli’de bölgenin en büyük topraksız serasını kurduk; domates üretip, ihracat yapıyoruz. Bir de ‘Araç Muayene İstasyonları’mız var ki İzmir, Manisa, Denizli ve Aydın olmak üzere dört kenti, AKTUR adındaki firmamızla biz aldık ve bu kapasite, Türkiye genelindeki ihalenin

yüzde 24’üne tekabül ediyor”.

İhracat ağırlıklı çalışan bir firma olduklarından küresel krizden etkilenmemek için gereken tedbirleri de grup olarak aldıklarını sözlerine ekleyen Sayın Akça, “Yatırımlarımızı değişik sektörlere girerek değerlendirmeye, firma içinde tasarruf tedbirleri almaya çalışıyoruz. Mesela tekstilde bazı sıkıntıları öngörünce sera işine girerek istihdamın bir kısmını oraya kaydirdik” şeklinde konuştu.

Sayın, Ayşe Akça İlgün, evlilik öncesinde Menderes Tekstil’in insan kaynakları biriminde görev yaptığını kaydederek, kendisinin çalışma alanına ve tecrübelerine dair konuşmasını sürdürdü:

“4.500 kişinin olduğu yerde her şeyi öğreniyorsunuz; orası benim için gerçek bir okul oldu. İki sene Denizli’de, Menderes Tekstil firmamızda çalıştım. Evlilik sonrası görev aldığım AKTUR, araç muayene kısmında ise 300 kişi civarındayız. ‘İnsan Kaynakları’ ve ‘Personel’ işlerini birlikte yürütüyorum. Aktur’da insan kaynakları ile ilgili

►►►►►►►►►► 8.500 istihdam yapısının odağında, personele insanca değer vermek var

atılacak çok büyük adım yok çünkü düz, belli standartlar ve kurallar içerisinde yapılan bir iş yani devletin belirlediği sınırlar içinde araç geliyor, muayenesi yapılıyor, ücretini alıyorsunuz.

Kişisel olarak insan kaynakları alanında; 'sürekli iyileştirme', 'sürekli geliştirme' bölümüyle ilgileniyorum. Menderes Tekstil'deyken 'Kalite' departmanı ile bu anlamda çok sık çalışırdım. İzmir'e geldiğim günlerde, Menderes Tekstil'de bir kütüphane açtık ki son aldığım haberlere göre 4.500 kitaba ulaşılmış. Kitaplar, insanların ilgisini çok çekti. Bizim için; yönetim zirvesinden en alt kadroya kadar tüm personelin daha huzurlu, mutlu çalışabilmesi çok önemlidir. Personel, her sabah işine keyifle gelebilmeli ve mesai bitiminde evine huzurla dönebilmelidir. İşveren olarak bizler de personelimize, işini keyifle yapabileceği ortamlar hazırlayabiliyorsak, ne mutlu bize".

Rıza Bey, Ayşe Hanımın bu sözleri üzerine kızının çok güzel şeyler anlattığını belirterek, kızının Denizli'den İzmir'e gelişine kendi adına üzüldüğünü, "Çünkü Menderes Ayşe'yi, Ayşe de Menderes'i çok sevmişti" sözleriyle ifade etti.

Bir insanın parayla da çalıştırılmayacağına dikkat çeken Rıza Bey, görüşlerini şöyle açıkladı:

"Şimdi bugün sizi Menderes Tekstil'e götürüyüm, ben olmadan orada tüm personele tek tek sorun; 'Para almadan kaç ay çalışırsın?' diye; iddia ediyorum, 'ömür boyu çalışırız' derler... Para almadan dediğim cümledeki kasıt; diyelim ki fabrikada bir yönetici 5 bin TL maaş alıyor, fakat yaşaması için aylık sabit gideri 2 bin TL; işte bu 2 bin TL'ye o personel ömür boyu çalışır ki başka bir yerden 12 bin TL teklif gelse, gitmez. Çünkü biz bir aile ortamındayız. Ne ben, ne de eniştem Ahmet Bey; kendimizi patron olarak görmeyiz. Diğer tarafta, personele para verirsin; çalışmaz. Sen ona insan gibi davranmazsan; para versen, ne olur!..."

Sıkı aile bağlarıyla birlikte firmalarda kurumsallaşma şarttır

►►►►►►►►►► Paylaşmasını bilen insanlarız

Personellerinin kendilerini çok iyi motive ettiklerini sözlerine ekleyen Rıza Akça, "Bu kriz ortamında dahi insanın yatırım yapası geliyor. Tabii bu karşılıklı bir alışveriş; biz de onları aynı şekilde motive ediyoruz. Benim istediğim şudur; çalışmakta olan personelimizin oğlu, kızı, yeğeni de gelsin, burada çalışsın" dedi.

Şahısların ve kurumların sadece kendilerine değil, çevrelerine ve ülkeye de duyarlı olması gerektiğini Sayın Akça, şu sözleriyle ifade etti:

"Vaktimiz geldiğinde, hepimiz bir gün öbür tarafa gideceğiz ve giderken de bu tesisleri sırtımıza alıp, götürmeyeceğiz. İşte, babam gideli dokuz sene oldu; her şey aynı yerinde duruyor. Onun için mühim olan; bu vatana, millete, yaşadığımız kente bir şeyler verebilmek... Faizlerin yüksek olduğu dönemde babama, paramızı neden faize yatırmadığımızı sorduğumda;

'Oğlum, sen parayı faize koydun; Ahmet, Mehmet koydu. Pek iyi, ya bu insanlara kim bakacak? Allah bize bir şey veriyorsa, biz de iki personel daha çalıştıralım; onların duası bize yeter' demişti. Biz, halen bu mantıkla çalışan bir aileyiz. AKÇA Holding bünyesinde birinin sıkıntısı herkesin olur, birinin mutluluğu da... Paylaşmasını bilen insanlarız".

Sohbetimiz, büyük aile şirketlerinde yaşanan bölünmelere geldiğinde Sayın Akça, çocuklarına ve yeğenlerine her zaman bölünmemelerini, her daim, her koşulda beraber olmalarını öğütlediğini belirtti. Firmalarda bölünme yaşanmaması için aile ilişki ve bağları dışında firmanın kurumsallaşması gerektiğine de dikkat çeken Sayın Akça, sözlerine şöyle devam etti:

"Firmaların dağılmaması için kurumsallaşmaları şarttır. O firmanın yönetiminden kim giderse gitsin, firma yoluna devam eder. Ticaret hayatında kurumsallaşmayı, bölünenlerin de zaman içinde küçülerek, piyasadan silindiklerini maalesef hepimiz görüyoruz. Ba-

bamız vefat ettiğinde, bizim de dağılacağımızı düşünenler oldu. Şükürler olsun ki biz işlerimizi büyütük ve daha da büyütüyoruz. Aile üyeleri, dışarıdan gelebilecek her tür kötü sese karşı tek yürek olmalı, gerektiğinde duymamalı, birlik ve bütünlüğünü asla bozmamalıdır. Şirket dağılır veya küçülürse kimin eline, ne geçer? Biz burada 8.500 kişiye ekmek veriyoruz. Hayatta bundan daha güzel bir şey var mı? Size şöyle söyleyeyim; Menderes Tekstil’de maaş dağıldığı gün, her ay Sarayköy ilçesinin şekli değişir. Ticaret hacmi canlanıyor”...

Personelimizi ev sahibi yapıyoruz

Her bir çalışanı, tek tek aile ferdi gibi gördüklerini dolayısıyla gereken her aşamada firma katkı paylarıyla ve kurdukları yapı kooperatifi aracılığıyla, personellerini ev sahibi yaptıklarını kaydeden Rıza Akça, ilk etapta babaları Osman Akça adına 50 dairelik site kurduklarını ifade ederek, “Personelimizden 50 aile, ev sahibi oldu; şimdi taksit taksit ödüyorlar. Ardından annemin adına 100 dairelik bir site yaptık. Yapılan dairelerin hepsi de asansörlü, kaloriferli son derece nezih daireler. Şimdi de planda kismetse 150 dairelik ‘Rıza Akça Sitesi’ yapmak var. Personelimiz ev sahibi oluyor, iyi şartlarda yaşıyor. Bu çok güzel bir duygu; oraya her gittiğimde, gördüğüm mutluluk bana yetiyor ve bu mutluluğun parayla karşılığı yok” dedi.

İşe giren personelin firmada kalıcı olduğuna da dikkat çeken Ayşe Akça ligün, örnekleme şöyle yaptı:

“Her Ramazan, Menderes Tekstil’de tüm personele iftar yemeği verilir. Bu sene ilk kez uygulanan; 20, 15 ve 10 senesini dolduran personele iftar yemeği esnasında plaketler verildi. 20 senesini dolduran 18 personel o akşam sahnede, 6’sı daha sonra olmak üzere toplam 24 kişi plaket aldı. 20 senesini dolduran iki kişi sahnede mutluluktan ağlıyorlardı. 15 ve 10 yılını dolduranlara zaman darlığı sebebiyle o gece plaket verilememişti; sonradan öğrendiğime göre toplamda 700 kişiye plaket verilmiş”.

Belli kapasiteye ulaşan firmaların yaşadıkları yerlere ve yöre insanları-

na yaptıkları sosyal destekler üzerine sohbet ederken, kendilerinin yaptıklarıyla ilgili olarak ailece reklamı pek sevmediklerini kaydeden Rıza Bey; “Babam bize; ‘hayrın gizli olanı sevaptır’ derdi. Toplumda bilinenler olarak; babam zamanında Alaşehir’e bir okul yaptık, arkasına ilave bir okul binası daha yapıldı. Annemin adına Denizli’de bir okul yaptırdık. Babam bir gün rüyasında dedemi görmüş; rüyasında, ondan cami yaptırmasını istemiş. Caminin yapımına çok özenmişti, inşaatın her şeyiyle ilgilendi ancak bitmesine kısa bir süre kala maaşlesef ömrü yetmedi; biz, babamı 5 Ekim’de kaybettik. Ramazan ayında camiyi açtık” dedi.

Kızımın gurur duyuyorum

Bir insanın hayatta başarılı olabilmesi için öncelikle işini sevmesi gerektiğinin şart olduğunu vurgulayan Rıza Bey, kızının evlendikten sonra gün gelip de çalışmama durumu söz konusu olursa, ifade ettiği sözlerinden açıkça belli oldu ki Rıza Bey böyle bir alternatifi düşünmek bile istemiyor. Kendi sözcükleriyle şöyle:

“Bir defa kızıma da evliliğine de saygım sonsuz. Kızım bir gün; ‘ben aileme zaman ayıracağım, çalışmayacağım’ derse, elbette ki ailesine daha fazla zaman ayırmasını ancak elden geldiğince de işin başında, kontrol ve karar aşamasında durmasını isterim. Ayşe, insan kaynakları bölümünü çok sevdi ve son derece başarılı; onun çalışmalarını gurur duyuyorum”.

Kızı, Ayşe Hanımın yaptığı evlilikle gurur duyduğunu anlatırken göz yaşlarını tutamayan baba Rıza Bey, “Kızıma burada yürekten teşekkür ediyorum; gerçekten ailemize yakışır biriyle evlendi. Damat gibi değil, oğlum gibi görüyorum eşini. Biz hakikaten Allah’ın sevdiği kuluyuz” diye konuşurken kızı Ayşe Hanımın da babasıyla birlikte gözleri doldu ve; “Ben, evlenip; evden gitmedim. Ben evlendim ve eve bir sürü insan daha geldi. Başka ailelerde; evden giden, kopar; oysa bizde tam tersi; biz daha da büyüdük” dedi. Baba Rıza Bey, “Ayşe’nin dediği gibi; ailemize Hakan geldi; Hakan’ın annesi, ablası geldi. Evlilik bir şans meselesidir; evladınız için isteyemeyeceğiniz her şey, bir evlilikle olabilir. Şükür ki Allah bizi mükemmel bir aile ile

karşılaştırdı” diye konuştu.

İsimleri devam ettirmek aile geleneği

Doğan çocuklarda büyüklerin isminin yaşatılmasının bir aile geleneği olduğunu kaydeden Sayın Akça; “Ayşe; babaannemin adını taşıyor. Ayşe’nin küçüğü Osman; şu an Koç Üniversitesi’nde ekonomi bölümünde okuyor ve babamın ismini taşıyor. En küçükleri Ata; eşim Kudret Hanımın kızlık soyadını taşıyor; O da Amerikan Koleji’nde okuyor. Turan; enişte Ahmet beyin babasının ismidir. Diğer oğlu Osman da yine babamın ismi; yani bizde; biri küçük, biri büyük iki Osman var” şeklinde konuştu.

Oda, fotoğraflarda kalmış anılarca zengin

Akça Ailesi ile keyifli sohbetimizi odada bulunan fotoğraf anılarıyla tamamladık:

Kızı, Ayşe Hanımın nikahına bizzat katılan Başbakan Sayın R. Tayyip Erdoğan’ı ve iktidarın çalışmalarını başarılı bulduğunu kaydeden Rıza Akça, Bill Clinton fotoğraf anısını ise tebessümle, şöyle anlattı:

“Clinton, bir toplantı için Türkiye’deydi. Ahmet eniştemiz de; ‘Benim bildiğim Rıza, Clinton ile fotoğraf çekirmeden gelmez’ dedi. Ben de bu söz üzerine, bu işi kendime görev edindim” dedi ve Ayşe Hanım, gülen gözlerle araya girerek; “Babamın aile içinde bir misyonu vardır; yapamayacağı, yaptıramayacağı, öldürmeye isteyip de öldüramayacağı bir şey yoktur”... Bu sözler üzerine keyifle konuşmasına devam eden Rıza Bey; “Korumaları geçtim, Clinton’un bulunduğu odaya vardım, çat pat İngilizcem ile kendisiyle fotoğraf çekirmek istediğimi söyledim. O da gülerek, kabul etti ve işte bu fotoğrafı çekildik” diye konuştu.

Kenan Evren Paşa fotoğrafı ile baba Osman Akça’nın, Kenan Evren’in şapkasıyla verdiği o meşhur poz için; Evren Paşa’nın köken olarak Alaşehirli olduğunu, belirten Akça; “Paşa, babamın çok eski bir dostudur. Saygı duyduğumuz, değerli bir büyüğümüzdür” dedi. ■

DEGRAPE

PERDE

ILDAS Creative

ARTE

CAMENGO
HOME TEXTILES

CASAMANCE
FINE FABRICS

DESIGNERS GUILD

omexco
industrie wallvering und fabrik

ZR
KURUMU

PERDELİK • DÖŞEMELİK • DUVAR KAĞIDI • UZAKTAN KUMANDALI MEKANİK SİSTEMLER
Degrape Astan Dekorasyon Tekstil, Mobilya, İthalat, İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alsancak Showroom: Tel.&Faks. 0 232 464 34 79 - 80 • Nergis Showroom&Üretim: Tel. 0 232 323 37 69
Bostanlı Showroom: Tel.&Faks. 0 232 364 36 29 - 323 04 12

www.degrape.com • info@degrape.com

Türkiye, 2012 Dünya Amatör Golf Şampiyonasına hazırlanıyor

Günümüzde golf, dünyanın birçok yerinde binlerce saha ve milyonlarca sporcuya sahip popüler bir spor dalı olmayı başarmıştır. Turnuvaları, gerek televizyonlardan gerekse de sahalardan milyonlarca kişi tarafından izlenen golf sporu, aynı zamanda iş dünyasının aktörleri olan yöneticiler tarafından da en çok tercih edilen spor dallarından birisi haline gelmiştir. Öyle ki, Japonya'da yöneticilikte terfi etmeye etki eden bir faktör olarak da dikkat çeker. ABD'deki iş dünyası da golf oyunu ve bu sporun iş yaşantılarına yapacağı etkilerin bir yüzyıldan beridir farkındadır. İçinde Bill Gates, Scott McNealy, Dwight Eisenhower gibi ünlü CEO'ların bulunduğu gruba göre golf sporunu oynayabilme kabiliyeti, oyunun doğasında bulunan etiği anlayabilme ve oyunun geleneğine gösterilecek saygı, bir kariyeri bulunduğu noktadan daha üst noktalara taşıyabilir. ABD'de golfün iş dünyası için bu kadar önemli olmasının altında, iş ilişkileri üzerine kurulu bir spor dalı olması yatar. Rahatlatıcı, huzur dolu bir ortamda dört beş saat rakiple oynanan bir spor dalı olan golf, bu ilişkiyi sadece rekabet düzeyinde bırakmayacak ve oyun sırasında kurulan bağlar ile uzun vadeye taşıyacaktır. Bunun yanı sıra bu saatler içerisinde beraber golf oynanan insanların karakteri hakkında pek çok ayrıntıyı öğrenme imkanı yakalanabilir. Bu ayrıntılar; o kişinin iş dünyasındaki rekabete, riske, strese, başarıya veya başarısızlığa karşı nasıl bir tutum sergilediği hakkında da pek çok bilgi verebilmektedir.

Hem kolay hem de zor bir spor

Golf; bir oyuncunun küçük bir topu özel sopalarla birbirini izleyen 9 veya 18 çukura en az atışla sokmayı amaçladığı bir açık hava sporudur. Diğer sporlar gibi yoğun efor gerektirmiyor gibi gözükse de yaklaşık 6.000 metreyi bulan parkur uzunluğu ile 4-5 saatlik zaman diliminde ciddi anlamda yürüme gerektiren bir spordur. Çok dinamik bir fiziksel güç sarf etmeden yapılabilen bir spor olması nedeniyle de golf, her yaşta insanın rahatlıkla uğraşabildiği bir aktivite. Ayrıca oyun, zorluğu açısından dünyanın en zor sporlarından biri olarak da kabul edilmektedir; zira en zor 10 spor hamlesi arasında, uzun mesafeli golf atışı; beyzbol vuruşu, yarış aracı kullanma ve sıırıyla atlama sonradan en zor dördüncü hamle olarak kabul görmektedir.

Türkiye Amatör Açık Golf Şampiyonası'nın bay-bayan galipleri, Hollanda'dan

1-4 Ekim 2009 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen Gloria Golf Club Old Course'da düzenlenen Türkiye'nin en önemli golf turnuvası Türkiye Amatör Açık Golf Şampiyonası

nası 28 ülke katılımında 81 erkek ve 32 bayan ile toplam 113 amatör golfçünün çekişmeli mücadelesiyle geçti. 4 gün bayanlarla başlanan turnuvada 32 bayan amatör golfçünün arasından Hollandalı Marieke Rivard, Play-off'lara kadar giden erkekler finalinde ise yine Hollandalı Jurrian van der Vaart şampiyonluğa ulaştı.

Türk Milli Takımından Hamza Sayın ilk gün, toplamda 142 vuruşla üçüncülük, bayanlarda ise Elçin Ulu, ikinci gün sonunda toplamda 150 vuruşla dördüncük yakalayabildi.

4 Ekim Pazar günü düzenlenen Ödül töreninde konuşan Türkiye Golf Federasyonu Başkanı Ahmet Ağaoğlu, şöyle konuştu:

“ Türkiye Amatör Açık Golf Şampiyonası bu yıl rekor katılımcı sayısına ulaşmış durumda ve turnuvanın Avrupa Golf Birliği tarafından tescil edilmiş olması

bizler için gurur vericidir. Antalya, Avrupa'nın bir numaralı gidilecek golf sahası olması nedeniyle dünyada ismini çok hızlı bir şekilde duyurmaya başladı. Ülkelerin en iyi sporcularının katılımıyla gerçekleşen turnuva olması, hem sahaların tanıtımı hem de golfün ülkemizin sportif faaliyeti açısından iyi bir tanıtım olacağına inanıyoruz. Turnuvayı, 2012 Dünya Amatör Şampiyonası'na bir nevi hazırlık müsabakası gibi değerlendirebiliriz. 2012 Dünya Amatör Golf Şampiyonası'nda daha iyi bir organizasyon ve daha iyi sonuçlar alan Türk sporcular olacak. 15 gün süren bu turnuva Dünya çağında düzenlenen en prestijli amatör golf turnuvasıdır”.

Golf Federasyonu olarak kuruldukları ilk günden itibaren golf sporunun Türkiye'de hak ettiği seviyeye gelmesi, tanıtılması ve tabana yayıl-

ması için yoğun şekilde çalıştıklarını kaydeden Ağaoğlu, “Türkiye’de golfün tüm unsurları ile birlikte yürüttüğümüz sistemli ve yoğun çalışmalar uluslararası golf camiası tarafından takdir edilmektedir. Türkiye’nin Belek Bölgesi’ndeki golf sahaları, bölgenin 12 ay golf oynamaya elverişli iklimi ve sahip olduğu tasarım sahalar ile bu turizmde iddialı ülkeler arasına girmeyi başarmıştır. Bunun sonucunda da Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği IAGTO tarafından

2008 yılı için Avrupa’nın en iyi golf bölgesi seçilmiştir ve 2012 Dünya Amatör Golf Şampiyonası’na Türkiye’nin ev sahipliği yapacak olması ülkemizde golfün geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir” şeklinde konuştu.

Golf, istihdam ve mali getirileriyle bir endüstridir

Golfün, dünyada en yaygın spor dallarından biri olmasının ötesinde artık devasa bir endüstri olduğuna da dikkat çeken Türkiye Golf Federasyonu Başkanı Ahmet Ağaoğlu, “2005 verilerine göre, Amerikan

endüstrisine doğrudan girdisi 76, dolaylı girdisi ise 196 milyar dolar olan golf, Amerikan ekonomisinin yüzde 1,64’ünü teşkil ediyor” dedi. Golf tesisi operasyonları; oyun (green fee) ücretlerini, üyelik gelirlerini, golf arabası kiralama ücretlerini, yiyecek içecek vb. gelirlerini kapsayan önemli bir gelir yaratma kaynağını teşkil etmektedir. 334 golf sahası ile Virginia, 2005 yılında 707,5 milyon dolarlık kazancı sadece golf tesisi operasyonlarından elde etmiştir. Bu tutarın büyüklüğü hakkında şöyle bir karşılaştırma yapılabilir; bölgedeki diğer seyircili sporlar; futbol, beyzbol, araba ve at yarışları gibi 2005 yılında toplam 406,3 milyon dolar gelir sağlamaktayken; bu tutar sadece golf tesis operasyonlarından elde edilen gelirin yüzde 60’ından daha azdır.

2007 yılında Glasgow’da tertiplenen ve 47.000 katılımcının bulunduğu UEFA Kupası Final müsabakası organizasyonun bölgeye olan ekonomik etkisine bakılacak olursa; 16,3 milyon EURO brüt satış geliri ve 187’si Glasgow içi, 33’ü Glasgow dışı olmak üzere toplam 220 kişiye de istihdam sağladığı görülmektedir. 2006 yılında düzenlenmiş olan Ryder Cup organizasyonu ise bölge ekonomisine 240 milyon EURO katkı sağlamıştır.

Dünyada golfün gelişimi

Golf, bin yıla yakın bir geçmişe sahip olduğu ve kimler tarafından, ne zaman keşfedildiği tam olarak bilinmeyen bir spor dalı olmakla beraber, ağırlıklı görüş; bu sporun ilk kez 1100’lü yıllarda İskoçlar tarafından oynandığı yönündedir. Birçok otorite tarafından golf sporuna dair kabul edilen ilk yazılı belge ise 1457 yılında İskoç Krallığı’nın, koruyucularının okçuluk çalışmalarını aksattığı gerekçeyle Kral II. James’in yayınlattığı golf ve futbol sporuna yönelik yasak bildiridir. 1600’lü yılların ortasına kadar sadece Avrupa’da oynanmakta olan bu spor, 1659 yılında New York’a bağlı Albany kentinde oynanarak, ABD’de görülmeye başlanmıştır. Bu spora ait ilk yazılı kurallar ise 1754 yılında bugünkü adı **Royal & Ancient Golf Kulübü** olan St. Andrews Golfers tarafından yayınlanmıştır.

Türkiye’de golf

Türkiye’nin golf geçmişine bakıldığında esasında bugün golfta söz sahibi olan birçok ülkeden çok daha eskilere dayanan bir başlangıca sahiptir. Türkiye’deki ilk golf kulübü 1895 yılında **Costantinapole Golf Club** adıyla Okmeydanı’nda kurulan ve şu an Maslak’ta faaliyetini sürdürmekte olan İstanbul Golf Kulübü’dür. İstanbul Golf Kulübü’nü sırasıyla 1905 yılında kurulan İzmir-Bornova Golf Kulübü, 1911 yılında kurulan Bebek

Golf Kulübü ve 1949 yılında kurulan Ankara Golf Kulübü izlemiştir. Bu sahalarından Bebek Golf Kulübü 1923, İzmir-Bornova Golf Kulübü 1970 ve Ankara Golf Kulübü 1980 yılında çeşitli nedenlerle kapatılmıştır.

1980’lerde Türkiye’de çöküşe uğrayan golf sporu, 1990’lı yılların ortasında, bu alanda yapılan yatırımların faaliyete geçmesi ve federasyonun kurulmasıyla yeniden ivme kazanmıştır. Belek Bölgesi’ndeki yatırımların başlamasında 1980’li yılların sonlarında o bölgenin turizm alanı olarak belirlenmesinin etkisi büyüktür. 1994 yılında Türkiye’nin ilk profesyonel golf sahası olan Klassis Golf and

Country Club ile Belek'teki ilk saha olan National Golf Kulübü hizmete girdi; sonrasında 1995 yılında da Türkiye Golf Federasyonu kuruldu. Gerek turizme teşvik yasalarının çıkmış olması gerekse de Türkiye Golf Federasyonu'nun yürüttüğü çalışmalar sonucunda 2000 yılı sonrasında golf sektörü önemli gelişmelere ve başarılarla imza attı. Türkiye Golf Federasyonu'nun 2004 yılında başlattığı **4 Yılda 100 Golf Sahası projesi zaman hedefi konusunda sapmalar yaşamış olsa da yakın gelecekte, mevcut sayının daha da artmasına yönelik çalışmalar devam etmekte olup, bu çalışmalar sonrasında İzmir ve Bodrum bölgelerinin Belek'ten sonraki yeni golf cazibe merkezleri olması hedeflenmektedir.**

Oyuncusuna en çok kazandıran spor; golf

Golf Turnuvaları Sıklık, Tarih ve Toplam Ödül Tutarları Şöyle:

Turnuva	Tarih	Sıklık	Toplam Ödül Tutarı
The Masters	Nisan 2008	Yılda 1	7 milyon dolar
U.S. Open	Haziran 2008	Yılda 1	7 milyon dolar
British Open	Temmuz 2008	Yılda 1	8,6 milyon dolar
PGA Championship	Ağustos 2008	Yılda 1	7 milyon dolar
Ryder Cup	Eylül 2008	2 yılda 1	-----

(Golf Betting Odds & Lines at Canbet.com, 2008)

Profesyonel golf oyuncularının gelirleriyle ilgili duruma bakıldığında ise en çok kazanan sporcuların başında golf oyuncularının geldiği görülmektedir. **Sports Illustrated**'in açıkladığı en çok kazanan sporcular listesinin ilk sırasında 119,9 milyon dolar kazancı ile bir golf oyuncusu olan Tiger Woods bulunmaktadır.

Golf oyuncuların gelirlerinin büyük çoğunluğunun destekleyici; **'sponsorluk' gelirlerinden oluştuğu dikkat çeker.** Sponsor desteğinin bu kadar yüksek olması, firmaların golfe ne kadar çok ilgi duyduklarının, golfü takip eden izleyici kitlesinin firmalar için ne kadar önemli ve değerli bir kitle olduğunun göstergesidir. Golf

oyuncularının yüksek destekleyici gelirlerine sahip olmalarında golfün bireysel bir spor olmasının da etkisi vardır.

Golfün turizme etkisi

Golf sahalarının her birinin birbirinden farklı olması bu sporu diğer spor dallarından farklı kılan en önemli özelliklerinden biridir. Golf, açık alan sporu olduğu için her ne kadar sahalarda belli standartlar çerçevesinde tasarlanıp, inşa ediliyor olsa da hiçbir saha bir diğer sahanın aynısı olamamaktadır. Sahaların birbirinden farklı olması da her değişik sahada oyuncunun ayrı bir heyecan yaşamayı ve ayrı bir zevk almasını sağlamaktadır. Golf sporu daha önce de belirtildiği gibi bir açık hava sporu olduğu için hava koşullarının bu oyun üzerindeki etkisi büyüktür. Bu yüzden golf sahasının bulunduğu bölgedeki iklim o sahanın yıllık kullanım oranını doğrudan etkilemektedir. Kış mevsimi-

nin karlı dönemlerinde golf oynamak imkânsız olduğu için bu tür şartlarda golf oynamak isteyen kişiler o tarihlerde uygun iklime sahip olan ülkeleri tercih etmektedir. Bu iki husus golfün bir turizm aracı haline dönüşmesine sebep olan en önemli faktörlerdir. Özellikle kendi ülkesindeki elverişsiz iklim koşullarından uygun iklim koşullarının bulunduğu ülkelere gitmek bu turizmin en tetikleyici özelliğidir.

Golf turistlerinin yapmış oldukları ortalama turizm harcamaları da genel turistlerin ortalama harcamasından daha yüksek bir seviyede olduğu belirlenmiştir.

Türkiye Golf Federasyonu Başkanı Ahmet Ağaoğlu

Golf için öne sürülen çevresel sorunlar ve çözüm yolları

Golf yetkilileri; golf sahalarının çevreyle olan etkileşimi yüksek olan bir spor olduğu için çevresel konular ve sorunlara olan duyarlılığı da yüksek olması gerektiğini ifade ediyorlar. Bu kapsamdaki sorunların İklim Değişikliği, Su, Kirlilik (kullanılan kimya-

sallar), Biyo çeşitlilik, Enerji ve atıklar başlığında toplandığına dikkat çeken yetkililer, sürdürülebilir golf sahasını şöyle tanımlıyorlar:

“Kirliliğe neden olmaz. Doğal kaynaklar üzerinde sürdürülemez bir zorlamaya neden olmaz. Kullanılabilir su üzerindeki basıncı önler veya azaltır. Enerji kaynakları çevre açısından güvenlidir. Yerel ve kültürel geleneklerle bütünleşir. Tarım ve

kamu arazisinin değerlerine karşı duyarlıdır. Yerel halka olumlu yaklaşır ve bütünleşir”.

Oyun Malzemeleri

Pahalı bir spormuş gibi görünse de oyun malzemeleriniz aslında sadece sopa ve toptan oluyor. Kullanılacak sopaların genel esasları; topa vuruş amacıyla dizayn edilmiş olup kullanım amacı ve şekline göre genellikle üç değişik formda; tahta, demir ve pata olarak yapılmışlardır. Tahta ve demirler, ağırlıkları haricinde, ayarlanabilir olmamalıdır. Patalar ağırlık ve bazı diğer şekillerde ayarlanabilir olarak imal edilebilir, ancak bu ayarlamalar golf kuralları gereği müsaade edilen tüm ayarlanabilme özellikleri şartlara uygun olmalıdır. Sopa'nın tüm boyu; kavrama tepesinden taban kısmına kadar en az 457.2 mm olmalıdır. Topun ağırlığı ise 45.93 gr'dan fazla, çapı 42.67mm'den küçük olmamalıdır.

Golf kurallarından mutlaka bilinmesi gerekenler:

Diğer birçok spor dalının aksine golf oyunu, herhangi bir hakemin veya yetkilinin gözetiminde olmadan oynanması ve karşılıklı güven esasına dayanması bu spor dalına önemli bir ayrıcalık sağlar. Tüm oyuncular sahada disiplinli ve sportmence davranmalı ve diğer oyuncuların haklarına saygılı olmalıdırlar. Tüm golfçüler gerek saha üzerinde, gerekse kulüp tesislerinde örnek davranış sergilemeli ve özellikle aşağıdaki hususlara dikkat etmelidirler:

İlk başlama yerinden önce; yarışmanın yapılacağı sahaya yeterli süre önce gidin. Doğru handikapınızı bilin. Oyunun formatı hakkında bilgi sahibi olun. Beraber oynayacağınız grup içindeki oynama sırasını öğrenin. Oynayacağınız topun üzerine kendinize ait bir işaret koyun. Starter tarafından verilecek talimatları iyi dinleyin.

İlk başlama yerinde; ilk başlama yerine, size verilen başlama saatinizden en az beş dakika önce gidin. Daha önceden tanımadığınız,

beraber oynayacağınız oyunculara kendinizi takdim edin. Diğer yarışmacılara iyi oyunlar dileyin. Grubunuzdaki diğer oyunculara, topunuzun tipi ve işaretiniz hakkında bilgi verin. Starter tarafından gösterilen başlama yerinden oynayın veya grubunuzdaki oyunculara uygun bir başlama yeri seçin.

Güvenlik açısından; önünüzdeki grup oyuncuları menzile dışına çıkıncaya kadar vuruş yapmayın. Yakınızdaki diğer oyuncular için tehlikeli olabilecek bir vuruş yapacağınız zaman onları mutlaka ikaz edin. Topunuzun birine çarpma ihtimali durumunda yüksek sesle "dikkat" diye bağırın. Yıldırım çarpma tehlikesine karşı önceden tedbir alın ve bir sığınak bulun. Golf Kuralları, en ufak yıldırım tehlikesi durumunda bile oyunu bırakarak, korunacak bir yer aramanıza izin verir. Oyuncu, vuruş veya deneme swingini yapmadan önce kimsenin yakında bulunup, sopanın veya topun çarpacak durumda olmamasına veya vuruş ve deneme swingi sırasında yerden fırlayabilecek taş, çakıl, dal ve benzeri cisimlere hedef olmamasına dikkat etmelidir.

Diğer Oyunculara Saygı esasları bağlamında; Şeref hakkına sahip oyuncu, vuruşunu yapmadan önce, rakibi veya eşyarişmacıları toplarını tee üzerine yerleştirmemelidir. Bir oyuncu vuruş duruşunu aldıktan sonra veya vuruşunu yaparken, kimse kimildamamalı, konuşmamalı, topun veya çukurun yakınında veya hemen arkasında bulunmamalıdır.

Hiç bir oyuncu, öndeki oyuncuların, topun menzili dışına çıkmalarından önce vuruşunu yapmamalıdır.

Vuruş Sayısı ve Maç Oyunu hakkındaki esaslar

Oyun kurallarının, golf sporunda çok önemli bir yeri olması nedeniyle, bütün golfçülerin temel golf kurallarını çok iyi anlayarak uygulamaları gerekir. Biz sizlere burada sadece Vu-

ruş Sayısı Oyunu ile Maç Oyunu ana kurallarını aktarıyoruz. Saha şartları ve diğer özel kuralları ya da herhangi bir tereddüt durumunda, Türkiye Golf Federasyonu tarafından Türkçesi bastırılmış olan Royal & Ancient Golf Club, Golf Kuralları kitabına danışabilirsiniz.

Vuruş Sayısı Oyunu : Belirlenen çukur sayısını toplamda en az vuruşla oynayan, oyunu kazanır. Handikaplı vuruş sayısı oyunlarında, oyuncunun gerçekte yaptığı vuruş sayısından handikap çıkartılarak net skor elde edilir. Bu tür yarışmalarda en düşük net skor yarışmayı kazanır.

Maç Oyunu: Çukurun kazanılması: Maç oyunu, iki oyuncu veya takım arasında ve çukurların kazanılması esasına göre oynanır. Bir çukuru, en az vuruşla tamamlayan oyuncu veya taraf kazanır. Handikaplı maç oyununda, en düşük net skor galip gelir. Maçın kazanılması : Önceden kaç çukur olarak oynanacağı belirlenen maçı, oynanmamış çukur sayısından daha büyük bir farkla önde götüren taraf kazanır. Oyun komitesi, beraberlik durumunda kazananın belirlenmesi için, oyunun kaç çukur daha uzatılacağına karar verir.

İzmir golf tutkunları büyük bir saha özlemi duyuyor

MOES MUHAMMET ALI

İzmir golf mini turnuvası da 3 Ekim'de güneşli ve keyifli bir sonbahar günü gerçekleştirildi. İzmir'in mütevazı sahasında 18 çukurluk oynanan oyunda centilmence yarışan golfçüler, ağaçların arasında, ağaç engellerine çapmamak için büyük gayret gösterdiler. Saatlerce yeşillikler üzerinde yürüyerek; **"Şimdi olmadı, bir sonraki çukurda PAR yapacağım"** diye, top peşinden gidildiğini belirten turnuvanın ikincisi Aydın İnağ, **"Az sayıda da olsa aramızda yeni oyuncuların katılımını görmekten mutluyuz. Bu yıl Gloria golf klüp oyuncusu, Ray Cannon adında bir Amerikalı ile Bodrum golf klüp oyuncusu, Kenyalı Moes Muhammet Ali isimli oyuncular turnuvarımıza ilk kez katıldılar"** dedi. İzmir'de daha büyük kapasitede bir golf sahasının olmamasının eksikliğini hisseden golf tutkunu oyuncuların ilk üç dereceye giren yarışmacılara kupa hediye edildi. ■

VEYSEL AKMAN

ZİYA GÜLER

RAY CANNON

AYDIN İNAĞ

TEVFİK ERYENDİ

YAHYA PEKER

AYDIN İNAĞ

Sıralama ve sonuçlar şöyle:

1. RAY CANNON	36
2. AYDIN İNAĞ	35 (Son 9)
3. TEVFİK ERYENDİ	35

NEAREST THE PIN...RAY CANNON
LONGEST DRIVER ...YAHYA PEKER

4. ZİYA GÜLER	33
5. TÜLİN AKMAN	30
6. YAHYA PEKER	30
7. MOES MUHAMMET ALI	27
8. VEYSEL AKMAN	24

Kaynak: <http://www.tgf.org.tr>

ZİYA GÜLER

TÜLİN AKMAN

Bafa Gölü ve Tabiat Parkı

Yazan: Bahattin SÜRÜCÜ

EKODOSD Ekosistemi Koruma ve Doğa Sevenler Derneği Başkanı

Halikarnas Balıkçısı, 'Anadolu Tanrıları' kitabında der ki;
"Dolunaylı bir gecede, ay tanrıçası Selena ile çoban Endymion 'un seviştiğini görmeyen kişi, gönül gözünden de dünya gözünden de yoksundur"...

Antik dönemde Ege Denizi'nin bir körfeziyken, Büyük Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla denizle bağlantısı kesilip, göl şekline dönüşen Bafa Gölü, zengin doğal ve kültürel kaynak değerleri nedeniyle 08 Temmuz 1994 tarihinde, 12.281 hektarlık alanı kapsayacak şekilde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. Bafa Gölü, Aydın ve Muğla illeri sınırları içinde olduğundan, Doğa Koruma ve Milli Parklar Kuşadası ve Milas Mühendislikleri tarafından yönetilmektedir.

Bafa Gölü Tabiat Parkı sınırları içerisinde Bafa Gölü ve göl kıyı kenar çizgisinden itibaren 250 met-

relik kıyı bandı 1. Derece Doğal Sit Alanı'dır. Ayrıca, alan içerisinde Heraklia ve Latmos antik kentleri yer almakta olup, bu alanlar 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı kapsamındadır. Arkeolojik Sit Alanı'nın bir bölümü, Tabiat Parkı sınırları içerisinde yer almaktadır.

Yüzey alanı 6.708 hektar olan gölün derinliği 25 metreye ulaşır. Gölün ana su kaynağı, Büyük Menderes Nehri taşkınları ve etrafındaki dağlardan gelen yeraltı ve yerüstü sularıdır. Bafa Gölü, tabiat parkı olmadan önce, batı ucundaki doğal dalyanlarda yıllarca balık üretimi yapılmıştır. Günümüzde geleneksel ağlarla ve pinterlerle

balık avcılığı yapılmaktadır.

Bafa Gölü'nün güneyinde Ilbıra dağları, kuzeyinde ise haşmetli görüntüsüyle Beşparmak Dağları bulunur.

Dip yapısı bitki türleri açısından zengin olduğundan yılan balıkları ve su yılanlarına cazip gelmektedir. Beşparmak Dağlarının ilginç kaya yapıları, gölün kuzey kıyılarında suya kadar iner. Gölün kuzeyinde Sobran Koyunda olduğu gibi, kış aylarında kumsalla dağ arasında küçük gölcükler oluşur. Bu gölcüklerin içi ılgınlarla doludur. Yazın sular kuruyunca, ılgınlar karada bir ilgin ormanı oluşturur.

Bahattin SÜRÜCÜ

Bahar aylarında yapılacak kısa ve zevkli botanik turları ile delta ekosisteminin ve doğu Akdeniz maki topluluğunun en canlı ve sağlıklı bitki türleri görülebilmektedir. Geçmişte bir taşkın ovası özelliği taşıyan bu alan, günümüzde Büyük Menderes Delta-sının sahip olduğu ekosistem özelliklerini bünyesinde barındırmakta

ve yine nesli tehlike altında bulunan birçok kuş türüne üreme ve kışlama ortamı sağlamaktadır. Dünyada nesli tükenme tehlikesi altında bulunan Kaşıkçı Kuşu göldeki adacıklarda, Ak Kuyruklu Kartal ise gölün bitişiğindeki Beşpamak Dağlarında üremektedir. Kış aylarında göle barınmak amacıyla Küçük Batağan, Bahri, Karabatak,

Küçük Karabatak, Tepeli Pelikan, Boz Ördek, Elmabaş Patka, Bataklık kırlangıcı, Mahmuzlu Kızkuşu, Sakarmeke ve Flamingo gibi kuşlar gelir. Bu nedenle de Bafa Gölü, Önemli Kuş Alanı'dır.

Tabiat parkı olması nedeniyle Bafa Gölü'nde avcılık yasaklanmasına rağmen hala kaçak olarak Bafa Gölü kıyılarında devam etmektedir. Doğa Koruma ve Milli Parklar yasak avcılıkla büyük mücadele etmekte ve yakaladıklarına da büyük cezalar kesmektedir. Ekodosd, avcılığın yaygın olduğu köylerde kuşların korunmasıyla ilgili ve kuş gözlemciliğini yaygınlaştırmak için çalışmalar yürütmektedir. Bafa Gölü'ne dünyanın birçok ülkesinden kuş gözlemcileri gelerek, kuşların hareketlerini izlemektedir.

ANTİK KENTLER VE MANASTIRLAR

Bafa Gölü'nün kuzeyinde yer alan Beşpamak Dağları, binlerce yıldır birçok medeniyetlere yataklık etmiştir. Bunlardan birisi de Bafa Gölü kıyısında günümüzdeki Kapıkırı köyüyle iç içe olan Herakleia antik kentidir.

Hellenistik Kent Latmos Herakleiası

Herakleia, Latmos Körfezi'nin arka ucundaki konumuyla batı yönünden gelen gemilerin son durağını, Karia bölgesinin içlerine uzanan kara yolunun ise başlangıcını oluşturmaktaydı. Böylelikle hem bir liman şehri, hem de mal aktarma yeri olmasından kaynak-

lanan belli bir öneme sahipti. Kentin gelişmesi Hellenistik, önemini kaybetmesi Roma İmparatorluk dönemine rastlar. Doğal bir gelişme sergileyen Karia yerleşmesi, Latmos'un aksine, tipik bir Hellenistik Dönem kenti olarak kendini açığa vurur. Şehir halkı ilk yerleşmeden yeni yerleşmeye taşınırken eski kent, yerle bir edilerek, yeni kurulmakta olan kentin inşasında

kullanılmak üzere adeta yapı malzemesi sağlayan bir taş ocağı görevi görmüştür. Yetmişten fazla kulesi, 6,5 km. uzunluğunda surları bulunmaktadır.

Agoranın batısında, diğerlerinden ayrı bir kaya üzerinde yüksek bir yere konuşlandırılmış olan tapınak, daha uzaklardan şehrin bir simgesi olarak kendini gösterir. Yerel gnaystan yapılmış ve günümüzde çatısına kadar ayakta durmaktadır. Latmos'un yerel kahramanı Endymion'un kutsal alanı, Herakleia kentinde de vardır. Endymion Kutsal Alanı, kentin güneyindedir. Endymion'a adanmış kutsal mekan, Athena tapınağı ile birlikte şehir içinde en iyi korunmuş yapı-

dır. Kent içinde en geniş düz alanın bulunduğu yerde yaklaşık 110 mt. uzunluğunda ve 50 metre genişliğinde kurulan Agora vardır. Herakleia'da İ.Ö. 2. yüzyılda yapılmış, agoranın doğusunda bulunan küçük meclis binası, tiyatro ve gymnasium gibi başka kamu yapıları da bulunmaktadır.

Latmos ve Latmos Herakleiası'ndaki antik dönem mezarlıkları eski ve yeni kent çevresinde geniş bir sahaya yayılmıştır. Bafa Gölü'nün doğu koyundaki yarımada, üçyüzden fazla mezarla ölümler şehirciklerinin güzel bir örneğidir. Mezarlar genellikle gösterişsiz, kayalara özenle oyulmuş dört köşe biçimli çukurlardan ibaret olup, çoğunlukla dörtgen biçimli ağır bir gnays levhayla, nadiren de semerdeli bir kapakla örtülmüşlerdir. Ölümlerin yakılmadan gömüldüğü mezarlar yanında (doğrudan gömme) ara sıra biçim olarak diğer mezarlar gibi, fakat boyutları biraz daha küçük mezarlarda kremasyon türü gömümlere de rastlanılmaktadır. Günümüzde hepsi soyulmuş durumda olan, gösterişten uzak bu mezarlardan 2.400 kadarı, farklı bileşimlerle görülmektedir; tek mezar, çift mezar, aile mezarı veya grup mezarları gibi. Mezar yapımında da Latmos'ta ev yapımında da kendini gösteren, doğal arazi oluşumuna ayak uydurma becerisi görülmektedir.

Latmos Antik Kenti

Dağ ile aynı adı taşıyan eski kent Latmos, İ.Ö. 300 yılı dolaylarında kurulmuş yeni kent Herakleia'nın doğusunda, Kapıkırı ve Gölyaka Köyü arasındaki kayalık arazidedir. Latmos kenti, yerleşmenin terk edilmiş sırasında tamamen yerle bir edilip, buradan sökülen taşlar yeni kentin inşasında yapı malzemesi olarak kullanılmıştır. Kentteki savunma yapıları ve evlerin yanında, kent içinde çok sayıda kamu yapısıyla dinsel işlevli yapı da teşhis edilmiştir. Bizans döneminde yeniden iskan edilen kent merkezinde, kayaya oyulmuş oturma sıraları, günümüzde de görülebilen agora vardır. Latmos'taki tek yerel kahraman Endymion'dur. Antik yazın kaynaklarına göre Latmos Dağı'nda Endymion'un mezarı bulunmaktadır. Bu mezar Roma İmparatorluk Dönemi'nde bile görülmeye değer

yerlerden biri olarak ziyaretçilere gösterilmektedir. Latmos kent yerleşim sahası içinde değişik biçim ve büyüklükte yüzden fazla evin varlığı saptanmıştır. Latmos, doğal çevreye bağlı mimarinin en güzel örneklerinin olduğu bir yerdir. Latmos İ.Ö. 4. yüzyılın sonlarında terk edilmiştir. Kent içinde görülen pek çok mezardan da anlaşılacağı üzere, terk edilen eski kent daha sonra Herakleia nekropolünün bir bölümü haline gelmiştir. Pantokrator Manastırı, Latmos Antik kentinde, kuzey ve batı kısmı teras biçimli küçük bir yükseltide bulunmaktadır. Bizans manastırı kalıntılarından sadece bir şapelin arka kısmı ayakta durmaktadır.

Pantokrator Mağarası

Pantokrator Mağarası'ndaki resimler, Bizans sanat tarihi içinde azımsanmayacak bir öneme sahiptir. Mağaranın kubbe biçimli tavanında bir mandorlada arkalıksız bir tahtta oturan İsa resmedilmiştir. İsa'yı çevreleyen ışınli mandorla, badem çekirdeği biçimli madalyon, uçan melek çifti tarafından taşınmaktadır. Bu resimlerin altında Helios ve Selene'nin büstleri, bunlarında altında ise Uranos'un büstüyle gök kumaşı görülmektedir. Daha alt bölgede aziz figürleri ve bu figürlerin arasında Galaktotrophousa, Tanrı'nın Anası (Meryem) çocuk İsa'yı emzirirken, mağara tavanının arka kısımlarında da Evangelistler (İncil'i yazarlar) ve Baş Havariler betimlenmiştir.

Stylos (Arap Avlusu) Manastırı

Günümüzdeki ismiyle; 'Arap avlusu' adıyla bilinen bu yerdeki yapılar, Tekerlek Dağı'nın altında, 740 mt. yükseklikte, ulaşılması zor sarp kayalıklar içine kurulmuştur. Bu manastırdaki bir kiliseye 15 aralık 955 tarihinde gömülen, hayattayken bir aziz itibarı gören ve onu, baş havarilerden olan Paulos'tan ayırt etmek için kendine genç Paulos adı verilen, Aziz Paulos (Paulos vita) yaşamıştır. Stylos Manastır, Latmos manastırları içinde yapılış tarihi bilenen tek manastırdır. Manastırdaki yapılar büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Kayıl bir tünelden 30 mt'den daha da yukarıda bir uçurumun kenarında bulunan, fresklerle süslenmiş mağara vardır.

Arap Avlusu Manastırı'na Kapıkırı ve Karakaya Köylerinden gidilmektedir. Bu manastıra çıkmak, engebeli arazi olduğundan oldukça yorucudur. Her iki köyden temin edilecek rehberlerle çıkılabilir.

Yediler Manastırı

Beşparmak Dağları'ndaki manastırların en büyüğü, günümüzdeki adıyla Yediler olarak bilinen manastırdır. Yediler Manastırı, Gölyaka Köyü'nden çıkılan bir patika yolla ulaşılır. Gölyaka Köyü'nden temin edilen rehberler kolayca manastıra ulaştırır. Antik kent Latmos'un doğusunda, dağ yamacının orta yüksekliğinde bulunur. Manastır alanı doğudaki büyük ve batıdaki tamamen kayalarla çevrilmiş birer küçük avludan oluşmaktadır. Küçük avlunun kuzeyinde çevresi duvarlarla çevrilmiş bir yukarı kale, güneyinde tek bir kaya üzerinde mazgallarla savunması güçlendirilmiş küçük bir sığınma kalesi vardır. Yediler Manastırı'nın doğusundaki bir kayanın içinde H. İsa'yı betimleyen freskler bulunmaktadır.

Sobran Kalesi

Bafa Gölü'nün kuzey kıyısında Sobran Kalesi olarak bilinen eski yerleşim yerinde bir kule, bir şapel, bir binaya ait kalıntılar ve bir mağara vardır. Kulenin girişi üst kat seviyesinde bulunduğu için beşik tonozlu odaya, ahşap merdiven konularak ulaşılmaktaydı. Kulenin batısında fresk izlerine sahip bir mağara bulunmaktadır. Sobran Kalesi'ne; batıdan Serçin Köyü'nden, doğudan Kapıkırı Köyü'nden ulaşılan patika yollar vardır. Ancak rehbersiz gidilemez. Sobran Kalesi'ne tekneyle de ulaşılabilir. Sobran Kalesi ile Bafa Gölü arasında kış aylarında içinde ılgınların bulunduğu, dağdan gelen suların oluşturduğu bir gölet bulunmaktadır. Takriben 500 mt. uzunluğunda harika manzaralı bir kumsalı olan Sobran Kalesi'nin, çevresindeki esrarengiz kayalar ilginç manzaralar yaratmaktadır. Sobran Kalesi'nin yapısı, Beşparmak Dağlarının rengine uyum sağladığından uzaktan fark etmek zor olabilir. Kale, küçük bir yapı olup, göletin batı kesimindedir. Kaleye gidebilmek için kumsalın batı ucundaki kayalıklara tırmanıp, kısa bir sürede ulaşılabilir. Buralarda büyükbaş hayvanlar genellikle başıboş bırakıldığından fazla yaklaşmamak gerekir.

BAFA GÖLÜNDEKİ ADALAR

Bafa Gölü içerisinde 5, Serçin Gölü'nde 1 ada olmak üzere toplam 6 ada bulunmaktadır:

EKODOSD'un onursal üyesi olan, Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde araştırmacılık yapan ve 20 yıldır Latmos Projesi'nin başkanlığını yürüten arkeolog Dr. Anneliese PESCHLOW'un araştırmaları sonucunda, Menet Adası'ndaki yerleşmenin asıl olarak Orta Çağ – Bizans Dönemi'nde kurulmuş küçük bir kasaba olduğu yayınlanmıştır. Menet Adası'nda manastır yoktur, yalnızca çok yoğun, fakat günümüzde çoğu tahrip edilmiş yapılar bulunmaktadır. Gölün kuzey kıyısına yakın adaların en batısında bulunan Menet Ada, 370 mt. uzunluğuyla göldeki en büyük ada olma özelliğini taşır. Menet Ada'nın karşısındaki göl kıyısında, bazıları yan yana sıralanmış, bazıları ise kayalara yaslanmış, harap durumda odacıklar vardır. Yapıldıkları zaman tonozlu olan bu odacıkların içinde düz bir zemin yerine, duvarla örülmüş mezarlar bulunuyordu. Burası bir nekrapoldür ve Menet Ada'ya aittir. Menet Ada'sında ölenler adaya değil; adanın karşısına, göl kıyısına gömülmüşlerdir. Menet Adası tarih zenginliğinin yanı sıra, önemli kuş türlerinin ürediği ve barındığı bir kuş cenneti gibidir. Tarih ve doğal yaşamın iç içe olduğu Menet Adası'nda Gribalıkçıl, Akbalıkçıl ve karabatak kuşlarının önemli kolonisi vardır.

Kahve Asarı Adası; içinde eski manastır kilisesi bulunan ada olup, gölün güneyindedir. Adada iki katlı yapı, kilise ve iç mekandaki şapelin 13. yy.'da yapıldığı bilinmektedir.

Kapıkırı Adası; Kapıkırı Köyü kumsalının karşısında olan adadır. Bir manastır kilisesi vardır. 13. yy.'da yapıldığı sanılan ada bir nevi üst kale işlevi görmektedir.

İkizce Adaları; iki adadan oluşan adaların büyüğünde; bir sığınma kalesi, küçüğünde ise tahkimatlı bir manastır bulunmaktadır. Manastırın kapı lentosunda kabartma harfli

bir kitabe bulunmakta ve kitabede, Meryem Ana Pantanassa'ya adandığı ve keşiş Methodius tarafından yaptırıldığı yazılmaktadır. Bafa Gölü kıyısında bir plajla karaya bağlı olan büyük adadan, bölgenin yoğun askeri kontrolü ve savunması yapılmaktaydı. İkiz adaların büyüğü bir kumulla karaya bağlıdır. Kapıkırı'ndan gelen tekneler yerli-yabancı konukları yüzmeleri için, bu kumullara sefer düzenlemektedir.

Uyuz Ada; Serçin Kışlağı'nda bulunan yerleşim yerinin karşısında bulunmaktadır. Dik bir adadır. Birçok kuş bu adada üreme yapmaktadır.

ANTİK MERMER OCAKLARI

Bafa Gölü'nün doğu ve güney kıyılarında Herakleia ve Miletos mermer ocakları vardır. Miletos mermer ocakları, Pınarcık (Mersinet) Köyü'nün doğusundaki Büyükasar Tepe'den başlayıp, Kahveasar Ada'nın batısındaki yükseltilere kadar uzanan, 5 km'den daha büyük bir alana yayılmıştır. Bu sahanın çeşitli yerlerinde, işlenişleri değişik aşamalarda kalmış, birçok sütun kasnakları ve mimari yapı elamanları bulunmaktadır.

Derneğimiz Onursal Üyesi arkeolog Dr. Anneliese PESCHLOW'un araştırmalarında, Antik mermer ocaklarında taşlar kırılarak, üzerleri sütun kasnaklarının şekilleri çizilip, yontularak mimari hatlarıyla biçimlendirilme işlemleri yapılmakta ve taşımaya hazır hale getirildiği görülmektedir. Bu yapı öğeleri altı yüzyıl süren inşaata rağmen tamamlanamayan ve Antik Dönem'in en büyük yapı ha-

rabelerinden biri olan Didyma'daki Apollon Tapınağı'nın yapımında kullanılmıştır. Mimari parçalar mermer ocaklarından aşağıdaki ovaya taşınması, halatlara bağlanmış kızaklar üzerinde yamaçtan aşağıya indirilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Ovada ise kızaklara öküz koşularak mimari parçalar limana taşınmışlardır. Buradan da günümüzdeki Pınarcık yayla yakınlarında bulunan, o dönemde

Miletos'un liman kasabası olan İoniapolis limanından gemiyle Didyma'ya ait 30 km. uzaklıktaki Panormos'a taşınmışlardır. Mimari parçalar burada rıhtıma indirildikten sonra yolun son kısmında tapınağa kara yolundan götürülmüşlerdir. Antik Dönem İoniapolis Limanı günümüzde Bafa Gölü'nün suları altındadır.

TEKERLEK DAĞ

Beşparmak Dağları bu bölgede yaşayan insanlar tarafından binlerce yıl kutsal dağ olarak bilinmiştir. Dağın zirvesi, 'Tekerek Dağ' olarak bilinir. Antik ismi Latmos olan dağda birçok tapınma merkezleri yapmışlar ve birçok mitolojik efsaneler üretmişlerdir. Latmos Dağlarında, Neolitik dönemden itibaren, Anadolu kökenli Hava ve Yağmur tanrısına tapınılmaktaydı. Daha sonra bunun yerini Yunan-

lıların gök tanrısı olan Zeus almıştır. Yuvarlak biçiminden dolayı Türkçede; Tekerek Dağ olarak adlandırılan zirvesi, Hava tanrısının tahtı olarak kabul edilmekteydi. Bu görüş, dağ sırasının arka kısmındaki Dikilitaş Vadisi'nde, zirvenin görülebileceği bir noktada bulunan ve arkhitravı üzerindeki yazıttan Zeus Akraios'a (Zirvedeki Zeus) adanmış olduğu anlaşılan, küçük bir Hellenistik dönem

tapınağına ait buluntularla desteklenmektedir. Latmos'un zirvesindeki yağmur kültü Bizans Dönemi'ne kadar sürmüştür, bu dönemde dağ, manastır yaşamının merkezlerinden biri haline gelmiştir. M.S. 10. yüzyılda hala, kurak dönemlerde bir alay düzenlenerek dağın zirvesine, yağmur duasına çıkıldığı anlaşılmaktadır.

TARİH ÖNCESİ KAYA RESİMLERİ

Beşparmak Dağları, Ege Bölgesi'nin prehistorik dönemine ait kaya resimleri merkezidir. İlk Kaya resimleri 1994 yılında ortaya çıkmış olup bu resimlerin sayısı gü-

nümüzde 170'i bulmuştur. Latmos kaya resimleri, benzersiz betim dilleri ve kendi içinde bir bütünlük oluşturan repertuarı sayesinde yerleşik düzene geçmiş erken dö-

nem topluluklarının dini düşün dünyalarının anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Kutsal Latmos Dağı'ndaki kaya resimlerinin hayat dolu betim dili ve sembolik içeriğinde, Karia'nın Hava tanrısı ile Eski Anadolu'nun Dağ tanrısının çok eski söylenceleleriyle doludur. Ege kıyısı yakınındaki, Batı Anadolu'nun erken dönemlerine ait bu betim dünyası, tüm dünyada örnekleri bulunan kaya resim sanatı içerisinde benzersizdir. Kaya resimlerinin zirvenin çevresinde kümeleşmesi ve Latmos kayalıklarına özgü niş biçimli doğal oyukların içine yerleştirilmeleri bile başlı başına, bu resimler ile bölgenin doğası ve tanrıları, özel-

likle de zirvenin hakimi Hava tanrısı ve yerel Dağ tanrısı arasında direkt bir ilişki olduğuna işaret etmektedir. Kaya resimlerinin buluntu yerleri göl kıyısının hemen yanından başlayıp 930 mt. yüksekliğe kadar devam etmektedir. Ağırıklı olarak hayvanların betimlendiği Batı Avrupa'nın Buzul Çağı mağara resimlerinden farklı olarak, Latmos Kaya resimlerinin ana konusu insandır. Bu resimlerde şimdiye dek 500'den fazla insan figürü saptanmıştır. Bunun yanı sıra bezemeler, işaretler ve semboller ve ayrıca el ve ayak baskıları da görülmektedir. Hayvan betimlemeleri ise son derece azdır. Ayrıca hiç bir sa-

vaş betimlemesinin bulunmaması da ilgi çekicidir. Resimlerin konusu ailedir. Grup resimlerinin çoğunluğunu kadın-erkek çifti oluşturur. Muhtemelen kaya resimlerinin bulunduğu yerlerde ilkbahar şenlikleri veya düğün törenleri yapılmıştır ya da gençlerin, özellikle genç kızların yetişkinler dünyasına giriş törenleriyle ilgilidir. Kaya resimlerinin boya maddeleri, Latmos'tan çıkan demir oksitten elde edilmiştir. Boya maddeleri, toz haline getirilip bir sıvıyla karıştırıldıktan sonra parmakla veya bir gereçle kaya duvarlarına sürülmüştür.

YÖRE FESTİVALLERİ

Kaya resimlerinin yoğun olduğu Karakaya Köyü Muhtarlığı ve Kuşadası EKODOSD işbirliğinde, Tarih Öncesi Kaya Resimleri Şenliği'nin ilki, bahar ayında yapıldı. Kavalan Mevkii'ndeki tarih öncesi kaya resminde yer alan ilkbahar şenliklerini, günümüzde devam ettirilmesi projesi başarıyla gerçekleştirildi. Şenliklerde yöre insanların yapmış olduğu yerel yemekler konuklara ikram edildi. Kayalardaki tarih öncesi resimlerin özellikleri anlatılarak, o dönemi yaşatmak için animasyon gösterisi sunuldu. Binlerce yıl sonra tekrarlanan şenliklerde yabancı konuklar ve yerli halk birlikte eğlendi. Her sene geleneksel olarak yapılacak şenliklerin, kent insanlarıyla köylüleri kaynaştırması, yöre insanının ekonomik ve sosyal anlamda gelişmesini ve tarih öncesi kaya resimlerinin korunmasını amaçlamaktadır.

Ayrıca Meandros Festivali etkinlikleri de Bafa Gölü kıyısında bulunan köylerde yapılmaktadır. Yerel halkla birlikte bölgedeki doğal ve kültürel değerlerin korunarak kullanılmasını sağlamayı ve yöre insanın sosyal ve ekonomik anlamda gelişmesini amaçlayan bu festival, her yıl düzenlenmektedir.

LATMOS'TAKİ ANTİK DÖNEM YOLLARI

Beşparmak Dağları'nda binlerce yıl önce yapılan, günümüzde zeytincilerin kullandığı antik dönem yollarından birçoğu hala ayakta. Herakleia, egemen olduğu topraklar dahilinde şimdiye kadar varlığı bilinmeyen, çok iyi yapılmış bir yol ağına sahipti. Bu yol ağını yaptıran kişi büyük olasılıkla yine, Herakleia'nın kurucusu Pleistarkhos'tur. Pleistarkhos, haberleşme ya da askeri birlik

sevkiyatı gibi nedenlerden dolayı, hüküm sürdüğü bölgenin başkentinin diğer şehirlerle bağlantı kurmasına ve bu şehirlerin Menderes ve Marsyas vadilerindeki ana ulaşım yollarına bağlanmasına önem vermiş olmalıdır. Yol yapımı her devirde, özellikle de Herakleia'da olduğu gibi döşeme taşla yapıldığında, mali faturası oldukça yüklü bir girişimdi. Çok büyük mali kaynaklar gerektiren

Latmos yol ağının yapımı için Pleistarkhos, muhtemelen Perslerden ele geçirilen ganimetten yararlanmış. Yol yapımında çok büyük oranda taş, bir yerden diğerine taşınmıştır. Gerçi yapı malzemesi olarak kullanılan taşlar yola yakın yerlerden kırılmıştır, fakat yine de o zaman koşulları altında insanların bu ağır levhaları yola öylesine ustaca döşemeyi nasıl becerdikleri hep merak konusu olmuştur.

ESKİ MEZARLAR

Beşparmak Dağları'nın bakir çöğrafyasındaki birçok yerde eski mezarlara rastlanılmaktadır. Eski mezarlıklarda, mezar taşları çoğunlukla üzerinde yazı bulunmayan kabaca biçimlendirilmiş taşlardır ve bu özel-

liklerinden dolayı tarihlendirilmeleri hemen hemen hiç mümkün değildir. Bazı mezar taşlarında ise zor okunabilen acemice yazılmış tarihlendirmeler bulunmaktadır. 17. Yüzyıldan önceki çok eski ölüm tarihlerinin genel-

de çok seyrek olduğu görülmektedir. Mezar taşlarındaki tarihler gösterge olarak alındığında (1701-1850) yılları arasındaki salgın hastalıklar dönemi, bu yerlerin terk edilmiş zamanı olduğuna işaret etmektedir.

ARI EVLERİ (KOVANLIK)

Beşparmak Dağları'nda (Latmos) eskiden çok sayıda ayı yaşamaktaydı. Beşparmak Dağları civarında yaşayan köylülerin anlattıklarından ve Latmos'un hemen hemen her yerinde görülen, ayıların ballara erişmesini engellemek için yüksek yerlere yapılmış arı evlerinin (Kovanlık) çokluğundan, bölgede büyük bir ayı potansiyelinin olduğu bilinmektedir. Günümüzde, insan faaliyetlerinin yoğun olması, zehirleme, kapanla ve silahla avlama ve beslenme ortamlarının azalması Beşparmak Dağları'ndaki ayı neslini bitirmiştir.

AY TANRIÇASI SELENE VE ÇOBAN ENDYMİON

Selene, Ay'ın simgesidir. Hyperion'la Theia'nın kızı, Güneş Tanrı Helios'la Şafak Tanrıça Eos'un kardeşidir. İki atın çektiği gümüş tekerlekli bir araba üstünde gökleri dolaşan güzel bir kadın olarak canlandırılır. Birçok sevgilileri olduğu anlatılır. Zeus'la birleşmiş ve ondan Pandia adlı bir kız doğurmuş. Arkadya'da, Tanrı Pan'la sevişmiş; Pan da ona bir beyaz öküz sürüsü armağan etmiş. Ama en ünlü aşkı Beşparmak Dağları'nın yakışıklı çobanı Endymion'dur. Yunan mitolojisine göre Latmos'ta yaşayan Endymion, avcılık ve çobanlık yapardı. Bir

mağarada uyurken gördüğü gence aşık olan Ay tanrıçası Selene, geceleri onu görmek için gökten yere inerdi. Selene, Zeus'tan, sevgilisi için sonsuz gençlik ve hiç bitmeyecek bir uyku diledi. Antik kaynaklara göre genç çobanla Ay tanrıçası arasındaki bu romantik aşk Latmos'ta geçmekte ve başka hiçbir yerde görülmemektedir. Bu hikaye, günümüz insanını bile derinden etkileyen bir doğa olayının; ayın, tüm Anadolu'da olduğu gibi Karia'da da eril olarak kabul edilmiştir. Bu mitolojik

efsaneyi günümüzde yaşamak isteyenler, ayın Beşparmak Dağları'nın arkasından çıkışını ve gölün üzerine yansıyan ışıklarını izlemek için, ayın dolunay olduğu günlerde Bafa Gölü'ne gelirler.

Fotoğraf: Cemal Elmasoğlu

ZEYTİN AĞACI

Bafa Gölü'nün güney ve kuzey kıyılarında 1.000 yaşın üzerindeki zeytin ağaçları bölgede yaşayan bir çok uygarlıklardan günümüze kadar hala zeytin vermeye devam etmektedir. Zeytin, bölge insanının ekonomik geliri için çok önemli bir ağaçtır. Göl kıyısında, yanındaki zeytin ağaçlarına çaput bağlayıp dilek tutan ziyaretçilerin uğradığı bir yatır bulunmaktadır.

YEREL TADLAR

Bafa Gölü kıyısındaki turistik işletmelerde yapılan yöresel yemekler çok lezzetlidir. Gölün güneyinde yer alan ve Gölyaka-Kapıkırı köylerindeki restoranlarda sabahları köy kahvaltıları, öğle ve akşamları yöre otlarından yapılan özgün yemekler ve Bafa Gölü'nden çıkan balıklar konukların beğenisine sunulmaktadır.

Serçin Köyü'ne özgü Kılçık Seçmesi

'Kılçık Seçmesi' yemeği, Serçin Köyü'nde yapılan bir yerel yemek çeşitidir. Başka yerde yapılmaz. Serçin Köyü'ne misafirlige gelenlere ikram edilir. Yemek, yöre halkının 'Saribalık' dediği sazan balığından yapılmaktadır. Ancak Bafa Gölü'nde son yıllarda meydana gelen ekolojik bozulmalar ve tuzlanmalar nedeniyle, sazan balığı türü gölde yok olmuştur. Büyük Menderes Nehri'nde az da olsa çıkmaktadır.

Yapılışı: Sarı sazan balığı, önce temizlenerek suda haşlanır. Haşlanan balığın kılçıkları tek tek ayıklanır. Kılçıklar ayıklandıktan sonra, balığın etleri elle tiftilir. Bir tavaya zeytin yağı konarak, balıklar kavrulur. 2 kg. balığa, azar azar 1,5 kilo yağ konulur. Balık sürekli karıştırılır. Kuru soğanlar doğranarak, tavaya atılır. Soğanların yanmaması gerekir. Balıklar kiremit rengini aldığı anda, salça konulur. Tavayı ocaktan indirmeden 1-2 dk. önce kırmızı pul biber konulur.

YILAN BALIĞI

Vücutları uzun yılan şeklinde olup, yanları hafif yassı ve küçük pullarla kaplıdır. Renk, üreme zamanına kadar kahverengimsi sarı, üreme zamanı gelince gümüşidir. Ömürlerinin büyük kısmını (6-20 yaşa kadar) gölde ve Menderes'te geçirirler. Yumurtlamak üzere tatlı suları terk ederek denize açılırlar. Üremelerini, Meksika Körfezi'nde gerçekleştirirler. Dünya üzerindeki üreme yerleri Meksika Körfezi'ndeki Saragasso Denizi'dir. Burada yumurtadan çıkan yılanbalıkları 2-3 yıl içinde Atlantik okyanusunu geçerek Akdeniz'e girerler ve buradan da Büyük Menderes Nehri yoluyla Bafa Gölü'ne girerler. Cinsel olgunluğa erişince (15 yıl kadar) tekrar denize dönerek doğdukları Saragasso Denizi'ne gelirler. Burada bir defa yumurtlarlar ve ölürlar. Yeni doğanlar, atalarının izlediği yolu izleyerek yaşam döngülerini tamamlarlar. Yılan balıklarının bu göç sırasında yönlerini nasıl buldukları günümüzde hala bilinmemektedir. Bafa Gölü'nün önemli balık türüdür. Bafa Gölü'nün etrafında bulunan köylerde yapılan ızgara yılan balığı şişi çok meşhurdur. Meandros Festivalinde konuklara ikram edilen ana yemek ızgara yılan balığıdır. Serçin Köyü'ndeki balıkçılar tarafından gölün kuzey bölgesindeki kumda pişirilen yılan balığı da çok lezzetlidir.

DOĞA YÜRÜYÜŞLERİ

Bafa Gölü Tabiat Parkı kıyılarında ve Beşparmak Dağları'nda günübirlik ya da çadır kampı olarak doğa yürüyüşlerinin yapılabileceği enfes parkurlar bulunmaktadır. Bölgede yapılacak yürüyüş güzergahlarında, parkur boyunca yöre halkının örf ve adetlerini tanıyabilir, farklı ve çeşitli bitki örtüsünü inceleyebilir, orman kuşlarını gözlemleyebilir, sincap, porsuk, kaya sansarı, kaya keleri, oklu kirpi ile bir çok hayvan türü ile karşılaşabilirsiniz. Nesli tükenen ya da tükenmek üzere olan Anadolu Parşlarını avlamak için taştan yapılan otantik kaplan kapanlarını, yöreye özgü yörük mezarlıklarını görebilir, döşeme taşlardan yapılmış antik kral yolunda yürüyebilir, neolitik çağa ait prehistorik kaya resimlerini yorumlayabilirsiniz.

Her köşesinden farklı figürler yaratılan gnays kayalıkların üzerinden, Bafa Gölü Tabiat Parkı'nın muhteşem panoramik görüntüsünü izleyebilirsiniz. Doğa yürüyüşleri günübirlik yapılabileceği gibi, konaklamalı olarak ta yapılabilir. Fotoğraf meraklıları için çok zengin bir mekan olan Bafa Gölü ve çevresine dünyanın birçok ülkesinden konuklar gelmektedir.

Fotoğraf: Cemal Elmasoğlu

BAFA GÖLÜ EKOTURİZM PARKURU

Bafa'nın kuzeyindeki vahşi doğada yer alan parkur içinde tarihin, kültürün, floranın, faunanın, mitolojinin ve muhteşem doğa manzaralarının bulunduğu çok önemli ve benzersiz bir 'Ekoturizm Parkur'u yapılacaktır. Bölgedeki yöre halkının da parkurda yapılacak faaliyetlere katılımının sağlanarak, ekonomik ve sosyal anlamda katkı sağlayabilmelerine destek olunması düşünülmektedir. Aydın ilinin Söke ilçesine bağlı Serçin Köyü'nden başlayan ve Muğla ilinin Milas ilçesine bağlı Kapıkırı Köyü'nde bitecek olan 24 km.lik Ekoturizm parkuru, yurt içi ve yurt dışında ekoturistlerin çok ilgisini çekecek bir parkur olacaktır. Bafa Gölü Tabiat Parkı UDGP'da yer alan Ekoturizm parkurunun hayata geçirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

İNSAN VE KÖY YAŞANTISI

Bafa Gölü Tabiat Parkı kıyısında yerleşim yeri olarak; Serçin Köyü, Serçin Kışlağı, Akyeniköy Beldesi, Kapıkırı Köyü, Gölyaka Köyü, Bafa Beldesi (Çamiçi), Pınarcık Köyü (Mersinet), Avşar Köyü bulunmaktadır.

Beşparmak Dağları'nda, binlerce yıllık Anadolu kültürünün günümüze kadar bozulmadan gelmiş, otantik, doğayla barışık mimarisi ve yaşantısının olduğu bir çok köy bulunmaktadır. Beşparmak Dağları'nda, dünle bugünü birleştiren farklı mimari üslup taşıyan, her biri bir sanat eseri niteliği taşıyan birçok köy evleri bulunmakta, otantik kıyafetler giyen, kendilerine has konuşma şiveleri olan yöre insanları, bu köylerde gelenekleriyle yaşamaya devam etmektedirler.

Bafa Gölü kıyısında konaklamalı olarak, gölün güneyinde bulunan turistik işletmelerde ve Kapıkırı Köyü'nde bulunan aile pansiyonlarında kalınabilir.

EKOSİSTEMİ KORUMA VE DOĞA SEVENLER DERNEĞİ- EKODOSD

EKODOSD Ormanlar, Denizler, sulakalanlar ve kültürel kaynakların korunmasına doğrudan veya dolaylı olarak eğitim, araştırma, proje ve uygulama çalışmaları yoluyla katkıda bulunan, ekosisteme zarar verici unsurlara karşı çalışmalar yürüten, biyolojik çeşitliliği korumak ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla çalışmalar yapan, bölgedeki doğal ve kültürel değerleri tanıtan, sevdiren, doğa koruma bilincini yaygınlaştırmaya çalışan, doğayla ilgili sorunlar konusunda kamuoyunun dikkatinin çeken, farkındalık oluşturan ve doğa sporları etkinlikleri düzenleyen, Kuşadası'nda 2004 yılında kurulmuş yerel bir sivil toplum örgütüdür.

EKODOSD çalışmalarını ve etkinliklerini Kuşadası'nda, Dilek Yarımadası – Büyük Menderes Deltası Milli parkı'nda, Bafa Gölü Tabiat Parkı'nda, Azap Gölü'nde, Beşparmak Dağları'nda, Leylek Dostu Avşar Köyü'nde, Kirazlı Köyü'nde, Karakaya Köyü'nde, ve otantik köylerde sürdürmektedir.

DERNEĞİN BAŞKANI: Bahattin SÜRÜCÜ

ADRESİ: Atatürk Bulvarı Konuk İş merkezi 40/12 Kuşadası

TEL: 0256 614 78 11 - **FAKS:** 0256 614 77 83

WEB: www.ekodosd.org - **EMAIL:** info@ekodosd.org

iş elbisesi dedik ama...

makara®

ayakkabı pantolon gömlek önlük şapka uniforma

Şirketinizin kurumsal tarzı...

makara; turizm, sanayi, güvenlik kıyafetleri ve promosyon ürünler konusunda kalitesi, güvenilirliği ile sektörde fark yaratıyor.

Reflektörlü Yağmurluk Takım

Parka Anta Gorateks

Şef Aşçı Ceket

Mont City

Arama Kurtarma Takımı

Parka Reflektörlü (5 in 1)

Radison Blu Ceket Takımı

Mutfak

Baskılı T-shirt

Mont Brip

**ONLINE
MAĞAZAMIZ**
www.makaratekstil.com

Tuzlanma, Bafa Gölü'nün ekolojik dengesini bozdu

Prof. Dr. Doğan YAŞAR

Büyük Menderes nehrinin Güneydoğusunda yer alan ve Çamiçi olarak da bilinen Bafa Gölü, Aydın ve Muğla il sınırları içinde, 60 km² yüzölçüme sahiptir. Ege Denizi'nden 10 metrelik bir set ile ayrılan ve en derin yeri 21m olan gölün çevresi yaklaşık 50 km civarındadır. Göl, 1970 yılına kadar özel mülkiyet altında iken yöre köylülerin ve balıkçıların çabalarıyla, bu tarihten itibaren hazineye devredilmiş ve denetimi de balıkçılık kooperatifine bırakılmıştır.

Günümüzden 2.400 yıl kadar önce yapılan haritalarda Ege Denizi'nin bir körfezi olarak gösterilen ve o dönemlerde Latmos Körfezi olarak adlandırılan bölge, daha sonraki yıllarda Büyük Menderes Nehri'nin getirdiği alüvyonlarla deniz ile olan ilişkisi kesilmesi sonucu bugünkü Bafa Gölü'ne dönüşmüştür. Önemli tarihçilerden olan ve günümüzden 2.000 yıl önce yaşayan Roma tarihçisi Strabon'un (MÖ 64-MS 24) eserlerinde Bafa Gölü'nden, Latmos Körfezi olarak bahsedilmektedir. Latmos Körfezi, gerçekte gerek biyolojik verimlilik ve gerekse jeomorfolojik yapı olarak İzmir İç Körfezine çok benzemektedir. Her iki bölgenin Kuzey bölümlerinden akan nehirler verimli alüvyon ovaları oluşturmuş, Güneyleri ise korunmaya uygun yüksek dağlar ile kaplı olmalarından dolayı ile yerleşimler için tercih edilmiştir. Her iki bölgede de insanlar yerleşik düzene yaklaşık 8-10 bin yıl önce başlamışlardır.

Ancak Gediz'in getirdiği alüvyonların İzmir İç Körfezi'ni kapatacağını düşünen Osmanlı, 1890'lı yıllarda Gediz'in ağzını Kuzeye yönlendirerek, İzmir İç Körfezi'nin, Ege Denizi'nin bir parçası olarak kalmasını sağlamıştır.

Özetle; günümüzden 2.000 yıl önce birer doğa harikası olan Latmos Körfezi ile İzmir Körfezi, gerek jeomorfolojisi ve gerekse biyolojik verimliliği yönünden ikiz kardeş kadar birbirine benzemektedirler.

Ege Denizi suları yer altı kanalları aracılığı ile Bafa Gölüne karışıyor

Bölge için bazı münferit çalışmalar dışında, bilimsel çalışmalar yeteri kadar yapılmadığından detay bilgileri de kısıtlıdır. Kılıç Deniz Ürünleri A.Ş.'nin, Dokuz Eylül Üniversitesi Jeoloji Bölümü ile Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesine yaptırdığı çalışmalardan edindiğimiz bilgilere göre göldeki tuzlanma seviyesinin artması şöyle açıklanıyor:

“Gölün Kuzey Batı ve Batısı dışında kalan bölgeler dağlarla çevrilidir. Göl, ovaya açıldığı bu bölgeden, Batıya doğru 3-5 metre genişlikte ve yaklaşık 3 km uzunlukta bir kanal ile fazla sularını Büyük Menderes nehrine akıtır. Deniz seviyesinden 3 metre kadar yüksekte olan Bafa Gölü aşırı yağışların olduğu dönemlerde B. Menderes ve dağlardan gelen sularla yükselerek Kuzeyinde yer alan Serçin Gölü ile de zaman zaman birleşir. Gölün etrafındaki yerleşim yerlerinden Serçin Köyünü taşkınlardan korumak amacı ile 1985 yılında nehir ile köy arasında bir setin yapılması nedeni ile Bafa Gölü nehirden yeteri kadar beslenemez hale gelmiştir. Acısu özelliğinde olan gölün tuzluluğu 1985 yılındaki setin yapımından önce

% 4 civarında iken, 1988 yılında % 8'e, 1997 yıllarında ise % 13'lere ulaşarak günümüze kadar bu yoğunluğunu korumaktadır. Bafa gölündeki bu tuzluluk artışının nedeni olarak yeraltından Ege Denizi ile bağlı olması gösterilmektedir. Özellikle 1985 sonrası Gölle Menderes Nehri arasına yapılan set nedeni ile göle tatlısu girdisinin azalması ve Ege Denizi sularının yer altı kanalları aracılığı ile Bafa Gölüne karışarak göldeki tuzluluk oranı arttırması, Göl'de ciddi anlamda bir ekolojik değişikliğe yol açmıştır. Tuzluluk oranının Gölde oluşturduğu bu ekolojik değişim, balık türlerinin de değişimine yol açmıştır. Bu ekolojik değişimlerin sonucunda, 1985 öncesi 9'u tatlısu, 8'i de deniz olmak üzere yaşayan 17 olan balık türü sayısı 12'ye düşmüş ve tatlısu balıklarının yerini de tamamen deniz türleri almıştır. Tatlısu balıkları ise Nehir içinde varlıklarını sürdürmektedirler”.

Bafa ekosisteminin zenginliğini sadece 13 tür orkide ve sayısız bitki türü anlatır

İki bölge arasında bir başka özellik de barındırdıkları kuş türlerinin zenginliğidir. Halen Bafa Gölü ve çevresinde kuş cenneti bulunmakta ve halen Anadolu'da bilinen 453 kuş türünden 208 türünün bu bölgede yaşadığı bilinmektedir. Nesli tükenme tehlikesinde olan Cüce Karaba-

tak ve Deniz Kartalı da bu bölgede yaşamaktadır.

Bafa Gölü oluşmaya başladıktan ve Ege Denizinden ayrıldıktan sonra da zengin flora ve fauna popülasyonlarını korumaya devam etmiştir. Halen gölde Kefal, Yayın, Sarıbalık, Kızılkanat ve Sazan yoğunluklu olmak üzere balıklar bol miktarda yaşamaktadır. Ayrıca bölge ekosisteminin zenginliğini anlatabilmek için yalnızca Bafa Gölü ve çevresinde 13 tür orkide ve sayısız bitki türünün bulunduğu belirtmek yeterlidir. Ancak, Anadolu nüfusunun da dünya nüfusu gibi ortalama olarak her 45-50 yılda bir katlanarak yüzde 100 artması, dünyanın en verimli tarım alanlarından olan Menderes Ovası'nda sulanabilir tarım alanları ile sanayinin artmasına neden olmuştur. Menderes Nehri'nin suları-

nın bu yeni alanlara aktarılabilmesi için 1985 yılında nehir ile Bafa Gölü arasında bir set yapılmıştır. Ancak yapılan bu set, özellikle 1990'lı yıllardaki kurak dönemde Bafa Gölü'ne su gelişini tamamen engellemiş ve Bafa Gölü'ndeki su seviyesinin hızla düşmesine neden olmuştur. Bunun üzerine Bafa Gölü 1994 yılında Tabiatı Koruma Alanı ilan edilmiştir. Yağışlı döneme girilmesinden sonra, 1996 yılında, Devlet Su İşleri tarafından bölgeye su verilmesi sonucu göl seviyesi yeniden eski düzeyine getirilmiştir. Batı Menteşe Dağları Önemli Bitki Alanı (ÖBA) statüsü içinde yer alması dolayısıyla Bafa Gölü aynı zamanda ulusal park statüsündedir. Ayrıca, antik yerleşim yerleri nedeni ile de Türkiye'nin önemli sit alanlarının da başında gelmektedir. Bu nedenle her yönü ile koruma altına alınmış bölgede otel gibi konaklama yerleri yapılamadığından, konaklama için yörede kamp yerleri ile pansiyonlar bulunmaktadır.

Fotoğraf Arşivi: Bahattin Sürücü

Göldeki kirlenmenin önüne su seviyesini arttırarak geçilebilir

Gerek göldeki yaşayan fauna ve flora çeşitliliği ve gerekse çevresindeki biyolojik çeşitlilik açısından Türkiye ve dünyanın önemli bölgelerinden olan Bafa Gölü, özellikle 1980'li yıllardan sonra artan sanayi ve nüfusun getirdiği kirlilik tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Önceleri katı atık ile başlayan kirlenme sorunu, Menderes'ten

gelen kirli sanayi suları ve tarımsal ilaçların oluşturduğu kimyasal kirlilik ile göl çevresindeki kurulmuş olan 10 adet zeytinyağı fabrikasından gelen karasu nedeni ile dayanılmaz bir hal almıştır. **Özellikle 1985 sonrası Menderes Nehri ile göl arasında yapılan set nedeni ile göldeki su sirkülasyonu sekteye uğramıştır. Ancak kurak dönemlerde Beşparmak ve Ilbira Dağları'ndan gelen yağmur sularının da azalması ile söz konusu sirkülasyon çok daha fazla azalmaktadır. Azalan su nedeni ile sekteye uğrayan akıntı sistemi göle yeteri kadar oksijen sağlayamamakta ve sonuç olarak son yıllarda gölden ağır kokular gelmesine neden olmaktadır.** Ancak ortaya çıkan bu kötü kokudan da önemlisi, yeteri kadar oksijen olmaması nedeni ile balıkların da toplu olarak ölmeleridir.

Son yıllarda sivil toplum örgütlerinin de desteği ile göldeki kirliliğinin önüne geçilmeye çalışılmakta ve zeytinyağı fabrikalarına sızdırmaz havuzlar yaptırılarak öncelikle söz konusu fabrikaların neden olduğu karasuyun önüne geçilmeye çalışılmaktadır. Ancak aynı hassasiyetin Menderes ovasında bulunan sanayilerden kaynaklanan su kirliliğinin de önüne geçilmesi gerekmektedir. Diğer önemli bir sorun da, bölgedeki tarım hala büyük oranda salma sulama yöntemi ile yapılmaktadır. Bu nedenle bir an önce tasarruflu su kullanma yöntemlerine geçilerek Bafa Gölüne yeterli su bırakılması gerekmektedir. Göle düzenli su verilmesi, akıntı sistemini güçlendirmek için mutlaka

yapılması gereken bir işlemdir. Böylece göldeki akıntı sistemi güçlendirilerek yeterli oksijenin girmesini sağlanacak ve göldeki yaşam yeniden canlanacaktır. Bu konularda geçtiğimiz aylarda, WWF Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) ve Coca Cola Türkiye tarafından “**Bafa’ya Su, Ege’ye Bereket**” projesi başlatılmıştır. Projenin ana hedefi, Söke Ovası’nda damla sulama uygulamalarını yaygınlaştırarak, hem su kaynaklarının verimli kullanılmasını hem de Bafa Gölü’ne yeterli suyun gelişini sağlamaktır.

Arabistan’dan gelen keşişler ile Anadolu’nun en büyük manastır bölgesiydi

Kuzeyde ortalama derinliği iki metre civarında olan gölün, orta kesimlerinde yirmi bir metreye ulaşmaktadır. Göl’ün çevresinde ve adalarında birçok antik manastırlar ve kilise kalıntıları yer almaktadır.

Gölün çevresindeki yerleşimin, mağara resimlerinden yaklaşık 10 bin yıl kadar önce başladığı tahmin edilmektedir. Göl çevresinde önemli yerleşim merkezleri deniz ticaretinin önem kazanmasından sonra kurulmaya başlanmış olup, bunlardan en önemlisi İ.Ö 7. yüzyılda kurulduğu tahmin edilen Heraklia antik kentidir. Özellikle Helenistik dönemde deniz ticaretinin de etkisiyle en parlak dönemini yaşayan bu kent deniz ile bağlantısının kesildiği döneme kadar ticaret açısından, Milet’in gölgesinde kalmasına rağmen önemli bir kent olduğu bilinmektedir. Ancak deniz ile ilişkisinin kesilmesinden sonra ticari önemini kaybetmiş ve parlak dönemleri de son bulmuştur. Milat’tan önce 600 yıllarında Didim Apollon tapınağı ve Milet’teki yapıtlar için kullanılan mermerlerin Latmos (Beşparmak) dağlarından alınıp Herakleia limanından gemilere yüklenecek, Milet ve Didim’e götürüldüğü bilinmektedir. **Roma döneminde önemini kaybeden Bafa, MS 7. yüzyılda özellikle Arabistan’dan gelen keşişler ile Anadolu’nun en büyük manastır bölgesine dönüşmüş ve 400 yıl kadar süren parlak bir dönem yaşamıştır. Ancak Türklerin bölgeye hakim olması ile birlikte bu dönem de sona ermiştir.** ■

Kaynaklar

<http://www.bodrumrehberi.com/heraclia.htm>

Yarını bugünden yaşamaya hazır mısınız?

 **elmas
group**
LOGISTICS
service beyond expectation...

Genel Müdürlük 1474 Sokak No: 1 Kat: 3 Alsancak - İZMİR Tel: 0.232 421 47 03 - 421 47 04 Fax: 0.232 421 55 18

www.elmas.com.tr

Nefesleri kesen, NEFES...

Engin Çınar Serdar

Bir yandan Kürt açılımı bir yandan da şehit haberleri... İşte tam da bu atmosferin içinde, 16 Ekim'de 'Nefes' adındaki film, gösterime girdi...

'Nefes', 2365 metre yükseklikteki Karabal Tepesin'deki röle istasyonunu korumakla görevlendirilen bir yüzbaşı komutasındaki kırk askerin hikayesi... Senaryo; Hakan Evrensel'in 'Güneydoğu'dan Öyküler' adlı kitabından uyarlanmış. Güneydoğu'da yaşanan terör olayları ve bölgede görevli askerlerin yaşamları farklı bakış açılarıyla sunulmuş.

Levent Semerci'nin yönetmenliğini yaptığı film, Antalya'nın Kemer ilçesi yakınlarındaki Tahtalı Dağı'nda çekilmiş. Film için dağda, 2365 metre yükseklikte, küçük bir karakol kurulmuş. Gerçek bir hikâyeden kurgulanmamış ama bugüne kadar görülen, duyulan ve yaşanan olaylar birbirine eklenerek, tamamen kurmaca olaylar ve karakterler yaratılmış. Kırk askeri canlandıracak yetenekli, zamanı bol ve ünlü olmayan konser-vatuar mezunu isimler seçilmiş.

Hiçbir yere demeç vemeyen film-in başarılı senaristlerinden Meh-

met İlker Altınay'a ulaştık ve EĞİAD YARIN okurları için daha uzun zaman gösterimde bulunacağına ve hakkında çok konuşulacağına inandığımız bu filmin nasıl hazırlanığına dair önemli bilgiler aldık.

Röportaj: Engin Çınar Serdar

Sayın Mehmet İlker Altınay, "Nefes: Vatan Sağolsun" filminin üç senaristinden birisiniz. Öncelikle bize kendinizi tanıtır mısınız?

1976'da Bozüyük'de doğdum. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema

Televizyon Bölümünden mezun oldum. Reklam filmlerinde yönetmen yardımcılığı yaptım.

Nefes'in hikâyesi nasıl başladı?

'Nefes: Vatan Sağolsun'un hikâyesi çok ilginç aslında. Yönetmenimiz Levent Semerci, başka bir uzun metraj film projesi için hazırlık yapıyordu. 2006 yılı Ocak ayı idi sanıyorum; Levent ağabey, şirkette tesadüfen Hakan Evrensel'in 'Güneydoğu'dan Öyküler' kitabını bulmuş. Birkaç öyküyü okuyunca, diğeri ertelendi ve Hakan ağabeyin kitaplarından yola çıkılarak bir film çekme fikri üzerine odaklanıldı.

Film yapımında TSK'den destek alınmadı

Film setinin alışılmışın ötesinde meşakkatli geçtiği söyleniyor.

Bunu zaten soracağım ancak, öncelikle merak ettiğim bir konu var. Sıradan bir film değil, askeri bir film yapıyorsunuz. TSK'dan destek veya izin aldınız mı?

Rahatlıkla ve tek kelime ile söyleyebilirim: Hayır... Bu sorunuz üzerine, aklıma çekimler sırasında teleferikte yaşadığımız bir olay geldi. Bir akşam teleferikle aşağıya inerken, subay ya da astsubay olduğu saç traşından ve tavırlarından belli olan bir ziyaretçi gelip; "Siz TSK'dan izin aldınız mı o karakolda çekim yapmak için?" diye sormuştu. Biz de dağdaki o binanın karakol olmadığını, film için inşa edilen bir bina olduğunu söylemiştik. Bakın, filmde kullanılan mermilerden tutun da helikoptere kadar bir çok askeri malzeme sanat grubu tarafından yapılmıştır. Üniformalar, postallar, tüfek kayışları gibi eşyalar, askeri malzeme satan yerlerden alınmış ve eskitilmiştir. Ama tabii doğal olarak, böyle bir filmin asker desteği olmadan çekilemeyeceğine inanılmıyor. Sanırım buna vereceğim en net yanıt; üşenmeden, sabırla çalışmak olabilir.

Senaryo nasıl yazıldı?

Bu da çok alışılmışın dışında bir konudur. Başlangıçta bir hikayemiz, bir senaryomuz vardı. Ama Levent ağabeyin yönlendirmesiyle, "Dur bakalım, film bizi nereye götürecektir" dendi. Gündelik hayatta, eğitimler sırasında, Gömbe'de veya Antalya'da dağda, sürekli senaryoyu geliştirdik. Senaryo ekibi olarak, oyuncuların tavırlarını, ruh hallerini gözlemleyerek filme dahil etmeye çalıştık.

Bu film için kaç kişi çalıştı?

Net sayı şimdi aklımda yok tabii ama Nefes: Vatan Sağolsun aslında olması gerekenden çok az sayıda bir ekiple tamamlandı.

Oyuncuların çoğu henüz askerliğini yapmadı ama rol için eğitildiler

Oyuncular çok gerçekçi. Askerliğini yapmayan var mıydı? Nasıl hazırlandılar?

Çoğu öğrenci olduğu için askerliğini yapmış oyuncu sayımız çok azdır. Nasıl hazırlandılar? Çok ciddi bir askeri eğitim aldılar. Eğitimi ve emekli bir komando astsubayı tarafından eğitildiler. Ayrıca emekli bir subay da oyuncuların Güneydoğu şartlarının psikolojik havasına sokmak için çalıştı. Yanaşık düzen eğitimi, tek er muharebe eğitimi, savaş beden eğitimi aldılar. Özellikle sporlar çok ağır geldi. Ama dağa gidilecekti ve herkesin bir forma girmesi gerekiyordu. Yine de çok fazla şikayet eden olmadı. Zaten eğitim safhasında firemiz çok az oldu.

Filmin genel yapısını izleyici belirleyecek

Nefes; militarist mi, savaş karşıtı bir film mi? Bu dengeyi nasıl kurdunuz?

'Nefes: Vatan Sağolsun' için herhangi bir tanımlama yapmayı doğru bulmuyorum. Buna izleyici karar versin...

Bu filmi, diğer ünlü savaş filmleri içinde nereye koyuyorsunuz?

Bu sorunuza da aslında önceki

sorunuza verdiğim gibi yanıt vereceğim; ben filmin senaryo yazarlarından biri olarak filmimizi herhangi bir yere konulamamak istemiyorum ve bunu yapmayı kendi adıma doğru da bulmuyorum. Film, artık seyircinin filmidir. O filme gönlüne göre bir yer bulur.

Çekimlerin 2365 metrede ve çok zor şartlar altında yapıldığını öğrendik. Nasıl dayandınız?

Evet, Nefes, çok zor şartlar altında çekildi. Gömbe'deki yaylanın ve özellikle Tahtalı Dağı'nın zorlukları ile mücadele edildi. Kar altında, tipide, soğukta, sabahın ayazında saatler süren çekimler hepimizi çok zorladı. Sanırım herkes yanındaki düşünüp; **"O dayanıyorsa ben de dayanırım"** diyerek, devam etti. Zaten başlamıştık ve bitirmeden bırakmaya da niyetimiz yoktu. İnanç, sebat ve inatla bitirdik filmi...

Filmin çekimleri neden bu kadar uzun sürdü?

Dağ şartları, hava koşulları, başta Levent ağabey olmak üzere tüm ekibin işine gösterdiği özeni ve titizliği, filmin süresini belirlemiştir. Tabi zaman zaman yaşanan maddi sorunlar ve özellikle çekimlerin ortasında yaşanan bir teknik aksaklık da bu süreci etkilemiştir.

Filmler yanmış, değil mi?

Kameralardan birindeki arıza demek, daha doğru olur. Bir süre sonra görüntüleri izlediğimizde fark ettik. O an sette yaşananları zannederim kimse hatırlamak dahi istemiyor. Filmi bitiremeyebildik. Ama Fida Film'in ve Murat Akdilek'in desteği ile tüm ekip bir çok sahneyi yeniden çektik.

G.Doğu sorunları bitmediği için gösterim zamanlaması maalesef gündemle örtüştü

Gündemdeki açılım konusuna denk gelmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Sizin de dediğiniz gibi, denk geldi. Nefes'in düşünsel hazırlıkları Hakan Evrensel'le irtibata geçtiğimiz Şubat 2006'da başlamıştır. İlk klaket vurduğumuz tarih, 16 Ekim 2007'dir. Az önce bahsettiğim sebepler yüzünden

filmin gösterime giriş tarihi birkaç kez ertelenmiştir. Kaldı ki Güneydoğu'da yaşanan olaylar ne yazık ki bitmediği için, bu film ne zaman vizyona girerse girsün, gündem ile örtüşecekti. Bu yüzden açılım ile veya günlük siyasi gelişmelerle hiç ilgimiz olmadı.

Genel Kurmay Başkanı da filmi gerçekçi buldu

Aslında, askerin rahatsız olacağını düşündürecek sahne ve diyaloglar var. Ama Genelkurmay Başkanı filmi beğendi. Bu durumu nasıl buluyorsunuz?

Genelkurmay Başkanı'nın, en çok **'Nefes'i gerçekçi bulduğu'**na ilişkin sözlerine sevindik. Ordunun en yüksek rütbeli kişisinin yorumlarından biri bu... Ayrıca, söylediğiniz gibi bazı diyaloglar var. Ve Genelkurmay Başkanı bu diyaloglara teker teker takılmak yerine, filmin bütününe görüyor ve devamını istiyor. Filme izleyici gözüyle bakıyor yani ve bu güzel bir şey...

Nefes'in devamı çekilecek mi?

O konuda bir yorum yapamam. Yapımcıların bileceği bir konu bu.

Oyunun kurallarını görebilmek için mutlaka izlenmesi gereken bir film; NEFES diyor ve sohbetimizi tamamlıyoruz. ■

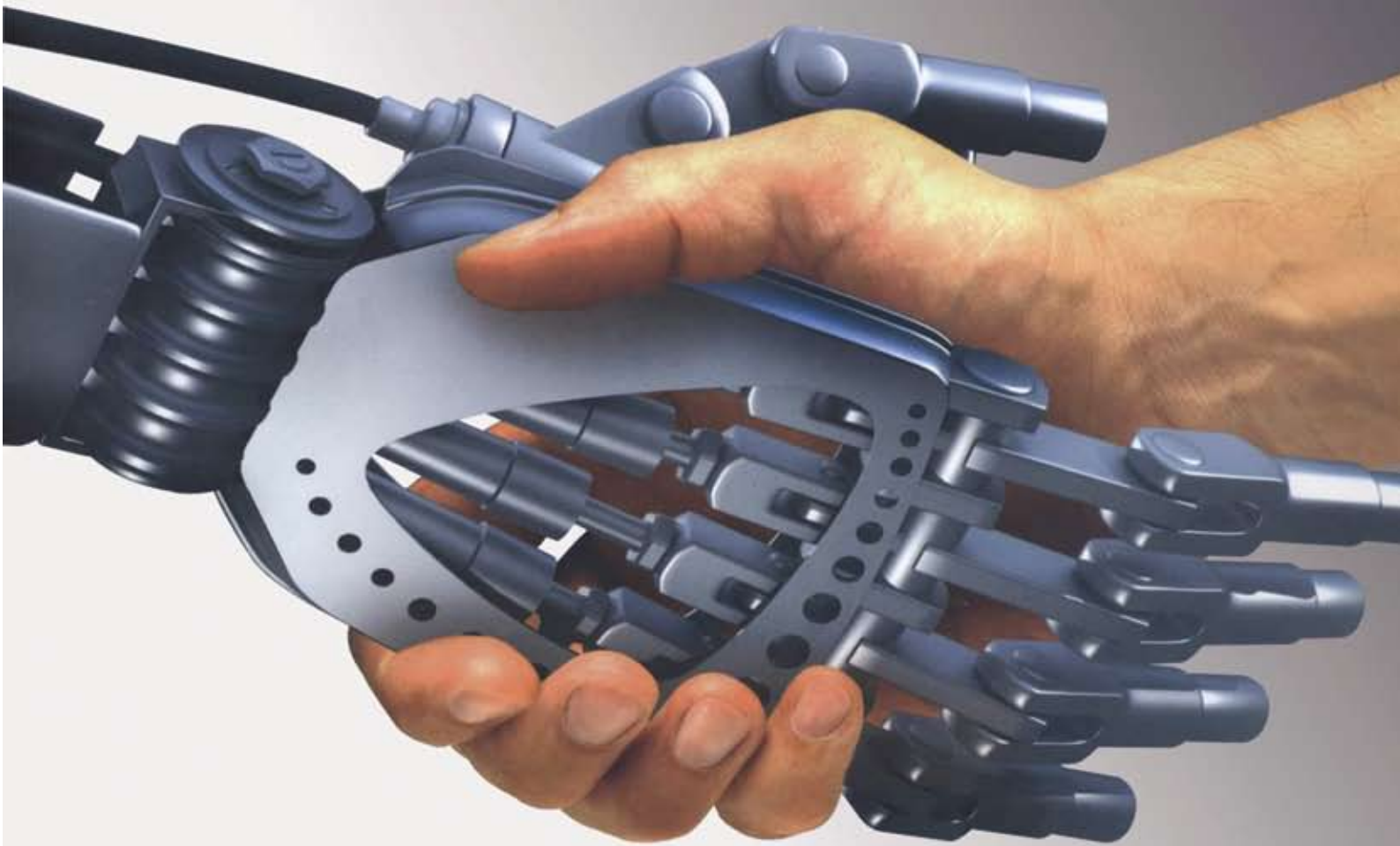

Interyağ

Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.

SHELL MADENİ YAĞLAR BÖLGE DİSTRİBÜTÖRÜ

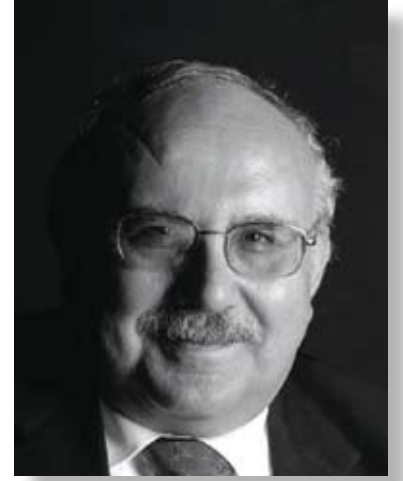
Tüm
yağlama çözümleri
için beraber çalışıyoruz

1. Sanayi Sitesi 2826 Sokak No.7-7/A İZMİR

Tel: 0232. 449 83 85 • Fax : 0232. 449 87 32

E-mail: interyag@interyag.com.tr • www.interyag.com.tr

“Aydınlığın Adı Atatürk” Librettosu Üstüne

Prof. Dr. Murat Tuncay

“Bir ulusal kader mi Mustafa Kemâl’i, Atatürk yapan
Yoksa Atatürk mü o ulusal kaderin adı?
Uçurumun kenarında bir yıkık ülkeden
Türkiye’yi yaratan kasırganın adı,
Atatürk mü gerçekten?”

Aramızdan ayrılarak sonsuzluğa göçüşünün ardından geçen her yıl Atatürk’ü ülkemizin gündeminden düşürmedi. Özde ve sözde genç olan, genç kalabilen kitleler, Atatürk’ü ve onun ilkelerini ülkemizin, toplumumuzun, insanımızın aydınlanmasında, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmasında ve her türlü gerici yönelişlere karşı direnmesinde temel taşı saydılar. Çeşitli çıkarlar adına toplumun gelişim dinamiklerini durdurmak, geriye götürmek ya da saptırmayı amaçlayan iç ve dış çevreler için Atatürk ve gerçekleştirdikleri hep boy hedefi oldu.

Toplumsal yaşayışın hemen her alanında inanılmaz bir değişim yaşayan ve bu değişimin baş döndürücü geçiş ortamından beslenen ‘gericiler’ kavgası; Cumhuriyetimizin geçirdiği hemen her evrede Atatürk’ün ve Atatürk devrimlerinin çevresinde oluştu. Batı’nın 18. yüzyılda bitirdiği aydınlanma sürecini 200 yıl geriden tamamlamaya çalışan toplumumuz için gerçekten; ‘Aydınlanma’nın adı, Atatürk’tür.

Çanakkale Savaşları’nda Anafartalar sırtlarında parlayan; İstanbul’dan, Samsun’dan, Erzurum’dan, Sivas’dan, Ankara’dan, Sakarya’dan, İzmir’den özgürlüğün, bağımsızlığın, ulusal onurun rüzgârlarını estiren, ulusumuzun büyük önderi Mustafa Kemâl 1923’te: “Gerçek zafer, savaş alan-

larında başarılı olmak değil, asıl zafer başarıların kaynaklarını güçlendirmek ve milleti yükseltmektir. Henüz kurtulmuş değiliz. Atılan adımlar, bundan sonra atılması gereken adımların başlangıcıdır. İnsan başlangıçtayken sonuca eriştiğini savunursa, dünyanın en derin gafleti içinde kendisini koşar görür. Çok hızlı ve uzun adımlar atmalıyız” diyordu.

Bugün, 1923’te dile getirilen bu; ‘Çok hızlı ve uzun adımlar’ın, 1924 – 1938 yılları arasında ülkemizin üstüne bereketli yağmurlar gibi yağın Atatürk devrimleri olduğunu biliyoruz. Bu devrimlere sahip çıkmanın, onları temel felsefeleri doğrultusunda, sürekli gelişen çağdaş uygarlığın getirdiği koşullara uyacak şekilde daha da geliştirmenin ulusal birlik ve bütünlüğümüzün, bağımsızlığımızın korunmasında ne denli önemli olduğunun da bilincindeyiz. Bu bilincin, o fırtınalı değişim yıllarının heyecanlarını, sancılarını, kıvancını yaşamamış genç kuşaklara aktarabilmek; onların bu dinamiklere sahip çıkmalarını, bu bilinç ve heyecanı canlı tutmalarını sağlamak ve her zaman fırsat kollayan karanlık güçlere karşı uyanık kalmalarını sağlamak için evrensel boyutlarda oluşturulmuş sanat yapıtlarımızın sayısı ne yazık ki ihtiyaç duyulanın çok altındadır...

‘Aydınlığın Adı Atatürk’ adını

verdiğimiz oratoryo; sanat dünyamızda bu alandaki eksikliğini duyduğumuz repertuvara; “bir tuğla da bizden olsun” düşüncesiyle yola çıktığımız, çetin bir çalışmanın ürünüdür. Daha önce ‘Çanakkale Çanakkale’ adını verdiğimiz; Çanakkale Savaşı şehitlerine adadığımız oratoryonun olumlu yankıları, bu yeni çalışmamızın en önemli motivasyonunu oluşturdu. Orada uyguladığımız yöntemi burada da sürdürdük. Ama bu, daha özgün bir çalışma oldu. Atatürk’ün hepimizce bilinen birkaç önemli sözü, O’nun ölümünü ulusumuza duyuran mesaj ve ardından İsmet İnönü’nün dile getirdiği cümleler dışında bu kez tüm metni kendim yazdım. Günlerin, gecelerin yetmediği bir heyecanla sarmaş dolaş yaşaya yaşaya...

Bu özgün oyun metni önce Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri tarafından sahnelendi. Bu dramatizasyon biçimi yer yer Engin Bayrak’ın çalışmasıyla müzikli ve şarkılı hale getirildi. Sibel Erdenk’in koreografisini yaptığı oyunu, Barış Erdenk sahneye koydu. İlk kez 2006 yılı 10 Kasım töreni’nde oynanan ‘Aydınlığın Adı Atatürk’ büyük beğeni topladı. İzmir gösterilerinin dışında Turgutlu’da, Lefkoşa’da, Çanakkale’de, Eskişehir’de 19 gösteri yaptı. Oyun bu haliyle daha sonra da Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü tarafından çağrılı olduğu yerlerde oynamaya devam etti,

isteklere bakılırsa daha da edeceği anlaşılıyor. Yaşadıklarımıza baktıkça; "Etmeli" de diye düşünüyorum.

'Çanakkale Çanakkale' metnini, oratoryo formunda besteleyen dostum değerli kompozitör ve orkestra şefi Ali Hoca; kılı kırk yaran titizliğini bir kez daha 'Aydınlığın Adı Atatürk'ün libretto biçimine dönüştürülmüş halini müziklerken gösterdi. Aynı havayı solumamızın bunda büyük payı var.

Atatürk'e ve : "Öylesine bir olduk ki cümlemiz. / Biz olmasaydık Atatürk / Atatürk olmasaydı biz olmazdık" ruhunu yaşamış bir kuşağın aziz anılarına adadığımız bu yapıt; tıpkı 'Çanakkale Çanakkale'de olduğu gibi beş solist (Soprano, Alto, Tenor, Bariton, Bas) dört sesli koro ve senfonik orkestra için bestelenmiştir. 17 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin başlıkları şöyle sıralanıyor;

1. İmparatorluk ölürlen
2. Bir Mayıs sabahı başlar, bu devrimin destanı
3. Ben Toprağım. Toprak Benim
4. Bizim köyün mezarlığı tenhadır
5. Bağımsızlık savaşının zembereği, Ankara
6. Sakarya kırmızıdır
7. Koşuyorum Afyon Ovası'nda ayaklarım yok
8. Kemal Paşa Dağlarından Akdeniz'e bakmak
9. Devrimler Başlar Yalnızca... Devrimler Bitmez
10. Gelenekle dönen bir dünyanın, ağır insanlarıydık biz
11. Kemâl Paşa, Paşalardan Bir Paşa Değildir
12. Biz Sarayburnu'nda öğrendik, yeni harflerle okumayı
13. Ne Mutlu Türküm Diyene
14. Toplu iğnesi dışardan gelen bu ülkede, uçak yaptık biz Kayseri'de
15. Vatan Sana Minnettardır
16. Atatürk Olmasaydı
17. Atatürk'le Büyüme. Atatürk'e Yürümek.

'İmparatorluk Ölürlen' başlığını taşıyan ilk bölüm; Koro'nun bir acı saptamasıyla başlar: "Doğmak varsa bir devletin kaderinde / Ölmek de var elbet / Ama en zoru / Ömrünü tamamlayıp da / Ölememek !..." Estergon'dan, Yemen'e uzanan bir koca dünyaya hükmeden Osmanlı'nın yirminci yüzyılda içine düştüğü trajik

durumu, Kadın Koro şöyle özetler: "Altı yüzyıl yaşadı / Tahıl ektiler, haraç aldı vergi topladı / Öyle başladı ekonomisi ve Öyle de kaldı"...

Toprağına toprak, şanına şan katana ama değişen bir sömürgeci dünyayı anlamadan gerileyen, eskileyen ve fakirleşen Osmanlı'ya Tanzimat da Meşrutiyet de İttihat ve Terakki Cemiyeti de çare olamamıştır. Sisler içindeki İstanbul'da: "Padişahım Çok Yaşa" teranesiyle yasak savılan, küf kokulu Cuma selamlıkları yapılmaktadır. Bölüm, Koro'nun kurtuluş için çağırısı ile sonuçlanır: "Yeni bir Yürek Gerek bize / Yeni bir ateş / Yeni bir Kavga gerek"...

Bir Mayıs Sabahı Başlar Bu Devrimin Destanı' başlıklı ikinci bölümde önce Alto, ardından Bas, 19 Mayıs sabahı başlayan bu devrim destanının öncesi acıları anlatırlar. Birinci Dünya savaşı'nda açılan cephelelerden ikisinde yaşananlar, iki arya ile dile getirilir: Soprano, Sarıkamış'ı orada donmak ta olan bir askerin duygularıyla betimler: "Sarıkamış'ta kış / Yaman olur !..." ardından Tenor, Yemen cephesini özetler: "...Gittik, dövüştük ve anladık ki Yemen / Sıtmadan, sıcaktan ve ihanetten ibarettir"...

Çıktıkça diklenen bir yokuşu çıkmaya çalışmaktadır toplum. İlerlemek zordur. Ama bütün bu belâlar oturmaktan, oturtulmaktan gelmiştir. Tenor: "Bırakmazlar gözü kapalı yatanı / Bu zamanda bu coğrafyada" der. Bağımsızlık ne insana, ne de mil-

letlere bağışlanmamaktadır. Dökülen kanla, verilen canla, şehitten kurbanla kazanılan bağımsızlığın anlamını en çok; "Vurulup düştüğü toprağa, yumruklarıyla sarılan şehitler" bilmektedir. Soprano ve Tenor birlikte vurgularlar: "Destanları söylemek kolay / Destanlaşmak zor". Bölüm, tüm solistlerin birlikte dile getirdikleri kavga çağırısıyla biter: "Karalar bağlamakla olmaz / Davranmak gerek / Yeni bir yürek gerek bize / Yeni bir ateş / Yeni bir kavga gerek"...

'Ben toprağım, Toprak Benim' bölümü, Soprano solo ile Anadolu insanının köklerini anlatmaya başlar: "Kim bilir kaç uygarlık besledi bu topraklar / Kaç uygarlık izi var şu sofrada söyle / Şu testi kaç bin yıllık?"... Ardından solistler; teri, kanı, bedeni bu toprağa karışan; gelin olan doğuran, güreş tutan, asker olan Anadolu insanının bu toprağı nasıl 'Vatan dile belleyip vatan diye beklediği'ni dile getirirler. Kimsenin toprağında, aşında gözü olmayan; neşesi çocuk kalmış insanların yaşadığı; gönlü zengin, görünüşü yoksul bir ülkedir burası...

'Bizim Köyün Mezarlığı Tenhadır, Seferberlik üstüne seferberlikten' dizeleriyle başlayan dördüncü bölüm; arkası arkasına açılan cephelelere davul zurna askere alınan; giden ve geri gelmeyen Anadolu delikanlılarının isyan duygularını dile getirir. Soru sordurmadan; "Ya Şehit ya Gazi" olmaya koşullananlar yüzün-

den köy mezarlıkları tenha kalmıştır. Soru yalın ve acımasızdır: **“Bütün bunlar Seferberlikten de / Bu kadar seferberlik neden?”**... Bölüm, Anadolu kültürünü vareden Yunus Emre, Köroğlu, Karacaoğlu, Dadaloğlu, Nasrettin ve Bedrettin Hocalar’a göndermeler yaparak kapanır: **“Camisi, çeşmesi, türbesi, / Konağı, sarayı, kervansarayıyla / Bir koca dünya da biz kurduk / Şu Koca Anadolu’nun üstüne / Türkü söyleye söyleye”**...

‘Bağımsızlık Savaşının Zembereği Ankara’ başlığını taşıyan beşinci bölümle birlikte oratoryo bir savaş atmosferine girer. Erkek Solistler Bağımsızlık Savaşı’nın zembereği olan Ankara’nın o günlerdeki konumunu betimlerler önce: **“Ankara, Ankara dediğin / Bozkırın ortasında bir nokta. / Kasabadan az büyük olsa olsa”**... Telgrafın tıktırılarıyla olup bitenleri öğrenmeye çalışan; kimi zaman gelen kara haberlerle gülen ağlayan, savaşın heyecanlı gidişini öğrenmeye çalışanların duyguları anlatılır: **“Sen telgraf başında beklemek / Gülmek ağlamak ne demek / Bilmezsin beyim”**...

‘Sakarya Kırmızıdır’, tümüyle Bas Solo’ya ayrılmıştır. **“Gordiom önünde İskender’den beri; / Görülmedi Sakarya’nın batısında / Yunan askeri”** dizeleriyle başlayan arya, Sakarya Savaşı’nın yirmi iki gün, yirmi iki gece süren kanlı boğuşmalarını anlatır. Top sesleri Ankara’dan duyulmaktadır. Sakarya’da yer gök kana boyanmıştır. Susmayan namluların uçları kırmızıdır. Gece gündüz çarpışan askerlerin gözleri; sargıların beyazı; bayrağın alı, şehidin alını, yüreğin sızısı da kırmızıdır. Sakarya’nın sonundaki Zafer de kırmızı çağrışımlı dizelerle vurgulanır: **“Gider bir kıvılcım, tutuşturur / Narçiçeği gün batımını bozkırda / Ve Sakarya’nın sonunda / Koskoca bir zafer yazar gökyüzüne güneş / Kırmızıyla”**...

‘Koşuyorum Afyon Ovası’nda... **Ayaklarım yok’** başlığını taşıyan yedinci bölüm de tüm solistler; 26 Ağustos gecesi başlatılan tarihin kaydettiği son Büyük Meydan Savaşı sonunda **“İlk Hedefiniz, Akdenizdir”** emriyle, Dumlupınar ovasından İzmir sahillerine kadar devam eden ve dokuz gün, dokuz gece süren; o susuz, amansız ölümcül takibi söylemeye koyulurlar:

“Bu mevsimde / Yanar Afyon Ovası cayır cayır / Cayır cayır yanmakta yüreğim / Cayır cayır yakılmış köylerden geçiyorum / Kuyular zehirlenmiş / Çeşmeler kuru / Dereler kurak / Anlatılmaz, bu sıcakta bir tas suya hasret / Koşmak ve sa-vaşmak” ...

‘Kemâl Paşa Dağlarından Denize Bakmak’ bölümünde Erkek Koro, dokuz gün dokuz gece süren o inanılmaz takibin ardından Akdeniz’e ulaşan askerlerin duygularını aktarır: **“Ve gün geldi, şükür / Kemâl Paşa dağlarından / Güneşle yükselip doğudan / Bir Eylül Sabahı, baktık Akdeniz’e / Oturup bir taşın üstüne, / Seyrettik... / Yorgun... Uykusuz... Umutlu...”** ... Ortalık; **“İstiklal kadar güzel”** görünmektedir artık...

‘Devrimler Başlar Yalnızca... Devrimler Bitmez’ başlığını taşıyan dokuzuncu bölümde, kadın

Koro’sunun savaşın bittiğini vurgulayan kısa açışının ardından Soprano, savaşta oğullarını kaybeden anaların yürek yangınına dile getiren bir arya’ya başlar: **“Acı dediğin çöker kalır / Dağlar, kavurur, durmaz / Ömür geçer... İnsan kocar... Evlat acısı ihtiyarlamaz”**...

Ama matem tutacak zaman değildir. Yapacak çok şey vardır. Karanlık pusudadır. Aydınlığın karanlıkla savaşı yeni başlamaktadır. Görmek istemeyenden; kör, işitmek istemeyenden; sağırın oluşturduğu tutucu çevrelerin, ulusal kalkınma seferberliğini, **“güneşi balçıkla sıvamaya kalkmak”** misali engellemeye kalkışmalarına aman verilmeyecektir. Yapılmaya başlanan devrimlerin temel ilkesi, halkımızı çağdaş ve uygar bir toplum haline getirmektir. **“Devrimler sadece başlar, / Bitmez”**...

‘Gelenekle Dönen Bir Dünyanın

verici adımlarını dile getirir. Sonra Atatürk'ün sesi olur; Gençliğe seslenir: **“Benim anladığım Gençlik / Bu devrimin düşüncelerini ve ideolojilerini benimseyip / Gelecek kuşaklara götürecektir kimselerdir / Benim nazarımda yirmi yaşındaki bir yobaz, ihtiyardır / Yetmiş yaşındaki bir idealist de güçlü bir gençtir”** (...) **“Gelecek sizindir / Cumhuriyeti biz kurduk / Onu yükseltecek ve sürdürecektir sizsiniz”**...

‘Vatan Sana Minnettardır’ bölümünde, oratoryo, Atatürk'ün ölümüyle Türk Ulusu'nun, ulusal yas duygularını yansıtmaya yönelir. Bariton önce 10 Kasım 1938'de ulusa açıklanan Atatürk'ün ölüm raporunu; ardından Türk milletinin O'na olan minnettarlığını dile getiren resmi devlet açıklamasını seslendirir.

‘Atatürk Olmasaydı’ başlığını taşıyan onaltıncı bölüm, Anadolu Coğrafyası'nın doğal koşullarında Atatürk olsa da olmasa da olup bitenleri, olup bitecekler sıralanır önce: **“Atatürk olmasaydı / Güneş yine doğudan doğar, / Batıdan batardı Anadolu'da”**. Atatürk olsa da olmasa da dağda zeytin ovada incir büyüyecek, ırmaklar denize dökülecek. Yetişen fındığı, fıstığı, üzümü elbet biri toplayacaktır. Koro, farkı şu dizelerle dile getirir: **“Atatürk olmasaydı da / Olurdu bütün bunlar / Ama Türksüz, ama türküsüz, ama Türkçesiz”**...

Oratoryo, bu belirlemenin ardından Türk Milletinin Atatürk'le bütünleşerek, adına; **‘Türkiye’** denen bu vatana nasıl sahip çıktığını; Türkler için Anadolu'nun, Anadolu için Türklerin anlamını vurgular: **“Ama biz bu toprağın yerlisi, köylüsü, efendisiziz. / Atatürk bize sahip çıktı / Biz Atatürk'e / Öylesine bir olduk ki cümlemiz / Biz olmasaydık Atatürk / Atatürk olmasaydı Biz Olmazdık / Ve biz olmasaydık bu diyar / Akdeniz'e bir kısırak başı gibi uzanan / Bir yarımada olmanın ötesini yaşamazdı”** ...

Atatürk olmasaydı; ortada ne ordu, ne özgürlük, ne bayrak, ne devlet, ne devrimler kalacak; Anadolu'da Türkler bir ocakbaşı masalı olmanın ötesine geçemeyecekti.

‘Atatürk'le Büyüme, Atatürk'e Yürüme’ başlığını taşıyan son bö-

Ağır İnsanlarıydık Biz’ dizeleriyle başlayan onuncu bölümde Alto, Anadolu insanının geleneksel yaşam biçimini betimler önce: **“Tarlaydı, kahveydi, Camiydi, evdi / Avuç içi bir dünyaydı bizimkisi”**... Sonra Kemâl Paşa ile birlikte halkın gözünün nasıl açıldığı, hızlanan yaşamla birlikte nasıl hızlanıldığını, değişimin ve devrimlerin nasıl benimsendiğini anlatır Alto: **“Yeni rüzgârlar esti / Savurdu eski külleri / Gördük ve susturduk / Dünyayı durdurmanın peşine düşenleri / Ve milletçe el ele / Bayramlık giyer gibi giydik üstümüze / Devrimleri”**...

‘Kemâl Paşa, Paşalardan Bir Paşa Değildir’ bölümü, Mustafa Kemâl Atatürk'ün önder kişiliğini, üstlendiği görevleri sıralar ve O'nun, ülkenin kaderiyle özdeşleşen misyonunu vurgular: **“Bir ulusal kader mi Mustafa Kemâl'i Atatürk Yapan / Yoksa Atatürk mü o ulusal kaderin adı /**

Uçurumun kenarında bir yıkık ülkeden / Türkiye'yi yaratan Kasırganın adı / Atatürk mü gerçekten?”...

‘Biz Sarayburnu'nda Öğrendik Yeni Harflerle Okumayı’ dizeleriyle başlayan onikinci bölümde; Türk halkının eğitim seferberliğiyle birlikte başlayan değişim dinamiklerine sahip çıkışı vurgulanır. Bu kısa bölümün ardından koro, Cumhuriyet'in Onuncu yılında Atatürk'ün ulusa seslendiği ünlü söylevinin son tümcesini oluşturan **“Ne mutlu Türküm Diyene”** sözünün anlamını ve önemini vurgular: **“Ne mutlu Türk'üm Diyene / Parçala yönet mantığını / Politika belleyenlere / Verilmiş bir yaman yanıtı (...)** Türk'üm, diyen / Türkiye Cumhuriyeti'nin Vatandaşıdır”...

‘Toplu İğnesi Dışardan Gelen Bu Ülkede / Uçak Yaptık Biz Kayseri'de’ dizeleriyle başlayan ondördüncü bölümde Tenor, önce Türk halkının ağızından, gerçekleştirilen ekonomik kalkınmanın gurur

lümde, solistler önce Atatürk'ün aramızdan ayrılışının ardından onun adını ölümsüzleştirmek adına yapılanların bir özet dökümünü yaparlar: **"Ne yapılmışsa bir yerde, bu ülkede / Ne yapılmışsa güzel, büyük ve görkemli / Atatürk'ün adı verildi"**...

Sonra Atatürk'ün, Türkiye için gerçek anlamı vurgulanır: **"Aslında Atatürk / Aydınlığa çıkan yokuşun adıdır Türkiye'de"**... Oratoryo, Atatürk Devrimlerinin ve bu devrimlerin dinamikleriyle ülkemizi aydınlık yarınlara taşıma uğraşı içinde olan güçleri, onların karşısında yer alan karanlık çevrelere karşı uyarır: **"Su uyur, karanlık uyumaz / Bilinir bilinmez besleyeni çoktur / Çoğalır, çeşitlenir, güçlenir"** der Bariton... Güneş var oldukça gündüzlerin, karanlığın haktan geleceği; pusulası Atatürk olanın, durdurulamayaçağı vurgulanır. Oratoryo Yarınların aydınlığına olan güveni şu dizelerle pekiştirerek finale ulaşır:

"Devrimler başlar yalnızca / Devrimler bitmez / Bitmez aydınlığın karanlıkla savaşı / Ama karanlığın hükmü aydınlığa kadar / Gün Gecenin içinden doğar / Sabah olur... / Dünya yeniden kurulur... / Ve çocuklar ve umutlar / Atatürk'le büyür, Atatürk'e yürürler. / Devrimlerle beraber"...

'Aydınlığın Adı Atatürk' bize, içinde soluk aldığımız çağdaş Türkiye'yi binbir güçlüğü aşarak armağan eden emeğin, özverinin insanlarına adanmıştır. Bu emeği ve özveriyi bugünlerden yarınlara taşıyacak gençlere; Türk ulusunun onlarla gelecek daha büyük aydınlıklarına; sanat dünyası-

nın evrensel repertuarına sunulmuş bir alçakgönüllü yapıttır. Yüzünü, yönünü ışığa çevirip; ülkemizi gecenin içinden bugünün aydınlığına taşıyan o inanılmaz özveri ve emeğin önünde saygıyla eğiliyoruz...

*Bir yıldız gördüm.
Onu yakalamak için koştum;
Yakalayamadım,
Böylece gökyüzünün farkına
vardım...*
Scott Fontini (Yaş 12)

Prof.Dr. Murat Tuncay / libretto

1948'de Ankara'da doğdu. İlköğrenimini Ankara'da, orta öğrenimini 1968'de TED Ankara Koleji'nde bitirdi. Lisans eğitimini 1972'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü'nde; **'Cemal Reşit Rey'in Müzikli Türk Tiyatrosuna Getirdikleri Açısından Yayıncı 70'** konulu teziyle bitirdi. Yüksek Lisansını 1974 yılında; **'Müzikli Türk Tiyatrosunun Kaynakları ve Gelişimi'** başlıklı teziyle tamamladı. Tiyatro Bilimi alanında ülkemizdeki ilk, **'Yüksek Lisans'** diplomasını aldı.

1973-1976 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Film, Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi'nde, **'Seslendirme Uzmanı'** olarak çalıştı. Bu kurumda; **'Diskotekt'** şubesinin kuruluşunu gerçekleştirdi. Çok sayıda kısa ve uzun metrajlı film ve Tv eğitim programının seslendirme tasarımı ve uygulamalarını yaptı.

1976'da yeni açılan Ege Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümü'ne, asistan olarak atandı.

'Tiyatroda, Dil-Tavır Sorunu ve Musahipzade Celâl'in Oyunlarında Yansıması' konulu teziyle, 1981'de; **'Bilim Doktoru'** ünvanını aldı. 1982'de, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine Araştırma Görevlisi olarak atandı. 1983'te Öğretim Görevlisi, 1985'te Yardımcı Doçent, 1987'de Doçent oldu.

1988-1992 yılları arasında öğretim üeliğinin yanısıra Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevini de yürüttü. 1993'te Profesörlüğe yükseltildi. 1994'te aynı fakültede ikinci kez Dekan Yardımcılığı'na, 1996'da Dekanlığa atandı. 1998'de, **'Sahne Sanatları Bölüm Başkanlığı'**na getirildi. Halen bölüm başkanlığını, Dokuz Eylül Üniversitesi Senatörlüğünü ve Güzel Sanatlar Enstitüsü Yönetim Kurulu üeliğini sürdürüyor.

Murat Tuncay; İngiltere, İtalya, Almanya, Macaristan ve Amerika Birleşik Devletleri'nde bilim dalıyla ilgili incelemelerde bulundu. Lisans düzeyinde: **'Tiyatro Tarihi ve Kuramları', 'Dramaturgi', 'Dramatik Yazarlık', 'Dil-Diyalog'**; Lisansüstü düzeyde: **'Tiyatral Anlatımda Güldürü', 'Dramatik Estetik', 'Dramatik Anlatımda Müzik'** dersleri veriyor. Tiyatro Tarihi, Dramaturgi ve Müzikli Tiyatro alanında kitap, eleştiri ve incelemeler yayınladı. İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı ve İzmir Çağdaş Kültür ve Sanat Etkinlikleri Derneği'nin kurucu üyeliklerini yaptı. ITI, Assitej, Unima, Tiyatro Eleştirmenleri Birliği üyelikleri yanında Ege Koop, Adnan Saygun Kültür Merkezi Danışma kurulu üyeliklerine ve İzçaksed İkinci başkanlığına devam etmektedir. ■

Yrd. Doç. Dr. Ulaş Çakar

Son dönemde iş ahlakına bakış, ilginç bir ikilem içermektedir. Bir yandan içinde bulunan şartların zorluğu iş ahlakının bir lüks olduğu düşüncesini desteklemekte, diğer yandan ise genel olarak içinde bulunulan durumun düzeltilmesi için ahlaki özünü taşıyan bir yaklaşım gerektiği görülmektedir.

İş ahlakı, temel tanımıyla iş hayatında iyi ve kötünün tanımlanması ve bu tanımlara göre hareket edilmesi anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle; ahlaki bir yaklaşımla iş görmek için ilkelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesinden oluşmaktadır. Bu noktada ilk aklala gelen soru şu olmaktadır; iş hayatı için neden yeniden ahlak tanımlanmaktadır? Sahip olduğumuz genel geçer ahlak ilkelerimiz varsa, onlar iş hayatı için de yeterli olacağı düşüncesi doğal bir tepki olarak karşımıza çıkmaktadır. İyi bir insan olmanın ne olduğuna dair sahip olduğumuz inançlar ve ilkelerimiz, iş hayatının gereklerini de rahatlıkla yerine getirecektir. Bu görüş iş dünyasının günümüzde olduğu kadar gelişmediği dönemlerde anlamlı olmakla beraber, günümüzün dünyasındaki iş dünyasının kapsamı düşünüldüğünde anlamsızlaşmaktadır. İş dünyası, sadece ekonomik faaliyet olarak değil; aynı zamanda toplumsal ve doğal etkileri açısından özelleştirilmemiş ilkelerle düzenlenecek boyutu geçmiş durumdadır. Oluşan kimi kötü etkiler ortaya çıktıklarından sonra tam olarak anlaşılabilir. Örneğin şirketlerin yol açtığı pek çok kirlilik türünün etkisi, ancak zamanla tam olarak ilişkilendirilebilmiştir. Daha özelleşmiş bir örnek üzerinden değerlendirecek, özellikle Amerikan iş sistemi üzerinde, yoğun ve kapsamlı olarak kullanılan yöneticilerin işletme faaliyetlerinin karlılığından pay alması gibi teşvik edici bir uygulamanın daha sonraki süreçte gerek Enron gerekse arkasından çıkan diğer şirket skandallarında önemli bir payı olduğu ortaya çıkmıştır. Üst düzey yöneticiler, toplumun yanı sıra şirketin de menfaatlerini hiç sayarak,

İş Ahlakı ve İlkeler

şirketin gerçekleştirmediği bir karşılıklı oranı üzerinde borsayı da etkileyip, yalnızca şirket ve paydaşlarını değil; aynı zamanda ekonomik sistem içindeki kişilerin ciddi bir güven bunalımı yaşamasına da yol açmışlardır. Yukarıda da görüldüğü üzere karar vericiler olarak yöneticilerin yaptıkları hareketler pek çok zaman yalnızca içinde buldukları şirketleri ve hedef kitlelerini değil; aynı zamanda toplum bütününe etkileyen sonuçlar doğurmaktadır. Yöneticinin kendisinin de dahil olduğu çok büyük bir kitle zarar görmektedir. **Ahlak yaklaşımı ne olursa olsun, onların karşısında duran ahlaki olmayan yaklaşımlar, kısa ve orta vadede belirli başarılar sağlamakta beraber uzun vadede gerçek bir çöküşü doğurabilmektedirler.**

Uzun soluklu yaklaşımlar olan, şirketlerin kurumsal sosyal sorumluluklarını yerine getirdikleri faaliyetler bile iş ahlakının hayata geçirilmesi için tek başına yeterli olamamaktadır. Kurumsal sosyal sorumluluk açısından yapılan faaliyetlerin topluma katkısı yadsınamaz olmakla beraber iş ahlakı ilkeleri şirket geneline yayılmadığı durumlarda yapılan faaliyetler şirketin olumlu imajının korumasına ya da kabahatlerini örtmesine yönelik çıkarıcı bir faaliyet haline gelmektedir. Bu çıkarıcılık kamuoyu tarafından şirketin faaliyetlerinin inandırıcılığını ortadan kaldırmaktadır. Bu noktada anahtar kelime; 'ilke' olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurumsal sosyal sorumluluk ancak ahlaki ilkeler ekseninde tanımlandığında tam olarak gerçekleşebilir.

Ahlaki açıdan ilkeli olarak hareket etmek, günümüzün dinamik şartları açısından bakıldığında pek çok insana ellerini kollarını bağlayacak engeller olarak görünmektedir. Daha da ilginç, ahlaki ilkeler belirlendiğinde bile bu ilkelerin şartlarda meydana gelecek değişikliklere göre yeniden yazılacağı ifade edilmektedir. Şirketlerin genel faaliyetleri açısından bu tarz bir yaklaşım pratik olmakla beraber ahlak kavramının özüne aykırı olmaktadır. Ahlaki ilkelerin durumlara göre esnetilmeleri tutarsız davranışları ve işletmenin pratik ihtiyaçlarına göre ahlakı yeniden tanımlanmasına yol açacaktır. Bu durumda gerçekleşen durum ahlaki bir yaklaşımdan çok fırsatçı bir tarz olacaktır. Bununla beraber burada ifade edilen ahlak ilkelerinin gelişen şartlardan etkilenmeyeceği değildir; iş dünyasındaki kimi gelişmeler daha önce örnekleri olmadığı için yeni yaklaşımlar gerektirmektedir. Bu noktada belirlenen ahlaki ilkelerden sapmadan gerçekleştirilecek olan düzenlemeler faydalı

olacaktır. Mevcut çevre sorunları ya da sanal iş yapma usullerinin getirdiği yenilikler, bu tür karmaşık konuların güzel örnekleri olarak verilebilir. Bu yeniliklerin gerektirdikleri düzenlemeler ahlaki ilkeler ekseninde yapıldıklarında gerçek bir gelişim meydana gelebilir.

Bu noktada, olması gerektiğini yukarıda ifade ettiğimiz ahlaki ilkelerin neler olduğunun ifade edilmesi gerekli olduğu aklala gelebilmektedir. Burada iş ahlakı, ahlak felsefesi geleneğinin getirdiği mirasını devam ettirmektedir. O da birden fazla ahlaki yaklaşımın olduğu ve onlarda yapılan değişik tanımların iyi ve doğru olana yönelmek için kullanılabilirdir. Aksi takdirde iş ahlakı üzerine doğrular ve yanlışlar tek bir yaklaşım üzerinden değerlendirilerek büyük bir hata yapılacaktır. Ahlaki yaklaşımlar değerlendirerek karar verici seçimini kendisi yapmalıdır.

Bu noktada iş ahlakı eğitiminin önemi karşımıza çıkmaktadır. Modern anlamda iş ahlakı eğitimi, neyin iyi neyin kötü olduğuna dair kurallara yoğunlaşarak onu alanların hayatlarını yönetecek ilkeleri vermeyi hedeflemez. **İş ahlakı eğitimi, karşılaşılabilecek ahlaki ikilemlerin ayırt edilebilmesi ve onlara yönelik olarak farklı ahlaki yaklaşımları ne gibi çözümler getirebileceğini öğretmeyi hedeflemektedir.** İşletme hayatında ahlaki ikilemler bilinçli olarak göz ardı edilebilmenin yanı sıra doğal karşılandıkları için de ele alınmayabilirler. Yasaya aykırı olduğu halde çocuk işçi çalıştırıldığı durumlarda bu işin bilinçli olarak yapılmasının yanı sıra bu eylemi gerçekleştirenler bunu doğal bir unsur olarak görerek hareket etmektedirler. O çocukların aklıktan kurtulmalarını sağladıklarını ve zaten bunu pek çok insanın yaptığını ifade ederek kendilerini ahlaki bireyler olarak değerlendirmektedirler. Yasaya aykırı bir durumda bile böyle bir yaklaşım sergilenebilmekteyse sınırları belli olmayan pek çok farklı ahlaki ikilemler karşısında ne gibi geliştirilebileceği endişe vericidir.

İş ahlakının bütüncül olarak geliştirilmesi için şirketlerin bireysel faaliyetlerinin büyük bir önemi olmakla beraber gerçek bir gelişme sağlanabilmesi için iş dünyasının bugünkü adayları olan öğrencilerin de erken aşamalardan itibaren iş ahlakı eğitimi almaları, yukarıda ifade edilen ahlaki gelişim için gerekmektedir. Ancak böylelikle erken dönemden itibaren bir ahlaki farkındalık sağlanarak mevcut ahlaki gelişim desteklenebilir. ■

Arda Küçükerciyes

5 Soru 5 Cevap

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

1974 Ankara doğumluyum. İlköğretim ve lise eğitimimi İzmir'de tamamladıktan sonra 1995 yılında Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Reklam-Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü'nden mezun oldum. 1991 yılından bu yana basın ve reklam sektöründe görev yapmaktayım. Evliyim ve Bahar adında bir kızım var.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgili duyduğunuz hobiler nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film cd olarak okurlarımıza ne önerirseniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görülmesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahsedebilir misiniz?

Okumak ve yazmak ilköğretim yıllarımdan bu yana en büyük tutkum oldu. Özellikle üniversite yıllarımda şiir ve deneme türündeki çalışmalarım yoğunluk kazandı. Lübnan asıllı Amin Maalouf, Asya ve Akdeniz kültürlerinin söylenceleriyle yoğrulan eserleriyle beni en fazla etkileyen yazardır. Metin yazarlığı, tango, basketbol ve voleybol hobilerim arasında yer alıyor.

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte

sektörünüze dair öngörüleriniz neler?

İzmir'de 1990 yılından bu yana faaliyet gösteren İldaş Reklamcılık'ta aralıksız 12 yıldır görev yapıyorum. Üniversitedeki öğrencilik yıllarımda bize kriz dönemleriyle ilgili öğretilen ilk ders, tarihin kriz dönemlerinde dahi reklam yatırımlarını sürdüren markaların başarı öykülerini anlattığı gerçeğiydi. Ancak Türkiye gibi kendine özgü ekonomik yapısı olan bir ülkede maalesef her büyük kriz, reklam sektörünü derinden etkilemiş ve son örneği küresel boyutta yaşanan ve ezber bozduran bu önemli ekonomik buhran da reklam pazarını yüzde 20-25 oranında daraltmıştır. Reklam-ajansı müşteri ilişkilerinin yeniden konumlandığı bu dönemde iş ortaklığı kavramı, reklamveren ile reklam ajansının başarısını doğrudan etkileyecek en önemli unsurdur. Reklam ve tanıtımın süreklilik gösterdiği oranda, kalıcı başarıların yakalanacağı tartışılmaz bir gerçek.

4. Türkiye'de gördüğünüz en önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu konular nasıl çözümlenir?

Türkiye'de ekonomik anlamdaki en önemli sorun işsizlik, politik anlamdaki en büyük açmaz da, temsilde adaletin tam olarak sağlanamaması ve siyasi partiler yasasının çağdaş ve katılımcı bir demokrasiyi

gerçekleştirmekten uzak bir özellik taşımasıdır.

5. Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EGİAD'ın çalışmalarını bu anlamda değerlendirir misiniz? Neden EGİAD üyesi oldunuz?

Dünyada NGO olarak adlandırılan hükümet dışı organizasyonlar gerek ekonomik güçleri gerekse lobicilik başarılarıyla ulusal ve uluslararası pek çok sosyal, siyasi ve ekonomik sorunun aşılmasını da sağlamıştır. Bugün Türkiye'de ve bölgemizde de etkin sivil toplum kuruluşları, kamuoyundaki saygınlıkları ve etkinlikleri doğrultusunda örnek projelere imza atıyor. 1990 yılında kurulan EGİAD, Atatürk ilke ve devrimlerinin ışığında, laik ve tam demokratik Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş uygarlık hedef ve idealinin yılmaz savunucusudur. Ege Bölgesi'nin sosyal, kültürel, ekonomik anlamda gelişmesi için proje odaklı çalışan örnek bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda gençliğin dinamizmini, heyecanını ve kararlılığını temsil eden EGİAD, sadece Ege Bölgesi'nin değil, Türkiye'nin en güçlü sivil toplum kuruluşları arasındaki haklı yerini almıştır. Bu gururu paylaşmak her EGİAD üyesi için büyük bir onurdur. ■

Mehlika Öktem

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

1982, İzmir doğumluyum. 2004 Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik bölümü mezunuyum. Eğitim dönemimde Fransa'da, Fransız mutfağı ve beslenme yapısıyla ilgili özel bir eğitim programına katıldım. Mezuniyet sonrası İzmir'e döndüm ve bir yıl özel bir yerde çalıştıktan sonra 2005 yılında kendi şirketimi kurdum. Yük. Ziraat mühendisi babam, matematik öğretmeni annem ve eczacı bir ağabeyim var.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgili duyduğunuz hobiler nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film cd olarak okurlarımıza ne önerirseniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görülmesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahsedebilir misiniz?

İşlerimin yoğun temposundan kendime fazla vakit ayıramıyorum. Hobilerim hep işimle alakalı; dünya mutfaklarını tanımak adına her fırsatta farklı ülkelere gidip oranın beslenme alışkanlıklarını ve yemeklerini tanımaya çalışıyorum. Diyet yemek kitabı yazmak üzere çalışmalarım var. Eğer bunlardan fırsat kalırsa kayak yapmayı çok seviyorum.

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte sektörünüze dair öngörüleriniz nelerdir?

2005 yılında 'Diet-Time' adında, beslenme ve diyet alanında faaliyet göstermeye başladık. Firmamız; üç diyetisyen, doktor, estetisyen ile birlikte sağlıklı ve kaliteli yaşamayı yaşam stili haline getirmek, yaşam tarzını

değiştirirken, bilimin ve uzmanlığın ışığından faydalanmak isteyen tüm danışanlarına hizmet vermektedir.

Diet-time; sağlık ve beslenme üzerine olan çalışmalarını, 'bireysel' ve 'kurumsal' danışmanlık olarak iki ayrı yönde gerçekleştiriyor. Bireysel beslenme danışmanlığı doktor, diyetisyen ve egzersiz desteği ile sağlanırken, kurumsal danışmanlık hizmetleri ise her şirket ve sektöre göre değişiklik göstermektedir. Bireysel danışmanlık hizmetinde;

- Sağlıklı zayıflama ve kilo alma
- Zayıflamanın yanında kilo koruma
- Hamilelik öncesi, hamilelik ve hamilelik sonrası beslenme
- Gestasyonel diyabet
- Hipertansiyon, kalp ve damar hastalıkları, karaciğer yağlanması, diyabet ve böbrek hastalıkları gibi kronik rahatsızlıklara yönelik beslenme
- Çocuk beslenmesi
- İş adamları ve yoğun çalışanlara yönelik performans artırıcı beslenme programları
- Sporcu beslenmesi

Kurumsal danışmanlık hizmetinde; diyaliz merkezleri, ilaç firmaları, özel okullar, güzellik merkezleri, bankalar, hastaneler, yemek şirketleri, tıp merkezleri ve büyük şirketler bulunmaktadır. Şuan bir çok özel kuruluşta hizmet vermekteyiz.

Bizim faaliyet konumuz; çağımızın problemi olan obezite ile ilgili önümüzdeki 10 yılın en büyük rantlarından biri de bu sektörde Amerika'dan gelen akımla fast food ve yanlış beslenme modelleri çığ gibi büyüyen bir sağlık sorunu haline gelmeye başladı. Bu yolda birçok umut taciri de zayıflama veya sağlıklı olma vaadi ile farklı zayıflama yöntemleri çıkarıp, insanların hem sağlığı hem de bütçesiyle oynamakta. Gün geçtikçe insanlar bu konuda daha bilinçli olmaya başlayıp, bizlerin yani diyetisyenlerin de önleri daha çok açılacaktır.

4. Türkiye'de gördüğünüz en önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu konular nasıl çözümlenir?

Özellikle yaşadığımız şu dönemde ülkemizin en önemli sorununu 'işsizlik' olarak görüyorum. Türkiye'nin gerek jeostratejik gerekse siyasi konjonktürden kaynaklanan avantajlarını yeterince kullanamadığı, mevcut ekonomik durumunu geliştirecek potansiyel zenginliklerini değerlendiremediği kanaatindeyim. Bölgesindeki laik, demokratik düzeni yıllardır barış içerisinde korumayı başarmış tek ülke olan Türkiye'nin, arkasına siyasi istikrar rüzgarını da alarak lider

rolünü üstlenebilmesi aslında hiç de zor olmamalıdır. Örneğin alternatif enerji kaynakları ve doğal ekosistem açısından son derece zengin olduğu tüm dünyaca bilinen ülkemizin söz konusu kaynaklarının daha fazla ulus yararına kullanılması ve dış güçler tarafından talan edilmesinin önüne geçilmesi acil bir zorunluluktur. Ayrıca turizm gelirlerinin artırılması da yeni yatırımlar ve iş sahalarının önünü açabilecek; bölgesel kalkınma farklılıklarını ortadan kaldırarak istihdam sorunlarının aşılmasına önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Genç nüfusa başta teknoloji ve bilişim alanında yapılacak eğitim yatırımları ise nitelikli işgücünü artırarak Türkiye'yi ekonomik ve politik cephede bölgesinde ki- lit ülke konumuna getirecektir.

5. Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EĞİAD'ın çalışmalarını bu anlamda değerlendirir misiniz? Neden EĞİAD üyesi oldunuz?

Uygar demokrasilerin tüm kurum ve kurullarıyla işletildiği toplumların sivil insiyatifi giderek daha fazla ön plana çıkardıklarını görüyoruz. Kamu otoritesinin hakimiyet alanının üst denetime kaydırılarak, özel sektör girişimlerinin ülke yönetiminde söz sahibi olmalarının sağlanması, daha dinamik ve hantal bürokrasinin kısılcısından kurtulmuş yönetim modellerini geliştirecektir. Sivil Toplum Kuruluşları; girişimci ruhu benimseyen, aklın ve bilimin ışığında ilerleyen, projeler geliştirerek bu projelerin uygulanmasına olanak tanıyan zeminleri kaldırıp, öneren yapılarıdır. Örneğin; İzmir'in 'marka kent' hedefine ulaşabilmesi, 'fuarlar ve kongreler şehri' kimliğini kazanabilmesi için sivil toplum kuruluşlarına önemli rol ve sorumluluklar düşüyor. EĞİAD ta gerek kentin, merkezi hükümet yatırımlarından hak ettiği payları alabilmesi ve gerekse yeni iç ve dış yatırımların kazandırılmasına öncülük edebilmesi açısından kanımca son derece değerli bir organizasyon. EĞİAD'ın üyesi olmakla farklı sektörlerin temsilcileri olan bizlerin de yerel ve topyekün kalkınmamıza önemli hizmetler yapabileceğimizi, sosyal sorumluluk projeleriyle daha mutlu ve yarınlara güvenli bakabilecek nesillerin yolunu açmaya katkıda bulunabileceğimizi düşünüyorum. Benim EĞİAD üyesi olma nedenim; sosyal sorumluluk projelerinde bireysel değil; güçlü bir ekiple yer alıp, hem bulunduğum derneğime hem de kendi adıma yararlı şeyler yapabilmek. Şirket olarak vermeye çalıştığımız koruyucu sağlık hizmetini daha kaliteli bir şekilde duyurmak... ■

Soner İliris

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

1981 İzmir doğumluyum. İlk okulu Karşıyaka Ankara ilk okulunda bitirdikten sonra ortaokulu ve liseyi İzmir Fatih Koleji Anadolu lisesi bölümünde tamamladım. Üniversite eğitimimi Celal Bayar Üniversitesi İşletme Bölümünde tamamladım. Üniversite eğitiminden sonra Yaşar Üniversitesi İş İngilizcesi eğitim programını tamamladım.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgili duyduğunuz hobileriniz nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film cd olarak okurlarımıza neler önerirsiniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görülmesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahsedebilir misiniz?

Boş vakitlerimde ağırlıklı olarak spor yaparım. Tenis, basketbol, futbol, bowling (lisanslı sporcu), bilardo sporlarıyla ilgileniyorum. İlgili duyduğum hobiler; spor, müzik, sinema, edebiyat; özellikle kısa öykü ve şiir yazarım. Şu anda okumakta olduğum kitap, kuzenim Loren Edizel tarafından yazılmış olup, Şenocak Yayınları tarafından çıkarılan 'İzmir Hayaletleri'dir. EĞİAD YARIN okurlarına öneririm. Film olarak bilim-kurgu tarzında 'Knowing (kehanet)' adlı filmi öneririm. Müzik cd si olarak da 'Norah Jones - Fall' öneririm.

Ülkemizin birçok yerine seyahat ettim ancak beni en çok etkileyen yerlerin başında Sinop gelmektedir. Gerek tarihi dokusu gerekse doğal güzellikleri beni çok etkiledi. Özellikle yüzyıllarca insanlar için bir kabus olan, Sinop Kalesi içindeki cezaevi,

bir o kadar da doğal bir güzelliğe sahip. Karadeniz'in güzelliğinin en çok görülebileceği bir noktada, insanların deniz yerine duvarları izlemiş olmaları fikrinden dolayı burayı mutlaka görülmesi gereken bir yer olarak değerlendiriyorum.

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte sektörünüze dair öngörüleriniz nelerdir?

Şirketimiz bir aile şirkettir ve ana hatlarıyla; Creative Çalışmalar (Karakter Yaratma, Kurumsal Kimlik, Özel Ürün ve Katalog Çalışmaları), Organizasyon (İş Yemekleri, Bayi Toplantıları, Tanıtım Kokteylleri, Açılışlar, Havai Fişek Gösterileri, Kongre, Konferans, Sempozyum, Yurtiçi ve Yurtdışı Organizasyonları), Fotoğrafçılık (Profesyonel Katalog Çekimi), Dekorasyon (Dizayn ve Tasarım, Anahtar Teslim İşyeri, Ofis Tasarım ve Dekorasyonu, Mağaza Tasarım ve Dekorasyonu), Dijital Baskı (İç ve Dış Mekan Baskı, One Way Vision, Branda, Folyo, Mesh, Kumaş, Araç Giydirme), Tabela (Işıklı, Işıksız Tabela, Neon, Led, Totem), Matbaa (Katalog, Broşür, Fiyer ve Tüm Baskı İşleri), Ambalaj (Her Çeşit ve Ebatla Özel Kutular, Mukavva Kutu, Karton Kutu, Etiket), Stand (Stand Tasarımları, Fuar Standları, Tanıtım Standları), İnternet (Web Tasarım, Hosting Hizmeti), BİLİŞİM HİZMETLERİ (Netsis ERP programı uyarılama ve destek hizmetleri), DANIŞMANLIK (Yönetim danışmanlığı ve ajans hizmetleri).

Genel olarak hizmet sektöründe faaliyet gösteriyoruz. Hizmet sektörü, hem ticaret ve hem de üretim (sanayi) sektörünün tamamlayıcı unsurudur o nedenle ekonomik krizlerden en az etkilenen sektörlerden biridir. Bir malın üretimden tüketiciye ulaşması aşamalarının tümünde bizim sektör vardır şöyle ki; hiçbir mal; ambalajsız, tanıtımsız satılmaz, hiçbir ticarethane veya fabrika açılışsız devreye girmez. En azından her firmanın, her işletmenin mutlaka bir tabelası olması gerekir. Bizim de amacımız, bu aşamaların her noktasında yer alabilmek. Önümüzdeki süreçte rekabet daha da artacak ve tanıtım giderleri artan rekabete uygun olarak çoğalacaktır. Yapılan promosyonlarda büyük çoğunluk, ürünün yanına bir ikinci ürünün verilmesi; örneğin, 2.5 litrelik meyve suyu alana promosyon olarak bir paket hazır çorba verilmesi gibi. Siyasette bile artık en

iyi kampanyayı yapan en çok oyu almaktadır.

4. Türkiye'de gördüğünüz en önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu sorunlar nasıl çözümlenir?

Türkiye de bana göre en önemli ekonomik sorun; ülkenin makro düzeyde milli bir ekonomi programının olmamasıdır. Mikro düzeyde ise maalesef Türkiye'de işletmeler, işletme sermayesi olmadan faaliyete geçmektedirler. İşletme sermayesi açığını da borçlanarak kapatmaya çalışmaktadırlar. Sabit bir ekonomik trend olmadığı için de ekonomideki en küçük iniş ve çıkışlar, işletmelerin ödemeler dengelerini bozmaktadır. Konuyu biraz daha açarsak; hiçbir kuruluş, sermaye olarak gösterdiği miktarı ne makine teçhizatı olarak ne de nakit olarak yatırmamaktadırlar. Örneğin; şirket sermayesi 100 TL ise ve bunun 50 TL'si yatırıma harcadı ise kalan 50 TL nakdi işletme sermayesi olarak bulundurulmamaktadır. O kısım, kayıtlarda sermaye taahhüdü olarak yer alır ve işletmenin yapacağı karlardan ödenmesi planlanır ki bu da Türkiye gibi ekonomik programı olmayan ülkelerde gerçekleşemez.

En büyük politik sorunumuz ise ne iktidardaki ne de muhalefetteki partilerin aynen yukarıda bahsettiğimiz işletme sermayesi gibi kendilerine özgü program ve bu programlara uygun kadroları oluşturamamalarıdır. Yine örneklersek; son günlerin en çok tartışılan konusu, "demokratik açılım" gibi. İktidar partisi bir demokratik açılımdan bahsetmekte ancak tüm konuşmalara rağmen bir türlü bu açılımın ne olduğu, neler getirip neler götüreceği açıklanmamaktadır. Buna karşılık muhalefet partilerinin hiçbirinden de bize göre olacaksa şu şekilde bir demokratik açılım olmalı önerisi gelmemektedir çünkü böyle bir politikaları, böyle bir oluşumları yok gibi görünüyor. En büyük politik sorunumuz, hiçbir konuda bir politikamızın olmamasıdır.

Bana göre, gerek ekonomik gerekse politik sorunların tek çözümü hem makro hem mikro düzeyde plan ve program yapmaktır. Eğer yapılacak olan işlerde beş adım ötesini görüyorsanız başarılı olma şansınız tesadüflere kalır.

5. Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümlerine dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EĞİAD'ın çalışmalarını bu anlam-

da değerlendirir misiniz ? Neden EĞİAD üyesi oldunuz?

Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunları genellikle birbirlerinin aynısıdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi gerek hükümetler gerek yerel yöneticiler maalesef tamamen partizanca duygularla seçilmektedir. Kişisel beceriler değerlendirilmemektedir. Parti genel başkanları milletvekillerini belirler, yine parti genel başkanları belediye başkan adaylarını belirler ve halk ta tuttuğu partiye oy vererek bu kişileri seçer. Sonuçta bu insanlar, kendilerini seçen parti başkanlarına kayıtsız şartsız uymak durumunda kalırlar. Dolayısıyla ülkenin veya kentin yararına olacak işleri yapmakta zorlanırlar. Çünkü

atacakları her adımda parti politikasını düşünmek durumundadırlar. İşte bu noktada sivil toplum kuruluşları devreye girerek parti politikalarına rağmen ülke ve kent yararına olacak uygulamaların yapılması için baskı kurarlar. Diğer bir deyişle sivil toplum kuruluşları şirketlerdeki denetçiler gibi gerek hükümetlerin gerekse yerel yönetimlerin yanlış yapmalarını için uyarıcılarıdır.

EĞİAD, isminden de anlaşılacağı gibi değişik sektörlerden gelen genç işadamlarının bir araya geldiği bir dernek olması nedeniyle gerek ülke bazında gerekse kentsel bazda sorunları en detaylı şekilde gören bir kurumdur. Ve benim gözlemlediğim kadarıyla her dönemde sorunların

üzerine cesaretle gidebilen ve gerektiği yerde sesini yükseltebilen yönetimlere sahip olmuştur. İşte bu nedenledir ki bugün en önemli sivil toplum örgütlerinin başında belli dönemlerde EĞİAD yöneticiliği veya üyeliği yapmış kişiler bulunmaktadır.

Herkesin, gerek ülke gerek kent sorunları ile ilgili görüşleri vardır. Ancak bu görüşlerini ifade edebilecekleri çözümlerde yer alabilecekleri bir sivil toplum kuruluşunda yer almalarıyla mümkündür. Ben de kendimi ifade edebileceğim ve de eksikliklerimi giderebileceğim en uygun derneğin EĞİAD olduğunu düşündüğüm için bu derneğe üye olmayı arzu ettim ve kabul edildiğim için de çok mutluyum. ■

Fatih Şimşek

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

1984, İzmir doğumluyum. 2008 yılında Yaşar Üniversitesi, Dış Ticaret bölümünden mezun olmakla birlikte, öğrenimime Anadolu Üniversitesi İşletme fakültesinde, açık öğrenim şeklinde devam etmekteyim. Öğrencilik hayatımın yanı sıra, profesyonel iş hayatıma aile şirketimiz olan Fatih Panjur San. Tic. Ltd. şirketinde, yönetim kurulu üyesi olarak devam etmekteyim. Şirket içinde idari görev ve sorumluluklarım yanında bünyemizde bulunan diğer şirketlerimizin koordinasyonu da ilgilenmekteyim.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgili duyduğunuz hobiler nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film cd olarak okurlarımıza ne önerirseniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görül-

mesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahsedebilir misiniz?

Günlük yoğun iş temposundan kalan vakitlerimde ve düzenli tatillerimde yapmaktan keyif aldığım birçok şeyi, kısıtlı olan süreye sığdırmaya çalışıyorum. Yorucu geçen günlerde genelde biraz olsun rahatlamak ve zihnimi dinlendirmek için klasik müzik dinlemekten hoşlanırım. Gün içinde bile olsa vakit buldukça beni günün stresinden uzaklaştıracak roman veya farklı kitap türleri okumaya gayret ederim. Tatil günlerimde ise genelde dışarıda bulunup, sosyal çevrem ile vakit geçirmekten hoşlanırım. Bunları sayarsak; beraber gidilen sinema, tiyatro ve konser dışında, aşırı ılıktan uzak eğlence mekânlarında dingin bir şekilde vakit geçiririm. Tabii ki koyu bir taraftarı olduğum Beşiktaş'ın maçlarına vakit buldukça gitmekten büyük keyif alırım.

Kişilerin beğenileri kendilerine özel olduğunu bilmek kaydı ile okurken büyük keyif aldığım birkaç kitabı tabii ki sizler ile paylaşmak isterim. Canan

Tan'ın 'Eroinle Dans' adlı romanı, gerçek hayatımız ve toplumumuzda her zaman yaşanan ve yaşanabilecek bir hikâyeyi çok doğru ve akıcı bir dille anlattığı için bahsetmeden geçemeyeceğim. Turgut Özakman'ın, İstiklal Savaşımıza ve Cumhuriyet tarihimize ışık tuttuğu, 'Şu Çılgın Türkler' ve 'Cumhuriyet' adlı tarihi araştırmalarını da inanılmaz bir lezzet alarak okuduğumu söyleyebilirim.

Genel ve klişe bir ifade olduğunu söylemek ile birlikte iyi olan her müziği ve sanatçıyı takip etmeye çalışırım. Türk pop müziğinin herkes tarafından bilinen iyi yorumcularının tüm albümlerini alıyorum. Son aldığım albümü söylemek gerekirse Kenan Doğulu'nun, 'Patron' adlı çalışmasıdır.

Film olarak ta gittiğim ve sizlere tavsiye edebileceğim 'Buz Devri-3' ve 'Tetikçi-2' filmleridir.

Vakit bulup ta çıktığım seyahat-

lerden; geçen sene Kurban Bayramı fırsatı ile ailem ile beraber gittiğimiz Amerika seyahatinden bahsedebilirim. Miami'den başlayan, Batı Karayipler ve orta Amerika sahillerini kapsayan unutulmaz bir turdu. Gerçekten de yaşadığımız yerde göremeyeceğimiz birçok doğal güzellik vardı; harika bir yer. Özellikle en eğlenceli kısmı vatozlarla beraber yüzmektir. Seyahatin en konforlu kısmı ise tabii ki dünyanın en büyük gemisi olan, 'freedom of seas' adlı Transatlantik ile geçirdiğim kısımlarıydı. İmkânı ve zamanı olan herkese tavsiye edebileceğim bir seyahattir.

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte sektörünüze dair öngörüleriniz nelerdir?

Firmamız, 1985 yılında İbrahim Şimşek tarafından kurulmuştur. Sektörün yeni oluşmaya başladığı dönemlerde, ahşap panjur imalatıyla İzmir ve çevresinde hizmet vermiş, daha sonra tüm Türkiye'de önemli projelere imza atmış, henüz büyüme dönemini geçiren panjur sektörüne önemli katkılarda bulunmuştur. Kalifiye elemanlar yetiştirerek sektörde insan kaynakları havuzunun oluşmasını sağlamış, üretimi ve uygulama süreci standartları geliştirilmiş, panjur sistemlerinin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Daha sonraları, ahşap panjurun ürün yaşam döneminin gerilemeye başlamasıyla, plastik panjur lansmanına da öncülük etmiş ve sektöre büyük hareketlilik getirmiştir. Firmamız, Türkiye'de motorlu alüminyum panjur sistemlerinin de ilk uygulayıcılarından olup, sürekli kendini yenileyerek sektörün lokomotifliğini yapmıştır. İstanbul'da Crocist panjur sistemleri (Toptan Satış) ve Motostor (Uygulama), İzmir'de Restore Yapı (Uygulama) olmak üzere üç şubemiz vardır.

Ekonomik açıdan zorlu günler yaşadığımız şu günlerde, özellikle de krizin en derin yaralar açtığı inşaat sektörümüzde, önümüzdeki yılın daha verimli ve kazançlı geçeceğini tahmin ediyorum. Marka değerini muhafaza edebilmeyi başaran ve kurumsallık adımlarını ciddiyetle atan firmaların varlıklarının daimi olacağı aşıkardır. Fatih Panjur, bünyesinde kendisine destek veren markalar ile birlikte, gelecekte de sektörün parmakla gösterilen firmalarından olma özelliğini koruyacaktır.

4. Türkiye'de gördüğünüz en

önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu konular nasıl çözümlenir?

Ekonomi, birbirini tamamlayan bir çok etmenin meydana getirdiği bir olgudur. Üretimi, ticareti, ihracatı ile olsun, ülke ekonomisi hassas dinamiklere bağlı şekilde yapılanmaktadır. Ve bir ekonomik problemden bahsetmek için tüm süreçlerinin farkında olmak gerekir. Aslında Türkiye'de en büyük ekonomik sorun; cumhuriyetin ilk döneminde, hızlı bir ivmeyle yapılan yatırımların, daha sonraki dönemlerde yavaşlaması ve durma noktasına gelmesi. Hatta bölgeselleşmesi ve tüm ulusa hitap etmemesini de ekleyebiliriz. Süreci incelerken, çok fazla da haksızlık etmemek gerekir. Bu topraklar üzerinde yüzyıllardan beri süre gelen siyasi karmaşalar ve hesaplaşmalar, huzur içinde yaşamayı hiçbir milletten daha az hakketmeyen Türk milletini, gelişime yönelik adımlarında, sürekli sektöye uğratmıştır ve uğratmaktadır. Herhangi bir zamanda istikrarlı bir siyasi konjonktüre sahip olmamışız ki yürütme vasıflarımız, dikkatini kriz idaresinden başka konulara versin. Bu anlamda, ülkemizin ekonomik ve siyasi problemlerini, ayrı ayrı değerlendirmek mümkün olmayacaktır. Bir başka sorun ise ekonomiyi ayakta tutan ve onun itici gücü olan üretimin azalmasıdır. Üretmeyen toplumlar gerilemeye mahkûmdur. Bir ülke düşünün ki üretme kabiliyeti ve gücü en üst düzeyde olduğu bir ürünü bile dışarıdan ithal ve bu şekilde tedarik etme yoluna gitsin. Tüm sanayi merkezlerini, üretim makinelerini ve milli işgücünü kullanılmaz hale getirsin ve dünyayı kıskandıracak bir coğrafyaya, iklim ve ham madde çeşitliliğine sahipken, bu kadar müşkül duruma düşsün! Buna "Sanayiye, ticarete boğdurmak" denir. Zinciri atmış bir bisiklet gibi bu ülkenin tüm ekonomik çarkları boşa dönmek üzeredir. Gerekli hukuki tedbirler ve düzenlemeler yapılmazsa, bu dış ticaret anlayışıyla bizi aydınlık günler beklememektedir.

Tarih, bize ne büyük şanstır ki vatanımız gibi içinde zengin doğal güzelliklerin, insanların ve dillerin olduğu eşsiz bir coğrafya nasip etmiş. Bu topraklar için gözünü bile kırpmadan canını veren şehitler ve daimi olarak göğsümüzü kabartan, onurlu bir tarih vermiş. Görünüşü ve dili ne olursa olsun, hepimizin ataları, bu topraklar üzerinde yaşamış ve ölmüş, ihtiyacı olduğu zaman vatanının toprağına, ebediyeti için, kanını dökmekten kaçınmamıştır. Evet, şimdilerde gündemimizden düşmeyen sorun tabii

ki benim de içime sindiremediğim bir siyasi vakadır. Yüzyıllardan beri süre gelen bu insan ve toprak çekişmesi, ulusumuza hep belli çıkar güçleri tarafından dayatılmış, dayanışma içinde ve düşmanlıktan uzak yaşamımıza bir türlü izin vermemiştir. Nihayetindeki hükümetimiz, göz ardı edilen bu sorunumuza ilişkin çözüm adına bir şeyler yapma kararlılığı göstermiştir. Eksileri ve artıları olması muhtemel olmakla birlikte, sürecin sonunda muvaffak olmak için, topyekun bir destek olunması gereklidir. Ancak, vizyonunda belli kalıplardan farklı bir şekil ve düşünce modeli olmayan bazı muhalif reaksiyon gruplarımız, mahiyetini ayırmadan siyasi adım olabilecek her süreci baltalama gibi, bağınaz bir düşünce içerisinde. Peki, mevcut durumu ve düşmanlığı muhafaza etmek kimin çıkarıdır? Son 30 yılda yaşananların acısını, bu toprağın insanları çekmemiş midir? Biten hayatların, sönen ocakların karşılığı çözüm mü olmuştur? Evet; Kürt sorunu, bu ülkenin en ciddi ve en hızlı çözülmesi gereken sorunudur. Çözümün merkezinde yine ekonomi vardır. Umarım hükümetimiz, milletçe uzattığımız barış elinin yanında, topyekun bir kalkınma ve gelişme planı hazırlamıştır. Sonuçta, yüzyıllarca sen insanını sadece sadakatine ihtiyacın olduğu zaman hatırlarsan, onun dışında sefalet ve cehalet dolu yazgısına terk edersen, sonuç böyle olur...

5. Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EĞİAD'ın çalışmalarını bu anlamda değerlendirir misiniz? Neden EĞİAD üyesi oldunuz?

Türkiye'deki diğer sivil toplum kuruluşları ile EĞİAD'ı karşılaştırdığımda diğer kuruluşların EĞİAD kadar aktif olmadıklarını düşünüyorum. Türkiye'nin en modern ve demokrat şehri olan İzmir'de sivil toplum kuruluşların da diğer illere göre bu konuda daha aktif olduğunu düşünüyorum. EĞİAD'ın bu konudaki çalışmalarını diğer sivil toplum kuruluşlarından daha başarılı buluyorum; gerek proje olsun gerek yardımlaşma olsun her konuda aktif bir duruşu var. Bu aktif duruşuna örnek olarak "çocuklarımız ile geleceğe koşuyoruz" projesi ile projelerine devam etmektedir.

Ege'deki genç girişimlerin bir araya gelerek oluşturduğu enerjinin, İzmir ve bölgemizin kalkınmasında büyük rol oynayacağına inanıyorum. ■

Zahide Güngör

1. Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

3 Aralık 1967 Elbistan doğumluyum. Lise eğitimimi Karşıyaka Lisesinde, Üniversite eğitimimi Middlesex üniversitesi modern sanat bölümünde devam ettim. Uzun yıllar özel bir şirkette üretim müdürlüğü yaptıktan sonra 2000 yılında Kalite Yönetim Sistemi üzerine özel bir firmanın ortağı olarak çalışmalarımı sürdürdüm. 2004 yılında ise kendi şirketimi kurdum.

2. Boş vakitlerinizde neler yaparsınız? İlgili duyduğunuz hobiler nelerdir? Okuduğunuz kitap, müzik ve film CD olarak okurlarımıza ne önerirseniz? Gittiğiniz herhangi bir seyahatte o yöreye dair edindiğiniz izlenimler ile burada görülmesini tavsiye ettiğiniz yerlerden bahseder misiniz?

Fırsat buldukça gezilere katılarak kültürel faaliyetlerde aktif olmaya çalışıyorum. Kitap okumak, dans etmek en sevdiğim hobilerim arasındadır. Zamanım oldukça spor yapıyorum.

En son okuduğum 'Çöl Çiçeği' kitabı beni çok etkiledi. Ünlü bir top model olan Waris Dirie tarafından yazılan kitapta yazarın kendi yaşam öyküsü çarpıcı bir dille anlatılmış. Kitapseverlere öneririm. Müzik CD'si olarak ise Duffy'nin 'Mercy' albümünü tavsiye ederim. Sinema konusunda ise son dönem Türk sinemasını beğeniyorum.

Beni en çok etkileyen seyahatler-

den biri Antakya olmuştur. Müzeleri ve tarihi eserleri ile Antakya mutlaka görülmesi gereken bir yer...

3. Şirketiniz ve işiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyet gösterdiğiniz sektörün mevcut durumu ve önümüzdeki süreçte sektörünüze dair öngörüleriniz nelerdir?

2004 yılından bu yana danışmanlık ve eğitim sektöründe faaliyet gösteren firmamız EUROTİME, merkezi İzmir'de olup İstanbul, Ankara, Bursa, Antakya illerinde de irtibat ofisleri bulunmaktadır. Firmamız bugüne kadar sağladığı güven ve en önemlisi verdiği hizmet kalitesiyle bölgemizin bir nebze de olsa nabzını tutmaya çalışmaktadır. Sadece Ege Bölgesinde değil diğer bölgelerde ve yurtdışında da faaliyetlerine devam etmektedir. Son 3 yıldır danışmanlık ve eğitim hizmeti veren kuruluşların kaliteli hizmet vermediği, hizmet kalitesinin düştüğü, rekabet gücünün azaldığı gözle görülmektedir. İleriki günlerde sektörümüzde kaliteli hizmet gösteren firmalarımızın başarı çitalarını yükselteceklerini, kalitesiz hizmet gösteren firmalarımızın ise yavaş yavaş piyasada tutunamayarak, çekileceklerine inanıyorum.

4. Türkiye'de gördüğünüz en önemli ekonomik ve politik sorun nedir? Sizce bu konular nasıl çözümlenir?

Dünya piyasalarını sarsan finansal krizin etkileri hala ciddi şekilde hissedilmektedir. IMF'le görüşmelerin somut sonuca bağlanamaması, disiplinden uzaklaşarak bütçenin vermiş olduğu rekor açık, piyasadaki güvensizliği körüklemektedir. Yeni yatırımlar için gerekli güven iklimi

mi ne yazık ki hala sağlanamamaktadır. Bana göre ekonominin en önemli sorunları; piyasadaki nakit sıkıntısı, firmaların birbirlerine duydukları güvensizlik ve mali disiplinsizlik ve bu yüzden de ekonomik istikrar sağlanamamaktadır.

5. Türkiye'nin ve içinde yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne dair sivil toplum kuruluşlarının fonksiyonu nedir? EGİAD'ın çalışmalarını bu anlamda değerlendirir misiniz? Neden EGİAD üyesi oldunuz?

Sivil toplum kuruluşları ülkemizde yeterli ilgiyi görmemekte ve bu yüzden sivil toplum inisiyatifini maalesef yeterince yansıtamamaktadırlar. Dünyayla karşılaştığımızda ise özellikle dernekçiliğin böylesine dar bir çerçeveye bakılması, toplumsal hareketliliğin başlayıp devam ettirilemeyeceğinin bir göstergesidir. Sosyal, ekonomik, kültürel her türlü gelişmeye uzak bu anlayışın terk edilmesinin gerekliliğini aşılammamız gerekmektedir. Bu da ancak sivil toplum kuruluşlarının vizyonlarını geniş tutarak, büyük hedefler belirlemesiyle ve buna ulaşmak için de çağın tüm imkanlarını kullanmasıyla olabilir. Bu çerçevede bakıldığında Ege Genç İşadamlarının bir araya gelerek oluşturduğu EGİAD gücü, sadece İzmir'e ve Ege'ye değil, ülkemizin geleceğine de ışık tutmaktadır.

EGİAD'ın misyonu ve vizyonuyla, çağdaş düşünce yapısı, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılığıyla, ülkemizin geleceğine olan inancıyla 1990'dan beri belli bir çizgide yoluna devam etmesi ve bu çizgiden asla ödün vermemesi benim EGİAD'a üye olmamdaki en önemli sebeptir. ■

HAYAT OKULU

Ege Genç İşadamları Derneği tarafından İzmir Kalkınma Ajansı sosyal kalkınma programları mali destekleri kapsamında hazırlanmış olan “**Hayat Okulu: Kurumsal ve Sosyal Yaşam Becerileri**” projesi uzun dönemli hazırlık sürecinden sonra başlıyor.

Teknikleri, Mülakat Teknikleri eğitimleriyle iş hayatına adım atarken yaşayabilecekleri sorunları azaltacak; İletişim Becerileri, Duygusal Zeka, Stres Yönetimi, Zaman Yönetimi, Zor İnsanlarla Başa Çıkma, Liderlik ve Takım Çalışması eğitimleriyle de sosyal becerilerini geliştirecekler.

Projenin Hedefleri

Hayat Okulu projesinin temel hedefi öncelikli olarak sanayi işletmelerinde olmak üzere işletmelerin kalifiye ara eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere akademik ve sosyal başarı gösterebilecek öğrencileri okul yıllarından belirleyerek özel bir eğitim ve faaliyet programıyla iş hayatına hazırlamaktır. Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi'nin meslek yüksek okullarının katılımlarıyla gerçekleştirilecek olan programda akademik olarak teknik bölümlerde yüksek ortalamaya sahip olan ve sosyal yetkinliklerini de geliştirmek isteyen 100 genç seçilerek 3 aylık bir programa başlayacaklar.

Projenin Eğitimleri

Gençler kurumsal hayata hazırlanma ve bireysel gelişim ana başlıkları altında 12 adet eğitim programına katılacaklar. Kurum Kültürü, Çalışan Hakları, Temel Muhasebe Bilgileri, Kariyer Planlama ve Hedef Belirleme, CV Yazım

Öğrencilerin Seçilme Koşulları

Projeye katılacak öğrencilerin Dokuz Eylül, Ege veya Yaşar Üniversitelerinde birinci sınıfı bitirmiş meslek yüksek okulu öğrencileri olmaları gerekmektedir. Akademik başarının yanı sıra en az bir okul etkinliği ve sivil toplum kuruluşunda faal olması gereken öğrencilerin aynı zamanda disiplinler cezaları olmaması ve zorunlu stajlarını tamamlamamış olmaları gerekmektedir.

EGİAD Üyelerinden Katkı

Öğrencilerin seçim sürecinin demokratik ve adil geçmesini garantilemek için EGİAD üyelerinden “Değerlendirme Kurulu” oluşturulmuştur. Bertuğ Ösen, Temel Aycan Şen, Yiğit Tatış, Sinan Bezircilioğlu ve Ali İhsan Ertok'tan oluşan değerlendirme kurulu başvuruların kabulü ve katılımcı öğrencilerin seçiminde rol oynayacaklardır. Aynı za-

manda üyelerimizden Halil Nadas proje dahilinde Temel Muhasebe Bilgileri eğitimi verecektir. Nilgün Öztürk de Çalışanların Sosyal ve Hukuki Hakları üzerine seminer verecektir.

Eğitim Metodolojisi

Program dahilindeki tüm eğitimler konusunda uzman profesyonel eğitimler ve kurumsal hayatın içinden uzmanlar tarafından verilecektir. Teorik eğitimlerin yanı sıra tüm eğitimler drama çalışmaları, oyunlar, vaka çalışmaları ve grup çalışmalarıyla desteklenerek uygulamalar yapılacaktır. Aktif Öğrenme metotlarını kullanarak yaratılmış eğitim programının başarısını ölçmek için programın başında ve sonlandırılmasında katılımcı öğrencilere sosyal yetkinliklerini ölçecek psikometrik testler yapılacaktır ve program öncesi ve sonrası sonuçları karşılaştırılıp incelenecektir.

Proje Atölyeleri

Eğitimler süresince öğrenciler 10'ar kişilik 10 adet proje takımı oluşturacaktır. Bu takımların hedefi yenilikçi bir ürün veya hizmet yaratmaları olacaktır. Bu süreçte şirket departmanlarını, üretim süreçlerini ve finansal yönetimi öğrenecek olan öğrenciler yarattıkları ürün ve hizmetleri EĞİAD üyelerine sunacaklar ve yenilikçilik, kullanım, sunum, bütçe ve yatırım potansiyeli konularında puan alarak birbirleriyle yarışacaklar.

İşletmelerin Stajyer ve Ara Eleman Eksiklikleri

Projenin hazırlanması süresince üyelerimizden alınan ön bilgilerle işletmelerindeki ihtiyaçları dikkate alındı. Ara eleman bulmakta ciddi sıkıntılar yaşayan işletmeler aynı zamanda üniversitelerle iş birliği yaparak kalifiye stajyerleri de bulmakta güçlük çekmekte olduklarını belirttiler. Meslek yüksek okullarına yaptığımız ziyaretlerde de üniversitelerin işletmelerle işbirliği konusunda ciddi sıkıntılar

yaşadıklarını, öğrencilerin zorunlu stajlarını tamamlamakta zorluk çektiklerini bu yüzden de 2 yıl sürmesi gereken eğitim süreçlerinin birkaç sene uzadığını belirttiler.

Proje Hedefleri

Projeye katılacak öğrencileri seçerken EĞİAD üyelerinin staj ve ara eleman ihtiyaçlarını belirlemek için üyeler arasında anket çalışması yapılmış ve hangi bölümlerden öğrencilere ihtiyaçları oldukları belirlenmiştir. Özellikle muhasebe, elektrik, sıhhi tesisat, büro yönetimi ve sekreterlik, bilgisayar teknolojisi ve programlama, lojistik, endüstriyel otomasyon ve makine bölümlerindeki öğrenciler üye işletmeler tarafından talep edilmiştir. Projenin sonlandırılmasından sonra katılımcı öğrencilerin zorunlu stajlarını da EĞİAD üyelerinin kurumlarında yapabilmesi temel hedeflerimizden biridir.

Meslek yüksek okullarının teknik bölümlerinde okuyan öğrencilerin teknik yetkinlikleri güçlü olsa da kurumsal ve sosyal uyum konusunda gelişerek artı değer katan ve daha değerli istihdam olarak gelişecekleri düşünülmektedir. Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde sadece teknik yetkinlikleri olan çalışanlar değil aynı zamanda sosyal yetkinlikleri de güçlü olabilecek ve firmanın gelişmesinde rol oynayacak çalışanlar olarak uzun vadeli istikrarlı kariyer sahibi olabilirler.

Uzun Vadeli Hedefler

Projeden uzun vadeli beklentimiz üniversiteler ile işbirliğinin artması ve EĞİAD üyelerinin stajyer ihtiyaçlarının dernek üzerinden düzenlenmesi. Desteklediği sosyal projelerle ve yarattığı istihdam gücü sayesinde başarılı öğrenciler EĞİAD kurumlarında staj yapmayı tercih edecekler ve üniversitelerle dernek arasında yapılacak işbirlikleri sayesinde bu öğrenciler üye işletmelerinde deneyim kazanacaklar ve İzmir ekonomisine kalifiye istihdam olarak kazandırılacaklar. ■

YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERLE YENİ PAZARLAR

İzmir'deki üniversiteler bünyesinde; lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında eğitim gören yaklaşık 2500 kadar öğrenci bulunmaktadır. Genellikle Doğu Avrupa ülkeleri, Rusya Federasyonu ülkeleri, Türk Cumhuriyetleri, İran, Irak, Suriye gibi komşu ülkeler ile bazı Afrika ülkelerinden gelmiş olan bu öğrencilerden örnek bir grup seçilecek. Bu öğrencilere; girişimcilik ve dış ticaret ile ilgili eğitimler verilerek, onların girişimciliğe özendirilmesi, örnek işkolları bağlamında atölye çalışmalarının yapılarak İzmir'imizin ve kentin ihrac potansiyellerinin tanıtılması, ilgili ülkelerle ticaretimizi arttıracak atölye çalışmalarının yapılarak varılan sonuçların yayınlanması derneğimizin yabancı uyruklu öğrenci projesinin temel çalışma hedeflerini oluşturmaktadır.

EGİAD olarak hazırladığımız bu projeye; komşu ülkelerimizle dar bir bantta gerçekleşen ticari hacmimizin geliştirilerek özellikle İzmir'de üretim yapan ve ihracat potansiyeli

olan firmalara yeni Pazar olanakları ortaya çıkararak, başta bölgemiz olmak üzere ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunacak yeni katma değerler ortaya çıkarmayı hedefledik. Yani temel hedef; İzmir ilinden yapılan ihracat miktarının daha da artırılmasıdır.

iAkademi

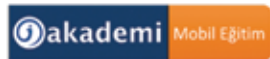
Eğitimde 60 yıllık geçmişin birikimini gelecekle birleştirip kurumunuzun hedeflerine doğru sizlerle birlikte yürümekten gurur duyuyoruz.

Sunduğumuz hizmetler ve eğitimler:

IT	Kişisel Gelişim
Telekomünikasyon	Mesleki Gelişim
Teknoloji	Yabancı Dil
Tasarım ve Grafik	Finans ve Muhasebe

Katıl, Paylaş, Kazan
www.share4real.com

i-Akademi Mobil Eğitim
www.iakademi.com/tr/mobil-egitim.aspx

Üniversite Öğrencilerine Ücretsiz Eğitimler
www.iakademi.com/tr/bootcamp.aspx

Eğitim Yönetim Sistemi İş Ortağı
www.olat.org

Tatış Eğitim Kuruluşudur

Kan bağış kampanyası

EGİAD, TÜRK KIZILAYI İzmir Şubesi tarafından yürütülen Kan Bağış Kampanyası'na destek vermek üzere Dernek Merkezinde Bağış Günü düzenlemiştir. Üyelerimiz, üye çalışanları ve birçok duyarlı vatandaşımız Dernek merkezine gelerek kan bağışında bulunmuştur. **3 Ağustos 2009**

'Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz' projemiz Urla'da düzenlenen bir açılış töreniyle başladı

EGİAD tarafından İzmir Kalkınma Ajansı Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında hazırlanan ve kabul edilen 'Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz' adlı proje çalışması pilot bölge olarak seçilen Urla'da düzenlenen bir açılış töreniyle başlamıştır. Urla bölgesinde okul öncesi eğitim olanaklarının gelişmesi ve yaygınlaşması amacını taşıyan proje ile 07 Eylül-11 Eylül tarihleri arasında Urla ilçesinde görev yapan resmi ve özel tüm anasınıfı öğretmenlerine İZKA projesi kapsamında yapılacak eğitim seminerinde teorik ve uygulamalı bilgiler verilecektir. Eğitim seminerlerinin Urla Hakan Çeken Kültür Merkezinde yapılan açılış törenine Urla Kaymakamı Şahin Bayhan, Urla Belediye Başkanı Selçuk Karaosmanoğlu, İlçe Milli Eğitim Müdürü Fazlı Karatürk, EGİAD Yönetim Kurulu Başkan Vekili Temel Aycan Şen, EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri, Proje koordinatörü İlker Sabuncu, Proje Uzmanı Sinem Özusta ve Projenin Eğitimlerinden sorumlu uzman Psikolog Ferhan Bıçakçılar katılmıştır.

7 EYLÜL 2009

Fotoğrafçılık sanatını dinledik

İzmir Amatör Fotoğrafçılar Derneği Başkanı Sayın.Zeynel Aydın EGİAD Üyelerine Dernek faaliyetleri ve fotoğrafçılıkla ilgili bir sunum gerçekleştirmiştir.

7 EYLÜL 2009

Unutulmayacak bir yaz gecesi

EGİAD Yaz Gecesi Yemeği Gönen Çamlıköy sponsorluğunda Çeşme Sisus Otel'de çok sayıda davetlinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Elmasoğlu'nun açılış konuşmasıyla başlayan gecede Derneğimize yeni katılan üyelere plaketleri takdim edilmiş; ardından geceye emeği geçen Sisus Otel'e, Emre Akova Organizasyona, Diva Wedding firmasına ve gecenin sponsoru Gönen Çamlıköy projesinin sahibi Sayın Nafiz Gönen'e teşekkür plaketleri sunulmuştur. Türk pop müziğinin güçlü sesi Işın Karaca'nın konseriyle devam eden organizasyon, davetlilere keyifli ve eğlenceli bir yaz gecesi yaşatmıştır.

7 Ağustos 2009

İftar yemeği

Geleneksel EĞİAD iftar yemeği Sosyal ve Kültürel İlişkiler Komisyonu tarafından üyelerimizden Nur Berna Noyaner'e ait İnciraltı Turkuaz Restoran'da gerçekleştirilmiştir. Huzurevi sakinleri ve üyelerimizle beraber gerçekleştirilen iftar yemeğinde, Basın Sitesi Huzurevi ve Salih İşgören Huzurevi'nden toplam 85 konuk için birer hediye çantası hazırlanarak takdim edilmiştir.

8 EYLÜL 2009

Ekonomi Muhabirleri ile buluşma

EĞİAD Yönetim Kurulu üyeleri ile Ekonomi Muhabirlerinin biraraya geldiği iftar yemeği Kordon Otel'de gerçekleştirilmiştir. Güncel ekonomik değerlendirmelerin yapıldığı toplantıda ayrıca Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Elmasoğlu tarafından Teknokent Projesi ile ilgili son gelişmeler aktarılmıştır.

14 EYLÜL 2009

Deniz Sipahi'ye başarılar diliyoruz

EĞİAD Yönetim Kurulu üyeleri Hürriyet Gazetesi Ege Bölge Temsilciliğine atanan Sayın Deniz Sipahi'yi ziyaret etmişlerdir. Sayın Sipahi'ye yeni görevinde başarı dileklerini ileten üyelerimiz, EĞİAD faaliyetleri ile ilgili bilgi aktarmışlar; sosyal ve ekonomik gelişmelerle ilgili görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

28 EYLÜL 2009

EGİFED Toplantısı

EGİFED aylık olağan Yönetim Kurulu Toplantısı EĞİAD ev sahipliğinde Dernek Merkezinde gerçekleştirilmiştir

14 EKİM 2009

Yapı Fuarı ziyaretleri

15-18 Ekim tarihleri arasında 4 gün süren ve yapı profesyonellerini bir araya getiren Fuar, yapı malzemesi sektörünün en önemli buluşmalarından birini temsil ediyor.

EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri, Yapı Endüstri Merkezi (YEM) tarafından düzenlenen 15. Uluslararası Yapı 2009 İzmir Fuarı'na katılan ve EGİAD üyesi olan Fatih Panjur, Form Mukavva, Pekcan Havuzculuk, Egebeta, Konwood, Özbosan ve Niş Duvar Kağıdı firmalarının standlarını ziyaret etmişlerdir.

16 Ekim 2009

15. TURKEYBUILD
2009
YAPI İZMİR
FUARI

15 - 18 EKİM 2009

KÜLTÜRPARK FUAR ALANI

Dergimizin Yayın Danışma Kurulu toplandı

EGİAD Yarın Dergisi Yayın Danışma Kurulu toplantısı EGİAD Dernek Merkezinde öğle yemekli olarak gerçekleştirilmiştir. Yayın Kurulu Başkanı Sn.Reha Atakan'ın başkanlık ettiği toplantıda EGİAD Yarın Dergisi 24.sayısı içeriğinde yer alacak konular ve röportajlar görüşülmüştür.

25 Ağustos 2009

Pet Show 2009

Uluslararası İzmir Fuar Alanı 2 No'lu Sergi Salonu'nda açılan "Pet Show 2009" 12. Evcil Hayvan Fuarına "Organik Koku Giderici" ürünüyle katılan Derneğimiz Saymanı Sn.Adnan Altuğ'un sahibi olduğu Yapkın Endüstriyel firması standı EGİAD Yönetim Kurulu üyeleri tarafından ziyaret edilmiştir.

22 Ekim 2009

W Collection ile Şıklığın İpuçları

W Collection tarafından hazırlanan "Şıklığın İpuçları" Semineri EGİAD Dernek Merkezinde gerçekleştirilmiştir. W Collection Genel Müdürü Gö-kay Erol'un konuşmasıyla başlayan organizasyon Özlem Çakır'ın sunumuyla devam etmiştir. Küçük bir defilenin de yapıldığı seminerde beylerin şıklığı için önemli ipuçları verilmiş, önemli püf noktaları üzerinde durulmuştur.

26 Ekim 2009

Yönetim Kurulumuz Sayın Oğuz Tatiş başkanlığında toplandı

EGİAD Danışma Kurulu Başkanı Sayın Oğuz Tatiş ev sahipliğinde EGİAD Yönetim Kurulunun davetli olduğu toplantı İzmir Türk Koleji Gazi Mustafa Kemal Paşa Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantının ardından aynı yerde yemeğe geçilmiştir.

22 Ekim 2009

'Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz' projemiz uygulamada

Ege Genç İşadamları Derneği (EGİAD) tarafından İzmir Kalkınma Ajansı Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında hazırlanan ve kabul edilen '**Çocuklarımızla Geleceğe Koşuyoruz**' projesinin açılış toplantısı 19 Ekim, Pazartesi günü gerçekleştirilmiştir.

EGİAD ilköğretim Okulu ile Urla Halk Eğitim Merkezi'nin iştirakinde sürdürülen projemiz, İlker SABUNCU koordinatörlüğünde, Proje Uzmanı Sinem ÖZUSTA, Proje Eğitim Uzmanı Psikolog Ferhan BIÇAKÇILAR'ın danışmanlığında, gönüllü proje uzmanları Çağrı MOHAN ve Nükhet SERİNYEL'in desteği ile faaliyetlerine başlamıştır.

Proje koordinatörü İlker SABUNCU ve EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Cemal ELMASOĞLU'nun konuşmaları ile başlayan açılış toplantısında ayrıca Urla Kaymakamı Şahin BAYHAN, Urla Belediye Başkanı Selçuk KARAOSMANOĞLU söz alarak proje ile ilgili olumlu görüşlerini aktarmışlardır. İzmir ve Urla bölgesinin önde gelen protokolünün ve EGİAD üyelerinin geniş katılımı ile gerçekleşen toplantı, Proje Eğitim Uzmanı Psikolog Ferhan BIÇAKÇILAR'ın söz konusu proje ile ilgili teknik sunumuyla devam etmiştir.

Ferhan BIÇAKÇILAR sunumunda, Nisan ayına kadar sürecek olan proje kapsamında Urla pilot bölgesinde uygulanacak modern eğitim yaklaşım teknikleri ile eğitimin kalitesinin yükseltileceğini, ayrıca Urla bölgesinde gerçekleşecek aile seminerleri ile 0-6 yaş döneminin ve bu dönemde eğitimin önemine yönelik farkındalık çalışmaları yürütüleceğini vurgulamıştır. Bu farkındalık çalışmaları için EGİAD üye eşlerinden oluşan gönüllü takımı ile birlikte yol haritasını çizen proje ekibi, Urla'da aile ziyaretleri gerçekleştirecek ve bölge halkını da bu duyarlılığa ve farkındalığa davet edecektir.

Projenin amacı ve hedeflerine yönelik paylaşım yapılan açılış toplantısının sonunda EGİAD İlk Öğretim Okulunun öğrencilerinden oluşan okul korusu tüm katılımcılarla beraber 10. Yıl Marşını seslendirmişlerdir. "**Duyarlı öğretmen, Duyarlı ebeveyn, Yaratıcı Çocuklar, Mutlu Yarınlar için ÇOCUKLARIMIZLA GELECEĞE KOŞUYORUZ**" sloganı ile hareket eden projenin örnek teşkil edip yaygınlaştırılması, hedeflenmektedir.

ARAMIZA YENİ KATILAN ÜYELERİMİZ

MUSTAFA KÖSTEPEN

SBA Reklamcılık Org.Basım Yayıncılık San.Tic.Ltd.Şti

KORAY ÖZ

Anatolia Tarım Ürünleri San.Dış Tic A.Ş.

ULAŞ CANBAZ

İzmir Ekspres Nak.Tic.Ltd.Şti.

YAĞIZ SERTER

Serter Büro Mob. Dek. San.Ve Tic.Ltd. Şti.

Hasan Edip CARFİ

EGİAD kurucu üyelerinden Carfi Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Edip CARFİ, 8 Ekim 2009 Perşembe günü geçirdiği kalp krizi sonucu aramızdan ayrılmıştır. 11 Mart 1960 İzmir doğumlu, evli ve iki çocuk babası olan Edip CARFİ, beyefendi kimliği ile kentimizin unutulmaz kişileri arasındaydı. Sevgili ağabeyimiz Edip CARFİ'nin beklenmedik vefatı başta ailesi olmak üzere EGİAD camiasını ve tüm İzmir'i yasa boğmuştur. Kendisini daima saygı ve sevgiyle anacağız.

Ferruh BOZOKLAR

EGİAD'ın ilk üyelerinden Bozoklar İnşaat Malzemeleri Yönetim Kurulu Üyesi Ferruh BOZOKLAR, 13 Eylül 2009 Pazar günü hayata veda etmiştir. 16 Ocak 1961 İzmir doğumlu olan sevgili ağabeyimiz, renkli kişiliği ve hayırsever kimliği ile tüm İzmir'in gönlünde taht kurmuştu. Evli ve bir çocuk babası olan BOZOKLAR'ın birçok sivil toplum örgütünün kuruluşunda ve sayısız sosyal projede imzası vardır. Kendisini daima saygı ve sevgiyle anacağız.

ORGANİK %100

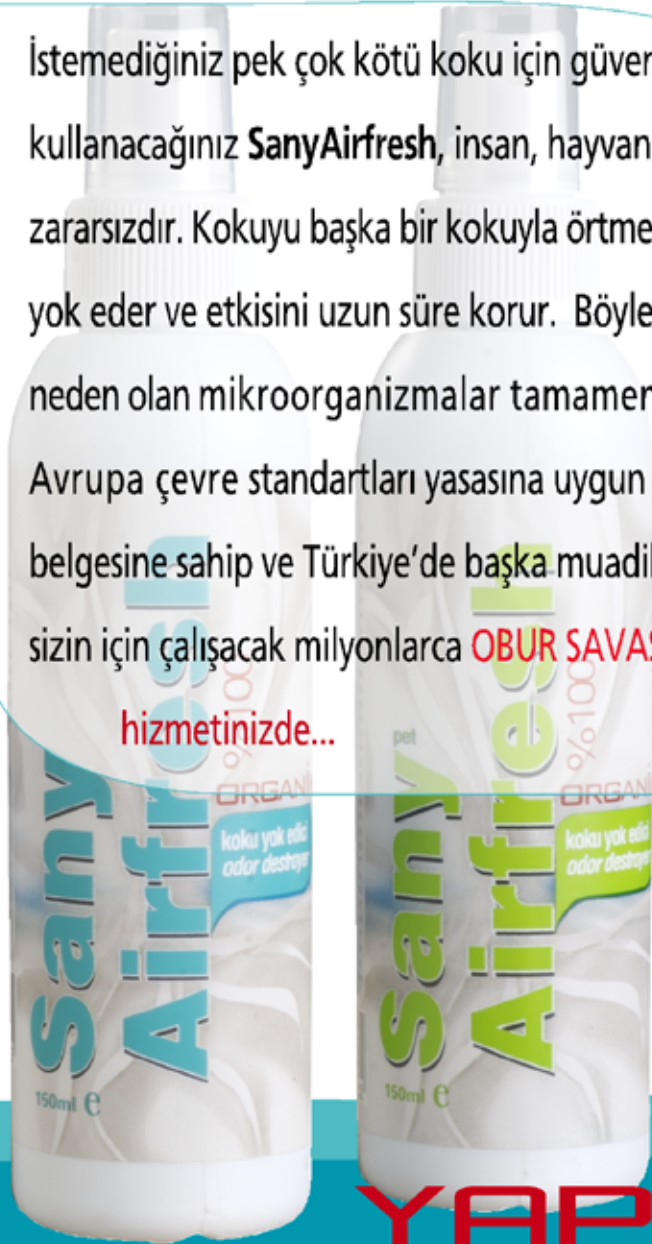
Sany Airfresh

istenmeyen kokulara organik çözüm koku yok edici

İstemediğiniz pek çok kötü koku için güvenle kullanacağınız **SanyAirfresh**, insan, hayvan ve çevreye zararsızdır. Kokuyu başka bir kokuyla örtmez tamamen yok eder ve etkisini uzun süre korur. Böylece kokuya neden olan mikroorganizmalar tamamen yok edilir. Avrupa çevre standartları yasasına uygun EWG belgesine sahip ve Türkiye'de başka muadili olmayan, sizin için çalışacak milyonlarca **OBUR SAVAŞÇI Baki**

hizmetinizde...

**YAPKIN
ENDÜSTRİYEL**

İzmir ve Manisa Bölge Ana Dağıtıcısı

1479 Sok. No:8 Alsancak - İZMİR

Tel: 0232 464 57 88 - 421 17 93

Faks: 0232 464 73 31

www.yapkin.com.tr

NEG
NEG ENDÜSTRİYEL